

Bursa Barosu

Yıl: 42 Sayı: 100 - Haziran 2017

dergisi

Ateşi ve ihaneti gördük
ve yanan gözlerimizle durduk
bu dünyanın üzerinde.
İstanbul 918 Teşrinlerinde,
İzmir 919 Mayısında.

ANADOLU^H

In Affiliation with
JOHNS HOPKINS MEDICINE

MR-TRUS FÜZYON BİYOPSİSİ İLE PROSTAT KANSERİ TANISINDA ŞÜPHEYE YER YOK

Prostat kanserinin tanı aşamasında MR-TRUS füzyon "akıllı biyopsi" teknolojisi, hedefe hızla ve güvenle ulaşma imkanı sunuyor. Tek seferde daha kesin sonuçlar sunan teknoloji, tedavi sürecine hız kazandırıyor.

ANADOLU VAKFI

Joint Commission
INTERNATIONAL

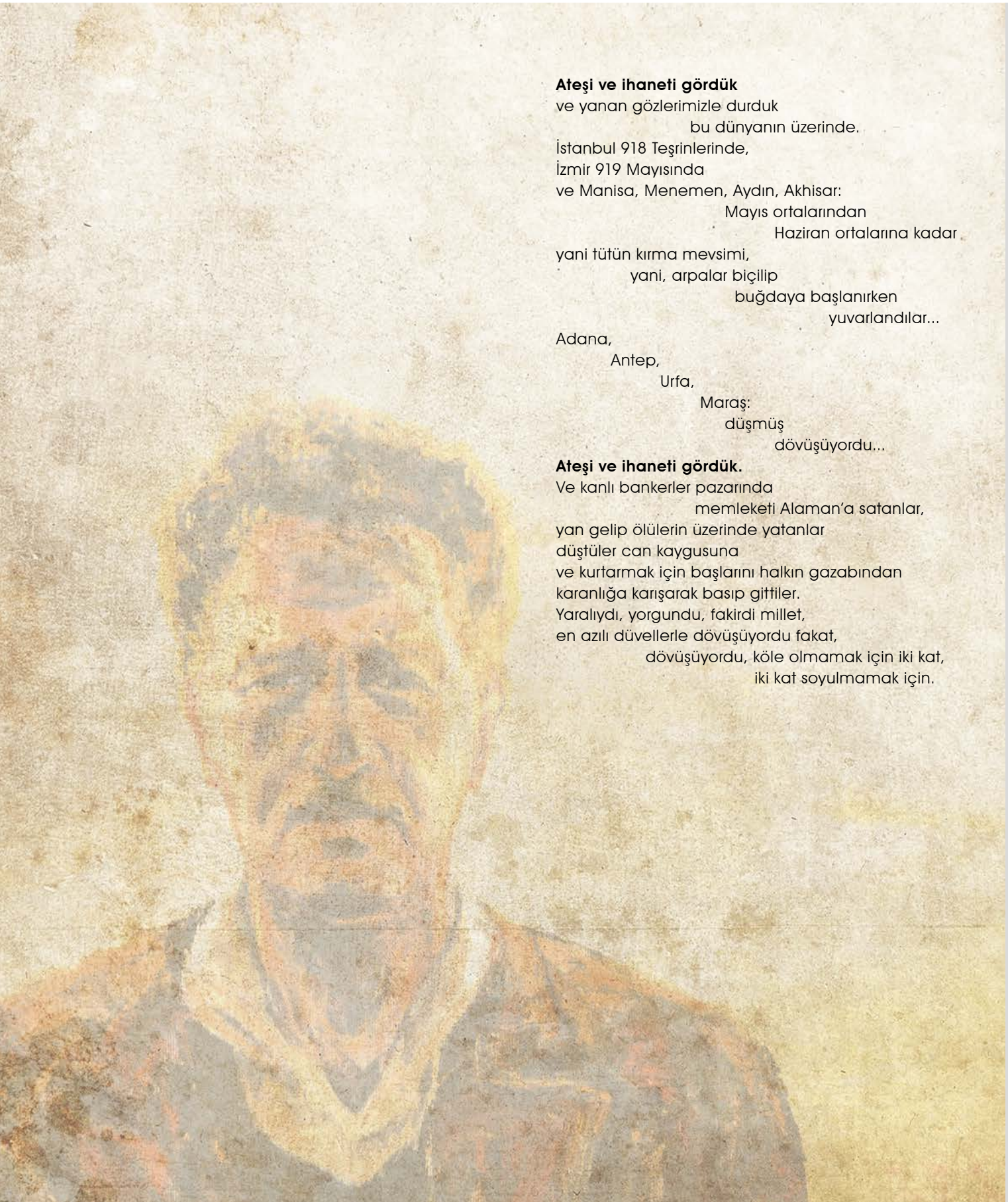
Özel Anadolu Sağlık Merkezi
Hastanesi

Özel Anadolu Sağlık
Ataşehir Tıp Merkezi

44 44 276
www.anadolusaglik.org

ANADOLU^H

In Affiliation with
JOHNS HOPKINS MEDICINE

Ateşi ve ihaneti gördük

ve yanan gözlerimizle durduk
bu dünyanın üzerinde.
İstanbul 918 Teşrinlerinde,
İzmir 919 Mayısında
ve Manisa, Menemen, Aydın, Akhisar:
Mayıs ortalarından
Haziran ortalarına kadar
yani tütün kırma mevsimi,
yani, arpalar biçilip
buğdaya başlanırken
yuvarlandılar...

Adana,
Antep,
Urfa,
Maras:
düşmüş
dövüşüyordu...

Ateşi ve ihaneti gördük.

Ve kanlı bankerler pazarında
memleketi Alaman'a satanlar,
yan gelip ölülerin üzerinde yatanlar
düştüler can kaygusuna
ve kurtarmak için başlarını halkın gazabından
karanlığa karışarak basıp gittiler.
Yaralıydı, yorgundu, fakirdi millet,
en azılı düvellerle dövüşüyordu fakat,
dövüşüyordu, köle olmamak için iki kat,
iki kat soyulmamak için.

Yıl: 42 Sayı: 100 - Haziran 2017
Yerel Süreli Yayın (3 Aylık)

İmtiyaz Sahibi

Bursa Barosu adına
Av. Gürkan Altun

Yayın Kurulu Onursal Başkanı

Av. Sarper Sarp

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Av. Buket Gülçin Özel
(Baro Yönetim Kurulu Üyesi)

Dergi Komisyonu Başkanı

Av. Hakkı Savunur Soğancı

Yayın Kurulu

Av. Alpay Şahinakman
Av. Kudret Avcı
Av. Gizem Berceste Olgun
Av. Bahir Esinoğlu
Av. Nihat Özkumova
Av. Emre Çakın
Av. Hilmi Sarı

Editör

İhsan Bölük

Yayıncı / Yönetim

Bursa Barosu Başkanlığı
Kıbrıs Şehitleri Caddesi
Adalet Sarayı G-Blok Kat: 1
Osmangazi / BURSA
T: 444 50 99
(0224) 272 11 94
(0224) 251 66 06
F: (0224) 251 62 49
baro@bursabarusu.org.tr

Bursa Barosu

dergisi

Yapım

www.photographica.com.tr

Baskı

www.matbaa.com.tr

Dağıtım

www.seckurye.com.tr

Bursa Barosu Dergisi, Bursa Barosu Başkanlığı tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Bursa Barosu Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Bursa Barosu Başkanlığı'na aittir. Yayımlanan yazı, fotoğraf ve konuların her hakkı saklıdır ve tüm sorumluluğu eser sahiplerine aittir. İzin alınmadan alıntı yapılamaz. Reklamların sorumluluğu reklam verenlere aittir.

Bursa Barosu Dergisi, "Basın Meslek İlkeleri"ne uymaya söz vermiştir.

Başkan'dan...

Sevgili meslektaşlarım; Bursa Barosu Dergisi'nin 100. sayısı ile karşınızdayız. 108. yaşını kutlayan Bursa Barosu süreli yayınlarına başladığı 1975 yılından bu tarafa şimdi elinizde bulunan dergi ile 100. sayısına ulaşmıştır. Yönetim Kurulu ve Basın Yayın Komisyonu'muz da göreve başladığı günden bu tarafa geçen sekiz aylık zaman zarfında aralık, mart ve şimdi de haziran ayı sayıları olmak üzere 3. dergimizi çıkarmanın haklı gururunu taşımaktadır.

Dergimizin 99. sayısı ile başladığımız kitap eki uygulamamıza bu sayımızda da Avukat Talih Uyar'ın "İcra İflas Hukuku" kitabı ile devam etmekteyiz. 100. sayımızın kapağını Anadolu'da bağımsızlık ateşinin yandığı gün olan 19 Mayıs 1919'da ve kurtuluşumuzun mimari olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ayırdık. Kapak yazısı olarak da büyük usta, vatan şairi Nazım Hikmet Ran'ın Kuvayi Milliye Destanı'ndan bir bölüme yer verdik.

19 Mayıs 1919'da yanan ateş, 22 Haziran günü Amasya Tamimi ile görünür olmuş, bağımsızlığa giden yol aydınlanmıştır. 5. Kafkas Fırkası'nın karargâhı olan Saraydüzü Kışlası'nda, Gazi Mustafa Kemal Paşa ile birlikte Bandırma Vapur'uyla Samsun'a çıkan silah arkadaşları yanında 20. Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa ve Hamidiye Kahramanı olarak tanınan eski Bahriye Nâzırı Hüseyin Rauf Bey, 3. Kolordu Komutanı Refet Bey, Kurmay Yarbay Arif Bey, İzmit Eski Sancak Beyi İbrahim Süreyya Bey, Yüzbaşı Osman Nuri, Tufan Bey, Yedek Teğmen Recep Zühtü, Efganlı, Teğmen Abdurrahman, Maliye Müfettişi Arif Bey, Erzurum 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa, Yıldırım Kıtası

Av. Gürkan Altun
Bursa Barosu Başkanı

Müfettişi Mersinli Cemal Paşa, Edirne'de 1. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Bey'in de telgraf vasıtası ile katıldıkları görüşmeler 21 Haziran günü başladı. 22 Haziran sabahına kadar devam eden görüşmelerden çok önemli kararlar çıktı. Bugün, bütün dünyaya vatanın bütünlüğünün ve milletin istiklâlinin yüksek sesle duyurulduğu bir gün oldu. Altı maddeden ibaret Amasya Tamimi'nin özeti "milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" cümlesidir. Amasya Tamimi adeta kurtuluş Savaşı'nın bir yol haritasıdır. Kurtuluşa giden yolun öncelikle milli bir heyetin oluşturulması ile mümkün olduğu anlaşıldığından doğu vilayetlerinin temsilcilerinin Erzurum'da toplanması ve yine Sivas'ta milli bir kongrenin yapılması karar altına alınmıştır. İşte geride bıraktığımız 19 Mayıs ve önümüzdeki günlerde

karşılacağımız 22 Haziran tarihleri de bizi bir yapan, birlik yapan tarihsel vakalardır.

Yine içinde bulunduğumuz Ramazan ayının da hangi inanca mensup olursa olsun bütün yurttaşlarımızın sevgi ve hoşgörüsüyle ulusumuzun birlik ve beraberliğini güçlendirmesine, insanımıza sabır, vefa ve güzel ahlâkın önemini bir kez daha hatırlatmasına vesile olmasını diliyoruz. Ramazan ayının sona ermesi ile birlikte idrak edeceğimiz Ramazan Bayramı'nın gerek yurttaşlarımız gerekse bütün dünya insanları için barış, sevgi ve kardeşlik tohumlarını ekmesi ve yine içinde bulunduğumuz coğrafyada yıllardır süregelen savaşların sona ermesi, akan kanın durması dilekleri ile "Ramazan Bayramı"nızı kutluyorum.

Bursa Barosu'nun Anayasa değişikliği maratonu	6
Bursa Barosu eski başkanlarından Av. Ali Arabacı ile söyleşi	12
Röportaj: İhsan Bölük	
Bizden haberler	20
"Mahkeme salonları tiyatro sahnesi gibi!" İzzet Boğa röportajı	41
Röportaj: İhsan Bölük	
Av. Pelin Yılmaz	45
İtalo Calvino ve fotoğraf üzerine düşünceler	
Şiirler	47
Av. Talih Uyar	48
Önemli içtihatlar ve notlar	
Hâkim Murat Boylu	62
Yeni Bilirkişilik Yasası neler getirdi?	
Av. Nezh Sütçü	65
Belediye mallarının haczi	
Av. Erol Çiçek	71
Halk oylaması konusunda Anayasa Mahkemesi karar verebilir mi?	
Av. Emir Vural	75
Pozitif yasa teknisyenliğinden hukuk bilincine felsefik bir analiz (1)	
Av. Bennar Aydoğdu	76
Tahkim	
Av. Ece Yasav	79
Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri hakkında değişiklikler	
Av. Nesligül Altın	80
Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'ndeki değişikliklerin işveren uygulamalarına etkisi	
Av. Haydar şenöz	83
Kamu ihalelerine katılmaya engel olan vergi borçları	
Av. Taner Özkan	86
"Gülzâr pür-melâl ise..."	
Av. Ali Osman Kufacı	88
Davacı vekilinin duygu dünyası	
Av. Burak Pırlı	89
Sulh	
Stj. Av. Ecem Bacaz	98
Uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele	
Stj. Av. Mert Can Oral	100
İnternet alan adlarının mevzuattaki yeri	
Stj. Av. Nisa Ören	102
Medeni yargılamada istinaf sebepleri	
İçtihatlar	107

DAHA PARLAK BİR GELECEK ALTIN BİR NESİL YETİŞECEK

ÇAKMAK KOLEJİ

Adres : Balat Mh. Baki Sk. No: 12 Nilüfer / Bursa Tel: 0224 443 11 11
E-Posta : iletisim@cakmakkoleji.com.tr Web: www.cakmakkoleji.com.tr

Bursa Barosu'nun Anayasa değişikliği maratonu

Bursa Barosu, Anayasa Değişikliği Referandumu süresince Bursalılara 10 bin bilgilendirme broşürü dağıttı. Tanınmış isimlerin katıldığı 6 panel düzenledi. Başkan Altun ve Yönetim Kurulu üyeleri destek için farklı illerdeki toplantılara katıldı.

Bursa Barosu, 16 Nisan 2017 tarihinde halkoyuna sunulan Anayasa değişikliğinin neler getirdiğini çeşitli yollarla Bursa kamuoyuna anlatmaya çalıştı. Bursa Barosu öncelikle Anayasa Komisyonu kurdu. Eski parlamenter avukatlar Ertuğrul Yalçınbayır, Turhan Tayan, Ali Arabacı ve Yahya Şimşek'in de bulunduğu, başkanlığını Bursa Barosu Saymanı Metin Öztosun'un yaptığı komisyonun belirlediği program çerçevesinde mahalle mahalle Anayasa bilgilendirmesi yapıldı. Özellikle Yıldırım ilçesine bağlı mahallelerdeki kahvehaneler ve pazar yerlerinde yapılan bilgilendirme çalışmaları sırasında vatandaşlara, Bursa Barosu tarafından 10 bin adet bastırılan "SENCE?" başlıklı broşürler dağıtıldı.

Altun'dan çevre illere destek

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Anayasa değişikliği bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı çevre illerdeki toplantılara da katılarak destek verdi. Altun ve Yönetim Kurulu üyeleri, TBB Başkanı Metin Feyzioğlu, Süheyl Batum, Semih Dikkatli, Korkut Kanadoğlu, Yusuf Halaçoğlu ve Hüseyin Özbek'in konuşmacı olduğu Aydın, Çanakkale, Eskişehir ve Bolu illerindeki toplantılara katıldı.

Feyzioğlu ve Batum Bursa'da...

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Av. Pof. Dr. Metin Feyzioğlu ve

Prof. Dr. Süheyl Batum, Bursa Barosu'nun düzenlediği "KHK Gölgesinde Anayasa" başlıklı paneller dizisi kapsamında Bursalılarla buluştu. Bursa Akademik Odalar Birliği Oditoryumu'nda gerçekleştirilen panelde salon tıklım tıklım doldu. Panelin açılışında konuşan Bursa Barosu Başkanı Avukat Gürkan Altun, "Biz, meslek grupları içerisinde hukuk konusunda, yurttaşın hakları konusunda taraf olma mecburiyeti olan tek kurumuz. Biz avukatlar ve örgütlü gücü olan barolar, kanundan kaynaklanan yetkiyle hukukun üstünlüğünü savunmak zorundayız. Sizin, yani halkın avukatı olmak zorundayız. Bu sebeple de konuşmaya devam edeceğiz" dedi.

Feyzioğlu:

"Aynı sofrada yemeğe devam"

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Metin Feyzioğlu, "Hep birlikte Türk milletiyiz. 'Evet' diyenlerin gidecek bir yeri yok, 'hayır' diyenlerin

gidecek bir yeri yok. 'Evet'çiler sola, 'hayır'cılar sağa, 'kararsızlar' ortada diye bir dağılım söz konusu olmayacak. Hep birlikte yaşamaya devam edeceğiz. Aynı sofrada yemek yemeye devam edeceğiz. 'Babamı ikna edemiyorum' diyor mesela üniversite öğrencisi bir genç. Neye ikna edemiyor? Kendisi 'hayır' diyormuş. 'Babamı ikna edemiyorum' diyor ama sofrada yemek yemeye devam edecek. Şimdi babası kızına terörist diye mi bakacak? Ya da kızı babasına 'bidon kafalı' diye mi bakacak? Bunlar çirkin laflar." dedi.

Süheyl Batum:

"Felaketin farkındalar"

Türkiye'nin çok değişik yerlerini dolaştıklarını söyleyen 24. dönem Milletvekili Prof. Dr. Süheyl Batum da, "Hangi partiye oy vermiş olursanız olun, bugünden sonra da belki farklı partilere oy verecek insanlar bu Anayasa'nın getirdiği felaketin farkında ya da en azından

düşünerek, hissederek burada 'hayır' oyununda birleşmişler. Bakıyorum, bakıyorum içinizde bir tane terörist göremiyorum. Cumhurbaşkanına size bakıp da terörist görür mü? Çok değerli Cumhurbaşkanımız, sevgili Cumhurbaşkanımız bakar da sizlerden terörist çıkarır mı hiç? Hayır. O, 'Aman gitmesinler, hayır demesinler' diye söylüyor" dedi.

Altun: "Siz de 80 milyonun temsilcisi değilsiniz"

Bursa Barosu'nun bir başka organizasyonu da 24. Dönem Milletvekili Sinan Oğan'ın konuşmacı olduğu toplantıydı. Plaza 16 Etkinlik ve Kongre Merkezi'ndeki toplantının açılış konuşmasını yapan Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, iktidar partisinin hayır diyenleri PKK, İŞİD, FETÖ gibi terör örgütü üyeleriyle yan yana getirmesini eleştirdi. Altun, "Madem evet ve hayır sizin için bu şekilde bir kampaşma yaratıyor, madem 35 baro ve Türkiye Barolar Birliği, makamının gereklerini yerine getirmiyor ve hayır diyor, bu tarafsızlığını bozuyor, siz 80 milyonun Cumhurbaşkanı olarak 30 ilde nasıl ve ne hakla evet kampanyası düzenliyorsunuz? Madem biz suç işliyoruz, madem Bursa Barosu'nda 3 bin avukatın temsilcisi biz değiliz, madem Türkiye'de 93 bin avukatın temsilcisi TBB Başkanı değil, o zaman siz de 80 milyonun temsilcisi değilsiniz" diye konuştu.

Sinan Oğan: "Zerre fayda olacağına inansam"

Sinan Oğan ise "Vallahi, billahi, tillahi, inansam ki 'evet'in bu ülkeye zerre kadar faydası olacak, bu ülkeyi canından çok seven bir kardeşiniz olarak söylüyorum. Zerre kadar faydası olacağını bilsem 'Evet' derim. Ancak 'Evet'in bu ülkeye bir faydası olmayacak" dedi. Sinan Oğan şöyle konuştu: "Türk milleti, saltanat ile cumhuriyet arasında tercih söz konusu olduğunda

Mustafa Kemal Paşa'nın izinden nasıl gittiyse, bugün de 'Yaşsa Mustafa Kemal Paşa' diyor. Bugün de cumhuriyetine sahip çıkacak, cumhuriyetinin değerlerine sahip çıkacak."

Kocasakal: "Amaç bir kişi üzerinden ülkeyi teslim almak"

Bursa Barosu Anayasa Komisyonu tarafından düzenlenen "KHK Gölgesinde Anayasa" toplantıları kapsamında Buttım Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen etkinliğin konuğu İstanbul Barosu Eski Başkanı Av. Doç. Dr. Ümit Kocasakal oldu. Kocasakal, hiçbir yere "hayır" propagandası yapmak için gitmediğini belirterek, "Ben evet demeyi düşünen yurttaşlarımızın neye evet diyeceklerini, hayır demeyi düşünenlerin neye hayır diyeceklerini bilmesini temin etmek için gidiyorum. Çünkü bir şeyi bileceksiniz ki ona göre bir fikir ortaya koyasınız" dedi. Kocasakal, Anayasa değişikliği ile parlamentonun etkisizleştirileceğine değinerek,

"550 kişiyi ikna etmek ve ülkedeki tüm kurumları sistemi aşmak, 1 kişiyi ikna etmekten daha zordur. Buradaki amaç bütün kuvvetleri tek kişi üzerinde toplayarak o tek kişi üzerinden ülkeyi teslim almak ve parçalanmaya götürmektir" şeklinde konuştu.

Ümit Kocasakal, Atatürkçü Düşünce Derneği Mustafakemalpaşa ve Karacabey ilçe başkanlıkları tarafından düzenlenen toplantılarda da konuştu. Bursa Barosu Başkanı Altun, Kocasakal'ın iki ilçedeki toplantılarına da eşlik etti.

Yalçınbayır: "İki dudak demokrasisi"

Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu ve Av. Ertuğrul Yalçınbayır'ın konuşmacı olduğu, Bursa Milletvekili Anayasa Komisyonu Üyesi Av. Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun moderatörlüğünü yaptığı "Halk Oylaması / Türkiye'nin Geleceği" başlıklı panel de BAOB Oditoryumu'nda yapıldı. Panel, DİSK Bursa Bölge

Temsilciliği, KESK Bursa Şubeler Platformu, TMMOB Bursa İl Koordinasyon Kurulu, Bursa Tabip Odası ve Bursa Barosu ortaklığıyla gerçekleştirildi. TBMM Anayasa Komisyonu Eski Başkanı, 58. Dönem Milletvekili ve önceki başbakan yardımcılarında Avukat Ertuğrul Yalçınbayır, "Bundan sonra Türkiye'de kurumsal yapılar olmadıkça, bu mekanizmalar kurulmadıkça, bir kişiye verilecek yetki ki burada bu mekanizmalar yok; hem milli güvenlik siyasetini takip edecek mekanizması yok hem Anayasa'ya uygunluğunu temin edecek mekanizması yok. İki dudak demokrasiden Türkiye kurtulmak zorundadır. İki dudak arasına giremeyiz biz; ne anamızın, ne babamızın, ne patronumuzun, ne liderimizin. Süreç demokrasi süreci, süreç kötülükleri iyilikle ortadan kaldırarak, elimizin tersi ile itmek, mücadele etmek sürecidir. 'Hayır'lısı olsun" ifadelerini kullandı.

Kaboğlu:

"15 Temmuz'un sorumlusu..."

Anayasa Hukuku Araştırma Derneği (ANASAYADER) Başkanı, Sorbonne Nouvelle (Paris 3) Konuk Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu da şöyle konuştu:

"Bu metin, 1876'dan 1982'ye kadar yapılan bütün anayasal gelişmeleri, değişimleri alt üst etmeye müsait bir metin. Oysa

anayasalar belli toplumsal ihtiyaçları karşılamak için yapılır, geliştirilir. Anayasa konusunda iki temel yanlış var. Bunlar; 'Anayasa günah keçisidir, tüm toplumsal sorunların suçlusu Anayasa'dır. Bunun tersi ise 'Anayasa bütün sorunları çözebilecek metindir'. Buna da Anayasa fetişizmi denir ki, her ikisi de yanlıştır. 15 Temmuz'un sorumlusu Anayasa mıdır? Yoksa Anayasa'nın hükümlerinin sürekli olarak ihlal edilmesi midir? Bunun darbe teşebbüsü ile bir ilişkisi yok, tam tersine Anayasa'nın sürekli ihlal edilmesi nedeniyle 15 Temmuz darbe ortamına sürüklenildi. Şimdi yargı zamanı değil, demokrasi zamanıdır. En büyük fren, 16 Nisan'daki demokrasi freni olacaktır. Bu metin Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişteki kırılmanın benzeri değil, çok daha büyük tersi yönde kırılma yaratacak bir metindir".

Altaca Kayışoğlu: "Sandıklara sahip çıkıyoruz"

Bursa Milletvekili Av. Nurhayat Altaca Kayışoğlu ise SEÇSİS sistemine güvensizlik olduğunu belirterek, bu konuda herkesi müsterih olmaya davet etti. Altaca Kayışoğlu "Sandıklarla ilgili olarak kesinlikle kafanızda herhangi bir kuşku olmasın. Çünkü kendi kurduğumuz bir sistem var. O sistemde tüm sandıklarda görevlilerimiz var. Meslek odaları, baro mensupları gönüllü oluyorlar. Biz bütün sandıklardaki ıslak imzaları, tutanakları takip ediyoruz. Tutanaklara, torbalara sahip çıkıyoruz" dedi.

BSMMMO'nun paneline Öztosun katıldı

Bursa Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası (BSMMMO) da referandum paneli düzenledi. Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Tahsin Kara ve Aydın Keleşoğlu ile Bursa Barosu Üyesi Avukat Cihat Çini ve Bursa Barosu Saymanı Avukat Metin Öztosun konuşmacı olarak katıldı.

Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir Tahsin Kara "Yılların getirdiği etnik problemlerin aslında halkın üzerinde olmayan birtakım problemleri çözmek için Anayasa değişikliğine ihtiyaç vardır" ifadelerini kullandı. Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir Aydın Keleşoğlu,

Anayasa'nın, insanoğlunun demokratik haklarının gelişmesi, bireysel haklarının teslimi için yapıldığını belirterek, "Değişim gerekiyor ama kötüye bir değişime müsaade edemeyiz. Değişimin iyiyi doğru olması gerekmektedir" dedi.

Avukat Cihat Çini ise değişikliği savunarak, "Anayasa değişiklik paketi maddeler itibarıyla toplumun sosyal yaşam alanına ilişkin, devletin iç işleyişine ve hükümet sistemine yönelik değişiklikler içerdiğini görüyoruz" diye konuştu. Bursa Barosu Saymanı Metin Öztosun da "Anayasa metnine baştan sona çalıştım. İçimden bir Fatiha okumak geldi. Çünkü burada tüm yetkiler cumhurbaşkanında toplanıyor. Biz buna Anayasa literatüründe kuvvetler birliği diyoruz" dedi.

AGİT gözlemcisine bilgi

Anayasa Değişikliği Referandumunu gözlemek üzere Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı/Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Birimi (AGİT/DKİHB) tarafından oluşturulan Sınırlı Referandum Gözlem Heyeti (SSGH)'nden Julia Ruppel Bursa Barosu'na geldi.

Ruppel, Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun'a, Anayasa Değişikliği Referandumu

süresince Bursa Barosu'nun ne gibi çalışmalar yaptığını sordu. Altun, düzenledikleri paneller, konferanslar ve saha çalışmalarında "hayır kampanyası" yürütmediklerini, sadece Anayasa değişikliğinin ülkeye neler kazandıracığı ve neler kaybettireceği konusunda bilgilendirme yaptıklarını ifade etti.

AGİT/DKİHB Gözlem Heyeti'nin uzun dönem gözlemcilerinden Julia Ruppel, referandum kampanyası süresince Bursa Barosu'nun devlet ve medya ilişkileri üzerine de sorular yöneltti. Altun, Anayasa değişikliği konusunda en fazla söz sahibi olması gereken meslek grubunun avukatlar olduğunu belirterek, Türkiye'nin sivil ve daha demokratik bir anayasayı olağanüstü halde değil, normal koşullar içinde en geniş

konsensüsle yapması gerektiğinin altını çizdi. Altun, bunun için de öncelikle siyasi partiler ve seçim yasalarının demokratik hale getirilmesinin zorunluluğuna işaret etti.

Bursa Barosu Seçim İzleme Merkezi

Bursa Barosu, Anayasa Değişikliği Referandumu öncesinde yaptığı çalışmaları sandık gününde de sürdürdü. Bursa Barosu, üzerine düşen tarihi sorumluluğun bir devamı ve son aşaması olarak referandum günü yaşanabilecek tüm sorunların öncelikle önlenmesi, daha sonra çözümü ve hukuki bilgiye erişim konusunda hizmet vermeye üzere Bursa Barosu Seçim İzleme Merkezi oluşturdu. Kamuoyuna duyurulan 3 ayrı telefon hattından, sandık günü gelen çağrılara yanıt verildi.

Altun: "Avukatların bugüne kadar ne efendisi oldu ne de köleleri"

5 Nisan Avukatlar Günü nedeniyle Adalet Sarayı önündeki Atatürk Anıtı'na çelenk sunuldu. Bursa Barosu Başkanı Altun "Avukatların bugüne kadar ne efendisi oldu ne de köleleri" dedi.

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, avukatlığın kutsal bir meslek olduğunu belirterek, "Cübbelerimizin ne cebi var, ne düğmesi. Bugüne kadar da ne efendimiz oldu, ne kölelerimiz. Bundan sonra da olmayacak" dedi. Bursa Barosu'nun 5 Nisan Avukatlar Günü kutlamaları, Adalet Sarayı önündeki Atatürk Anıtı'na çelenk sunulmasıyla başladı. Törene, CHP Bursa Milletvekili Avukat Nurhayat Altaca Kayışoğlu ile avukatlar katıldı. Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, genç meslektaşlarıyla birlikte anıta çelenk sunduktan sonra törene katılanlar, Bursa Büyükşehir Belediye Bاندosu eşliğinde önce saygı duruşunda bulundu, sonra da İstiklal Marşı'nı okudu.

Törene katılanlara hitaben bir konuşma yapan Bursa Barosu

Başkanı Gürkan Altun ilk olarak, 5 Nisan'ın kutlama günü ilan edilmesi ve avukatlık kanunuyla ilgili tarihçeyi özetledi. Altun, "avukat" kelimesinin Latince "halkın imdada çağırdığı kişi" olduğunu hatırlattı ve "Bugün de avukatlar halkın imdada çağırdığı kişilerdir. Biliyoruz ki adalet

kâinatın ruhudur. Avukatlar da bu ruhu oluşturmaya çalışan yargının üç unsurundan biridir. Adalet adilse adalettir. Zalimse adalet değildir. Adalet dayanan bütün kuvvetler de zalimdir" dedi.

Prof. Dr. Faruk Erem'in "Adalet yanıldığını anladığında geri veremeyeceği bir şey varsa en baştan bu kararı almamalıdır" şeklindeki saptamasını hatırlatan Başkan Gürkan Altun, "Ancak biz gerek dün gerekse bugün adaletin yanıldığını anladığında geri veremeyeceği şeyleri aldığına tanık olduk. Gerek Türkiye, gerekse Bursa Barosu avukatları bu yanılığın üzerine hep gitti. Ergenekon'da, Balyoz'da KCK'da hukuksuzlukların üzerine gitti. Çeşitli cemaatlerin, terör örgütlerinin güdümünde hareket eden, onların siyasetiyle karar veren bir yargıyla iç içeydik. Aklını, vicdanını ve hukuku dinlemeyen yargı sistemi onlarca,

binlerce mağdur yarattı. Biz yargıçların hukuka ve vicdanına göre karar vermesini, savcılarının da bu doğrultuda hareket etmesini diliyoruz” diye konuştu.

Altun şöyle devam etti: “Biz dün nasıl hukuksuzlukların karşısında durduysak, yarın olması halinde yine karşısında duracağız. Egemen güçlerin siyasetinin güdüleceği yer adalet mekanizması olamaz. Bugün içimiz buruk çünkü 14 meslektaşımız tutuklu, 6 meslektaşımız halen gözaltında.

Biz avukatların suç ve suçluyla yan yana gelebileceğine inanmıyoruz. Yargılanmak, aklanmak da bir hak. Suçlular da cezalarını çekmelidir.

Nitekim biz geçmişte suç işlediği açık delillerle sübuta eren meslektaşlarımızın karşısında meslek örgütü olarak durmasını da bildik. O meslektaşlarımızın davasında mağdurun avukatlığını yine biz avukatlar üstlendik. İçimizden bazı meslektaşlarımız tehditlere maruz kaldı. Avukata karşı dava aldığı için evi

kurşunlandı. Ama biz mesleği korumazsak, meslektaşımızı koruyamayacağımızı düşündük hep.

Tutuklu ve gözaltında olan meslektaşlarımız, 15 Temmuz hain darbe sürecinden sonra ülkeden kaçmayan ve avukatlık yapmaya devam eden, kamu kuruluşlarında ofislerinde avukatlık yapmaya devam eden meslektaşlarımızdı. Hiçbir yere gitmemişlerdi ve bu ülkenin hukukuna inanıyorlardı. Bu sebeple adli kontrolle veya yurt dışı çıkış yasağı gibi tedbirlerle rahatlıkla yargılanabilecekken tutuklu yargılanmaları açıkçası içimizi sızlatmaktadır.”

Altun, konuşmasını “Avukatlık gerçekten ulvi bir meslek. Bu cübbelerin ne cebi ne düğmesi var. Şimdiye kadar bizim ne efendimiz oldu ne de kölelerimiz. Bundan sonra da olmayacak” diye tamamladı. Altun, konuşmasının ardından tebrikleri ve ziyarete gelen özel ortaokul öğrencilerini kabul etti. Altun makamda da öğrencilerden bazılarına cübbe giydirdi, avukatlık yemini ettirdi.

Bursa Barosu eski başkanlarından Av. Ali Arabacı ile söyleşi:

“Avukatlar, bütün memleketlerin yerlisi, bütün yüzyılların çağdaşdır”

Röportaj: İhsan Bölük

Bursa Barosu Dergisi'nin son sayılarında eski başkanlarla röportaj serimizin konuğu Ali Arabacı...

1996-1999 yıllar arasında Bursa Barosu Başkanlığı yapan Arabacı'nın tüm unvanlarının başında “önceki” var. Avukatlık da yapmıyor artık. 3 bine yakın kitabını da Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne bağışlamış...

Bursa Barosu önceki başkanlarından; Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı nesiller yetiştirilmesini amaçlayan ve Türkiye'de bir ilk olan Çağdaş Eğitim Kooperatifi'nin önceki başkanlarından; DSP (Demokratik Sol Parti) Bursa eski milletvekillerinden; Türkiye Barolar Birliği geçen dönem (2013-2017) Yönetim Kurulu üyelerinden; Gözünü budaktan sakınmayan, yılmaz bir çevre ve hukuk savunucusu; Avukat Ali Arabacı...

Röportaj öncesinde, “Soruları gönder, ders çalışayım” dedi. Gönderdik, beğenmedi. “Akışına bırakalım” dedik, “Olmaz öyle” diyerek karşı çıktı ama yine de dayanamadı. Evine konuk etti bizi... Konuşmaya başlamadan önce, bir saate yakın albüm karıştırdık. Nedense grup fotoğraflarının hemen hepsinde ya arkalardaydı veya sağ ya da sol başta! Niyeydi ki acaba? “Sevmiyorum ben öne çıkmayı!” dedi ve ekledi: “Zaten grup fotoğrafı çekileceği zaman insanlar hücum ediyor, bana yer kalmıyor!”

Bulgaristan göçmeni...

1950 yılında Bulgaristan'da doğmuştu Ali Arabacı... Daha doğduğu yıl göçle tanışmış,

ailesiyle birlikte önce Ankara'nın Ayaş ilçesine bağlı Sinanlı Köyü'ne yerleştirilmişlerdi. İlkokulu bu köyde okumuş, 1963 yılında Bursa'ya göç etmişlerdi. Bursa'da Osmangazi Ortaokulu ve Atatürk Lisesi'nde okudu. Ankara Hukuk'u bitirdiğinde yıl 1973'tü... Ali Arabacı, 1975 yılı başında Bursa Barosu'na bağlı olarak serbest avukatlığa başladı. Bursa Barosu'nun değişik kademelerinde çalıştıktan sonra 1996'da Bursa Barosu Başkanlığı'na seçildi. Bu görevi devam ederken de 1999 yılında yapılan genel seçimlerde DSP'den Bursa milletvekili oldu. Milletvekilliğinden sonra, Av. Prof. Dr. Metin Fezyioğlu'nun listesinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen

Ali Arabacı, 2013 yılında seçildiği bu görevi 13 Mayıs 2017 tarihine kadar sürdürdü.

Kurumlaşmamaktan ve kuralsızlıktan şikâyetçi...

Ali Arabacı, siyasi partiler ve meslek odaları başta olmak üzere, tüm kurum ve kuruluşların çağın gerektirdiği biçimde kurumsallaşmadığını, bu kurumları yönetenlerinse kuralsızlığı alışkanlık haline getirdiklerini savunuyor. Kurallara uyma kültürünün gelişemediğini, bu halin ise ilerlemeyi engellediğini, demokratik kültür ve bilincin hız kazanmadığını, bundan da hep sadece kendisini ve iktidarını düşünen popülist yöneticilerin kazançlı çıktığını, sonuçta ülkenin ve toplumun kaybettiğini söylüyor.

Şöyle başladık röportaja... Meslek hayatınızda hukuku üstün kılmak için çetin bir mücadele verdiniz. Siyasi hayatınızda da "sonraki dönem kaygısı"na kapılmadan, söylemeniz gerekenleri söylediniz. Bu ülkenin kalkınması, çağdaş bir ülke olması için mücadele ediyorsunuz. Lakin mücadelenizin karşı cephesindeki insanların da iddiası aynı... Kalkınmış, güçlü, modern bir ülke... Türkiye sevdasını ortak bir noktada nasıl buluşturacağız?

Toplumsal mücadele, yaşamın her alanında yapılabilir. Parlamentoda, siyasi partilerde yapılabileceği gibi, meslek odalarında, sivil toplum örgütlerinde ve diğer alanlarda da yapılabilir. Önemli olan bu mücadelede bireysel çıkarların değil, toplumsal çıkarların amaç edinilmesidir. Kişi mesleğini icra ederken de aynı duyguyla hareket edebilir. Öyleyse ölçü, halktan yana olmak ve yurtseverliktedir. Farklı yöntem ve bakış açıları ile amaçta birliğin olması doğaldır ve saygıdeğerdir. Ancak ben bir avukatım ve

öncelikle mücadelemi en iyi bildiğim alanda, en iyi şekilde, içinde bulunduğum kurumun ve mesleğin kurallarına, sahip olduğum değer yargılarına uygun şekilde yerine getirmeliyim.

Öncelikle avukatlık nedir, ne değildir, baro ne anlama gelir ona bakalım: "Bir Anayasa Mahkemesi kararında tanımlandığı gibi avukat 'maddi hukuk' ve 'usul hukuku' bilgileriyle donanmış, yurttaşların hak ve özgürlükleriyle yararlarını koruyan, böylece devletin adalet konusundaki çalışmalarına katkısı bulunan bir kamusal görev sahibidir." Avukatlık Yasası'na göre de avukatlık "kamu hizmeti" ve "serbest" bir meslektir. Yargılamanın vazgeçilmez bir unsuru ve hukuk güvenliğinin olmazsa olmazıdır. Dünyanın her yerinde avukatlık en serbest, en bağımsız meslektir. İnsana hizmet eder. Kişisel özgürlükleri savunarak adaletin ve mesleğin onurunu yüceltir. Hak arama özgürlüğünde, bilgisini ve zamanını kişilere özgüleyen avukatlardır.

Paris Barosu başkanlarından Rousse'ye göre avukat "Bütün

memleketlerin yerlisi, bütün yüzyılların çağdaşı"dır. Bu, şu anlama geliyor: Dünyanın neresinde olursa olsun, tüm hukuksuzluklara, insan hakları ihlallerine karşı çıkılmalıdır. İnsan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Her koşulda bunun mücadelesi yapılmalıdır. Avukatlık; tarihsel geçmişi, doğası ve görev alanı yönünden bağımsız bir meslektir. Hem avukatların hem de baroların her türlü etkiden uzak bağımsız olmaları zorunludur. Avukat hiçbir kuruma, kuruluşu, iktidara, muhalefete, cemaate bağlı olamaz; kimden gelirse gelsin, hukuk ya da insan hakkı ihlaline karşı mücadele etmek zorundadır. Baroların ve avukatların bağımsızlığı, yargının ve yargıçların bağımsızlığından ayrı değildir. Baroları bağımsız olmayan ülkelerde adalet de bağımsız sayılamaz. Barolar hiçbir vesayet kabul etmezler. Hukukun dili sayılan avukatların ve baroların da tutuk davranma ve susma hakkı yoktur. Bağımsız ya da özerk olmayan hiç bir kişi ya da kurum, otoritenin hukuksuzluklarına karşı mücadele veremez.

Mesleğine ihanet eden vatana da ihanet eder...

Diğer yandan, avukatlık mesleğini seçenlerin, avukatlık adına uygun biçimde görevlerinin gereklerini özenle yerine getirmeleri, mesleğe karşı saygı ve güveni koruyup güçlendirmeleri başta gelen görevlerdir. Sanıyorum Sait Faik'in söylemiydi "Mesleğine ihanet eden her şeye ihanet eder!" Yani dostuna, arkadaşına, yarın vatanına ihanet eder. Her meslek sahibi işini doğru ve dürüst yapmak zorundadır. Avukatlık, profesyonel bir meslektir ve her avukat üzerine aldığı işi, en iyi şekilde yerine getirmekle yükümlüdür.

Soruya gelirse...

Adaletin gerçekleşmesinde savunmanın rolünü ifade ettim sanırım. Hepimiz biliyoruz ki adalet, devleti devlet yapan unsurdur. Devletin özü, erdemi ve doğasıdır. Yargı yalnız adalet dağıtmaz, hukuk yönünden yaşamayı ve yürütmeyi de denetler. Bu özellik çağdaş hukuk devletinin gereğidir. Bunu benimsemeyen ülkeler demokrasiye bağlı olmayan ülkelerdir. Adalet için çalışmak, bizatihi devletin bekası için çalışmaktır. Ben de gücümün

yettiğince bunu yapmaya çalışıyorum.

Şimdi, adaleti gerçekleştirmek, adil bir hukuk düzeni kurmak, hak edene hakkını vermek, laikliği, cumhuriyeti, Atatürk ilkelerini, insan haklarını, emeği, eşitliği, özgürlüğü, dayanışmayı, barışı, hoşgörüyü ve hakça bir düzeni savunmak benim inançlarımdır. İnanırcı olmanın yolu da inançlar doğrultusunda çalışmaktan, mücadele etmektir. Hukukçu olmanın, yurtseverliğin anlamı da budur. Bu değerlere sahip her düşüncede kişi ya da kişilerle çalışmaktan mutluluk duyarım.

"İlerlemek için Cumhuriyet değerleri şart"

Çok önemli görevlerde bulundunuz ve hep mücadele ettiniz. Neler yaşadınız? Şu an emeklisiniz ama mücadeleniz fikren sürecektir diye düşünüyoruz...

Mücadele bitmez, alan değiştirir sadece. Biri kapanırken, başka bir mücadelenin öne açılır. Mücadele ölünceye kadar da devam eder. Sonra bütün görevlerimin bittiğini düşünmüyorum. Çağdaş Eğitim

Kooperatifi'ne katkıda bulunmaya devam edeceğim.

"Tek amaç laikliği yaşatmak"

Çok enteresan... Demin siyasetten bahsederken mimikleriniz çok gergindi, Çağdaş Eğitim Kooperatifi'nde eğitim gören kız çocuklarından bahsederken yüzünüzde yumuşuma gördüm...

Siyasette de, baroda da, diğer kurumlarda da yapmak istediklerinizi, kurumsal yapının kuralları ve hedefleri doğrultusunda yapabilmemiz kolay değil. Bu zorluk, genellikle, yeterince demokratik kurallara yatkın olmamızdan, kariyer tutkularından, ego şişkinliğinden, önceden konulan kuralları ve hedefleri yok saymaktan, nihayet kurumsallaşamamaktan kaynaklanıyor. Böyle bir kaotik ortamda iş yapamıyorsunuz. Savunduğunuz değerler soyutta kalıyor.

Çağdaş Eğitim Kooperatifi'nde öyle değil. Amacı, laik toplum yaratmak, laik, akla ve bilime dayalı eğitimi sürdürmek, laik hukuk sisteminin devamını sağlamaktır. Temel hedef bu... Burada da hedefler tamamen kamusal ve toplum yararına... Ama burada soyut ideallerimiz somutlaştı ve elle tutulur hale geldi. Köylerden gelen kızlarımızın kendi başlarına bağımsız tavır alabildiklerini, özgüvenli bir şekilde yetiştiklerini görüyorsunuz. İdealist yöneticilerimizle, idealist öğretmen ve çalışanlarımızla başarıdan başarıya koşan öğrencilerimizi, tam bir kentli olmuş köy kızlarımızı Atatürk Türkiye'si'nin aydınlık gençleri olarak görmek az bir mutluluk mudur? Somut şeyler bunlar ve insanı mutlu ediyor. Bir de şu an içinde bulunduğumuz duruma baktığımızda, Çağdaş Eğitim Kooperatifi'nin ne kadar gerekli olduğunu da görüyoruz. Eğitimin şu anda ne ölçüde

zedelendiğini, daha çok dinsel nitelik taşıdığını, hatta bu eğitim anlayışının anaokullarına kadar indiğini görüyor ve yaşıyoruz. Bunun sonunun felaket olduğunu umarım yetkililer ve halkımız görür. Keşke, benzer eğitim kooperatifleri tüm yurda yayılabilsen ve Köy Enstitüleri'nin boşluğunu doldurabilseydi.

Toplum kendiliğinden görebilir mi?

Göstermek lazım. Sivil toplum örgütleri gösterecek, siyasi partiler gösterecek, sendikalar gösterecek, meslek odaları, barolar ve Barolar Birliği gösterecek. Gelecekte kaygı duyan herkes gösterecek. Toplumun bu yönde örgütlenmesi sağlanacak... Laikliğin neden gerekli ve barışın da, demokrasinin de, ülke bütünlüğünün de çaresi olduğu etkili şekilde anlatılacak. Medyanın bağımsızlıktan uzak, toplum yararını önemsemeyen hali dikkate alındığında çok etkili olamayabilirsiniz ama hakların elde edilmesi zordur; bu zorluğun aşılması ise laikliğe gönül verenlerin inancına ve mücadele azmine bağlıdır. Öte yandan 21. yüzyılda yaşıyoruz. Çağın insanı tehlikeyi daha kolay görecektir. Söz gelimi, az önce de söylediğim gibi Çağdaş Eğitim Kooperatifi modeli ülke

geneline yaygınlaştırılabilir ve laiklik mücadelesinin en etkili bir örgütlenmesi olabilir.

“Akli, bilimi esas almayan millet köle olur”

Bu konuda girişiminiz oldu mu peki?

Çok oldu... Mesela Çanakkale’de, Mersin’de kuruldu. Ne yazık ki Bursa’daki başarı sağlanamadı. Gittiğimiz illerde kanaat önderlerine anlatıyoruz. Çok doğru buluyorlar, ilgi gösteriyorlar ama orada kalıyor. Ne var ki örgütlenmek Türkiye’de çok kolay değil. Örgütlenmenin suç gibi algılandığı bir toplumda yaşıyoruz. İnsanlara verilen bu korkunun yenilmesi gerekiyor. İnsanlarımız, uluslararası sözleşmelerden, Anayasa’dan kaynaklanan temel hak ve özgürlüklerini özgürce kullanabilmeliler. Burada en örgütlü ve etkili kurum olarak siyasi partilere iş düşüyor. Mücadele onların öncülüğünde önemli bir ivme kazanabilir.

Bu ülkede siyasal iktidarı destekleyen seçmen sayısının neredeyse yarısı... Onlar da bu ülkenin insanı. Onlar neden yapmıyorlar, yapamıyorlar?

Bölünmüşlükten, dağınıklardan, kariyer tutkularından, örgütsüzlükten... Çok neden var. Oysa artık bu insanların birleşebilecekleri tek değer var: Başta laiklik olmak üzere cumhuriyetin temel değerleri... Başka bir şey gerekmiyor. Eğer bu değerler üzerinde birleşebilirlerse mücadelenin kazanılmaması için hiçbir neden olmadığını düşünüyorum.

Türkiye’de iktidar karşıtı bloğun bunu yapacak güç, potansiyel ve iradeye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

Zaman içinde olacaktır. Zorluklar lider de çıkaracaktır. Ümitsizliğe yer yok. Ben hiçbir zaman ümitsiz olmadım. Toplumun geriye

gitmesi söz konusu olamaz. Ne yazık ki Türkiye’yi 200 yıl geriye götüren bir Anayasa yapıldı. Toplum böyle bir Anayasa değişikliğiyle ileriye gidemez. Toplumun geriye götürmeye kimsenin hakkı yok. Bunu öyle ya da böyle, o değişikliğe oy verenler de yakın zamanda anlayacaklardır. Akla aykırı, bilimin esas alınmadığı bir model, milleti köle yapacak bir modeldir.

“Türkiye özgürlüklerin tadını aldı”

Burada yine laikliği en önemli ihtiyaç kılan ümmet anlayışına gelmiyor muyuz? Kul anlayışına hâkim bireyleri nasıl özgürleştireceğiz?

Bakin 57 İslam ülkesine... Bu ülkeler içerisinde emperyalizme karşı mücadele edip, bağımsızlığını kazanan, totaliter bir rejimden, laikliği esas alan cumhuriyete geçen tek bir devlet vardır o da Türkiye Cumhuriyeti’dir. Bunu gerçekleştiren de Atatürk’tür. Cumhuriyet Anadolu’ya çağdaş bilimi, hümanizmayı, Rönesans’ı ve laikliği getirmiştir. Diğer İslam ülkelerinin hepsi de dinin temel alındığı şeriatla yönetilen geri kalmış ülkelerdir. Bugün en çok çatışmanın olduğu ülkeler de İslam ülkeleridir. Emperyalizmin oyununa kapılıp birbirlerini boğazlayan da onlardır.

Benzer bir durumdan kurtulmuş böyle bir ülkeyi yeniden o duruma sokmaya kimsenin gücünün yetmeyeceğini düşünüyorum. Türk toplumu özgürlüklerin tadına vardı. Bağımsızlığın tadına vardı. Bundan sonra derin eşitsizliklerin, adaletsizliklerin olduğu köle gibi yaşayacakları bir düzeni isteyeceklerini düşünmüyorum.

Türk toplumu, pompalanan orta çağ kültürüne, uygulanan akıl dışı, bilim dışı eğitim ve toplum mühendisliği politikalarına kanmayacak, Ortadoğulu olmayı reddedecek, Atatürk’ün ifade

ettiği çağdaş uygarlık hedefiyle, birlik içinde, kardeşçe yaşamını sürdürecektir. Sadece küçük bir örnek vermek gerekirse, bugün pek çok türbanlı kardeşimiz araba kullanıyor. Ama Suudi Arabistan'da kullanamıyor. Ya da herhangi bir yere gideceklerinde erkekle beraber gidiyorlar. Hadi bakalım Türk toplumunda böyle bir şeyi gerçekleştirin! İsyân çıkar!

Bu bakış açısından ötürü mü "ümitvar"sınız Türkiye için?

Her şekilde umutluyum! Bugün, laikliğe, cumhuriyete, bilime ve Atatürk Türkiye'si'ne inanan insanlarımızın sayısı sanıldığından aksine yüzde 50'den çok daha fazladır. Bu insanların varlığı ve teknolojinin alabildiğine ilerlediği, iletişim olanaklarının sınırsız hale geldiği, dünyayı sürekli gözleyen bir toplumda geriye gitmenin mümkün olmadığını düşünüyorum.

Burada bir çelişki yok mu? İletişim olanaklarının gelişmişliğinden bahsediyoruz ama ülkeyi 200 yıl geriye götürebilecek bir Anayasa değişikliği yapıyor ve halk da buna onay veriyor. Bu nasıl oldu sizce?

Bunun nasıl elde edildiğini hep birlikte yaşadık. Devleti, tüm olanaklarıyla işin içine soktular. Cumhurbaşkanı,

tarafsız olması gerekirken bütün gücüyle değişikliğe destek verdi. Değişikliğin esası anlatılmadı. Sadece muhalefetin anlattıklarıyla oylamaya gidilebildi. OHAL rejimi uygulandı. Bunlar yetmedi Yüksek Seçim Kurulu devreye sokuldu. Ve çok tartışmalı bir sonuç ortaya çıktı.

Gerçekte hayırların çoğunlukta olduğu inancı yerleşti. Nitekim bu inanç, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi resmi gözlem raporu ile doğrulandı. Rapor, aralarında AİHM'nin de bulunduğu tüm Avrupa Konseyi organları ve AB için referans belge olma özelliğine sahip...

Korkunç, utanç verici bir durum

Nereden baksanız yüzde 47, 48 "evet" var yine de...

O bile rahatsız edici... Evet diyenlerin, değişikliğin kötü yanlarını yaşadıkça, düşüncelerinin değişeceğini düşünüyorum. Türkiye'de siyasal İslam'ı benimseyenlerin oranının yüzde 13-15 civarında olduğu ifade ediliyor. Kalan kısmı muhafazakar yani merkezi oluşturan kitle... Olağanüstü hal devam ediyor ve ne zaman biteceği belirsiz... Bu arada kanun hükmünde kararname çıkarıyorlar. Hiçbirinin denetimi yok. Anayasa Mahkemesi'nin

büyük bir ayıbıdır bu. Her türlü keyfiliğe, her türlü hukuksuzluğa imkân tanıyan bir yasama faaliyetinin denetlenmemesi gerçekten korkunç, utanç verici bir durum... Bu Anayasa'ya oy verenler, ne kadar yanıldıklarını özgürlükleri kısıtlandığında, eşitsizliği ve adaletsizliği yaşadıklarında, ülkenin bölünme tehlikesi ile karşı karşıya kaldığında, okullar giderek medreseye dönüştüğünde ve değişen diğer toplumsal değişimlerde anlayacaklar.

Peki, bu duruma şu tahlil uygun mu? Devlet bir kenara itildi, gücü elinde bulunduranların ahlak ve vicdan anlayışıyla karşı karşıyayız!

Şu an Türkiye Cumhuriyeti parti devleti halinde... Anayasa şeklen var, bu tür anayasalara literatürde "Yalancı Anayasa" da deniyor. Zira çağdaş dünyada, erkler ayrılığının bulunmadığı, bağımsız yargının olmadığı bir Anayasa, Anayasa olarak kabul edilmiyor. Düşünebiliyor musunuz, iktidar partisinin genel başkanı Anayasa Mahkemesi'ni belirleyecek, Yargıtay'ı, Danıştay'ı, HSYK'yı belirleyecek. Bir koltukta Genel Başkan sıfatıyla, öbür koltukta Cumhurbaşkanı sıfatıyla hareket edecek. Bu, aklı başında, çağdaş dünyayı tanıyan, anayasacılık hareketlerini bilen hiçbir kimsenin kabul edebileceği bir şey değil. Öte yandan, yemin metni Anayasa'da duruyor. Tarafsızlık üzerine inşa edilmiş bir yemin metni... Cumhurbaşkanı bu metne göre yemin edip cumhurbaşkanı olmuş ama umurunda değil...

Vicdan, insanın haklılığı ya da haksızlığı üzerine hüküm kurabildiği manevi bir alan... İnsanın haklılığına ya da haksızlığına karar veriyor. Hak ve adaletle yakından ilintili... Konu, ülkeyi yönetenler olunca daha çok önem kazanıyor. Yönetici adaletsizse "zalim" adını alıyor,

adaletli bir yönetici ise "halkın sevgilisi" oluyor. Diğer yandan, İnsanı diğer canlılardan ayıran da akıl ve vicdandır. Daha çok bilgiye ve sorgulamaya dayanır. Ben akli ve vicdanı olanın, dayatılan Anayasa değişikliğinin doğru olmadığını anlayacağını düşünüyorum.

Efsane büronun yarattığı kültür

Başta dönelim... Ertuğrul Bey (Yalçınbayır) ve Yahya Bey'le (Şimşek) ortak olduğunuz efsane büroya gidelim...

Ertuğrul, bizden önce yazıhanesini açmıştı. 1975 yılının başında ben açtım. Benden bir-iki ay sonra da Yahya açtı. Yaklaşık bir yıl herkes tek başınaydı. 16 Mart 1976 tarihinde bir araya geldik ve "Ortak Avukat Bürosu"nu kurduk. O ortaklık, salt kazanç amacına yönelik bir ortaklık değildi. Haksızlıklarla, adaletsizliklerle mücadeleleyi, zayıfın yanında olmayı, toplumsal mücadeleyi, hukuk yolu ile siyaseti de şiar edinmişti. O ortaklığın kendine özgü bir kültürü de oluştu. Bu kültür siyasette de, diğer mücadele ve insani ilişkilerde de bizi etkileyen en önemli unsur oldu. Zaman zaman düşünce, parti ve siyaset anlayışlarımızda farklılıklarımız olsa da bu kültürü hiç terk etmedik. İnsana, olaylara, hukuka ve adalete bakışımızda kayda değer bir fark göremezsiniz. En büyük kazancımız bu kültür oldu. Bu kültür bizi bir yerlere getirdi. Biz her zaman o ortaklıkla, geçmişimizle kıvanç duyduk.

Merhum Bülent Ecevit'le de ters düşüğünüz konular oldu elbette...

Ecevit'i hiçbir zaman zor durumda bırakmadık. Her zaman daha iyiye nasıl ulaşırız diye mücadele ettik. Siyasette nedense en küçük bir karşı koyuş, farklı bir söylemde bulunmak, koltukta olanları rahatsız ediyor. Kendine karşı mücadele gibi

algılıyor. Bizim şanssızlığımız Ecevit'in rahatsızlığı dönemine denk gelmemiz oldu. Yoksa Ecevit dürüst, alçak gönüllü, kültürlü, birikimli, entelektüeldi. Tam bir devlet adamıydı. Düşünce üretebiliyordu. Siyasetin çitasını yüksek tutuyordu. Ama şimdi o seviyeyi görmek mümkün değil. Artık siyaset küfürle yapılı hale geldi, düşünceyle değil... Sanıyorum herkes Ecevit'in çelebi, nazik, saygılı tavrını özleyiyor. Keşke o nezaket bugün de sürdürülebilse...

"Benim önergeler Rahşan Hanım'a gitti"

Milletvekili olduğunuz dönemde Rahşan Ecevit faktörü vardı. Hatta sizin mesleki alanınızı ilgilendiren çok önemli bir kararda da (Rahşan Affı) adı geçmiştir. Rahşan Ecevit o kadar etkili miydi?

Şahsen Rahşan Hanım ile hiç iletişimim olmadı diyebilirim. "Rahşan Affı" konusu gündeme geldiğinde ben TBMM Adalet Komisyonu'ndaydım. Komisyonunda çok sert tartışmalar yaşandı. Özellikle sağ kanattan Nazlı Ilıcak, Yaşar Topçu gibi isimler kendi yandaşlarını affa uğratacak hükümler sokmaya çalıştılar. Genel kurula da kamuoyuna da bu affın içeriğinin doğru oluşturulmadığını anlattık.

Hatta ben ve bazı arkadaşlar, tehlikeyi görüp, 7-8 tane değişiklik önergesi verdik. Verdiğimiz önergeler anında Rahşan Hanım'a gitti. Zeki Sezer tarafından götürüldü, biliyorum. Sonra tehlikenin farkına vardılar. Genel kurulda değiştirmeye çalıştılar. Ama atı alan Üsküdar'ı geçmişti!

Günümüzün moda deyimikle öyle mi?

Başka alanlarda da mücadelelerimiz oldu. Medeni Kanun'un ve Avukatlık Kanunu'nun yapımı sırasında alt komisyon başkanı olarak katkı koymaktan onur duydum hep... Bu iki kanun için önemli katkılar sağladığımı söyleyebilirim. Özellikle de Avukatlık Kanunu'nda neredeyse 100'e yakın madde değiştirdik. Tevazu göstermeyeceğim, şu anda barolar ve Barolar Birliği'nin zenginliği o yasa nedeniyle. Pul parasını o zaman ihdas ettik. Yasadan önce ne makam arabası vardı, ne şoför, ne de konforlu hizmet binaları...

Hatta Yönetim Kurulu toplantılarında çay paramızı kendimiz öderdik. Ama biz özgürdük, bağımsızdık. Hiçbir kişi ya da kuruma bağlı değildik. O zorluklar, maddi sıkıntılar içinde mücadelemizi en üst seviyede sürdürebiliyorduk. Bu bolluk içinde

aynı mücadele sürdürülüyor mu dersiniz, maalesef! O konfor baroları da, birliği de gevşetiyor. Öte yandan, Avukatlık Kanunu'nda yer alan, baroların insan haklarını savunma, kollama, hukukun üstünlüğünü geliştirme, demokrasiye katkı koyma göreviyle ilgili öneri de bana aittir. Bununla gurur duyuyorum. Şu anda Baro başkanları ve Barolar Birliği Başkanı da bu maddeye dayanarak ülke sorunlarına genel açıdan bakabiliyorlar; Başkalarının "siyaset yapıyorsun" dediği alana girebiliyor.

"Türk hukuk laboratuvarı!"

Cargill mücadelesi...

Anlatılarınız arasında önemli yer tutacak bir konu olsa gerek...

Cargill davaları, Türkiye'de hukukun, adaletin nerede olduğunu gösteren bir laboratuvar gibidir. Cargill davaları 20 yıldır devam ediyor. Firma, ABD'nin en güçlü 8 firmasından biri. İlişkilerini ve yatırımlarını hükümetler düzeyinde sürdürüyor. Önüne çıkan yargısal engelleri kendi hükümeti aracılığı ile çözüyor. Dünya politikalarında da egemen, güçlü devletlerin, zayıf, kendisine mecbur devletlere istediklerini yaptırdıkları bilinen bir gerçek... Böyle bir talepte de, talep edilen devlet,

ne kadar anayasal devlet olursa olsun, anayasası da yasaları da rafa kalkabiliyor. Ondan sonra da, yasa mı değişecek, yönetmelik mi değişecek, kararname mi çıkarılacak, hepsi yapılıyor. Ne yasama organının egemenliği, ne yargı bağımsızlığı ne de mahkeme kararlarının bağlayıcılığı önem taşıyor.

Tam 9 tane iptal kararı çıktı. Hiçbirisi uygulanmadı. Mecliste mücadelesini verdik. En son sıkıştıklarında, "Bakanlar Kurulu Prensip Kararı" adı altında bir karar çıkarıldı. Anayasa'da böyle bir tanım yok. Böyle bir kavram yok. Milletvekiliyken hangi gerekçeyle çıkarıldığını sordum. Dediler ki; "Açıklayıcı mahiyettir, icrai mahiyette değildir."

Yok böyle bir şey! Siz bunu söylemişseniz, açıklayıcı mahiyette de olsa altınızdaki bürokrasi bunu emir telakki edecek, nitekim etti de... Bergama altın madeninde de aynı şey oldu. Daha da ileri gidip, Cargill'in en yetkili kişileriyle, bakanlıklarda, Başbakanlık'ta yargı kararlarını nasıl aşarız diye toplantılar yaptılar. Yasaları, yönetmenlikleri değiştirdiler. Ne için? Yargı kararlarını uygulamaktan kurtulmak için...

Geldiğimiz noktada fabrika 17 yıldır harıl harıl çalışıyor. Yargı kararlarını uygulamayan dönemin başbakanı, bakanı, valisi ve belediye başkanı hakkında tazminat davaları açmak zorunda kaldık. Kural olarak bu davalar yaklaşık 1-2 yılda biter ama bitmedi. 12. yılındayız. Ret kararı veren yargıçların birisi Adalet Komisyonu Başkanı, diğeri Yargıtay Üyesi, öteki de Yargıtay Başkanı oldu. Dava, halen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nda bekliyor.

Biraz neşeli konulara geçelim mi? Çok güzel bir sesiniz var, sahnede şarkı söylüyorsunuz. İlk kez ne zaman nerede sahneye çıktınız?

Tam 45 yıl önce, üniversite yıllarında... Halk Eğitim Merkezi'nin Türk Sanat Müziği kursları vardı. 1971'de kursa gittim. Sonra Bursa Musiki Cemiyeti'ne gittim. Avukatlık mesleğine başlayınca tamamen bıraktım. Şimdi yeniden boşta kalınca biraz ruhumuzu doyalalım deyip, Bursa Barosu TSM Korosu'na katıldım. Yahya ile berber şarkı da söyledik. Özlemişim meğer...

Bundan sonraki yaşamınızda huzur diliyoruz size, teşekkür ederiz...

Sabahları zengin serpm kahvaltı, öğle ve akşam yemeklerinde tava, ızgara ve et mangal çeşitleri...

Dobruca Mah. Akdemir Cad. 1. Kadife Sokak No:3
Osmangazi / BURSA
0533 084 50 50 - 0224 239 46 46 - 0224 239 46 47
info@ganitarestaurant.com

Bizden haberler

(05.04.2017)

25 yıllık avukatlara plaket

Bursa Barosu'nun 5 Nisan Avukatlar Günü kapsamında geleneksel olarak düzenlediği kokteyl Bursa Akademik Odalar Birliği Fuayesi'nde gerçekleştirildi. Kokteyilde, avukatlık mesleğinde 25 yılını dolduran 27 avukata plaket verildi.

Bursa Barosu önceki başkanlarından Turgut Bulut, Yahya Şimşek, Ali Arabacı, Asude Şenol, Stuttgart Barosu avukatlarından Kaan Kalkan, Nilüfer Belediye Başkan Yardımcısı Adil Kayaoğlu, akademik meslek odalarından makine, gıda, kimya mühendisleri, tabipler, serbest mali müşavir ve muhasebeciler, şehir plancıları ile noter odalarının

başkanlarının katıldığı kokteylin açılış konuşmasını Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun yaptı.

Kısaca Avukatlar Günü'nün nasıl kutlanmaya başlandığının öyküsünü anlatan Altun, sahneye önceki başkanlardan Turgut Bulut'u davet etti. Bulut, meslekte 25 yılını dolduran bazı avukatlara plaketlerini

verdikten sonra kısa bir konuşma yaptı. Avukatların Cumhuriyet'in müdafileri olduğunu belirten Bulut "Biz Cumhuriyet'te doğduk, Cumhuriyet'te ölmek istiyoruz. Cumhuriyet'in yaşaması için elinizden geleni yapın. Avukatların yaşadıkları haksızlıkları biliyorum. Haklarınızı yedirmeyin" dedi.

(23.04.2017)

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlaması

Bursa Barosu, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı, Bursa Adalet Sarayı önündeki Atatürk Anıtı'na çelenk koyarak kutladı. Bursa Barosu Yönetim Kurulu üyeleriyle avukatların katıldığı kutlamada Bursa Barosu Başkan Yardımcısı Atila Atik, genç avukat temsilcileri ile Avukat Zekiye ve Şerafettin Tiryaki çiftinin oğlu Poyraz Tiryaki ile birlikte anıta çelenk koyduktan sonra saygı

duruşunda bulunuldu. İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından Başkan Yardımcısı Atila Atik, Bursa Barosu'nun 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı mesajını okudu.

Mesaj şöyleydi: "Milli irade yalnız bir şahsın değil, bütün millet fertlerinin arzularının ve emellerinin bileşkesinden ibarettir. Bu sebeple egemenlik bir şahıs

veya zümrenin değil kayıtsız ve şartsız milletin olmalıdır ki ulusal onurumuz ve bağımsızlığımız da daima güvencede olsun. Türk Milleti'nin istikbali, bunu anlayan ve sahip çıkan çocuklarının parlak zihinleri ve büyük vicdanları üzerinde yükselecektir. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun." Törenin ardından katılımcılar, hep birlikte kahvaltı yaptı.

(26.04.2017)

Geleneksel Cezaevi Çocuk Şenliği'nde coşku

Bursa Barosu'nun 7. Cezaevi Çocuk Şenliği, E Tipi Cezaevi'nde gerçekleştirildi. Organizasyona, BTSO başta olmak üzere çok sayıda kişi ve kuruluş da sponsor oldu.

Bursa Cumhuriyet Başsavcısı Vekili Ali Usta, Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, 24. Dönem Bursa Barosu Başkanı Zeki Kahraman, TBB Delegatesi Neslihan Aktosun, Yönetim Kurulu üyeleri, Cezaevi Savcısı Evrim Uzunsoy, BTSO Yönetim Kurulu üyeleri Aytuğ Onur ve Zafer Bulut, BTSO Bursa Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı

Nurcan Özdemir, İstanbul Aydın Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Aslıhan Öztezel, Yrd. Doç. Dr. Güliz Kolburun ve Yrd. Doç. Dr. Engin Eker'in katıldığı organizasyonda 30 kadar tutuklu ve hükümlü 18 yaş altı çocuk ve konuklara yemek ikram edildi. Bursa Barosu Çocuk Hakları Komisyonu Başkanı Av. Atakan Arar ve

komisyon üyeleri, suça sürüklenen çocuklarla birlikte geleneksel oyunlar oynadılar. Bazı oyunlara Bursa Barosu Başkanı Altun ile Yönetim Kurulu üyeleri de katıldı.

Etkinliğin sonunda Baro Başkanı Altun, organizasyona sponsorluk yapan kişi ve kuruluş temsilcilerine plaket verdi.

(19.05.2017)

19 Mayıs töreni

Bursa Barosu Yönetim Kurulu ve avukatlar, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı nedeniyle Adalet Sarayı önündeki Atatürk Anıtı'na çelenk koydu, saygı duruşunda bulunup, İstiklal Marşı okudu.

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, anıta çelenk bırakmadan önce, kısa bir konuşma yaptı. Bursa Barosu Başkanı Altun, törene katılan meslektaşlarına seslenirken, "Bundan tam 98 yıl önce 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Atatürk ve yanındaki 47 vatan evladı, Bandırma Vapuru ile Samsun'a ayak bastı. Mustafa Kemal Paşa'nın hatıralarında da belirttiği üzere bu 48 kişinin 23'ü Mustafa Kemal Paşa gibi muvazzaf subaylar, devlet memurları ama Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduğunda mebusluk yapacak, yine Mustafa Kemal Paşa'nın yanında olmaya

devam edecek devletin üst düzey kademelerinde devlet organlarının kurulmasında ve yerleşmesinde görevler alacak olan isimlerdi" dedi. Altun, hem kurmay kadrosunu, hem de bu kadroyu koruyacak vatan evlatlarının isimlerini tek tek saydı. Avukatlar, isimler okudukça "burada" diye seslendi.

Gürkan Altun, daha sonra, "Mustafa Kemal Paşa'nın askeri dehası yanında siyasi bir deha olduğunu da hepimiz kuşkusuz biliriz. Siyasi deha olduğunun en önemli kanıtlarından biri de aslında 19 Mayıs 1919'un

öncesindeki hazırlık hareketleridir. Mustafa Kemal Paşa gerek komuta kademesine, gerekse Padişah'a ve sonrasında da İstanbul'u işgal altında tutan İngiliz kuvvetlerine Padişah adına Anadolu'ya gitmesi gerektiğini anlatmış, ikna etmiştir. Hatta yanında götüreceği subay, astsubay, memur ve askerleri de kendi belirlemiş ve hiç kimseyi şüphelendirmeden, kimsenin dikkatini çekmeden gerekli bütün izinleri alarak Bandırma Vapuru'na binmiş İstanbul'dan 16 Mayıs 1919'da ayrılmıştır" diye konuştu. Avukatlar, törenin ardından birlikte kahvaltı yaptı.

(08.03.2017)

Erkek adalet değil, gerçek adalet!

Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı Nazlı Ceren Şendoğan, 2017 yılının sadece Ocak ayında 38 kadının, evliliğini veya ilişkisini sonlandırmak istediği için katledildiğini söyledi.

Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle basın açıklaması yaptı. Bursa Barosu Saymanı Avukat Metin Öztosun'un da katılımıyla TÜBAKKOM bildirisini okuyan Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı Avukat Nazlı Ceren Şendoğan, 2017 yılının sadece Ocak ayında 38 kadının evliliğini veya ilişkisini sonlandırmak ya da kendi hayatına dair karar almak istediği için kocası veya yakın aile bireyi bir erkek tarafından katledildiğini söyledi.

Açıklama şöyle: "8 Mart 1857, kadınların Amerika'da bir tekstil atölyesinde ücret eşitsizliğini ve uzun çalışma saatlerini protesto etmek için başlattıkları eşitlik mücadelesinde, grev sırasında çıkan yangında hakları uğruna can verdikleri gündür. Bu olay dünyada yankı bulmuş ve emekçi kadınların eşitlik arayışları devam etmiştir. 8 Mart'lar, dünyada kadınların eşitlik ve özgürleşme mücadelesinin dile getirildiği ve emeğine, bedenine, kimliğine sahip çıkarak kadın sorunlarının

örgütlü olarak bir kez daha duyurulduğu bir gün haline gelmiştir.

"Ayrımcılığın her türüne hayır!"

Ülkemizde 8 Mart'la ilgili ilk toplantı 1921 yılında Ankara'da yapılmıştır. Cumhuriyet'in kuruluşunu izleyen ilk on yılda kadınlar Atatürk devrimleriyle başta eğitim, aile ve siyasette eşit haklara sahip olmuştur. Türk kadını, Bağımsızlık Savaşı'nda verdiği büyük mücadeleye eşit yurttaş konumuna gelmeyi hak etmiştir. Atatürk'ün de ifade ettiği gibi Türk kadınına bu hakkın bir lütuf olarak verildiği kanaatinde değiliz. Kimse bu kanaatte olamaz. Bir memlekette ki yurdun her tarafı istilaya uğradığı zaman, kadınlar ateş altında erkeklerle beraber omuz omuza çalışırlar, memleketin geri kalan kısmını korumak ve beslemek için tarlanın kara toprağından yiyecek çıkarmaya çalışırlar, elbette onların yurdun her köşesinde ve her tabakasında söz söylemeye hakları vardır. Ancak, günümüzde yasalarda kadınlara eşit haklar tanınmış olmasına rağmen

Türkiye'de kadınlara karşı ailede, eğitimde, istihdamda, siyasette ayrımcılık devam etmekte, kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri, çocuk gelinler sorunlarına çözüm getirmek için özellikle son on yılda kararlı bir devlet politikası uygulanmamaktadır.

2017'nin sadece Ocak ayında 38 kadın evliliğini veya ilişkisini sonlandırmak istediği için kocası veya yakın aile bireyi bir erkek tarafından katledilmiştir. Eşit hak mücadelesi için çıkmış olduğumuz yolda en temel hakkımız olan yaşama-hayatta kalma hakkımız için mücadele etmek zorunda kalmaktayız. Şiddetin, ayrımcılığın her türüne "Hayır" diyoruz.

TÜBAKKOM olarak, Cumhuriyet'imizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ilke ve devrimlerinin yol haritamız olduğu yineliyor, şiddetin olmadığı, özgürlüklerin kısıtlanmadığı, gerçek demokrasinin yaşandığı bir Türkiye umuduyla tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyoruz."

Kadınlar Günü'nde kadınlara karanfil ve broşür

(08.03.2017)

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle Bursa Adliyesi'nde personele, avukatlara, hâkim, savcılara karanfil ve broşür dağıttı. Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun ve Yönetim Kurulu üyeleri, kadın hâkim, savcı, avukat, adliye çalışanları, adliyede görev yapan kadın güvenlik görevlileri ve adli işlemleri için Bursa Adliyesi'ne gelen kadınlara karanfil ve broşür dağıttı. Baro Başkanı Gürkan

Altun, tüm mücadelelerinin toplumsal eşitlik ve özgürlük için olduğunu vurgulayarak, "Biliyoruz ki kadınlarımızla dayanışarak özgürleşeceğiz. Şiddetten ve ayrımcılıktan uzak bir gelecek diliyoruz" dedi.

"Ayrımcılık sürüyor"

Günümüzde yasalarda kadınlara eşit haklar tanınmış olmasına rağmen Türkiye'de kadınlara karşı ailede, eğitimde, istihdamda, siyasette ayrımcılığın sürdüğünü

söyleyen Başkan Altun, "2017 yılının sadece Ocak ayında 38 kadın evliliğini veya ilişkisini sonlandırmak istediği için kendi hayatına dair karar almak istediği için kocası veya yakın aile bireyi bir erkek tarafından katledilmiştir. Eşit hak mücadelesi için çıkılan yolda en temel hak olan yaşama-hayatta kalma hakkı için mücadele etmek zorunda kalmaktayız. O yüzden erkek adalet değil gerçek adalet için herkesi mücadeleye çağırıyoruz" diye konuştu.

Stajyerlere ziyaret

Başkan Altun, Bursa Barosu Staj Eğitim Merkezi'nde staj gören kadın avukat adaylarını da ziyaret ederek karanfil dağıttı. Altun, Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlamak için Ankara'ya giderken geçirdikleri talihsiz kaza sonucunda hayatını kaybeden kadınlar için de üzüntülerini ifade etti.

Kadınlar Günü'ne özel toplantı

(08.03.2017)

Bursa Barosu, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla kadın hâkim, savcı, avukat ve adliye çalışanlarına öğle yemeği düzenledi. BAOB Restoran'da düzenlenen yemekte Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Ataevler Adliyesi'nin görme engelli santral memuru Ayşen Özen'e "Güçlü Kadınlar Başarı Ödülü" verdi.

Başkan Altun, "Bursa Barosu olarak bu yıl Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü başarmak için engel tanımayan kadınlara adadıklarını" söyledi. Her kadının ayrı bir başarı hikâyesi olduğunu belirten Altun, "Her birimizin toplum içinde var

olarak yaşama tutunabildiği bir dünyada, var oluşunuzla ödüllendirdiğiniz toplumun bir armağanı olarak size bu berati takdim ediyorum ve yaşam boyu mutluluk diliyorum" dedi.

"Meme kanserini oyun olarak ele aldım"

Törenin ardından meme kanseri öykülerinden oluşan "Gülersen Yengeçler Isırmaz" kitabının yazarı AİHM eski raportörü Av. Zeynep Pelin Ataman konuştu. Meme kanserinin acı ve aynı zamanda eşsiz bir tecrübe olduğunu dile getiren Ataman, "Göğsünüze o acı indiği anda ne yapacağınızı bilemiyorsunuz. Meme kanseri

kadınlıkla alakalı her şeyi silip süpürüyor. Ben bu süreci bir oyun olarak ele aldım. Eşim ve anne-babam hastalık süresince yanımda oldu. Bilinçaltına hükmetmeyi öğrendiğinizde tüm ipleri elinize alıyorsunuz. Herkesin kendine ait bir şifa yöntemi

vardır. Önemli olan o yöntemi yakalamak” dedi.

“Kitabım eşitlik ve kardeşlik üzerine kurulu”

“Sen Gülersen Yengeçler Isırmaz” kitabının eşitlik ve kardeşlik üzerine kurulduğunu aktaran Ataman,

sözlerini şöyle tamamladı: “Kitap, umutla herkesin birbirine bağlanmasının öyküsünü anlatıyor. Bu kitap, dayanışmanın ve toplumsal barışın hikâyesi... Kitapta hayatını kaybeden bir karakter kurgulamadım. 6 karakter var. Klasik meme cerrahindeki 6 toksik kemoterapiye karşılık geliyor. Karakterler, kemoterapi sırasında neler hissettiklerini aktarıyor. Hepimiz acı karşısında biriz ve aynıyız. O yüzden bu kitabın kahramanı sizlersiniz ve bu işin ipleri sizin elinizde. Gülersen en güçlü ilacı sen üretiyorsun kardeşim.”

Söyleşinin ardından Bursa Barosu eski dönem başkanlarından Asude Şenol, konuşmacı Zeynep Pelin Ataman’a plaket verdi.

“Kimseyi ayarlarımızla oynatmayız”

(11.05.2017)

Bursa Barosu Başkanı Altun, TVNet kanalında sözde tarihçilerin Atatürk’e aleni hakaretine ilişkin olarak “Türk milletinin değerleri var, kutsalı var. Kimseyi ayarlarımızla oynatmayız” dedi.

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Bursa Cumhuriyet Başsavcı Vekili Mesut Turan’ın kızı Gözde Turan’ın da aralarında bulunduğu 6 yeni avukatın ruhsat töreninde konuştu. Genç avukatlara mesleki anlamda önerilerde bulunan Altun, gündemde bulunan Atatürk’e hakaret konusuna değindi.

gördüğümüz değerlerimiz var. Kurucu değerlerimiz var. Halk jargonuyla konuşacak olursak, ayarlarımız var. O sebeple ayarlarımızla oynamasınlar diyoruz. Kutsallarımızla, değerlerimizle oynamasınlar. Maalesef televizyonlarda kendilerine görev verilmiş bazı tetikçiler var. Bunların görevi şu...

Hani tansiyon problemi olanlar bilir. Tansiyon aletlerinin nabız ölçerleri vardır. Bu kişilerin görevi nabız ölçmek. Ortaya bir yalan atıyor, buna karşılık vereceğimiz reaksiyona bakıyorlar. Açıkçası bizi bir şeylere alıştırılmaya çalışıyorlar ama alışmayacağız. Kurucu ayarlarımız hiçbir zaman değişmeyecek.”

Altun şöyle konuştu: “Pazartesi günü bir televizyon kanalında bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili ağza alınmayacak galiz hakaretlere varan ithamlar oldu. Basın ve sosyal medya aracılığıyla bir açıklama yaptık ve suç duyurusunda bulunduk ama bu işin rutini zaten...”

Söylediğimiz şey aslında şu. Türk milletinin, Türkiye’de yaşayan herkesin kutsal saydığı şeyler var. Önemli olarak

Cübbelere ilik açtırıp düğme diktirmemek için!

(12.05.2017)

Danıştay Başkanı Zerrin Güngör, Danıştay'ın kuruluşunun 149. yıldönümü töreninde, Türk yargısını "makul sürede ve objektif karar veren bağımsız ve tarafsız" olarak tanımladı. Oysa istatistikî veriler tam tersini söylüyor.

Yine aynı yargıç, aynı törende "16 Nisan 2017 tarihinde halk oylamasına sunulan ve kabul edilen değişiklikle Anayasa'mızda var olan kuvvetler ayrılığı ilkesi daha da belirgin hale getirilmiştir" dedi. Oysa durum tam tersi... 16 Nisan 2017 halkoylamasından sonra yasama, HSK'ya seçilecek üyeleri kontrol eder hale getirilmiş; yasama, yürütme ve yargı erkleri "tek adam"da birleştirilmiş; yargı mensupları idarenin birer memuru yapılmıştır. Ve yine aynı yargıç, aynı törende, "Yargının 15 Temmuz öncesine göre daha sağlıklı bir yapıya kavuştuğunun açıkça ortada olduğunu; yaşanan şerden bir hayır çıktığını ve bunun sonucunda yargının özüne döndüğünü" söyledi.

Oysa bu sözünün de gerçeklikle ilgisi yoktur. "Tencere dibin kara, seninki benden kara" misali ne 15 Temmuz öncesinde, ne de şimdi bağımsız, tarafsız bir yargıdan söz edilebilmektedir. Bir yüksek mahkeme başkanının, hukuka aykırılıkların ve hak ihlallerinin hiç olmadığı kadar yoğunlaştığı OHAL sürecinde çıkarılan ve "kanun üstünde" ya da

"Anayasa hükmünde" bir niteliğe bürünen KHK'ları savunması da hukukla açıklanamaz. Peki, biz hukukçular, Danıştay Başkanı Zerrin Güngör'ün sözlerine şaşırдық mı? Elbette hayır! Kamuoyu çok iyi bilir ki avukat, hâkim ve savcıların cübbelerinin düğmesi de, cebi de yoktur. Bunun anlamı, ne avukat ne hâkim ne savcının kimsenin önünde düğme iliklemeyeceğidir. Karşısındaki Cumhurbaşkanı da olsa! Oysa Zerrin Güngör, idarenin memuru olduğu hissiyatı ve aidiyetiyle, düğmesi olmayan cübbeyi ilikleme çabasıyla tanınan bir yargıcımızdır. Danıştay'ın 149. kuruluş yıldönümü törenlerinde yaptığı konuşmayı da bu yüzden yadırgamadık. Ama biz hukukçuların yüzüne yansıyan üzgün ifade, Anayasa değişikliği sürecinde her platformda dile getirdiğimiz sakinlerin şimdiden ortaya çıkmaya başladığını görmenin ifadesidir.

Dileğimiz;
Bağımsız, tarafsız yargının ve Türkiye Cumhuriyeti'nin temel kurumlarından biri olan Danıştay'ın, "yasama ve yürütme

organlarının hukuka uygunluğunu denetleme; adaletin yerine getirilmesini sağlama, devletin yüksek danışma, inceleme ve karar organı olma" sıfatını kaybetmemesidir. Gidişat gösteriyor ki bir KHK ile cübbeler de düğmeli olabilir! Ama biz hukukçular, cübbelere ilik açılmaması, düğme dikilmemesi için hukukî zeminde mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bu mücadeleye ülke çapındaki tüm meslektaşlarımız katkıda bulunuyorlar, bulunacaklardır da... Ancak, Bursa'nın vereceği mücadelenin anlamı büyüktür. Zira bugün avukatların kullandığı, yakasında yeşil, sarı, kırmızı şeritleri olan, cepsiz düğmesiz cübbe modeli, Bursa'dan çıkmıştır. Bursa Barosu önceki başkanlarından Turgut Bulut üstadımızın Barolar Birliği nezdinde gösterdiği çaba sonucunda, düğmeli, sadece siyah renkli, papaz kıyafetine benzeyen cübbeden sonra ortaya çıkan bugünkü model, 1975 yılında "Avukatların Resmi Kılık Yönergesi" ile resmileştirilmiştir.

Bu vesileyle, her türlü otorite karşısında cübbe ilikleme ve iktidara hoş görünme çabalarını reddeden biz avukatlar, Danıştay Başkanı Zerrin Güngör'e de yargı bağımsızlığının önemini bir kez daha hatırlatma gereği duyuyoruz.

Saygılarımızla...

Gürkan ALTUN
Bursa Barosu Başkanı

(13.05.2017)

Türkiye Barolar Birliği'nde 2. Feyzioğlu Dönemi

Demiröz yönetiminde, Şenol birinci yedek

Türkiye Barolar Birliği'nin Ankara'da 14 Mayıs 2017 Pazar günü tek adayla yapılan seçimlerinde Av. Prof. Dr. Metin Feyzioğlu güven tazelerken, Bursa Barosu önceki başkanı Ekrem Demiröz, Yönetim Kurulu'nu oluşturan 10 kişilik listede, geçerli 449 oydan 355'ini alarak 10. sırada yer aldı.

Bursa delegeleri 3 kez toplantı yaptı

Feyzioğlu'nun hazırladığı blok listede bulunan Demiröz'den sonra Yönetim Kurulu'na, Bursa Barosu TBB delegelerinin 3 kez toplanarak yaptığı önseçimle belirlediği bağımsız aday Asude Şenol da 116 oyla Yedek Yönetim Kurulu Listesi'nin birinci sırasında yer aldı.

Ali Arabacı'ya Altun'dan teşekkür...

Bu arada Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, TBB yönetimindeki görev süresi sona eren Bursa Barosu önceki başkanlarından Ali Arabacı'ya, hem Bursa'yı temsilinden hem de TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyon Başkanlığı görevindeki çalışmalarından ötürü teşekkür etti.

(14.05.2017)

Altun'dan açlık grevi yapan eğitimcilere destek...

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu için Ankara'ya giden Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, KHK ile görevlerinden ihraç edilen ve iki aydan fazla süre açlık grevi yapan araştırma görevlisi Nuriye Gülmen ve öğretmen Semih Özakça'yı ziyaret etti.

Ziyarete, Gürkan Altun, Bursa Barosu Saymanı Metin Öztosun,

Yönetim Kurulu üyeleri Sefer Bülent Yaylalı ve Yener Poroy'un yanı sıra Adana Baro Başkanı Veli Küçük, Antalya Baro Başkanı Polat Balkan, Artvin Baro Başkanı Ali Uğur Çağal, Balıkesir Baro Başkanı Erol Kayabay, Bolu Baro Başkanı Ferit Atalay, Hatay Baro Başkanı Ekrem Dönmez, Van Baro Başkanı Murat Timur ve Yalova Baro Başkanı Hakan Gergeroğlu

da katıldı. Ziyaret sırasında Baro başkanları, ölümün karşısında yaşam hakkını savunmak gerektiğini belirterek, "Bugün onurlu bir tavır ortaya koyan akademisyenlerin yanındayız. Yarın çok geç olmadan devlet bu eylemi bir an evvel durdurmalı. Çözüm mutlaka bulunmalı" dediler.

(01.04.2017)

Çocuk Adalet Sistemi Uygulamalı Eğitimi tamamlandı

Bursa Barosu Çocuk Hakları Komisyonu tarafından düzenlenen "Vaka Temelli Çocuk Adalet Sistemi Eğitimi" 1-2 Nisan 2017 tarihlerinde Bursa Baro Evi'nde gerçekleştirildi. Eğitimin ilk gününde Av. Şahin Antakyalıoğlu, Ankara Aile Mahkemesi Sosyal Hizmet Uzmanı Zeynep Mutlu ve Çocuk Mahkemesi Emekli Hâkimi Özcan Güven, "Mağdur Çocuk", "Korunma İhtiyacı Olan Çocuk" ve "Suça Sürüklenen Çocuk" konularını Bursa Barosu üyeleri ile birlikte örnek olaylar üzerinden

işlediler. Eğitime katılan avukatlar, çocuklar ile empati kurabilmek adına eğitimin bir parçası olarak değişik oyunlar da oynadılar.

1 Nisan 2017 akşamı ise Bursa Barosu ev sahipliğinde Baro Evi'nde ÇAÇAv (Çocuk Alanında Çalışan Avukatlar Ağı) Genel Kurulu düzenlendi. Farklı barolardan gelen çocuk hakları savunucusu avukatlar yeni koordinasyon kurulu üyelerini seçtiler. Eğitimin ikinci gününde Prof. Dr. Mustafa Selim Özkök

"Cinsel şiddete maruz kalmış çocuklarda adli ve tıbbi yaklaşım" konulu sunumunu yaparak kolposkopik incelemelerin hukuk alanında yeri ve önemi konusunda avukatları bilgilendirdi.

Prof. Dr. Orhan Derman ise "Cinsel istismar vakalarında aile ve çocukla iletişim" üzerine avukatları bilgilendirirken "Adolesanlarda Bağımlılık" konulu sunumunu yaparak eğitimi tamamladı.

(21.04.2017)

Hukukçu bilirkişi dönemi bitti!

Geçtiğimiz yıl kasım ayında yürürlüğe giren Bilirkişilik Kanunu, Bursa Barosu ve Mimarlar Odası Bursa Şubesi ortaklığıyla düzenlenen panelde ayrıntısıyla ele alındı. Yeni yasaya göre hukukçular bilirkişilik yapamayacak.

Bursa Barosu ve Mimarlar

Odası Bursa Şubesi'nce ortaklaşa Bilirkişilik Paneli düzenlendi. Mimarlar Odası Bursa Şubesi toplantı salonunda gerçekleştirilen panelin açılış konuşmasını yapan Mimarlar Odası Bursa Şubesi Başkanı Can Şimşek, adli yargı süreçlerinde bilirkişiliğin çok önemli olduğunu vurguladı. Bursa Barosu Başkanı

Gürkan Altun da yargı kararlarının ortaya çıkmasında en önemli verinin bilirkişi raporları olduğunu belirterek, Bursa Barosu ve akademik meslek odalarıyla birlikte kent hukukunu, çevresini ve tarihini korumak adına zaman zaman yargıya başvurduklarını, bu konularda bilirkişilere ihtiyaç duyulduğunu söyledi.

"Bilirkişilik kurumsal yapıya kavuşturuldu"

Bursa Barosu avukatlarından İsmail İşel'in moderatörlüğünde gerçekleştirilen panelin ilk konuşmacısı Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi, Bilirkişilik Kanunu Bilim Komisyonu Üyesi Prof. Dr. Talat Canbolat, 24 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nun 3 yıllık çalışma sonunda ortaya çıktığını söyledi. 3 değişik ülkede inceleme yapıldığını anlatan Prof. Canbolat, yargıya güven endeksinin gittikçe düştüğünü, pek çok sorun olduğunu, bunlardan birinin de bilirkişilik olduğunu ifade etti.

Bilirkişiliğin akademik ya da bilimsel olarak yapılmadığını kaydeden Prof. Canbolat, şunları söyledi: "Bilirkişilik Türkiye'de hâkim yardımcılığıdır. Benim de desteklediğim bir konudur. Bilirkişi hukuki konulara girmemelidir. Bilirkişilik ancak teknik konularda yapılmalıdır. Yargının iş yükü oldukça fazladır. Her yıl dava sayısındaki artışın yanı sıra yüzde 38 oranında dosya da devrediyor. Davaların yüzde 90'ı bilirkişilere gidiyor. Batıda bu oran yüzde 10... Sistemden memnun olan yok. Hâkim şikâyetçi, savcı şikâyetçi, taraflar şikâyetçi. Mevcut sistem yargıyı hem ağırlaştırıyor, hem maliyetini artırıyor.

Trafik ve iş kazalarında kimin kusurlu olduğu bilirkişiye soruluyor. Nereden biliyor? Tabii ki takdir yetkisini kullanıyor. Yani hâkimin yapması gerekeni yapıyor. Benim saptadığım 20'ye yakın uzman bilirkişilik unvanları gördüm. Nereden alındı bu unvanlar? Ama artık böyle değil. Bilirkişilik kurumsal yapıya kavuşturuldu. Temel ilkeleri belirlendi. Dosyanın topyekûn bilirkişiye gönderilmesi devri bitti. Hâkim soru soracak,

bilirkişi de hukuki konulara girmeden tane tane cevap verecek."

"Marmara'da 20 bin 744 bilirkişi vardı"

İstanbul Bilirkişilik Bölge Kurulu Başkanı Hâkim Murat Boylu ise kangren haline gelmiş konuya el atılmış olmasının bile çok önemli olduğuna işaret etti. Bilirkişilik yapan kâtipler olduğunu söyleyen Boylu, adalet hizmeti sunulan hiç kimsenin memnun olmadığını ifade ederek, "Davayı kazanan bile mutsuz. Çünkü dava 3 yıl sürmüş. Yargıtay usulü bir eksikle bozmuş, 3 yıl daha uzamış. Adalet bunun neresinde? Kim mutlu olur böyle bir sonuçtan?" dedi.

Hâkim Boylu, dosya verilen ve kendisine bir daha ulaşamayan bilirkişiler olduğunu belirterek, yeni yasayla birlikte üçlü bir idari yapı kurulduğunu hatırlattı. Marmara Bölgesi'nde toplam 20 bin 744 bilirkişi olduğunu açıklayan Hâkim Murat Boylu, bunların 12 bininin hukukçu olduğuna işaret etti. Boylu, şöyle devam etti: "Bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere dosyanın kabulüne veya reddine diyen hâkimlerimiz, 6754 sayılı yasayla birlikte hâkimlik yapmaya başlayacaklar. Bundan böyle bilirkişilerin de kimliği olacak. Adliyelerde baro odaları gibi bilirkişi odaları olacak. Ayrıca hâkimlere, bilirkişi kalitesinin artırılması için de iyi ücret vermelerini öneriyoruz. Ama yeni uygulamada otomatik tevzi sistemi uygulanmalı. Hâkime bilirkişi seçme özgürlüğü bırakılmamalı. Suiistimaller ortadan kaldırılmalı."

İnsanüstü performans: Yılda 3670 dosya

Panelin son konuşmacısı Yüksek Mühendis Mimar Ali Ekinci de Cemil Çiçek ve Sadullah Ergin'in

adalet bakanlıkları döneminde bilirkişilik müessesesinin iyileştirilmesi konusunda yapılan görüşmeleri aktardı. Ekinci'nin açıkladığı bir istatistik ise izleyenleri adeta şok etti. Bilirkişiler sıralamasında ilk 20'deki kişilerin bin 400 ile 3 bin 670 arasında dosyaya rapor yazdığını söyleyen Ekinci, "Birinci sıradaki kişi bir yılda 3 bin 670 dosyaya bakmış. İnsanüstü bir şey. Cumartesi pazarları katmasanız bir günde 10 dosya eder. Bir bilirkişi dosya okuyacak, keşfe gidecek, inceleyecek, rapor yazacak... Kim yapabiliyor bunu?" diye konuştu.

1999 depreminde ceza alan hiçbir bilirkişi, hiçbir mühendis, hiçbir mimar olmadığına vurgu yapan Ali Ekinci sözlerini şöyle bağladı: "Mahkemelere sunulan bilirkişi raporlarında yüzde 94 oranında imar kanunu suçluymuş çünkü. Oysa ölümlerde herkesin suçu var. İmar kanununa suçu yüklerseniz kimden tazminat alacaksınız? Çözümler çok net. Birincisi, bilen insanın seçilmesi lazım. Hangi mimarın uzman olduğunu hâkim nasıl bilecek? Odalar, yetkin isimleri bildirsın, yargı kurumu o listeden seçsin. Mesela, Susurluk Davası'nın kamyon şoförü 2 yıl yattı, beraat etti. Teknik bilirkişi raporu doğrultusunda suçsuz olduğu anlaşıldı. Çünkü karayollarında bir kamyonun ve otomobilin hız limiti belliydi. Oysa Mercedes otomobilin sürati 280 kilometreydi. Bu nedenle teknik konular yorum açık değildir."

Panelde süreli konuşmaların ardından panelistler, bilirkişilik yapan çeşitli akademik meslek mensuplarının sorularını yanıtladılar. Panelin sonunda, Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun ve Mimarlar Odası Bursa Şubesi Başkanı Can Şimşek panelistlere plaket verdi.

(07.04.2017)

Stajyer avukatları kara kara düşündüren rakam!

Almanya Stuttgart Barosu avukatlarından Kaan Kalkan'ın, Alman Devleti'nin stajyer avukatlara staj süresi boyunca 800 Euro ücret ödediğini açıklaması, Bursa Barosu'nun stajyer avukatlarını kara kara düşündürdü.

Bursa Barosu'nun 5 Nisan Avukatlar Günü etkinlikleri kapsamında BAOB ortak salonda düzenlediği konferansta Alman hukuk sistemini anlatan Stuttgart Barosu avukatlarından Kaan Kalkan, stajyer avukatlara Almanya'daki hukuk eğitimi, avukatlık mesleğinin uygulaması ve dava takibine kadar çeşitli konularda bilgi verdi. Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Başkan Yardımcısı Atilla Atik, Yönetim Kurulu üyeleri Hüsnüye Altın Yeşil ve Sefer Bülent Yaylalı'nın da katıldığı konferansı stajyer avukatlar dinledi. Stuttgart Barosu avukatlarından Kaan Kalkan, konuşmasına Almanya'daki hukuk eğitimini anlatarak başladı. Üniversite eğitiminden sonra staj süresi uygulama ve çalışmalarından bahseden Kalkan, Alman Devleti'nin stajyer

avukatlara 800 Euro ödediğini açıklaması üzerine salonda bir uğultu oldu. Gelecek kurma konusunda kaygılı olan avukat adayları, Kalkan'dan, Almanya'da tek başına çalışan avukatların yıllık gelirlerinin ortalama 71 bin, ortaklıkta çalışanların ise 109 bin Euro kazandığını duyunca daha da karamsarlığa kapıldılar.

Almanya avukatlarının koşulları

Kalkan'ın verdiği bilgilere göre Almanya'da avukatların reklam yasağı bulunmuyor. Makul çerçevede reklam yapabilmeyen avukatlar, ofiste çalışabildikleri gibi evlerinden de işlerini takip edebiliyorlar. Almanya'da avukatlığın uzmanlaşma gerektirdiğini söyleyen Kalkan, uzmanlık unvanının da, belli koşullar yerine getirildiğinde barolar tarafından verildiğine

işaret etti. Uzmanlık unvanı alınınca mesleği bırakıncaya kadar sürmüyor. Koruyabilmek için her yıl 15 saat eğitimden geçmek gerekiyor. Alman avukatların, en az 250 bin Euro'luk mesleki sorumluluk sigortası yaptırmak zorunda olduğunu da ifade eden Kalkan'ın anlattığına göre bu sigortayı yaptırmayanın ruhsatı iptal ediliyor. Ayrıca tüzel kişiliklerde sigorta teminat miktarı 2,5 Milyon Euro olarak belirlenmiş durumda...

Anlatılanları pür dikkat dinleyen stajyer avukatlar, sunumun sonunda Stuttgart Barosu avukatlarından Kaan Kalkan'ı soru yağmuruna tuttu. Programın sonunda Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Kaan Kalkan'a katkılarından ötürü plaket verdi.

(28.04.2017)

Uzmanlarından avukatlara Deniz Ticaret Hukuku Paneli

Bursa Barosu'nun yeni kurulan komisyonlarından Deniz Ticaret Hukuku Komisyonu tarafından düzenlenen Deniz Ticaret Hukuku Paneli, Bursa Adalet Sarayı Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Komisyon Başkanı Av. Emre Çakın ve Bursa Barosu Başkanı'nın açılış konuşmalarının ardından, komisyon başkan yardımcısı Av. Vahit Ulaş'ın moderatörlüğünde başlayan panelin konuşmacıları Deniz Hukuku Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sezer Ilgın ve İTÜ Denizcilik Fakültesi Deniz Hukuku Öğretim Görevlisi Avukat Kaptan Hakan Muran'dı.

Ilgın, panelde, "Taşıyanın sorumluluğu kapsamında teknik-ticari kusur ayırımı", Muran ise "Deniz İş Kanunu kapsamında

gemi tanımı" konularında konuştu.

Avukat Kaptan Muran, Yargıtay'a göre bir geminin faaliyetinin "Deniz Taşımacılığı" olup olmadığının davada hangi kanunun uygulanacağında belirleyici bir ölçüt olduğunu söyledi. Bu doğrultuda taşıma unsuru olmayan bir teknenin, Deniz İş Kanunu kapsamına girmediğini söyledi. Muran, gemi sayılmayan böyle bir teknenin çalışanının da, taşıma işi yapan gemiadamı sıfatına

haiz olamayacağını ve kendisine Deniz İş Kanunu hükümlerinin uygulanamayacağını bildirdi.

Prof. Dr. Sezer Ilgın da, teknik kusur ve ticari kusur ayırımlarını çeşitli gemi kazaları ve bunların hukuksal süreçleriyle ilgili örneklerle anlattı. Ilgın, deniz ticaretinde taşıyanın sorumsuzluk hallerinin pozitif kaynaklarının 1924 Brüksel Kovansiyonu, 1968 Brüksel Protokolü, 1978 Hamburg Kuralları ve 2009 Rotterdam Kuralları olduğunu söyledi.

Prof. Dr. Sezer Ilgın

Av. Vahit Ulaş

Av. Kpt. Hakan Muran

(23.05.2017)

Bursa - Şanlıurfa barolarından Türkiye’de bir ilk...

Bursa ve Şanlıurfa baroları, iki baro arasında stajyer değişim programıyla Türkiye’de bir ilki gerçekleştiriyor. Programın ilk ayağında Bursa’dan 10 stajyer avukat, başkan yardımcısı Atıla Atik ile birlikte 4-7 Mayıs tarihlerinde Şanlıurfa’ya gitti. Aynı sayıda stajyer avukat, Şanlıurfa Barosu Başkan Yardımcısı Cenap Karakeçili önderliğinde 22 Mayıs 2017 tarihinde Bursa’ya geldi.

Bursalı avukat adayları, Şanlıurfa Barosu ve adliyesiyle birlikte, Peygamberler Şehri Şanlıurfa’nın tarihi ve turistik yerlerini gezdiler. Şanlıurfa ziyareti sırasında Bursa

Barosu Başkan Yardımcısı Atıla Atik, ilki gerçekleştirilen program anısına Şanlıurfa Barosu Başkanı Ahmet Tüysüz’e Bursa çinisi hediye etti.

İki haftalık aradan sonra bu kez Şanlıurfa’da staj yapan 10 avukat adayı, Şanlıurfa Barosu Başkan Yardımcısı Cenap Karakeçili önderliğinde Bursa’ya geldi. Stajyer avukatlar öncelikle Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun’u makamında ziyaret etti. Şanlıurfa Barosu Başkan Yardımcısı Cenap Karakeçili, Başkan Altun’a, Şanlıurfa’yı simgeleyen bakır bir pano hediye etti.

Stajyer avukatlar daha sonra Bursa Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanı Ali Rıza Bir, Bursa Cumhuriyet Başsavcısı Abdülkadir Şahin ve Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcısı Sait Gürlek’i makamlarında ziyaret ederek sohbet ettiler.

Şanlıurfalı stajyer avukatlar, daha sonra da profesyonel rehber eşliğinde Bursa’nın tarihi ve turistik yerlerini gezdiler. Şanlıurfalı avukatlar, programlarının son gününde Bursa Barosu Yönetim Kurulu toplantısına da katıldılar.

Bursa stajyerleri Bosna Hersek’teydi

(13.05.2017)

Bursa Barosu’nun kardeşlik ilişkisi bulunan Bosna Hersek’in başkenti Sarajevo Barosu ile stajyer değişim programının ikincisi gerçekleşti. Önceki yıl Bursa’da Sarajevolu stajyer avukatları konuk eden Bursa Barosu, bu kez stajyerler arasından kura ile belirlenen 7 stajyer avukatı Bosna Hersek’e gönderdi. Hakan Bektaş, Ayça Erdağı, Ferhunde İlhan,

Aylin Şahin, Fatih Ay, Elif Nazlı Küçükyalçın ve Alper Merdin adlı stajyer avukatlara Bursa Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Buket Gülçin Özel ile avukat Nail Abay eşlik etti. Stajyer avukatlar Sarajevo Barosu, Sarajevo Adliyesi ve savaş suçlularının yargılandığı Bosna Hersek Mahkemesi’ni ziyaret ettiler.

(11.05.2017)

Altun'dan BTO'ya "Üniversite kurun" çağırısı

Altun: "17 organize sanayi bölgesi bulunan Bursa'nın, herhangi bir cemaatin arka bahçesi olmayacak ve ticarethane gibi işletilmeyecek vakıf üniversitesine acilen ihtiyacı vardır."

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası yönetimine, üniversite kurması yönünde çağrıda bulundu. Altun, "Bursa'nın acilen, herhangi bir cemaatin arka bahçesi veya ticarethane mantığında olmayan bir vakıf üniversitesine ihtiyacı var" dedi. Bursa Barosu'nun İstanbul Ticaret Üniversitesi iş birliğiyle düzenlediği, kısa adı BEBKA olan Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nca desteklenen "Bursa Barosu AİHM'de" projesi çerçevesinde mesleki İngilizce kursunu başarıyla tamamlayan avukatlara sertifikaları törenle verildi. Bursa Barosu'nun BAOB'daki toplantı salonunda gerçekleştirilen törende kürsüye önce İstanbul Ticaret Üniversitesi Bursa Yerleşkesi Koordinatörü Prof. Dr. Ali Ceylan geldi.

Prof. Ceylan: "Bursa Barosu, en çok iş birliği yaptığımız kuruluş"
Üniversitenin kurucusu olan İstanbul Ticaret Odası'nın 375 bin üyesi olduğunu söyleyen Ceylan, "İTO, dünyanın kendi alanında en büyük 4. sivil organizasyonu... Topluma olan borcunu ödemek amacıyla kurulmuş bir üniversite. Bursa'da 6 yıldır faaliyet gösteriyoruz. Bursa'ya esas gelme nedenimiz yüksek lisans programları. Üniversite

eğitiminden sonra iş hayatına atılıp da eğitimini güncellemek, değişime ayak uydurmak isteyenler için yüksek lisans programlarını yönetiyoruz. Şu anda dört program yürütülüyor. En çok işbirliği yaptığımız kuruluş da Bursa Barosu... Arbuluculuk eğitimlerine de hala devam ediyoruz" dedi.

İngilizce eğitim programının kendilerine ayrı bir heyecan verdiğini ifade eden Prof. Ali Ceylan, "Bir avukatın hizmetini yalnız Bursa'da, yalnız Türkiye'de sürdürmesi devri artık çoktan bitti. Bursalı bir avukat dünyanın herhangi bir yerinde mesleğiyle ilgili çalışmalar yürütebilmeli. Yıllardır bunu öğretim üyeleri için de söylüyorum... Küreselleşen dünyada tüm meslekler için geçerli bu... Bunu yapabildiğimiz oranda Türkiye'de hizmet etmiş ve ülkemizi ileri götürmüş oluruz" diye konuştu.

Altun: "BTO'dan, İstanbul'dakinin benzerini yapmasını istiyoruz"

Daha sonra konuşan Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Türkiye'de 100'ü aşkın ticaret üniversitesi olduğunu hatırlatarak, İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin, adındaki ticarettten bağımsız bir vakıf üniversitesi olduğunu,

diğerlerinden nitelik ve nicelik olarak farklı ortaya koyduğunu ifade etti.

Altun şunları söyledi: "Vakıf üniversitelerinin kuruluş yasasında bir eksiklik olduğunu düşünüyoruz. İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin Bursa'da temsilcilik açmasının sebebi, şube açamaması... Yasaya göre vakıf üniversiteleri sadece kurulduğu ilde faaliyet gösteriyor. Bursa, İstanbul'a çok yakın olması sebebiyle orada kurulan vakıf üniversitelerinden ancak temsilcilik bazında hizmet alabiliyor. Oysa Bursa 17 organize sanayi bölgesi olan bir kent. Fakat bir tane bile vakıf üniversitesi yok. Biz Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'na bir çağrıda bulunarak, İstanbul'da yapılanın benzerini Bursa'da yapmalarını istiyoruz. Belki İstanbul Ticaret Üniversitesi ile işbirliğiyle yapılabilir. BTO'nun da, herhangi bir cemaatin arka bahçesi olmayacak, ticarethane mantığıyla işletilmeyecek gerçek anlamda bir vakıf üniversitesi kurması gerekir."

Konuşmaların ardından Av. Gürkan Altun, Prof. Dr. Ali Ceylan ve İngilizce eğitmeni Dr. Zeynep Burcu Akbaba Bozkurt, eğitimi başarıyla tamamlayan toplam 40 avukattan ikinci gruba sertifikalarını verdiler.

(02.05.2017)

Altun, hukuk öğrencileriyle tecrübelerini paylaştı

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencileriyle tecrübelerini paylaştı. Uludağ Hukuk Öğrenci Topluluğu tarafından, Gemlik'teki Asım Kocabıyık Kültür Merkezi'nde düzenlenen söyleşide Altun, öğrencilerin sorularını yanıtladı.

Hukuk fakültesine girişi, öğrenim hayatı ve mesleğe başladığı yıllara ilişkin anılarını anlatarak başlayan Altun "Daha önce savunduğunuz birinin daha sonra suçlu olduğunu öğrendiğiniz oldu mu?" sorusu yöneltildi. Kriminolojinin bir bilim olduğunu ifade eden Altun, masum ve mağdurlar kadar faillerin de savunmaya ihtiyacı olduğunu belirterek, "Vicdani süzgeçten geçirerek bir suçlunun savunmasını üstlenmek avukatın inisiyatifindedir" dedi.

Doktorların Hipokrat yeminini bir tarafa bırakırsanız avukatlık dışında hukuk, ahlak ve vicdan üzerine yemin edilen başka bir meslek olmadığını anlatan Altun, Anayasa Değişikliği Referandumu'nun süresince Bursa Barosu olarak yaptıkları çalışmalarını anlattı. Bu çalışmalar nedeniyle tarafsız davranmamakla suçlandıklarını ifade eden Altun "Oysa futbolcular bile Anayasa değişikliği ile ilgili görüş açıklarken, biz avukatlara

cübbenizi çıkarın siyaset yapın diyenler de iktidar partisinin yöneticileriydiler. Ben bu yaşıma kadar hiçbir siyasi partiye üye olmadım. Benim tek derdim hukuk, adalet ve avukatlık mesleğinin geleceği..." dedi. Adaletin, toplumun vicdanında başladığına vurgu yapan Altun, saraylar inşa ederek adalet sağlanamayacağına dikkat çekti.

Avukatlığın istenerek yapıldığında iyi bir meslek olduğunu belirten Gürkan Altun "Pek çok kişinin, hiçbir şey olamayacaksam avukat olayım düşüncesi, haksız rekabetle birleşince avukatlar için gelecek daha da karanlık görünüyor. Stajyerlerin ucuz işgücü olarak görülmesi de son derece rahatsız olduğumuz bir konu. Stajyer çalışmaz, çalıştırılmaz. Ne emeği sömürülür, ne de yüksek ücret verilir. İcra yoğunluklu çalışan bürolar var stajyerlere ücret veren... Stajyerleri kâtip gibi çalıştırıyorlar. İyi yetişmiş kâtip en az 3 bin lira alırken, hukuk fakültesi mezunu ve hata yapmamak için

çırpınan bir genç avukat adayına bin 500 lira veriliyor. Bu stajyere iyilik değil, emeğini sömürmektir. Oysa işveren avukat bu iş için daha yüksek bedel ödemek durumunda... Aileleriniz 4 yıl okuttu sizi, bir yıl daha katlanır bu duruma. Zaten stajyerlik süresince sağlık güvenceniz, Barolar Birliği'nin de 2 yıl ödemesiz kredisi var. Emeğinizi sömürttürmeyin" diye konuştu.

Bir bölümünü Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Halit Aker'in de izlediği söyleşinin sonunda Öğrenci Topluluğu, Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun'a plaket verdi.

(10.04.2017)

Bursa Barosu, SİVİLAY'ın Atatürk Stadı Ödülü'ne ortak oldu

Bursa Sivil Toplum Derneği (SİVİLAY)'ın geleneksel hale getirdiği "Kente Katkı Ödülleri" Nilüfer Dernekler Yerleşkesi'nde sahiplerine verildi. Bursa Barosu da, Atatürk Stadı'nın korunmasıyla ilgili mücadeleye verilen ödüle ortak oldu.

Ödül töreninde Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun ve Çevre Hukuku Komisyonu Başkanı Eralp Atabek bulundu. Atabek, Atatürk Stadı Çalışma Grubu sözcüsü olarak süreci anlattı.

Sivilay'ın ödül gerekçesi şöyle: "Atatürk Stadyumu ve çevresini ticari alan olmaktan çıkarmayı başaran öncülerini unutmamak, kentimize olan katkılarını bilmek gerekir. Bursa Atatürk Stadyumu ve Çevresini Koruma Derneği (BASKOD), Mimarlar Odası, Bursa Barosu, Şehir Plancıları Odası ile Ali Arabacı ve Niyazi Aşır'ın ayrıca kişisel yasal başvuruları, kamuoyunun da ilgisini çekti. Uzun soluklu mücadele sonrasında Atatürk Stadyumu'nun, bilirkişi raporları doğrultusunda, çevrede garabet olarak görünen tehlikeli bölümleri kaldırıldı. Mustafa Kemal Atatürk'ün bizzat başlattığı 1.000 lira ile inşaatı başlayan bu cumhuriyet dönemi yapının; kapalı tribün kısmı da

yıkılarak, yeniden aslına uygun biçimde inşa edilecek olması çok önemli. Bölge; kentin en önemli ve yeşilli bol yeni bir meydanı olarak yaşamaya devam edecek. Nitekim tribünleri, çim sahası ve atletizm pisti ile pek çok spor ve kültürel etkinliklerin adresi burası olacak."

Ödül töreninden önce de UÜ Tıp Fakültesi Çocuk Alerji Bilim Dalı Öğretim Üyesi, Bursa Sivilay Sivil Toplum Örgütü Kurucu Üyesi ve 5. Dönem Başkanı Prof. Dr. Nihat Sapan, hava kirliliği konusunda

çarpıcı bir sunum yaptı. SİVİLAY ayrıca çocuk gelinlerle ilgili çalışması nedeniyle Sosyal Sorumlulukta Farkındalık Katkısı ödülünü Faik Kaplan'a, depresyonu yenen molekül buluşları nedeniyle "Sağlık Dünyasına Bilimsel Katı Ödülü"nü Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji ABD öğretim üyeleri Prof. Dr. Sinan Çavun ve Doç. Dr. M.Sertaç Yılmaz'a, "Nilüfer Antika Pazarı" nedeniyle Sosyo Kültürel ve Nostaljik Katkı Ödülü'nü de Nilüfer Belediyesi'ne verdi.

Bursa Barosu Çanakkale'deydi...

(18.03.2017)

18 Mart Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü nedeniyle Bursa Barosu'nca düzenlenen Çanakkale turunda duygu seli oluştu.

Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Başkan Yardımcısı Atıla Atik, Sayman Metin Öztosun, Yönetim Kurulu üyeleri Hüsnüye Altın Yeşil, Sefer Bülent Yaylalı, Aslı Evke Yetkin, Yener Poroy ile avukatlar, eşleri ve yakınlarının katıldığı turun ilk gününde Çanakkale

merkezindeki Deniz Müzesi, Nusret Mayın Gemisi, Çimenlik Kalesi, Aynalı Çarşı gezildi, Truva Atı görüldü. İkinci günde de Gelibolu Yarımadası'ndaki Mecidiye Tabyası Şehitliği, Şahindere Şehitliği, Şehitler Abidesi, 57. Piyade Alayı Şehitliği ve Conk Bayırı gezildi. Bursa Barosu grubuna rehberlik eden Neşet Öz'ün tiyatral anlatımları sayesinde geziye katılanlar Çanakkale Ruhu'nu damarlarında hissetti.

Bursa Barosu Aladağ'da müdahil

(30.05.2017)

Adana'nın Aladağ ilçesinde 11 kız çocuğu ile bir görevli olmak üzere toplam 12 kişinin hayatını kaybettiği yurt yangınıyla ilgili davanın görülmesine Kozan Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Tutuklu 7 sanığın 2 yıldan 15 yıla kadar hapis istemiyle yargılandığı dava, müşteki, mağdur ve sanık yakınları ile müdahil çokluğu nedeniyle Kozan Ticaret ve Sanayi Odası Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi.

Duruşmaya, 12 Baro Başkanı, Türkiye Barolar Birliği'nden 2 Yönetim Kurulu Üyesi ile 18

Baro'nun Yönetim Kurulu ve Çocuk Hakları Komisyonu üyeleri katıldı. Bursa Barosu adına bizzat Başkan Gürkan Altun ile Çocuk Hakları Komisyonu Başkanı Atakan Arar davaya katılma talebinde bulundu. Kozan Ağır Ceza Mahkemesi Heyeti, TBB ve Bursa ile birlikte toplam 18 baronun müdahil olma talebini kabul etti.

Yaklaşık 7 saat süren duruşma sonunda, baro başkanlarının ortak basın açıklamasını, ev sahibi Adana Barosu Başkanı Veli Küçük okudu. Küçük "Kararlıyız, tüm sorumlular hak

ettikleri gerçek ve ciddi cezayı alıncaya dek dosyayı ve olayı takip edeceğiz" dedi. Aladağ Kız Yurdu yangını dosyasının ilk duruşmasında sanıkların tutukluluğunun devamına, Türkiye Barolar Birliği ve baroların davaya katılmalarına, suç vasfı ile ilgili değerlendirmenin bilahare yapılmasına, kamu görevlileri ile ilgili süren soruşturmanın neticesinin sorulmasına, dava nedeniyle müştekilere yönelik tehdit iddiaları nedeniyle C. Başsavcılığı'na ihbarda bulunulmasına, talimat cevaplarının beklenmesi, vb. eksikliklerin giderilmesine ve duruşmanın 17 Temmuz 2017'ye bırakılmasına karar verildi.

Öte yandan Kozan Ticaret Odası Toplantı Salonu'ndaki duruşma çıkışında sanık yakınları olduğu anlaşılan bir grup, pankart açan mağdur ailelere ve Sosyal Haklar Derneği üyelerine saldırdı. Polis ekipleri ile Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun ve diğer baro başkanları araya girerek gerginliği yatıştırmaya çalıştılar.

RAMADA
RESORT
Kazdağları Thermal & Spa

Kazdağları'nda deniz ve termal konforu bir arada...

Kuzey Ege'nin ilk ve tek uluslararası zincirine bağlı
5 yıldızlı TERMAL SPA oteli

www.ramadaresortkazdaglari.com - Güre, Edremit / Balıkesir
info@ramadaresortkazdaglari.com - Tel: 0266 372 07 77

“Manolya Apartımanı Daire 7” festivalde

(10.05.2017)

Yönetmenliğini Avukat İzzet Boğa'nın yaptığı Bursa Baro Tiyatrosu'nun “Manolya Apartımanı Daire 7” adlı oyunu, Osmangazi Belediyesi'nin bu yıl ilk kez düzenlediği “Meslek Tiyatroları Festivali”nde sahnelendi.

Osmangazi Belediyesi'nin Akpınar Kültür Merkezi'nde bir hafta süren festivalde sanatseverler, Bursa Baro Tiyatrosu'nun yanı sıra Osmangazi Belediyesi Tiyatro Okulu, Bursa Tabip Odası, Bursa Bosch, İstanbul Bosch, Yazaki Gemlik ve UEDAŞ tiyatro topluluklarının sahnelediği oyunları izleme olanağı buldu.

9-15 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşen ve Osmangazi Belediyesi Tiyatro Topluluğu'nun sahnelediği Feraizcizade Mehmet Şakir Efendi'nin “İlk Göz Ağrısı” isimli oyunuyla başlayan festivalde, Bursa Barosu Tiyatro Advacota ekibi “Manolya

Apartımanı Daire 7”, Yazaki Gemlik Tiyatro Topluluğu “Ehliyet Senin Neyine, Dön Şinasi Köyüne”, Bursa Tabip Odası Parantez Sahne Topluluğu “Lukullus'un Mahkumiyeti”, Bursa Bosch Tiyatro Kulübü “Tom, Dick ve Hery”,

İstanbul Bosch Tiyatro Topluluğu “Haydi Karına Koş” isimli oyunları sahneledi. Festival katılımcılarına plaket verildi. Tiyatro Advacota'nın plaketini, Yönetmen Avukat İzzet Boğa aldı.

(27.04.2017)

Ünlü şairlerin en sevilen şiirleriyle dinleti

Av. İzzet Boğa yönetimindeki Bursa Baro Tiyatro Grubu'nca düzenlenen şiir gecesi gerçekleştirildi. Bursa Barosu'nun BAOB'daki salonunda gerçekleştirilen şiir dinletisinde, ünlü şairlerin en sevilen şiirlerini

Bursa Baro Tiyatrosu 2016-2017 kursiyerleri Didem Talgır, Temindar Hasanhanoglu, Edanur Şenyüz, Umut Mısır, Hande Yiğitarıslan, Alkan Hazar Arkan ve Nuray İmamoğlu seslendirdi. Dinletinin açılış sunumunu İnci Kutgün

yaptı. Şiirden önce fuayede genç piyanist Mehmet Ulaş Meker mini bir piyano dinletisi sundu. Program sonunda Bursa Barosu Başkan Yardımcısı Atila Atik, meslektaşlarına çiçek verdi.

(27.04.2017)

Bursa Barosu TSM Korusu yine ilkleri yaşattı

Bursa Barosu Türk Sanat Müziği Korusu, sezonu muhteşem bir konserle kapattı. Koronun yeni solistleri arasında Bursa Barosu önceki başkanları, Bursa önceki milletvekilleri Ali Arabacı ve Yahya Şimşek dikkat çaktı.

Konserin bir başka dikkat çeken yanı da iki avukat, Tülin Sarıbay ve Metin Öztosun'un kendi güfte ve bestelerini seslendirmeleriydi. Filiz Başıbüyük şefliğinde yaklaşık 3 ay süren hazırlıktan sonra BAOB Oditoryum'da gerçekleştirilen "Solistler Geçidi"ni, Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun da izledi. Avukat, işadama Nabi Ergin'in sunduğu ve Hicaz makamında eserlerle başlayan konserde solistler, profesyonellere taş çıkartan bir performans sergilediler.

Avukat Tülin Sarıbay, güftesi ve bestesi kendine ait "Ay benim

gülüm" şarkısını seslendirirken akordeon da çaldı. Sarıbay ayrıca konserin son parçalarından biri olan "Aman avcı vurma beni" adlı şarkı sırasında da Azeri oyunu oynadı. Bursa Barosu Saymanı Metin Öztosun ise Aşık ile Maşuk'un hikayesinden esinlenerek kaleme alıp Nihavend makamında bestelediği ve seslendirdiği eserinden ötürü büyük alkış aldı.

Şarkılarla zaman zaman hüzünlünen, zaman zaman nostalji yaşayan izleyiciler, hareketli şarkılarda da adeta yerlerinde duramadılar.

Konser sonunda, şef Filiz Başıbüyük, sunucu Nabi Ergin ve tüm korist ve solistlere çiçek veren Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, uzunca bir süre KHK ve Anayasa Değişikliği Referandumu'ndan ötürü yaşanan gerilimden, böylesi güzel bir konserle uzaklaştıklarını söyledi. Altun, Bursa Barosu TSM Korusu'nun kurucu şefi Erdinç Çelikkol, sonraki şefler Fahri Dibekoğlu ve Remzi Çelikyay'a da teşekkür etti.

Konser, koro ve seyircilerin bayrak sallayarak seslendirdiği İzmir Marşı ile sona erdi.

(27.04.2017)

Altun: "Kötü insanların türküleri yoktur"

Bursa Barosu Türk Halk Müziği Topluluğu, Yaşar Kemal Alim şefliğinde sezonun ikinci konserini BAOB Oditoryumu'nda verdi. Konserin kapanış konuşmasını yapan Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun, Ankara Valiliği'nin güneş battıktan sonra açık alanlarda ateş yakılmasını, şarkı ve türkü söylenmesini yasaklamasına değindi ve Neşet Ertaş'ın deyişinden hareketle "Kötü insanların türküleri yoktur" dedi.

Bursa Barosu Türk Halk Müziği

Topluluğu, Yaşar Kemal Alim şefliğinde sahneye çıktı. Avukatlar ve adliye çalışanlarından oluşan topluluk 10 eser seslendirirken, konserde 14 de solo türkü okundu. Değişik yörelere ait türküler, izleyenleri bazen hüznülendirdi, bazen de neşelendirdi.

Konserin sonunda Şef Yaşar Kemal Alim, sunucu ve solist Avukat Tuğçe Demirtaş ile korist ve solistlere çiçek vermek üzere sahneye çıkan Bursa Barosu Başkanı Gürkan Altun kısa bir konuşma yaptı. Altun, Ankara

Valiliği'nin güneş battıktan sonra yapılmasını yasakladıklarına değinerek şöyle konuştu: "Büyük usta, büyük ozan Neşet Ertaş şöyle bir söz söylemişti: Nerede türkü söyleyen birisini görürsen korkma yanına otur, çünkü kötü insanların türküleri yoktur!" Maalesef bugün türkülerden korkanlar, sözlerden, gazetecilerden, düşün insanlarından korkanlar var. Ama türkü söylemeyi yasaklasalar da, söyleyenleri tutuklasalar da, bizler şarkılarımızı, türkülerimizi söylemeye devam edeceğiz."

“Mahkeme salonları tiyatro sahnesi gibi!”

Röportaj: İhsan Bölük

İzzet Boğa, avukatlığından daha çok tiyatroyla biliniyor, anılıyor. 2004 yılında kurulan Bursa Barosu Tiyatro Grubu “Tiyatro Advocato”nun yönetmeni, oyun yazarı İzzet Boğa, tiyatro ve avukatlık mesleğinin örtüşen yanlarını anlattı.

Tiyatroyla avukatlığın örtüşen yanı mı olurmuş? Bakın nasıl oluyor, İzzet Boğa'dan dinleyelim...

İlkel tiyatronun ritüelden ortaya çıktığı teorisi kabul görmüştür. İlkel toplumlarda din de olmadığı için bu toplumların avcıları, eski avlardan hareketle ritüeller ortaya çıkarmışlar. Yıl içerisinde ürün toplama ya da yağmur mevsimi geldiğinde de nasıl davranılacağı konusunda ritüeller oluşturmuşlar. Bu tekrarlanan ritüeller bir araya geldiğinde -yılın belli zamanlarında özellikle- tiyatroyu doğuruyor. Bunların bir hikâyesi ve başlangıcı, sonu var elbette. Mahkeme salonlarında da bir ritüel var. Yargılama eylemi, şimdiki gibi mahkeme salonlarında değil, meydanlarda, agoralarda yapılıyordu. Hatta tiyatrolarda yapılıyordu. Mahkeme kuruluyor, insanlar kendilerini savunuyor, yargılama yapılıyor ve herkes o kişinin suçlu olduğuna inandığında ceza veriliyor. Zaten jüri sistemi de bunun bir örneği... Ama bizde uygulanan Anglosakson sistemde jüri sistemi yok.

Burada, ritüelden yola çıkarak tiyatroyla kurduğumuz benzerlik, mahkeme salonlarında hâkimin nerede oturacağı, sanığın, tanığın nerede duracağı, savunmaların nerede nasıl yapılacağı, kimin önce sonra konuşacağı da bir ritüele bağlı... Tiyatro ile birbirine benzer çok

sayıda kavram var. Tiyatro eğitimi almış ve almakta olan meslektaşlarımız bunu açıkça ifade ediyorlar. Kendimiz de gözlemliyoruz. Çünkü tiyatro eğitimi, toplumun önünde konuşma yeteneği kazandırıyor. Vatandaşın kendisini anlattığı şekille hukuk dili arasında doğru köprüyü kurmaya olanak yaratıyor. Doğru ifade etme, savunmayı doğru yapma, karşı tarafın, tanığın ya da hâkimin söylediklerine karşı fikir geliştirme ve olayın gidişatını değiştirebilme konusunda doğrudan fayda sağlıyor. Dolaylı filan değil doğrudan...

Peki, hukuk fakültelerindeki eğitimde bu unsur dikkate alınıyor mu?

Yeni yeni böyle dersler konulmaya başlandı. Normalde hukuk fakülteleri teorik eğitim veriyorlar. Hukuk fakültesinde bir avukatlık, hâkimlik eğitimi verilmiyor. Daha çok, işin felsefesi öğretiliyor. Bir ana kapının anahtarı veriliyor. Bunun üzerine kendini geliştirmek, meslek tercihi yapmak, avukatlık mı, savcılık mı, hâkimlik mi neyse kişiye kalmış. Eskiden hukuk fakültelerinde belagat, hüsn-ü nizam dersleri varmış. Çok benzer bir şey de konservatuvarda gerçekleşmiş, konuşma derslerinde avukatların savunmalarından örnekler verilirmiş. Karşılıklı paslaşma varmış daha doğrusu... Belagat derslerini biz şimdi stajyerlere staj okulunda veriyoruz. 5 seneden fazla oldu diksiyon, etkili konuşma dersleri veriyorum. O açığı bu şekilde kapatmaya çalışıyoruz. Zaten biz 12 senedir tiyatro derslerinin içinde diksiyon ve etkili konuşma derslerini yapıyoruz. Mesela şu an genç avukatların sayısı çoğaldı. Ayrı bir

genç avukatlar meclisi var. Yeni yönetimde temsil de ediliyorlar. Genç arkadaşlara staj okulunda sadece 4 saat ders verebiliyoruz. Normalde diksiyon ve etkili konuşma dersleri için 60 saat gibi paket program gerektiriyor. Fayda görülüyor, bilinç oluşuyor ve devamı isteniyor. Baro'da her sene mutlaka tiyatro dersleri yapıyoruz. İnegöl'de 100 meslektaşımız var. Onlardan talep geldi, İnegöl'de ders istiyorlar. Bursa'ya gelip gitmek mümkün değil diyorlar. Oraya ayrı bir hizmet götürmek gerekiyor.

Bursa Barosu'na kayıtlı avukat sayısı 3 bine yaklaştı. Meslektaşlarınızın kültür-sanat etkinliklerine ilgisi, katılımı nasıl?

Hiçbir zaman yeterli değil. Hepsi gelse “Aileleriniz neden gelmiyor?” diye sorarız. Ama şöyle bir şey var. Bizim kurs ve derslerimize doğrudan katılan avukat sayısı 200'ü bulmuştur. Tabii bunların hepsi sahneye çıkmıyor. O ayrı bir şey çünkü. Ayrı bir mesai, fedakârlık gerektiriyor. Doğrudan sahneye çıkanların sayısı da 50'den fazladır. Bunun yanında sanat müziği, halk müziği faaliyetleri var. Onlara katılanların

sayılarını da buna yakın olduğunu düşünürsek aslında tüm meslektaşlarımızın yarıya yakını bu faaliyetlere ilgi gösteriyor. Bursa Barosu'nun bir özelliği de şu... Bütün faaliyetlerimizi, adliye personeliyle, hâkim ve savcılarla paylaşıyoruz. Hiçbir zaman avukatlara özgü bir faaliyet olarak bakıp kapıları kapamadık. Hatta tüm Bursa'ya mal ediyoruz. Kapımız hep açık tüm faaliyetlerimiz için... Zaten tiyatromuza da sadece Bursa Barosu'nun tiyatrosu demek mümkün değil. Biz kapıları kapatsak, kapılara yüklenir Bursalılar...

Toplumun genelinin kültür sanat faaliyetlerine ilgisinin artmasıyla, insanlar arasındaki gerginlikler ve hatta adliyenin de yükü azalır mı?

Buna hiç şüphe yok. Bunu çok doğru yerden görmek gerekiyor. Kültür sanat faaliyeti eğlence değildir aslında... Kültür ve sanatla hemhal olan insanların hayatında doğrudan bir değişim olur. Bu değişim evden tutun mesleklerine, yolda yürümelerinden, alışverişlerine kadar yansır. Hayata başka yerden bakmaya başlarlar. Müzikle haşır neşir olan insan çok sesliliği görür, farklı enstrüman ve tınların bir arada nasıl uyum

içinde işlediğini görür ve hayata algısı değişir. Örneğin; bir otobüse bineyim, indikten sonra 8 farklı rol çıkarabilirim. Çünkü orada ben 8 ya da 18 ayrı insanı gözlemliyorum. Siz ise binersiniz ve inersiniz, işinize devam edersiniz. Çünkü algılarınız açık değildir. Farklı farklı insan tiplerini anlar, insanların uyum içinde yaşayabileceklerini görürsünüz. Keskinlikler, sabit fikirler ortadan kalkar. Sanatla uğraşan insan tekdüzelikten, aynılıktan hoşlanmaz. Bu da demokratik düşünmeyi, evde, okulda, işyerinde hoşgörülü olmayı getirir. Beyni o şekilde gelişir. Başka türlü olması mümkün değildir zaten... Hayatta hiç dans etmemiş, müzik dinleme zevkini iliklerinde hissetmemiş bir insan katı, sabit fikirli, kendi dediğinden başkasını doğru kabul etmeyen, herkesin kendisi gibi düşünmesini, doğrusunun bu olduğunu düşünerek herkesi "yola getirmeye çalışan" bir insan profili çizer. Oysa sanatla uğraşan bir insan hoşgörüsüyle yaklaşır, empati yapar.

Türkiye'de sanatın alıcısı neden az?

Türkiye'de sanatın alıcısının bu kadar az olmasının sebebi zahmetinden kaynaklanıyor. Sanatla uğraşmak zahmetlidir. Okullarda da öğretilmediği için kişi kendisi de çaba sarf etmediği zaman sıkılıyor. Hep aynı gibi geliyor. Ama öğrendikçe, işin içine girdikçe, amatör olarak yaptıkça, ayrıntıları öğreniyor, kulağı gelişiyor, gözü gelişiyor ve daha iyisini talep etmeye başlıyor. Yıllar geçtikçe, eğitim de sanatla birlikte devam ediyor. Her oyun izlemek devam ediyor. Dinlenen her müzik, daha kaliteli ihtiyacı doğuruyor. Böylelikle algılar inceliyor ve yüksek sanata ulaşıyor. Mesela bir anda klasik müzik dinleyicisi olamazsınız. Aşamalardan

geçmek gerekiyor.

Bursa Bölge Senfoni Orkestrası, Flarmoni Derneği kuruldu. İlk zamanlar bedavaydı konserler, salon dolmuyordu. Şimdi boş koltuk kalmıyor, kalmadığı gibi de biletleri parayla satılıyor. Demek ki tiyatrodan da böyle... Bir kentte tiyatro kurulduğunda oynanan oyunlarla 10 yıl sonra oynanan oyunlar arasında fark görürsünüz. Seyirci bir önceki oyunla kıyaslama yapar. Aktörü bir öncekiyle kıyaslar. Sahne tasarımını, kostümleri eleştirir. Bu eleştiriler çitayı yükseltir. Oyuncu da bir önceki rolü tekrarlamak istemez. O da kendini geliştirmeye başlar. Bursa'da 100 yıldır tiyatro olmasının artıları bunlardır. Ya da bugün içinde tiyatro binası olmayan bir yere devlet bir tiyatro binası kurup oraya 20 sanatçı gönderip tiyatro yaptırırsa gelişim farklı olur. 20 sene sonra farklı bir dünya oluşur orada. Oradan geçen insanlar da, bu kazanımla farklı davranmaya başlar. Birlikte yaşama kültürünü oluştururlar. Uzun vadeli işler bunlar. Bunun için politika gerekiyor. Bu politikayı devletten beklemeyeceğiz.

Aynı zamanda topluma, siyasi erk menfaati olmadan hizmet etmekle yükümlü olan aydın kuruluşlar da o yoldan geçmek zorunda. Baro sanat da yapmak zorunda, tiyatro da yapmak zorunda... Mimarlar, mühendisler bunu yapmak zorunda... Hatta yapmayan, devlet erki altında kötü yapanlara da iyisinin nasıl yapılacağını göstermek zorunda. Çünkü onlar eğitilmiş ve algıları geniş... Doğruyu aydınlar göstermek zorunda... İktidar sahibi olanlar, başka başka sebeplerle başka türlü davranabilirler çünkü...

Mesajınız çok net ve anlamlı... Teşekkürler İzzet Boğa...

Dizi film inceleme:

The 100

Künye

İlk bölüm yayın tarihi : 19 Mart 2014

Sezon Sayısı : 4

Kanal : The CW

Dil : English

Türler : Bilim Kurgu,
Drama, Kıyamet sonrası bilim kurgusu,
Distopya, Macera Filmi, Gizem, Aksiyon

Av. Gizem Berceste Olgun

The 100, konusu itibari ile ilginizi çekebilecek cinsten. 97 yıl önce gerçekleşen bir nükleer patlama sonrasında yeryüzünde yaşayan insanların birçoğu ölmüş ve çevreye yayılan radyasyondan dolayı dünya, yaşanılmaz bir yer haline gelmiştir. Bilinen ve hayatta kalan insanlar ise 12 farklı ülkenin sınırları içerisinde yaşamaktadır. Bu insanları bir araya getirmek ve Ark istasyonları kurmak için tüm insanlar Jaha başkanlığında birleştirir.

Yayılan radyasyon beraberinde yiyecek sıkıntısını da getirmektedir. Bu nedenle 18 yaşın üstünde olan kişiler ne suç işlemiş olurlarsa olsunlar uzaya fırlatılarak cezalandırılırlar. Her ne kadar ceza sistemi devrede olsa da Ark'ın kaynakları hızla tükenmeye başlar ve bir an önce yeni çözümlerin aranması gerekir. Yeni kaynaklar aramak içinde Ark oluşumunun aklına bir fikir gelir. Yapılan duyuru ile mahkûm olanlardan 100 kişinin başlatılacağı belirtilir. Ancak bu kişiler karşılıksız olarak başlatılmayacaktır.

Mahkûmların içinde yiyecek olduğu düşünülen, Weather Dağı'na çıkmaları ve içerisinde bolca bozulmayan gıdanın yer aldığı eski bir uzay gemisini bulmaları gerekiyor. Yapılan planlara göre mahkûmlar tam dağın zirvesine, uzay gemisinin yakınına indirileceklerdir. Ancak

işler planlandığı gibi gitmez ve uzay aracının gerisine düşerler. Erzaklar sınırlı olduğu için mahkûmların birbirleri ile mücadele etmesi gerekir. Mahkûmlar birbirleri ile mücadele ederek geçici bir topluluk kurmuş olsalar da tek sorunları bunlarla da sınırlı değildir. Yaşanan felaketten sonra hayatta kalan ve dünyalılar olarak adlandırılan biçici gruplar birer yamyam haline dönüşmüşlerdir. Mahkûmların aynı zamanda bu yamyamlara karşı da mücadele etmesi gerekecektir. Kısaca The 100, bu şekilde bir konuya sahiptir.

The 100; konusu kadar oyuncularını de dikkatleri üzerine çekmeyi başaran dizilerden bir tanesidir. Dizinin ana rollerinde yer alan oyuncular; Eliza Taylor, Paige Turco, Thomas McDonell, Bob Morley, Henry Ian Cusick, Isaias Washington. Bu oyuncuların dışında Lindsey Morgan ve Ricky Whittle gibi oyuncular da eski oyuncuların yerine diziyeye dâhil oldu. Ayrıca Eli Goree'de dizide konuk oyuncu olarak rol alıyor. Dizinin dikkat çeken karakterleri ise Clarke Griffin, Dr. Abigail, Finn Collins, Marcus Kane, Thelonious Jaha, Welis Jaha.

Chancellor Thelonious Jaha:
Ark'ın komutanıdır. Verdiği mantıklı

ve çıkar gözetken kararlarıyla tanınır. Oğluna çok düşkündür fakat o da diğerleri gibi oğlunu dünyaya göndermek zorundadır. Oğlunun Ark'taki en yakın arkadaşı Abigail'in kızı Clarke'dir.

Councillor Marcus

Kane: İstasyonun kıdemli koruyucularındandır. Acımasızlığının altında yatan iyiliksever kişiliğiyle dikkat çeker. Ark'ta bitki yetiştiren annesiyle sık sık tartışıklarını göreceksiniz. Jaha'ya sıkı sıkıya bağlıdır ve sözünden çıkmamak için herkesi karşısına alabilir niteliktedir. Abigail ile çekişmeleri buna bir örnektir.

Abigail Griffin: Ark'ta doktordur ve kızına fazlasıyla düşkündür. Ark'taki düzenden biraz rahat olmaktadır ve fikirleri dolayısıyla kuruldan atılır. Kızı olan Clarke, kendisine son derece güvenen ama başkalarına o kadar çabuk güvenemeyen bir kızdır. Liderlik vasıfları çok iyi düzeyde olmasına rağmen, dünyaya geldiklerinde Bellamy Blake isimli mahkûm liderliği çoktan ele almıştır fakat Bellamy'nin yaptığı hatalar, insanları kıskırtması ve savaşı desteklemesi onun liderliğini tehlikeye atacaktır. Yaşanan kayıplarla da desteklenen bu tehlike, Clarke'yi üstün konuma getirecektir. Bellamy başlarda

Clarke'nin üstünlüğü altında ezilmek istemese de zamanla ona karşı sevgisi artacak ve içten içe bağlanacaktır.

Bellamy: Bellamy'nin Octavia isimli bir de kız kardeşi vardır. Nüfus artışında çok katı olan Ark, Octavia'nın yaşadığından haberdar olmamalıydı. Doğduğundan beri istasyonda gizli yaşayan Octavia'nın Ark'ta kalamayacağını bilen Bellamy dünyaya gönderilecek gemiye onu da gizlice sokar. Kardeşine çok bağlı olan Bellamy, her şeyini ona vermeye hazır, sürekli tetikte bekleyecek.

Dizinin bir diğer dikkatleri çeken ismi ise Raven Reyes. Elektrik üzerine eğitim almış olan Raven, dünyaya sonradan gönderilmiştir. Elektrik konusunda çok iyi bilgi sahibi olan Raven, Abigail'in de yardımıyla dünyada bir sistem kurup haberleşmek için gönderilse de bunu gittiğinde başaramayacak ve onlarla

kalacaktır.

Finn Collins: Çok da bir yeteneği olmayan, Raven'a olan sevgisi yüzünden mahkûm hayatı sürmüş bir gençtir. Bir suç işlememesine rağmen hapis haneye gönderilmiştir. 2. sezonun 8. bölümünde neden hapis haneye girdiğini bizlere gösterdiler. Finn, Ark'ta Raven'la bir birliktelik yaşamıştır. Bunun nedeni çocukluktan itibaren hiç ayrılmamalarıdır. Dünyaya gönderilip Raven'den ayrılınca onunla birlikte olmak istemediğini anlayıp Clarke'ye karşı hislerini ortaya çıkaracak ve Raven dünyaya geldiğinde de Raven ile Clarke arasında bir rekabet söz konusu olacaktır. Clarke bu rekabette geri dursa da Raven bunu gurur meselesi haline getirecek.

Jasper Jordan ve Monty Green de dizide önemli ve güzel bir yer tutuyor. Jasper rahatlığa düşkün birisi olarak dikkat çekiyor.

Önceleri Octavia'ya aşık olmuştur ama sonra bir şekilde bu aşkı bitmiştir. Monty Green bilgisayar üzerine bilgisi olan bir gençtir. Zor durumda kaldıklarında Raven ve Monty ortak çalışarak hayatta kalmayı başarmışlardır.

John Murphy: Asi bir o kadar düşünmeden hareket eden bir geçtir. Bellamy'in sözünden çıkmazken hırsına kapılıp yaptığı şeyler yüzünden Bellamy onu cezalandırmak istemiştir fakat Clarke bu gibi durumlarda Ark'tan kalan ceza sisteminin uygulamanın yanlış olacağını söyleyerek bir nevi Murphy'in hayatını kurtarmıştır.

Lincoln: Dünyalı diye adlandırdıkları sınıftadır ve grubunun şifacısıdır. Bellamy ve arkadaşları onu yakalayıp konuşurmaya çalıştıklarına rağmen o sadece Octavia ile konuşmuş ve sonrasında ikisi arasında küçümsenemeyecek bir aşk başlar. Bir birleri için her şeyi yapmaya hazırdırlar. Octavia Lincoln'e zarar verilmemesi için elinden ne geliyorsa yapar.

Dünyalılar, zor şartlara alışmış, vahşi ve doğalarında yeni oluşumlar istemezler. Savaş yetenekleriyle karşılına çıkan herkesi alt edebilecek güçte olan dünyalılar korktukları tek grup Biçiciler'dir. Biçiciler'in dönüşümünü de 2. sezonda belirginleşmeye başlayan Weather Dağı'daki insanların deneyleriyle kavramaya başlayacağız. Bilim kurguyu gençlerle ve kıyamet senaryosuyla ortaya koyan dizi, içinde dostluğu, aşkı, liderliği ve ihaneti barındırıyor. Ama benim kanaatim Lost'a benzemesi. O sebeple ilgimi çektiğini söyleyemeyeceğim. Sanırım kitaplarını okumayı tercih edeceğim. İyi seyirler...

Italo Calvino ve fotoğraf üzerine düşünceler

Av. Pelin Yılmaz

"Bir Fotoğrafçının Serüveni", 1923 Küba doğumlu İtalyan yazar İtalo Calvino'nun "Zor Sevdalar" adlı kitabındaki öykülerden biri. İyi öykü; okumakla bitmeyen, okurun beyninde dönüp durmaya devam eden, yeniden yeniden okuma isteği uyandıran öyküdür. İşte "Bir Fotoğrafçının Serüveni" tam da böyle bir öykü. Fotoğrafın amacı, tarihi, felsefesi üzerine derin düşüncelere kapı açıyor, yeni yeni sorular sorduruyor ve dallanıp budaklanıyor okurun kafasında.

Kahramanımız Antonio Paraggi, öykünün başında "Fotoğrafçı olmayan Antonio" iken öykünün sonunda "fotoğraf çekmenin kendisine kalan tek yol olduğunu, daha o zamana kadar belli belirsiz biçimde aramış olduğu yol olduğunu" anlayan birine dönüşüyor. Öykü boyunca bu dönüşümün zihin açıcı serüvenini okuyoruz Calvino'nun kaleminden.

Antonio'nun filozof bir hali olduğu öykünün başından anlaşılıyor. En büyük tutkusu olayları yorumlamak, anlamaya çalışmak, sonuca ulaşmak için kafa yormak çünkü. Zaten bu yüzden diğer arkadaşları gibi düşünmeden, sorgulamadan atılmıyor fotoğraf işine.

Antonio'nun etrafı, güzel olan her şeyi fotoğraflayarak ölümsüzleştirmeye çalışan hafta sonu fotoğrafçıları ile çevrili. Bir daha asla yakalanamayacak bir anı yaşamaktansa makine başında, bir filme kaydetmeye çalışarak öldüren ve böylece ölümsüzleştirdiklerini düşünen, anları ancak kayıt altına alarak

anlamlandıran... Ya da hayır, çoğu kez bunları düşünme zahmetine bile katlanmayan bir grup bunlar. Ama ışın içinde öyle bir büyü var ki bu amatör fotoğrafçıların sebebini sorgulamasalar bile gizli bir çağrıya uyar gibi hareket ettikleri fark edilebiliyor.

İşte kahramanımız bu büyüsel olayı anlamaya çalışarak başlıyor işe. Yoksa arkadaşlarının yanında sıkıntıdan patlayacak. İş diğerleri gibi teknikle, sanatla, iyi makinelerle açıklamak yetersiz geliyor tabii Antonio'ya. Başka şeyler arıyor filozof zihni. Biz de onunla birlikte daldıkça dalıyoruz düşünce derinliklerine.

Fotoğraf çekmenin anlamı ya da anlamsızlığını sorgulamaya başlıyor kahramanımız. "Bize güzel geldiği için fotoğrafı çekilen gerçeklikle, fotoğrafı çekildiği için bize güzel gelen gerçeklik arasındaki adım çok kısıdır" cümlesi estetik kavramını düşünmeye zorluyor. Öykü ilerledikçe fotoğrafın aile sahibi olmak, çocuk sahibi olmak daha da ileriye gidersek toplumun onayladığı herhangi bir şeye sahip olmakla da ilişkisi çıkıyor ortaya. Sahip olunan şeyi bir görüntüye çevirip çerçevelemek aslında kendi gücünü başkalarına gösterme ve onaylanma ihtiyacından doğuyor belki de. Fotoğrafın ne kadarı yalan ne kadarı gerçektir diye soruyoruz sonra yoksa aslında hiç de anılmaya değer olamayan sıradan bir günün değerli zannettiren o çok eğleniyormuş gibi göründüğümüz fotoğraflar mıydı? Gerçekten de o bahçe o kadar güzel miydi? O kadar mutlu

muyduk sahiden biz o gün? Ve bir yandan Antonio'nun hikâyesi akıp giderken bir yandan da sanal mutluluklar yaratmak üzerine kafa yormaya başlıyoruz. Bu noktada sosyal paylaşım sitelerindeki fotoğraflar düşüyor aklıma. Bu öykünün yazıldığı tarihte hayali bile olmayan şeyler bunlar aslında. Çünkü Calvino internetin hayatımıza sızmasından çok önce ölmüş: 1985. Bir Fotoğrafçının Serüveni'nin ilk basım tarihi ise bulabildiğim kadarıyla 1958. Ama işte daha o zamandan bugünkü handikaplarımızı anlatıyor sanki yazar.

Bakın şu cümlelere: "... fotoğrafı çekilmeyen sanki hiç var olmamıştır, bu nedenle gerçekten yaşamak için elden geldiğince çok fotoğraf çekmek gerekir, elden geldiğince çok fotoğraf çekilebilmek için de: ya elden geldiğince çok fotoğraf çekilebilir bir dünyada yaşamak ya da kendi yaşamının her anının fotoğrafının çekilebilir olduğunu kabul etmek gerekir. İlk yol aptallığa, ikincisi ise deliliğe varır."

"Fotoğrafını çekmek için yaşadığınız yaşam da, başlangıçta kendi kendini anma töreni."

"Gözlerinin önünde olup bitenleri kimin için derliyorsunuz."

"Siz ise hâlâ seçim yapmaktan söz ediyorsunuz. Hangi seçim? Doğayla, toplumla, ana babalarla sevgi, övgü, avuntu, barış doğrultusunda bir seçim. Sizininki yalnızca bir fotoğraf seçimi değil, dramatik çelişkileri, uzlaşmazlıkların düğümlerini,

istemleri, tutkuları, karşıtlıkları, iğrençlikleri dışlamanıza yol açan bir yaşam seçimi. Bu yoldan çılgınlıktan kurtulabileceğini sanıyorsunuz, ama sıradanlaşıyor, aptallaşıyorsunuz.”
Zaman değiştikçe yeni anlamlar kazanan cümleler bunlar. Sadece güzel olanı ya da güzelmış gibi gösterebildiğimizi seçip diğer tüm gerçekleri dışarıda bırakmak, başkalarına gösterebilmek ve hatta kendimizi bile kandırabilmek için gerçekte olmayan güzellikler yaratmak her dönemde farklı şekillerde karşımıza çıkan bir olgu.

Kahramanımız bu durumun aşılabilirliğini keşfedince fotoğrafa bulaşmaya başlıyor. Mevcut olanın, ihtimal dâhilinde olanın, sıradan olanın çok dışında bir şeyler aramakta Antonio. Fotoğrafa ancak, olabilir bütün görüntüleri tükettiğinde bir anlam yükleyebileceğini düşünüyor.

Varlığı ile önem taşıyan bir sevgilinin yokluğunun da fotoğrafını çekmek, fotoğrafı çekilmeyen, çekilmeye değer

görülmeenin fotoğrafını çekmek, dışlanan her şeyin, acı veren olayların, can yakan anıların fotoğrafını çekmek...
Öykü, fotoğrafın bambaşka bir görünümüne de el atıyor; bazen bir şiddet eylemine dönüşebilmesine. Bir insanın sadece fotoğraf nesnesi gibi algılanmasının aşağılayıcılığından başlayan şiddet, gizlenmiş objektiflerin saldırısı ile devam ediyor. Kişinin kendisine özel olan görüntüsü üzerindeki hakkının hiçe sayılması, izni olmadan kaydedilmesi şiddetin bir parçası.

Aslında insanlar ellerine fotoğraf makinesi alınca farklı bir yapıya bürünmüyorlar, saygısızca makine ile de saygısız, bencilce makine ile de bencil oluyorlar. Sadece fotoğraf makinesi için geçerli değil tabii bu, elindeki olanağı –ne ise artık o olanaknasıl kullanacağı insanın kendi kişiliğine kalmış bir şey.

Öykünün sonlarına doğru; fotoğrafçılar, mutlu ya da mutsuz ama gerçek olanı

çeken gazete fotoğrafçıları ve sadece güzellikleri çeken pazar fotoğrafçıları diye iki büyük gruba ayrılmışken ve bu iki grup birbirlerini besliyorlar mı yoksa dışlıyorlar mı diye düşünüp de bir karar veremiyorken bir bakıyoruz çok başka yerlere gelmişiz. İkisini de kapsayan ama ikisinin de dışında bir fotoğrafçılık anlayışına. Fotoğrafı olası tüm görünüşleriyle anlamaya çalışan bir anlayışa. O anlayışı ulaştınca kafasını kurcalayan sorular bitecek, fotoğraf konusu da artık kapanacak sanıyor kahramanımız ama bu kez yanılıyor. Aslında tam da buraya vardığında vardığı yerin artık konunun hiçbir zaman bitmeyecek bir hal alacağına o da farkına varıyor.

İşte öykünün başındaki “Fotoğrafçı olmayan Antonio”, öykünün sonunda “fotoğraf çekmenin kendisine kalan tek yol olduğunu, daha o zamana kadar belli belirsiz biçimde aramış olduğu yol olduğunu” anlatan birine böyle dönüşüyor. Dönüşürken okuru da dönüştürüyor.

Bedel

Ayakkabılarını parlatman boşuna
Nasılsa çamurlar çiğneyecek seni
Yazık ütü elinde geçirdiğin
dakikalara
Düzelttiğin elbiselerin,
Buruşturacak, büzecek seni
nasılsa

Avuçlamak istediklerin
Günü gelince avuçlayacak seni
Kuralları değişmez ticaretin
Bir nefes alışın bedeli
Bir nefes verişti,
Her nefes bir tükeniştir.

Kavuşmanın bile bir bedeli var
Hasretin bitişidir bedel
Hasret bitince ne kalır oysa?
Bir sükûtu hayalden başka

Hiç koklamadığı,
Belki de hiç kokmayan
Kızılötesi, mor ötesi güllerin
peşinde
Burun önde koşmalı insan
Burnuna yetişmemeli insan

Yaşamak dedikleri şeyin bedeli
Yaşamadan, yaşlanmaktır belki

Artık acısı kalmayan
Hala kalmışsa tırnakları
Kendini çimdiklemelidir
Acı duymak,
Acılamak, acılmak
Yaşamının bedelidir.

Av. Şakir Çalışkan

Yorgun bir asansör

Yorgun bir asansör
iner yerin böğrüne
elinde nasırlı bir poşet
içinde bembeyaz ekmek
saat işler
tik tak tik tak
ömrünü bileyleyler
içinden söylediği
bir şarkıyı düşler

dört yaşındaki
kızının gözleri gelir aklına
beyaz bir kuş olur konar
avuçlarına
nefessiz bir ay doğar
düşüncelerine
çam gölgeleri düşer göllerine

kuş olup uçmak ister kafesinden
balık olup yüzmek denizlerde
saat işler
tik tak tik tak
iner asansör yerin okyanusuna
dalga dalga vurur
kanın, terin ve kemiğin kokusu
kadim ağaçlar kavrulur yüreğinde

tik tak tik tak
iner asansör yerin şafağına
insan yüzlü karıncaları taşır
ak sütlü incir memelerden
doğanları
sevdaları bile yıldızsız karadır

Av. Metin Öztosun

Cinnet

Fikri fakir olanın, tahtı varmış
neyleyim.
Fikrini söyle bana, servetini
söyleyim.
İnsanoğlu düşkündür malına
servetine.
Ne zaman dönüp bakmış fikrin
alametine.

Dünyaya semirmeye gelmiş aciz
zihniyet.
Şerefi para olmuş, haysiyeti de
ziynet.
Ne yapsın göremiyor göbeğinden
dünyayı.
İnsan bunu gördükçe nasıl
geçirmez cinnet.

Stj. Av. Fatih Han Terzioğlu

BURSA BAROSU İLE ANLAŞMALI ŞİRKETLER

Amerikan Kültür Okulları, Artıç Hotel, Coşkunalp Eğitim Öğretim, Doruk Tıp Merkezi,
Doruk Yıldırım Hastanesi, Dünya Göz, Ganita Restaurant, İlkumut Özel Eğitim,
İzmit Zeytin Bahçesi Otel, Maya Sport Club, Medicabil Hastanesi, MNG Kargo,
Acıbadem Bursa Hastanesi, Özel Bursa Anadolu Hastanesi, Özel Çekirge Kalp ve Aritmi Hastanesi,
Özel Doruk Bursa Hastanesi, Özel İdea Fen ve Anadolu Lisesi, Özel Medi-Ce Sağlık,
Ramada Resort Kazdağları Termal & Spa, Romatem Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi,
VM Medical Park Bursa Hastanesi, Özel Çakmak Koleji, Nettel İletişim Elektronik,
Vitamin Cafe - Restaurant, Hayat Hastanesi.

Önemli içtihatlar ve notlar

Av. Talih Uyar

Tasarrufun iptali davasının görülebilmesi için alacaklının kesinleşmiş bir alacağı ve icra takibinin bulunmasının zorunlu olduğu -Davacının alacağının bulunduğu daire tereddüt bulunmadığından, "takibin, tasarrufun iptali davasından önce başlatılmasının davanın görülebilme koşulu" olarak öngörülemeyeceği-

I- Taraflar arasındaki "tasarrufun iptali" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce davanın reddine dair verilen 02.05.2011 gün ve 2005/348 E., 2011/183 K. sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 12.04.2012 gün ve 2011/12048 E. - 2012/4567 K. sayılı ilamı ile; "...Davacı vekili, müvekkili kurumun 7.12.2001 - 1.3.2002 - 22.8.2003 tarihli vekaletnameleri gereği avukatlığını yapan davalı borçlu Ali'nin vekalet görevini gereği gibi ifa etmemesi ve yaptığı tahsilatları süresi içinde davacı kuruma ödememesi nedeniyle vekalet ilişkisinin 9.3.2004 tarihinde feshedildiğini, borçlunun aleyhine yapılan icra takibini karşılıksız bırakmak amacıyla adına kayıtlı taşınmazı 22.8.2005 tarihinde davalı Funda'ya sattığını belirterek taşınmaz satışına ilişkin tasarrufun iptaline karar verilmesini dava ve talep etmiştir.

Davalı borçlu vekili, davanın İİK

hükümleri gereğince yürütülmesi gerektiğini, ödeme emrinin iptali için İdare Mahkemesi'ne dava açtıklarından takibin kesinleşmediğini, davanın sonucunun beklenmesi gerektiğini belirterek davanın reddini, 30.10.2009 tarihli dilekçesiyle de ödeme emri idare mahkemesince iptal edildiğinden davanın konusuz kaldığını savunmuştur.

Davalı F., savunma yapmamıştır. Mahkemece iddia, savunma, toplanan delillere göre, davanın görülebilirlik koşulunu teşkil eden ödeme emrinin İdare mahkemesinin kesinleşen kararıyla iptal edildiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Dava 6183 sayılı AATÜHK'nin 24 ve devamı maddeleri gereğince açılmış tasarrufun iptali istemine ilişkindir. Bu tür davalarda dinlenebilmesi için borçlu hakkında yapılmış icra takibinin kesinleşmiş olması, iptali istenen tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılması, gerçek bir alacağın bulunması gereklidir. Eğer dava İİK 277 ve devamı maddeleri gereğince açılmış ise bu üç koşula ilaveten borçlu hakkında düzenlenmiş kat'i (İİK 143. madde) veya geçici aciz (İİK 105. madde) belgesinin bulunması da gereklidir. Aciz belgesinin varlığı sadece İİK 277 ve devamı maddeleri gereğince açılan tasarrufun iptali davaları için ön koşul olup 6183 sayılı

yasasının 24 ve devamı maddeleri gereğince açılan tasarrufun iptali davaları için ibraz edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Gerek 6183 Sayılı Yasasının 24 ve devamı, gerekse İİK 277 ve devamı maddeleri gereğince açılan tasarrufun iptali davasının görülebilirlik koşullarından biri, mahkemece de belirlendiği gibi alacaklı tarafından borçlu aleyhine yapılan icra takibinin kesinleşmiş olmasıdır. Somut olayda davalı borçlu hakkında 6183 Sayılı Yasa gereği çıkarılan ödeme emri idare mahkemesinin kesinleşen kararı gereğince "davacı Ali ile aralarında vekalet ilişkisi bulunan idarenin, söz konusu zararı alacak davası olarak tahsil etmesi gerekirken 6183 Sayılı yasa uyarınca ödeme emri düzenlenmesinin hukuka aykırı olduğu" gerekçesiyle iptal edilmiştir. Bunun üzerine iş bu davanın devamı sırasında davacı idare tarafından davalı borçlu hakkında M., I. İcra Müdürlüğü'nün 2011/... sayılı dosyası ile İİK hükümleri gereği ilamsız takip yapıldığı, borçlunun itirazı üzerine davacı idare tarafından M. 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2011/... Esas sayılı dosyası ile itirazın iptali davası açıldığı ve davanın derdest olduğunun davacı ve davalı borçlu vekilinin kabulündedir. Varlığı zorunlu bulunan icra takibinin, dava tarihinden önce yapılmış olması bir zorunluluk olmadığından icra takibinin dava tarihinden sonra yapılmasının bir önemi yoktur. Önemli olan yargılama aşamasında borçlu

hakkında icra takibinin varlığıdır. (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 28.3.2012 gün ve 2012/17-25, 11/241 sayılı kararı ve 15.H.D. 18.11.2003 T.5510E-5515 K. sayılı kararları da aynı doğrultudadır.) O halde mahkemece itirazın iptali davasının sonucu beklenerek takibin kesinleşmesi halinde davanın esasına girilerek taraf delillerinin toplanması, İİK 277., 278., 279. ve 280. maddeler gereğince değerlendirme yapılarak sonucuna göre karar verilmesi; itirazın iptali davasının reddedilip kesinleşmesi halinde ise şimdiki gibi davanın önkoşul yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken eksik incelemeye dayalı hüküm tesisi isabetli görülmemiştir..." gerekçesi ile bozularak dosya yerine geri çevrilmeyle, yeniden yapılan yargılama sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu kararı

Dava, 6183 sayılı kanunun 24 vd. maddeleri gereğince "tasarrufun iptali" istemine ilişkindir. Davacı vekili "müvekkili ile davalı A. arasında müvekkilin alacaklarının tahsili amacıyla dava ve takiplerde vekil olarak temsil için vekâlet sözleşmesi akdedildiğini, ancak davalının dava ve icra takiplerini takipsiz bıraktığını, işlem den kaldırılmasına neden olduğunu, ayrıca yapılan icra takip dosyalarından tahsil edilen ödemeleri de Kurum hesabına aktarmadığını, Kurumun uğradığı bu zararın tahsili için davalı aleyhine 6183 sayılı kanuna dayalı takip yapıldığını, takip sırasında davalıya ait bir taşınmazın diğer davalı F.'ye satışının yapıldığının belirlendiğini, yapılan satışın mal kaçırmak amaçlı olduğunu ve işlemin 6183 sayılı kanunun 24 vd. maddeleri gereğince iptale tabi olduğunu belirterek alacağın tahsilini sağlamak amacıyla dava konusu taşınmazın satışının iptaline karar verilmesini" talep etmiştir.

Davalı A. vekili, "6183 sayılı Kanuna dayalı olarak açılan tasarrufun iptali davasında takibin kesinleşmiş olmasının dava şartı olduğunu ve davacı tarafından yapılan takibin İdare Mahkemesince iptal edildiğini" belirterek "davanın reddini" savunmuştur.

Davalı F. duruşmalara katılmamış ve davaya cevap vermemiştir. Mahkemece "davacı kurum tarafından davalı aleyhine kurum zararının tahsili için 6183 sayılı kanuna dayalı olarak takip başlatılmış ve ödeme emri tebliğ edilmiş ise de davalı tarafından bu ödeme emri işlemine karşı İdare Mahkemesi'nde iptali istemi ile dava açıldığını ve ödeme emri işleminin iptali yönünde karar verildiği ve söz konusu kararın kesinleşmiş olması bakımından davanın görülebilme koşulu olan takibin iptal edilmiş olması nedeni ile davanın reddine" karar verilmiş; davacı vekilinin temyizi üzerine karar, özel dairece yukarıda başlık bölümünde gösterilen nedenlerle bozulmuştur.

Yerel mahkemece, önceki kararda direnilmiş; hükmü temyize davacı vekili getirmiştir. Direnme yolu ile Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; tasarrufun iptali davasında kesinleşmiş bir icra takibinin bulunmasının davanın görülebilirlik koşulunu oluşturduğu dikkate alındığında, "icra takibinin dava tarihinden önce başlatılmış olmasının gerekip gerekmediği" noktasında toplanmaktadır.

Somut uyuşmazlığa geçmeden tasarrufun iptali davasına ve mevzuatımızdaki yerine kısaca değinilmesi uyuşmazlığın çözümünde yol gösterici nitelikte olacaktır.

İptal davası, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 277-284. maddelerinde düzenlenmiştir.

Haczedilen ve iflas halinde masaya girerek tasfiyeye konu teşkil edecek malvarlığı, borçlunun hali hazır malvarlığıdır. Hakkında haciz işlemine girilen veya iflasta iflas kararı verilen borçlunun tasarruf yetkisi, bu tarihten itibaren kısıtlanır. Haciz ve iflastan önce borçlu, mal varlığı üzerinde tam bir tasarruf yetkisine sahiptir (Uyar Talih, İcra ve İflas Hukuku'nda Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C. I, İzmir 2011, s. 15; Üstündağ Saim, İflas Hukuku, 3. Baskı, İstanbul 2002, s. 231).

Bunun sonucu olarak, hacizden ve iflas kararından önce malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular uygulamada da rastlandığı üzere bazen mallarına haciz konulması veya iflas kararı verilmesi ihtimaline binaen, haciz ve iflas yolu ile takibe uğramadan evvel alacaklılardan mal kaçırmak kastıyla, yani onların hakkında yapacağı takibi semeresiz bırakmak amacıyla, mal varlığının tamamı ya da bir kısmını, hileli işlemlerle bedelsiz olarak ya da düşük bedellerle, başkalarına, genellikle yakınlarına, devredebilirler. Bazı durumlarda da bedelini kendisi ödeyerek yakınları üzerine taşınır taşınmaz mal satın alarak malvarlığını azaltabilirler (Pekcanıtez Hakan / Atalay Oğuz / Sungurtekin Özkan Meral / Özkes Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, Ankara 2005, s. 501; Uyar, a.g.e., s. 15).

Bu gibi kötü niyetli borçluların mal kaçırmaya düşüncesiyle yaptıkları tasarruflar nedeniyle alacaklıların menfaatlerini korumak amacıyla kanun koyucu "iptal davası" kurumunu kabul etmiştir.

İcra ve İflas Kanunu'nun 277. ve devamı maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptali davası; kesin veya geçici aciz vesikasına sahip alacaklının, kanunda öngörülen sebeplere

dayanarak, iptal edilebilir olduğunu iddia ettiği tasarrufi işlem hiç yapılmamış gibi, sadece kendisi açısından ve aciz vesikasına bağlanmış alacağıyla fer'ileri nispetinde, bu işleme konu mal, hak ya da alacağın, alacaklının icra takip sahasına sokulmasını amaçlayan ve alacaklının, borçlu ile lehine tasarrufi işlemin yapıldığı üçüncü kişiye karşı açtığı, 5 yıllık hak düşürücü süreye tabi olan şahsi nitelikte, bir eda davasıdır (MUŞUL Timuçin, İcra ve İflas Hukuku, 2. Baskı, İstanbul 2005, s.1168).

Bununla birlikte 6183 sayılı kanuna dayalı olarak açılan tasarrufun iptali davasında kamu alacaklısının kesin veya geçici aciz vesikasına sahip olması aranmamaktadır. Ancak, yine burada da tasarrufun iptali davasının açılabilmesi tahsil dairesinin tüm yasa yollarına başvurmasına rağmen alacağını elde edememiş olması aranmaktadır.

Bu noktada tasarrufun iptali davasının kendisine özgü dava şartlarından söz etmekte yarar bulunmaktadır. Gerçekten; iptal davasında yetki, görev, taraf ehliyeti, dava ehliyeti, hukuki yarar gibi genel dava şartları dışında, iptal davasına özgü bazı özel dava şartlarını haiz olması aranmaktadır. Hem İİK'nin 277 ve devamı maddeleri gereğince hem de 6183 sayılı kanun gereğince açılan tasarrufun iptali davasında ortak olarak aranan dava şartları; davacının gerçek bir alacağının olması ve borçlu hakkında kesinleşmiş bir icra takibinin bulunması ile iptal konusu tasarrufun borcun doğumundan sonra yapılmış olmasıdır. Bunların yanı sıra İİK'nin 277 ve devamı maddeleri gereğince açılan tasarrufun iptali davasında alacaklının kesin veya geçici aciz vesikasına haiz olması da aranmaktadır.

Bilindiği gibi mahkemenin, davanın esası hakkında yargılama yapabilmesi (davayı esastan inceleyebilmesi) için varlığı veya yokluğu gerekli olan hallere, "dava (yargılama) şartları" denir. Dava şartları, dava açılabilmesi için değil, mahkemenin davanın esası hakkında inceleme yapabilmesi (davanın esasına girebilmesi) için gerekli olan şartlardır. Buna davanın dinlenebilmesi (mesmu olması) şartları da denir. Dava şartlarının bulunup bulunmadığı davada hâkim tarafından kendiliğinden (re'sen) gözetilir (KURU Baki Hukuk Muhakemeleri Usulü, C.I., İstanbul 2001, s. 1343).

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114. maddesinde "Dava Şartları", 115. maddesinde ise "Dava Şartlarının İncelenmesi" düzenlenmiştir. Dava şartları, dava açılmasından hükmün verilmesine kadar var olmalıdır. Davanın açıldığı anda var olan bir dava şartı (meselâ hukukî yarar) sonradan ortadan kalkarsa, o zaman dava (esastan değil) dava şartı yokluğundan (usulden) reddedilir. Bir dava şartının noksan olmasına rağmen esasa girilmiş ve dava sırasında o dava şartı noksanlığı ortadan kalkmış (giderilmiş) ise hüküm anında bütün dava şartları tamam olduğundan, davanın esası hakkında karar verilir; yani dava, dava şartlarının başlangıçta noksan olduğu gerekçesiyle usulden reddedilmez (HMK m. 115/III). Çünkü, hüküm anında bütün dava şartları tamamdır (KURU, a.g.e., s. 1391-1392).

Ancak HMK'nin 115. maddesinin 2. fıkrasında da ifade edildiği gibi giderilmesi mümkün bir dava şartı noksanlığının bulunması halinde dava hemen reddedilmeyip giderilmesi için süre verilmesi gerekmektedir. İşte giderilebilecek nitelikte bir dava şartının varlığı halinde öncelikle dava şartının tamamlanması için

süre verilmesi, bu süre içerisinde eksikliğin giderilmesi halinde davanın esasına girilerek karar verilmesi, aksi halde ise davanın usulden reddine karar verilmesi söz konusu olabilecektir.

Yapılan bu açıklamalar kapsamında somut uyuşmazlık ele alındığında, davacı yan tarafından 6183 sayılı Kanuna dayalı olarak yapılan takip iptal edilmiş, açılan tasarrufun iptali davasının devamı sırasında 2004 sayılı İİK hükümlerine dayalı olarak takibe geçilmiş ve davalı tarafından yapılan takibe itiraz edilmesi üzerine davacı tarafından itirazın iptali davası açılmıştır. Uygulama ve doktrin tarafından yukarıda da belirtildiği gibi tasarrufun iptali davasında borçlu hakkında kesinleşmiş bir icra takibinin bulunması dava şartı olarak kabul edilmekte olup bu niteliğinden ötürü söz konusu dava şartı noksanlığının giderilmesi iptal davasına ilişkin yargılama aşamasında da mümkündür. Somut uyuşmazlıkta da davacı yan tasarrufun iptali davası sırasında takibe geçmiş ve davalı tarafından takibe itiraz edilmesi üzerine itirazın hükümden düşürülmesi için davacı yan tarafından itirazın iptali davası açılmış olması bakımından artık söz konusu dava şartının varlığı ya da yokluğu bu itirazın iptali davasının sonucuna göre belirlenebilecektir. Bu durumda bozma ilamında da belirtildiği gibi söz konusu itirazın iptali davasının sonucunun beklenerek oluşacak duruma göre karar verilmesi gerekmektedir.

Hukuk Genel Kurulu'nda yapılan görüşmeler sırasında bir kısım üyeler tarafından, "tasarrufun iptali davasında borçlu hakkında yapılan takibe dava tarihinden önce geçilmiş olması gerektiği, dava tarihinden sonra takibe geçilmesi halinde davanın görülemeyeceği" gerekçesi

ile yerel mahkeme kararının onanması gerektiği görüşü dile getirilmiş ise de; bu görüşler yukarıda açıklanan nedenlerle Kurul çoğunluğu tarafından benimsenmemiştir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Hukuk Genel Kurulu'na da benimsenen Özel Daire bozma kararına, bozma ilamında ve yukarıda açıklanan nedenlerle uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır. HGK. 30.03.2016 T. E: 2014/17-843, K: 433 (Kaynak: www.e-uyar.com)

II- ...Davacı vekili, "davalı borçlu Nevzat aleyhine icra takibi yaptıklarını, borcu karşılayacak malı bulunmadığını ileri sürerek borçlunun, dava konusu taşınmazını davalı Hüseyin'e satışına ilişkin tasarrufun iptalini" talep ve dava etmiştir. Davalı "borçlu davanın reddini" savunmuştur.

Diğer davalı usulüne uygun davetiye tebliğine rağmen duruşmalara gelmemiş ve davaya cevap vermemiştir. Mahkemece "davalı borçlu adına çıkarılan ödeme emirlerinin iptal edilmiş olduğu" gerekçesi ile "davanın reddine" karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Tasarrufun iptali davasının görülebilmesi için alacaklının kesinleşmiş bir alacağının ve icra takibinin bulunması zorunludur. Diğer bir deyişle davacının alacağının mevcudiyetine dair tereddüt bulunmamalıdır. Bununla birlikte takibin tasarrufun iptali davasından önce başlatılması davanın görülebilme koşulu olarak öngörülmemektedir.

(H.G.K. 28.3.2012 tarih 2012/17-25 Esas ve 2012/241 Karar sayılı ve 15. HD. 18.11.2003 tarih 5510-5515 sayılı kararları)

Somut olayda davacı hazinenin, iptal edilen ödeme emirlerinin yerine aynı alacakla ilgili takip başlatmış olduğu anlaşılmaktadır. Hal böyle olunca mahkemece borçlu hakkında yapılan takip nazara alınarak "bu takibin kesinleşip kesinleşmediği" üzerinde durularak, hasıl olacak duruma göre bir karar verilmesi için hükmün bozulması gerekmiştir. 17. HD. 13.01.2014 T. E: 2013/16871, K: 34 (Kaynak: www.e-uyar.com)

Aynı doğrultuda:

HGK. 28.03.2012 T. E: 17-25, K: 241 (Kaynak: www.e-uyar.com)
15. HD. 18.11.2003 T. E: 5510, K: 5515 (Kaynak: www.e-uyar.com)

Not: Davacının, iptal davası açabilmek (ya da açtığı davanın görülmesini sağlayabilmek) için -kural olarak-(1) aciz belgesi alıp, mahkemeye vermek zorunda olması, borçlu hakkında, -iptal davası açılmadan önce veya iptal davasından sonra (dava sırasında)-(2) alacaklı tarafından icra takibi yapılmış olmasını zorunlu kılmaktadır. Gerçekten, "aciz belgesi" -ya da "aciz belgesi niteliğindeki haciz tutanağı" -icra takibi sırasında ya da icra takibi sonunda verildiğinden, borçlusunu hakkında icra takibinde bulunmamış olan alacaklıya, "aciz belgesi" verilmesi düşünülemez.

Bu nedenle tasarrufun iptali davasının, dinlenebilmesi için "dava tarihinden önce veya sonra"(3)(4) (yargılama sırasında) davacı-alacaklı tarafından yapılmış ve kesinleşmiş bir icra takibi bulunması gerekir.(5)(6)

İptal davası mutlaka bir icra takibine dayalı olarak açıldığı ve dava sonucunda davacıyı haklı bularak "davanın kabulüne" karar verecek duruma gelen mahkemenin "davacı-alacaklının ...sayılı icra takibine konu alacağını eklentileri ile birlikte

karşılacak miktarla sınırlı olarak dava konusu taşınmaz/taşınır üzerinde davacı-alacaklıya cebri icra yetkisi (haciz ve satış isteme yetkisi) tanınmasına..." şeklinde karar vermesi gerekeceğinden(7) yargılama sona ermeden, davacı-alacaklı tarafından davalılardan borçlu hakkında yapılmış ve kesinleşmiş bir icra takibinin bulunması gerekir. Ayrıca, mahkemece tasarrufun iptali davası sonucunda karar verilebilmesi için, alacaklı tarafından takip konusu yapılmış olan alacağın da kesinleşmiş olması gerekir.(8) (9)

Bu nedenle; davacı-alacaklı, davalı-borçlu hakkında örneğin; senetsiz veya bir adi senede dayalı olarak takip yapmış ve 7 günlük "itiraz süresi" içinde borçlu tarafından -icra dairesine başvurularak- ödeme emrine (takip konusu borca ya da imzaya) itiraz edilememişse hem takip ve hem de alacak kesinleşmiş olur. Alacaklı, böylece kesinleşmiş olan icra takibine (ve takip konusu alacağına) dayanarak tasarrufun iptali davası açabilir... Yapılmış olan bu takibe karşı borçlu tarafından süresi (7 gün) içinde "icra dairesi"ne başvurularak itiraz edilmişse, alacaklının bu itirazı hükümsüz hale getirmek amacıyla "itirazın iptali" için "mahkeme"ye(10)(11) ya da "itirazın kaldırılması" için "icra mahkemesi"ne başvurmuş olması halinde, bu başvuruların sonucu, tasarrufun iptali davasına bakan mahkemece "bekletici mesele" yapılarak verilecek kararların kesinleşmesinden sonra davanın sonuçlandırılması gerekir.(12)(13)

Eğer alacaklı, bir kambyo senedine dayalı olarak borçlusunu hakkında takip yapmış ve borçlusunu "5 gün" içinde -icra mahkemesine başvurularak- "borca" (İİK m. 168/5) ya da "imzaya" (İİK m. 168/4) itiraz etmemiş; "beş (İİK 168/3) ya da 7

gün (İİK m. 168/1) içinde" şikayet yoluna başvurmamışsa takip kesinleşir. Eğer borçlu belirtilen süreler içinde ödeme emrine itiraz ya da şikâyetle bulunmuşsa, icra mahkemesince "itirazın (ya da; şikâyetin) reddine" karar verince takip kesinleşir. Fakat bu durum, tasarrufun iptali davasının mahkemece sonuçlandırılması için yeterli değildir. Ayrıca takip konusu alacağın da kesinleşmiş olması gerekir. Bunun için de icra mahkemesinin vermiş olduğu "itirazın/şikâyetin reddine" ilişkin kararın da kesinleşmiş olması gerekir.

Eğer alacaklı, bir ilama dayalı olarak takipte bulunmuşsa; borçlunun İİK m. çerçevesinde icra mahkemesine başvurup -5 gün içinde- "itfa", "imhal", "zamanaşımı" ya da "borçlu olmadığı" itirazında bulunmaması ya da bu itirazının reddedilmesi ile (yahut; İİK m. çerçevesinde "icra mahkemesi"ne başvurup şikayette bulunmaması ya da bu şikayetin reddedilmesi ile) yapılmış olan takip kesinleşir. Bu kararların kesinleşmesi ile de alacak kesinleşir.

Keza; borçlu tarafından takip, takip konusu borç hakkında menfi tesbit davası açılmışsa, "bu davanın reddine" dair verilen kararın kesinleşmesi ile de takip konusu alacak kesinleşmiş olur. Tasarrufun iptali davasına bakan mahkemece borçlu tarafından açılmış olan bu "menfi tesbit davası"nın sonucu "bekletici mesele" yapılıdır.(14)

Tasarrufun iptali davasına bakan mahkemenin, yargılamayı sonuçlandırıp "davanın kabulü"ne dair karar verebilmesi için, davadan önce veya davadan sonra borçlu hakkında açılmış bir icra takibinin bulunup bulunmadığını araştırıp; a) Hem icra takibinin b) Ve hem de icra takibine konu alacağın kesinleşmiş olduğunu saptaması

gerekir.

Buna karşın alacaklı, davalı-borçlu hakkında -ne tasarrufun iptali davasından önce ve ne de dava sırasında- hiçbir icra takibi yapmadan,(15) muhtemel alacağı için(16) tasarrufun iptali davası açamaz...(17)

Uygulamada, genellikle 'davacı-alacaklının icra takibinin, "tasarrufun iptali davası açılmadan önce" yapılmış olması gerektiği' savunulmaktadır. Bu düşünce hatalıdır. Yukarıda sunulan kararlarda bu husus tereddütsüz biçimde vurgulanmıştır.

İcra memuru, kendi verdiği karardan dönemez ise de önceki verdiği kararın dosya kapsamı ve yasa hükmüne uygun olmadığını fark etmesi, örneğin, iflasın ertelenmesi davasında borçlu şirket hakkında takiplerin durdurulmasına dair verilen tedbir kararına rağmen, yanlışlıkla 'borçlunun malvarlığının haczine' karar verilmesi halinde, icra memurunca yasaya uygun olan kararın verilmesine engel bir düzenleme de bulunmadığı- İcra müdürlüğünce tedbir kararı gerekçe gösterilerek -yanlışlıkla konulan- 'haczin kaldırılmasına' karar verilmesinin isabetli olduğu-

...Ankara 7. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2008/671 esas sayılı iflasın ertelenmesi davasında verilen 15.12.2008 tarihli ihtiyati tedbir kararı ile "Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla başlatılan takipler ile İİK'nin 206/1. maddesinde belirtilen takiplerin dışında kalan ilamli ve ilamsız takipler de dâhil olmak üzere tüm takiplerin buldukları durum itibarıyla her türlü muhafaza altına almayı da kapsamak üzere ihtiyati tedbir yoluyla durdurulmasına." karar verildiği anlaşılmaktadır.

İlamsız icra takibinin alacaklı tarafından bu tedbir kararından sonra 16.06.2011 tarihinde başlatıldığı; 7 örnek ödeme emrinin 17.06.2011 tarihinde tebliği üzerine yasal süresi içinde 20.06.2011 tarihinde verilen itiraz dilekçesinde borçlu vekilinin borca, faize ve ferilerine kısmen itiraz ettiği, yanı sıra yukarıda özetlenen tedbir kararı nedeni ile de ayrıca takibin durdurulmasına karar verilmesini istediği, İcra Müdürlüğü'nün 20.06.2011 tarihli kararı ile takibin itiraz edilmeyen kısım yönünden devamına ve 06.07.2011 tarihinde borçlunun malvarlığının haczine karar verildiği görülmektedir.

Bu aşamadan sonra borçlu vekilinin talebi üzerine İcra müdürlüğünce borçlu şirket hakkında verilmiş tedbir kararı bulunduğu ve Ankara 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2008/632 Esas ve 2010/125 Kararı ile verilen iflas erteleme davasının reddine dair kararı ile tedbirin ilamın kesinleşmesine kadar devamına karar verildiğinden yanlışlıkla konulan hacizlerin kaldırılmasına karar verildiği ve bu işlemin alacaklı tarafca şikayete konu yapılarak iptalinin istendiği anlaşılmaktadır.

Ticaret mahkemesince iflasın ertelenmesi davası kapsamında verilen tedbir kararı ile borçlu şirket hakkında takiplerin durdurulmasına karar verildiğinden bu karardan sonra haciz ve muhafaza işlemi yapılamaz. İcra Memuru kendi verdiği karardan dönemez ise de; bilahare önceki verdiği kararın dosya kapsamı ve yasa hükmüne uygun olmadığını fark edip onun yerine somut olayda olduğu gibi yasaya uygun olan kararı vermesine engel bir düzenleme de bulunmamaktadır.

O halde, icra müdürlüğünce tedbir kararı gerekçe gösterilerek "haczin kaldırılmasına" karar

verilmesi doğru olup, "şikâyetin reddine" karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile şikâyetin kabulüne karar verilmesi isabetsizdir. 12. HD. 19.03.2012 T. E: 2011/23505, K: 8449 (Kaynak: www.e-uyar.com)

Not: Şikâyet, kural olarak süreye bağlıdır.

Bu süre de kural olarak yedi gündür (İİK m. 16/1, c.2). Kambiyo senetlerine özgü takip yolunda ise, şikâyet süresi beş gündür (İİK m. 168/3, 170/a, 171/3, 172).(1) Şikâyetin bağlı olduğu bu -yedi ve beş günlük- süre hakkı düşüren (sukutu hak) süredir.(2) Bu nedenle, süre geçtikten sonra, şikâyet hakkı düşer, artık şikâyet dinlenmez. İcra mahkemesi, şikâyetin süresinde yapıp yapılmadığını -dolayısıyla şikâyet hakkının düşmüş olup olmadığını- kendiliğinden araştırır.(3)

Burada, uygulamadaki önemi nedeniyle şu hususu da belirtelim ki, icra memurunun işlemine karşı süresi içinde şikâyet yoluna başvurulmaması, o işlemi kesinleştirir. Doktrinde; icra memurunun ancak, şikâyet süresi içinde, yaptığı işlemi değiştirebileceği ya da düzeltebileceği(4) eğer -az sonra belirteceğimiz- "süresiz şikâyet" durumu varsa, her zaman yaptığı işlemi değiştirebileceği ya da düzeltebileceği(5),(6) kabul edilmektedir...

Acaba, icra memuru, işlemi hakkında şikâyet yoluna başvurulduktan sonra da, yaptığı ve hatalı olduğunu anladığı işlemi, değiştirebilir mi? Federal Mahkeme'nin kararlarına göre(7) şikâyet üzerine icra mahkemesinin, icra memurundan izahat alması anına kadar, icra memurunun yaptığı işlemi değiştirebileceği kabul edilmektedir. Bu izahatın verilmesinden sonra ise artık işlemi değiştirmek

yetkisi icra mahkemesine geçeceği belirtilmektedir.(8) Doktrinimizde(9) ise "Federal Mahkeme'nin bu görüşünün aşırı olduğu" belirtilerek, "icra memurunun, icra mahkemesine başvurulmasına kadar yaptığı işlemi değiştirebileceği, icra mahkemesine başvurulmuş olmasından sonra, memurun yaptığı işlemi değiştirme imkanının ortadan kalktığı" ileri sürülmüştür.

Doktrinde, az önce belirttiğimiz ve hemen hemen oybirliğiyle, ifade edilen isabetli görüşü benimsemeyen Yargıtayımız(10) bu konuda herhangi bir ayırım yapmadan, "icra memurunun, kendiliğinden ya da taraflardan birisinin başvurusu üzerine, daha önce verdiği kararı değiştiremeyeceğini" belirtmiştir...(11)

Gerçekten yüksek mahkeme bu konuda;

• "Adli işlem niteliğindeki icra müdürlüğü işlem ve kararlarına karşı İcra ve İflas Kanunu'nun şikâyet kurumunu düzenlediği ve müdürlük kararlarının değiştirilme ya da iptalini, şikâyet yoluyla başvuru halinde İcra Hakimliği'nin kararıyla olanaklı kıldığı, durum bu olunca, icra müdürlüklerinin verdikleri kararlardan kendiliklerinden dönerek yeni bir karar vermelerinin kural olarak mümkün olmadığını",(12)

• "İcra müdürlüğünün daha önce yaptığı işlemlerden kendiliğinden dönmesinin, almış olduğu bir kararın uygulanmasından ve yerine getirilmesinden kendiliğinden vazgeçmesinin mümkün olmadığı, icra müdürlüğü tarafından hacizlerin kaldırılmasına karar verildikten sonra icra müdürlüğünün bu kararın yerine getirilmesinden vazgeçmesinin mümkün olmadığını",(13)

• "İcra ve iflas dairelerinin

yaptıkları işlemlerin kanuna veya hadiseye uygun düşmemesi halinde İcra ve İflas Kanunu'nun 16. maddesi uyarınca bu işlemlere karşı icra mahkemelerine şikâyet yoluna başvurulabileceği; icra müdürlüklerinin verdikleri kararlardan kendiliklerinden dönerek yeni bir karar vermeyeceklerini",(14)

• "İcra dairelerinin icra işlerinde birinci derecede sorumlu oldukları yaptıkları işlemlerin bazılarında hiç takdir yetkisi bulunmadığı, takdir yetkisi tanınan hallerde takdir yetkisini kullanırken, ilgililerin menfaatlerini en iyi şekilde gözetmek zorunda oldukları ve yaptıkları işlemlerin yerin deliğinin denetiminin ancak şikâyet yolu ile icra hakimliklerine ait yetki olduğu, icra müdürlüklerinin verdikleri karardan kendiliğinden dönerek yeni bir karar vermelerinin mümkün olmadığını",(15)

• "İcra dairelerinin icra işlerinde birinci derecede sorumlu oldukları yaptıkları işlemlerin bazılarında hiç takdir yetkisi bulunmadığı, takdir yetkisi tanınan hallerde takdir yetkisini kullanırken, ilgililerin menfaatlerini en iyi şekilde gözetmek zorunda oldukları ve yaptıkları işlemlerin yerin deliğinin denetiminin ancak şikâyet yolu ile icra hakimliklerine ait yetki olduğu, icra müdürlüklerinin verdikleri karardan kendiliğinden dönerek yeni bir karar vermelerinin mümkün olmadığını",(16)

• "İcra dairelerinin icra işlerinde birinci derecede sorumlu oldukları yaptıkları işlemlerin bazılarında hiç takdir yetkisi bulunmadığı, takdir yetkisi tanınan hallerde takdir yetkisini kullanırken, ilgililerin menfaatlerini en iyi şekilde gözetmek zorunda oldukları ve yaptıkları işlemlerin yerin deliğinin denetiminin ancak şikâyet yolu ile icra

hakimliklerine ait yetki olduğu, icra müdürlüklerinin verdikleri karardan kendiliğinden dönerek yeni bir karar vermelerinin mümkün olmadığını" (17) belirtmiştir.

Ancak yüksek mahkeme, yukarıda tam metnini sunduğumuz kararında "icra memurunun kendi verdiği karardan dönemez ise de, önceki verdiği kararın dosya kapsamı ve yasa hükmüne uygun olmadığını fark etmesi halinde hatalı olan önceki karardan dönebileceğini" belirterek, her zaman olmasa bile 'önceki kararının açıkça kanunun emredici hükümlerine aykırı olması halinde', icra memuruna bu hatalı karardan dönme imkânını tanımanın daha isabetli olacağını düşünüyoruz...

Mahkemece "sıraya ilişkin şikâyetin reddi ile kararın kesinleşmesi beklenmeksizin İcra Müdürlüğü'ne paranın dağıtılması hususunda müzekkere yazılmasına" karar verilmesinin, İİK'nın 142/a maddesine aykırı olduğu-

...Şikâyetçi vekili, "borçlu V.'nin borcundan dolayı Eskişehir 5. İcra 2013/... E. sayılı dosyası ile icra takibi başlattıklarını, borçlu adına kayıtlı taşınmazların haciz koyduklarını aynı zamanda borçlu aleyhine bir başka alacaklı tarafından ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile icra takibi yapıldığını ve borçlu adına kayıtlı taşınmazların Beylikova İcra Müdürlüğü'nün 2013/216 tal. sayılı dosyasından 350.100,00 TL bedelle satıldığını, Beylikova İcra Müdürlüğü'nün 2013/258 E. sayılı dosyasından sıra cetveli düzenlendiğini, sıra cetvelde müvekkiline 8. sırada yer verildiğini, müvekkilinin kamu tüzel kişiliğine sahip kurum olduğunu, bu nedenle 4. sırada yer alması gerektiğini" belirterek "sıra cetvelinin iptali ile 4. sıraya kaydını" talep ve dava etmiştir. Şikâyet olunan İ. vekili

"müvekkilinin şikâyete konu sıra cetvelinde 1. sırada olduğunu, alacağını ilgili bankadan temlik aldığını, müvekkilinin Eskişehir 4. İcra Müdürlüğü'nün 213/408 E. sayılı dosyasından alacaklı olduğunu, söz konusu sıra cetveline itirazdan kaynaklanan şikâyet davasında mahkemenin vereceği karar müvekkilinin alacağı ile ilgili olmayacağını, müvekkilinin maddi açıdan ağır mağdur olduğunu, şikâyetin reddini" istemiştir.

Diğer şikâyet olunanlar, usulüne uygun tebliğe rağmen şikâyete cevap vermemişlerdir. Yargılama aşamasında "şikâyetin reddini" istemişlerdir.

Mahkemece iddia, savunma ve dosya kapsamına göre; Eskişehir Ticaret Borsasının takip alacağının imtiyazlı alacaklardan olduğuna ilişkin dosya kapsamında belge bulunmadığı, söz konusu takibin amme alacaklarının tahsili usulüne göre yapılmadığı göz önünde bulundurularak, "ispat edilemeyen ve bu koşulları taşımayan alacağa ilişkin imtiyaz ve buna bağlı sıraya ilişkin şikâyetin reddi ile kararın kesinleşmesi beklenmeksizin Beylikova İcra Müdürlüğü'nün 2013/258 E. sayılı dosyasındaki paranın sıra cetvelindeki gibi dağıtılması hususunda müzekkere yazılmasına" karar verilmiştir. Kararı, şikâyetçi vekili temyiz etmiştir.

1. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikâyetçi vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Mahkemece hükmün (2) no'lu bendinde "kararın kesinleşmesi beklenmeksizin Beylikova İcra Müdürlüğü'ne paranın dağıtılması hususunda müzekkere yazılması",

İİK'nın 142/a maddesine aykırılık teşkil etmekte ise de, açıklanan yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, sonucu itibarıyla doğru olan kararın, HUMK'nın 438/7. maddesi uyarınca hüküm fıkrasının aşağıda yazılı olduğu şekilde düzeltilmesi suretiyle onanması gerekmiştir.

23. HD. 24.06.2016 T. E:
2015/6764, K: 3910 (Kaynak:
www.e-uyar.com)

Not: İcra mahkemesi kararlarının infazı (uygulanması) için -kural olarak- kesinleşmeleri gerekmez.(1) Ancak, yüksek mahkeme zaman zaman bu konudaki "prensiplere kararına" aykırı kararlar da vermektedir. Örneğin bir olayda; "tebligat usulsüzlüğü şikâyetine ilişkin icra hukuk mahkemesi kararlarının kesinleşmeden uygulanmayacağını"(2) belirtmiştir.

Yüksek mahkeme yukarıda tam metnini sunduğumuz bir başka kararında "Mahkemece 'sıraya ilişkin şikâyetin reddi ile kararın kesinleşmesi beklenmeksizin İcra Müdürlüğü'ne paranın dağıtılması hususunda müzekkere yazılmasına' karar verilmesinin İİK'nın 142/a maddesine aykırı olduğu"nu -kanımızca da- isabetli olarak ifade etmiştir.

Üçüncü kişi, haciz ihbarnamesine itiraz etme hakkına sahip olup, alacaklının, borçlunun annesine haciz ihbarnamesi gönderilmesi talebinin kabulü gerekirken, icra müdürlüğüne "borçlunun annesi ailede bir üçüncü kişi olmadığından ve gönderilecek haciz ihbarnamelerinin aile bireylerini küçük düşüreceği" gerekçesiyle bu istemin reddine karar verilmesinin hatalı olduğu-
...Kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla başlatılan takipte alacaklının icra müdürlüğüne

başvurarak borçlunun annesine haciz ihbarnamesi gönderilmesi talebinde bulunduğu, söz konusu istemin icra müdürlüğünün 06.11.2015 tarihli kararıyla ve "borçlunun annesi alelade bir üçüncü kişi olmadığından gönderilecek haciz ihbarnamelerinin aile bireylerini küçük düşüreceği" gerekçesiyle reddine karar verildiği, bu kararın şikâyet edilmesi üzerine mahkemece "borçlunun annesinin alelade bir üçüncü kişi olmadığı, akrabalar arasında sarih bir hukuki işlemin varlığını ispat külfetinin iddia edene ait olduğu" gerekçesiyle "şikâyetin reddine" karar verildiği görülmüştür.

İİK'nın 89. maddesinde düzenlenen "haciz ihbarnamesi" gönderilmesi, kanunun emreden hükmü olup, alacaklının talebi halinde icra müdürlüğünce bu talebin yerine getirilmesi gerekmekte olup, icra memurunun bu hususta taktir hakkı yoktur. Kaldı ki üçüncü kişi, haciz ihbarnamesine itiraz etme hakkına da sahiptir.

O halde mahkemece "şikâyetin kabulü ile yasaya aykırı müdürlük kararının kaldırılması" gerekirken, "şikâyetin reddine" dair hüküm tesisi isabetsizdir.

12. HD. 19.09.2016 T. E: 3856, K: 19090 (Kaynak: www.e-uyar.com)

Not: Alacaklının talebini kabul ederek "birinci haciz ihbarnamesi gönderilmesine" karar veren icra müdürünün, bu ihbarnamayı tüzel kişiliği bulunan üçüncü kişilere göndermesi gerekir.

Örneğin; tüzel kişiliği bulunmayan, T. Telekom A.Ş. Uşak İl Müdürlüğü'ne, Jandarma Genel Komutanlığı'na, Saymanlık Müdürlüğü'ne, Piyade Alayı Kantin Komutanlığı'na Yatırım Tesisleri Daire Başkanlığı'na, Batı Limanı Metin Sabancı Kemik Hastalıkları

Hastanesi Başhekimliği'ne, Milli Savunma Bakanlığı İç Tedarik Bölge Başkanlığı Saymanlık Müdürlüğü'ne, Tesisler ve Yatırımlar Dairesi Başkanlığı'na, Türk Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na ,... Piyade Tugay Komutanlığı'na, İstanbul Yaş Meyve ve Sebze Toptancı Hal Müdürlüğü'ne, Sağlık Bakanlığı yerine ... Hastanesi Başhekimliği'ne, Milli Eğitim Bakanlığı yerine ... İlköğretim Okulu Müdürlüğü'ne "birinci haciz ihbarnamesi" gönderilemez.

Tüzel kişiliği bulunmayan üçüncü kişilere "haciz müzekkeresi" gönderilmesi gerekir. "Haciz ihbarnamesi" gönderilemez. Bu konuda yapılacak şikâyet süreye tâbi değildir.

Bakanlıkları, buldukları yerlerde hazine vekilleri temsil ettiği için, bakanlık adına tebligatın bu kişilere, Hazine vekili bulunmayan yerlerde mal müdürlüklerine tebligat yapılması gerekir. Hazine vekilleri (ve mal müdürlükleri) yerine; Karayolları Genel Müdürlüğü'ne, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne, Menderes Gümrük Müdürlüğü'ne yapılan tebligat geçersiz olmaz (yapılan bu tebligatla birinci haciz ihbarnamesi kesinleşmiş olmaz).

Yeni yasal düzenleme ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na bağlı, özel bütçeli bir kuruluş haline getirilmiş olduğundan, üçüncü kişi sıfatıyla kendisine haciz ihbarnamesi gönderebilecektir.

Uygulamada önem taşıdığı için ayrıca belirtelim ki; alacaklı, borçlunun hak ve alacakları üzerine -İİK m. 78 uyarınca- doğrudan doğruya haciz konulmasını isteyebileceğinden, borçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarının üçüncü kişiye haciz yazısı veya -89. maddeye göre- haciz ihbarnamesi gönderilerek haciz edilmesi

mümkündür.

İcra dairesinin gönderdiği "haciz yazısı" alan üçüncü kişi, icra mahkemesine başvurarak «gönderilen haciz yazısının İİK m. 89/1'de öngörülen haciz ihbarnamesinin özelliklerini taşımadığı» konusunda şikâyetle bulunamaz.(1)

Buraya kadar yaptığımız açıklamalar doğrultusunda, yukarıda metnini sunduğumuz karardaki "Üçüncü kişi haciz ihbarnamesine itiraz etme hakkına sahip olup, alacaklının, borçlunun annesine haciz ihbarnamesi gönderilmesi talebinin kabulü gerekirken, icra müdürlüğünce 'borçlunun annesi alelade bir üçüncü kişi olmadığından ve gönderilecek haciz ihbarnamelerinin aile bireylerini küçük düşüreceği' gerekçesiyle bu istemin reddine karar verilmesinin hatalı olduğu"nu vurgulayan görüş isabetlidir.

Alacaklının; takibin kesinleşmesinden sonra borçlunun üçüncü kişi nezdindeki (doğmuş) alacakları için 3.kişiyeye İİK'nın 78. ve müteakip maddeleri gereğince yazılacak bir "haciz yazısı" ile haciz konulmasını isteyebileceği gibi, İİK'nın 89.maddesine göre "haciz ihbarnamesi" gönderilmek suretiyle de haczini talep edebileceği, borçlunun, üçüncü kişi nezdinde ileride doğması muhtemel alacaklarının haczinin ise ancak İİK'nın 78. maddesi kapsamında gönderilecek "haciz yazısı" ile mümkün olduğu-

...Alacaklı; takibin kesinleşmesinden sonra borçlunun üçüncü kişi nezdindeki alacakları için 3. kişiyeye İİK'nın 78. ve müteakip maddeleri gereğince yazılacak bir haciz yazısı ile haciz konulmasını isteyebileceği gibi, İİK'nın 89. maddesine göre haciz ihbarı

gönderilmek suretiyle de haczini talep edebilir. Borçlunun, üçüncü kişi nezdinde ileride doğması muhtemel alacaklarının haczi ise ancak İİK'nın 78. maddesi kapsamında gönderilecek haciz yazısı ile mümkündür.

Borçlunun üçüncü kişilerdeki alacağı, İİK'nın 106/2. maddesi gereğince menkul (taşınır) hükmünde olup, aynı kanunun 78. maddesi uyarınca yazılacak haciz müzekkeresiyle haczi mümkündür.

Kural olarak iki kişi arasında mevcut olan bir hukuki ilişkiye (femele) dayanan, henüz doğmamış olmakla birlikte ileride doğması muhtemel bulunan alacaklara müstakbel alacak denir. Müstakbel (beklenen) ya da doğacak alacaklar için haciz ihbarı ya da haciz yazısı gönderilebilmesi, üçüncü kişi ile borçlu arasında süregelen bir hukuki ilişkinin varlığına bağlıdır. Hukuki münasebetin varlığı ve bu ilişki nedeniyle borçluya ödenecek ve devamlılık arz eden bir alacağın bulunduğu hallerde, üçüncü kişiye haciz yazısı gönderilebilir. Müstakbel (beklenen) bir alacaktan bahsedilebilmesi için, bir hukuki ilişkinin (femelin) mevcut olması, bu hukuki ilişkiden doğacak alacağın cinsinin ve borçlunun (olayda borçlunun çalıştığı kurumun) belli olması yeterlidir. Alacağın miktarının belli olup olmaması veya böyle bir alacağın doğmama ihtimalinin bulunması önemli değildir. İşçiler ve memurların işveren nezdinde işleyecek ücret alacakları, müstakbel alacaklara örnek olarak gösterilebilir (Baki Kuru İcra ve İflas Hukuku El Kitabı-sh 428 vd.).

Kanun, ücret hacizlerinde, bu anlamdaki müstakbel alacakların haczedilebileceğini açıkça kabul etmektedir (İİK 83, 355, 356.). Dolayısıyla borçlunun

çalıştığı kurumdan ileride emekli olması halinde alacağı emekli ikramiyesine haciz konulması mümkün bulunmaktadır. Hal böyle olunca, yukarıda değinilen ilke ve açıklamalar uyarınca İİK'nın 78. maddesine göre yazılacak haciz yazısı ile borçlunun ileride doğması muhtemel emekli ikramiyesi haczinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

O halde İİK'nın 78. maddesine göre yazılan haciz yazısı ile borçlunun emekli ikramiyesine haciz konulmasında yasaya aykırılık bulunmadığından mahkemece şikâyetin reddine karar verilmesi gerekirken, İİK'nın 89. maddesi uyarınca çıkartılmış haciz ihbarnamesi bulunmadığı halde yazılı gerekçeyle şikâyetin kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsizdir.

12. HD. 19.01.2016 T. E:
2015/32106, K: 1358 Kaynak:
www.e-uyar.com)

Not: Üçüncü kişilerdeki “doğmuş” ya da “doğacak” (müstakbel) hak ve alacaklar, nasıl (İİK m. 89'a göre mi, yoksa İİK m. 78 veya 88'e göre mi) haczedilebilir?

Doğmamış olmakla beraber, -mevcut bir hukuki ilişkiye (femele) dayanarak, ileride doğması muhtemel bulunan- gerçekleşmesi umulan alacaklar da haczedilebilir.(1) Yüksek mahkeme, bu konuya ilişkin kimi kararlarında(2) "...Kural olarak, ileride doğması muhtemel bir hakkın haczi mümkün olmadığından, üçüncü kişiye 'borçlunun nezdinde doğmuş ve doğacak hak ve alacakları üzerine haciz konulduğu' şeklinde haciz ihbarnamesi gönderilmesi halinde, üçüncü kişinin sorumluluğunun 'haciz ihbarnamesinin kendisine ulaştığı tarihteki mevcut durumla sınırlı olduğunu...' belirtmişken, kimi kararlarında ise "...Müstakbel

(beklenen ya da doğacak) alacaklar için haciz ihbarnamesi gönderilebilmesi üçüncü kişi ile borçlu arasında süregelen bir hukuki ilişkinin varlığına bağlıdır. Hukuki münasebetin varlığı ve bu ilişki nedeniyle borçluya ödenecek ve devamlılık arz eden bir alacağın bulunduğu hallerde, üçüncü kişiye İİK'nın 89. maddesine göre haciz ihbarnamesi gönderilmesi gerekir..." (3) "...Takip borçlusunun üçüncü kişideki müstakbel alacağının haczi mümkündür. Haciz sırasında alacağın doğmuş olması gerekmez, alacağın doğumunun ihtimal dâhilinde bulunması yeterlidir..." (4) demıştır.

Yine yüksek mahkeme (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu) "Haciz ihbarnamesinin tebliğ tarihinde borçlunun davalı/üçüncü kişi banka nezdindeki mevduat hesabında bulunan miktar üzerine haciz uygulandığı, haciz ihbarnamesinde, doğacak alacaklar üzerine de haciz konulmuş olduğu bildirilmiş olmasına rağmen takip borçlusu ile davalı/üçüncü kişi banka arasında, banka nezdinde müstakbel alacak doğuracak (kira, istihkak, maaş vb) bir hukuki ilişkinin olmadığı, borçlunun banka nezdinde mevduat hesabı bulunmakla birlikte anılan mevduat hesabına düzenli (periyodik) olarak para yatırılmasının da söz konusu olmadığı açık olduğundan davalı/üçüncü kişi banka tarafından sadece haciz ihbarnamesinin tebliğ tarihinde mevcut hesap bakiyesine haciz uygulanmasına ilişkin işlemin hukuka uygun olduğu"(5) nu belirtmiştir.

Nihayet yüksek mahkeme (Yargıtay 12. Hukuk Dairesi) son (çok yeni tarihli) içtihatlarında bu konuda oluşturduğu içtihat ile aynı konuda Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin içtihatları arasında -müstakbel alacakların haczi

konusunda- çelişkili bir durum ortaya çıkmıştır.

Gerçekten;

a. Yargıtay 12. Hukuk Dairesi bu konuda önceki içtihatlarında;(6) "kural olarak (kira alacakları gibi rutin ödemeler dışında) ileri doğacak hak ve alacaklar için haciz ihbarnamesinin gönderilemeyeceği, İİK'nın 89. maddesi uyarınca üçüncü kişiye, borçlunun 'doğmuş ve doğacak' hak ve alacaklarının haczi için haciz ihbarnamesi gönderilmesi halinde, üçüncü kişinin sorumluluğunun sadece haciz ihbarnamesinin kendisine ulaştığı tarihteki mevcut fiili durumla sınırlı olduğu, buna karşın borçlunun üçüncü kişiler nezdinde ileride doğması muhtemel alacaklarının haczinin ancak İİK'nın 78. maddesi uyarınca gönderilecek 'haciz yazısı' ile mümkün olabileceği; müstakbel bir alacaktan bahsedilebilmesi için, bir hukuki ilişkinin mevcut olmasının ve bu hukuki ilişkiden doğacak alacağın cinsi ile borçlunun belli olmasının yeterli olduğu, alacağın miktarının belli olup olmamasının veya böyle bir alacağın doğmama ihtimalinin bulunmasının önemli olmadığı..." belirtilmişken, sonraki içtihatlarında(7) ise «İİK'nın 89. maddesine göre üçüncü kişiye haciz ihbarı gönderilmek suretiyle borçlunun alacağının haczi durumunda, üçüncü kişi haciz ihbarının kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 7 günlük sürede itiraz etmez ise borç zimmetinde sayılacaktır. Buna göre haciz ihbarı ile doğmamış bir alacağın haczinin istenmesi halinde, 3. kişinin geleceğe yönelik olarak alacağın doğup doğmayacağını bilmesi ve bu nedenle itiraz etmesi beklenemeyeceğinden, doğacak alacakların İİK'nın 89. maddesine göre haczinin mümkün olmadığı kabul edilmelidir. Alacaklı borçlunun 3. kişi nezdinde doğması muhtemel bir alacağını haczettirmek istiyor

ise bu amacına, İİK'nın 88. maddesine göre haciz yazısı gönderilmek suretiyle ulaşabilir. Buna göre üçüncü kişiye gönderilen haciz ihbarnamesinde doğmuş alacaklar yanında doğacak alacaklar ifadesinin de bulunması, haczin ihbarının, doğacak alacaklar yönünden İİK'nın 89. maddesinde öngörülen sonuçları doğurmasına yol açmaz ise de aynı kanunun 88. maddesi anlamında haciz yazısı gibi değerlendirilmesi gerekir. Bir diğer ifade ile üçüncü kişiye gönderilen haciz ihbarnamesinde, doğacak alacaklar ifadesinin bulunması ve bu ifadeye yönelik olarak üçüncü kişinin İİK'nın 89. maddesinde öngörülen yasal sürede icra dairesine bir itirazda bulunmamış olması, doğmamış alacakların zimmetinde sayıldığı sonucunu doğurmaz. Haciz ihbarının tebliğinden sonra, üçüncü kişi nezdinde borçlunun bir alacağı doğar ise bunu icra dosyasına göndermesi gerekir. Ancak alacağın doğmaması durumunda ise herhangi bir şey yapması gerekmez.

Şu hale göre doğmamış alacaklar yönünden İİK'nın 89. maddesine göre tebliğ edilen haciz ihbarı, üçüncü kişinin bu maddeye göre sorumluluğunu doğurmayacağı gibi, muhtemel alacakların haciz yazısı yazılmak suretiyle haczi de mümkün olduğundan üçüncü kişinin şikâyetinin bu aşamada dinlenme olanağı yoktur.

"Pek tabiidir ki haciz ihbarnamesinde, doğacak alacaklar ifadesinin bulunması ve bu ifadeye yönelik olarak üçüncü kişinin İİK'nın 89. maddesinde öngörülen yasal sürede icra dairesine bir itirazda bulunmamış olması nedeniyle icra müdürlüğüne borcun zimmetinde sayılarak hakkında haciz kararı verilmesi halinde bu durum bir hakkın

yerine getirilmemesi ile ilgili olduğundan, bu işleme karşı üçüncü kişinin İİK'nın 6/2. maddesi uyarınca süresiz şikâyet yoluna başvurması mümkündür" denilmiştir.

Aynı daire(8) kimi kararlarında ise "...3. kişiye 'doğacak alacakların haczi' yönünden gönderilen haciz ihbarnamesinin, 'haciz müzekkeresi' sonuçlarını doğuracağını, 3. kişinin haczi müzekkeresinin gereğini yerine getirerek, daha sonra doğacak paraları icra dosyasına göndermesine yasal bir engel bulunmadığını..." belirtmiştir.

b. Yargıtay 23. Hukuk Dairesi(9) ise -kanımızca da isabetli olarak- "üçüncü kişilerde hak ve alacakların ne şekilde haczedilebileceği icra ve iflâs Kanunu'nun (İİK) 89. maddesinde gösterilmiştir. Bu yola tevessül etmeden, sadece haciz tezkeresi ile konulan haciz aynı yasanın 88. maddesi kapsamında menkul haczi olarak nitelendirilebilir ve ancak mevcut bir hak ve alacak üzerine konulabilir; bir diğer ifade ile üçüncü kişi nezdinde doğacak (beklenen) alacakların tezkere yazılması suretiyle haczi mümkün değildir..." şeklinde Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin içtihatlarında kabul ettiği çözümden farklı ve -kanımızca da daha isabetli- bir çözüm şekli önermiştir. Kanımızca, üçüncü kişi ile borçlu arasındaki mevcut bir hukuki ilişki nedeniyle, borçlunun ileride (yakın/uzak bir tarihte) üçüncü kişi nezdinde doğabilecek alacağının -İİK m. 89'a göre- haczinin mümkün olabilmesi gerekir. Doğacak alacağın miktarının önceden bilinmemesi önem taşımaz. Örneğin; borçlu-müteahhidin alacaklıları, borçlunun yaptığı iş karşılığında, üçüncü kişi konumundaki Karayolları Genel Müdürlüğü'nden, belediyeden alacağı istihkakı üzerine -henüz istihkak düzenlenmeden- ve

borçlu tarafından bankaya tahsile verilmiş senetlerin ödenecek bedelleri üzerine, borçlunun mevduatına ileride yatacak paraya, gönderilecek havalelere, borçluya ileride ödenecek ikramiye üzerine haciz koyabilmelidirler.

Yine "müstakbel alacakların haczi" konusuyla ilgili olarak yüksek mahkeme;

- "3. kişilere haciz ihbarnamesi gönderilebilmesi için kural olarak 3. kişi nezdinde borçlunun mevcut bir alacağının bulunması gerektiğini, 'müstakbel' (beklenen veya doğacak) alacaklar için haciz ihbarnamesi gönderilebilmesi için, 3. kişi ile borçlu arasında süre gelen bir hukuki ilişkinin bulunması gerekeceğini"(10)
- "Borçlunun henüz doğmamış ve haciz tarihinde borçlu adına tahakkuk edip etmeyeceği bu aşamada bilinmeyen hak ve alacaklarının 3. kişiye haciz ihbarnamesi gönderilerek haczedilemeyeceğini" (11)
- "Borçlunun ileride doğacağı kuvvetle muhtemel olan emekli ikramiyesinin haczine yasal bir engel bulunmadığını"(12)
- "Borçlunun henüz doğmamış olan kıdem tazminatı alacağı üzerine haciz konulamayacağını" (13)
- "Borçlu ile üçüncü kişi arasındaki kat karşılığı inşaat sözleşmesi uyarınca, ileride doğması muhtemel haklar için (ileride borçluya ait olacak katlar için) henüz borçlu adına kayıtlı olmayan, üçüncü kişiye (arsa sahibine) ait bulunan taşınmaz (daireler) üzerine haciz konulamayacağını" (14,15,16) belirtmiştir.

Doğmuş ve fakat henüz günün gelmemiş (muacceliyet kazanmamış) (müeccel) bir alacağın da haczi mümkündür. (17) Mektubu veren banka ile muhatap arasında bir garanti sözleşmesi niteliğini taşıyan

"teminat mektubu"ndan muhatap lehine ileride doğacak olan müstakbel alacak 89. maddeye göre, muhatabın alacaklıları tarafından haczedilebilir.(18,19)

İcra Müdürü, 6352 s. kanunun kabul edilmesinden önce "haciz edilmesi istenen hak ve alacağın İİK 82 gereğince haczedilmemesi gereken haklardan olduğunu" ileri sürerek, kendiliğinden birinci haciz ihbarnamesi göndermekten kaçınamıyordu. (20) 6352 s. Kanunla İİK'nın 82. maddesine son fıkra olarak "İcra memuru, haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir." şeklinde yeni bir hüküm eklenmiş olduğundan, artık icra müdürünün birinci haciz ihbarnamesi gönderilmesine yönelik talepler hakkında da kabul veya ret kararı vereceğini kabul etmek gerekecektir. Ayrıca belirtelim ki; kendisine birinci haciz ihbarnamesi gönderilen üçüncü kişi de "kendilerinde bulunan borçluya ait paranın yasalar gereği haciz edilemeyeceğini" belirterek, bu para üzerine haciz koymaktan kaçınamaz. (21,22)

Yüksek mahkeme, yukarıda sunduğumuz kararında "Alacaklının; takibin kesinleşmesinden sonra borçlunun üçüncü kişi nezdindeki (doğmuş) alacakları için 3.kişiyeye İİK'nın 78. ve müteakip maddeleri gereğince yazılacak bir haciz yazısı ile haciz konulmasını isteyebileceği gibi, İİK'nın 89. maddesine göre haciz ihbarı gönderilmek suretiyle de haczini talep edebileceği, borçlunun, üçüncü kişi nezdinde ileride doğması muhtemel alacaklarının haczinin ise ancak İİK'nın 78. maddesi kapsamında gönderilecek haciz yazısı ile mümkün olduğu"nu açıkça ifade etmiştir.

Borçlunun üçüncü kişilerdeki alacaklarının menkul hükmünde olduğu- Borçlunun üçüncü kişideki hak ve alacaklarının haczi halinde, alacaklının, icra müdüründen takip yetkisi olarak, haczedilen hak ve alacağın tahsilini sağlaması gerektiği, borçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacağının haczinde, 'satış talebi'nden anlaşılması gerekenin, 'İİK m. 120/2 uyarınca yetki talebinde bulunmak' olduğu ve buna göre, alacaklının, hak ve alacağın haczinden itibaren İİK m. 106 uyarınca, 6 aylık sürede icra müdürlüğüne başvurarak, "İİK m. 120/2 gereğince, kendisine yetki verilmesini talep etmesi" gerektiği, aksi halde İİK m. 110 uyarınca haczin düşeceği-

...Alacaklı tarafından, genel haciz yolu ile başlatılan takibin kesinleşmesi üzerine, takip borçlusunun alacaklı olduğu 17 adet dosyadaki alacakları üzerine 17.04.2013 tarihli talep doğrultusunda haciz konulduğu, borçlunun, borçlu olduğu dosyanın işlemde kaldırılması ile süre aşımı nedeniyle alacaklı olduğu icra dosyalarındaki alacağı üzerine konulan haczin kaldırılması yönündeki 05.02.2015 tarihli talebinin icra müdürlüğünce reddedildiği, bu kararın şikayet konusu yapıldığı, mahkemece şikayetin reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

İİK'nın "paraya çevirme" başlığını taşıyan 106 ve devamı maddelerinde, taşınır ve taşınmaz malların satış usulü düzenlenmiştir. 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun'un 21. maddesi ile 2004 sayılı İİK'nın 106. maddesinde yapılan değişikliğin, anılan Kanun'un 106. maddesi gereğince, kanunun yayım tarihi olan 05.07.2012 tarihinden itibaren 6 ay sonra yürürlüğe gireceği düzenlenmiştir. 17.04.2013 günlü haciz tarihi itibari ile yürürlükte bulunan 6352

sayılı yasa ile değişik İİK'nın 106. maddesine göre; "Alacaklı, haciz olunan mal taşınır ise hacizden itibaren altı ay, taşınmaz ise hacizden itibaren bir yıl içinde satılmasını isteyebilir. Borçlunun üçüncü kişilerdeki alacağı taşınır hükmündedir."

Aynı Kanun'un 110. maddesinde ise "Bir malın satılması kanuni müddet içinde istenmez veya talep geri alınıp da, bu müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar" hükmü yer almaktadır. Haczin, satılarak paraya çevrilmesi zorunlu mala değil, borçlunun 3. kişilerdeki alacakları nedeni ile başlattığı takip dosya alacaklarına, bir diğer anlatımla 3. kişilerdeki hak ve alacakları üzerine konulduğu anlaşılmıştır.

Borçlunun üçüncü kişilerdeki alacakları İİK'nın 106. maddesinin 2. fıkrası uyarınca menkul hükmündedir. Bu nedenle haciz hakkında İİK'nın 106 ve 110. maddeleri uygulanır. Fakat borçlunun hak ve alacağının taşınır satışı gibi satışı söz konusu olmaz. İcra ve İflas Kanunu'nda satışın dışında, özel paraya çevrilme usulleri düzenlenmiştir. Bunlardan birisi de İİK'nın 120/2. maddesidir. Bu maddeye göre, borçlunun üçüncü kişideki hak ve alacaklarının haczi halinde, alacaklı, icra müdüründen takip yetkisi alarak haczedilen hak ve alacağın tahsilini sağlamalıdır. Bir diğer anlatımla haczedilen hak ve alacağı paraya çevirmelidir. İşte borçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacağının haczinde, satış talebinden anlaşılması gereken, İİK'nın 120/2. maddesi uyarınca yetki talebinde bulunmaktır. Buna göre, alacaklı, hak ve alacağın haczinden itibaren İİK'nın 106. maddesinde öngörülen 6 aylık sürede icra müdürlüğüne başvurarak İİK'nın 120/2. maddesine göre kendisine yetki verilmesini talep etmelidir. Aksi halde İİK'nın 110. maddesi

uyarınca haciz düşecektir. Somut olayda, alacaklı tarafından haciz tarihinden itibaren 6 aylık süre içinde icra müdürlüğüne başvurularak İİK'nın 120/2. maddesine göre yetki talep edilmediği görülmekte olup, bu durumda İİK'nın 110. maddesi uyarınca haciz düşmüş bulunmaktadır. O halde mahkemece, şikâyetin kabulüne karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir. 12. HD. 20.10.2015 T. E: 12762, K: 25154 (Kaynak: www.e-uyar.com)

Not: Hacze iştirak etmiş olan (İİK m. 100-101) alacaklıların hepsi veya içlerinden bir veya birkaçı, borçlunun üçüncü kişideki çekişmeli ve borçlunun takip etmek istemediği alacağın tahsilini veya borçlunun üçüncü kişiye karşı sahip olduğu davayı takip yetkisinin kullanılmasını üzerlerine alabilirler (İİK m. 120/II). Burada alacaklı (alacaklılar) borçlunun üçüncü kişideki alacağını ödeme yerine geçmek üzere değil, tahsil için devralmaktadırlar. Bu nedenle de, borçlunun haklarına halef olmazlar (İİK m. 120/II), sadece davayı takip yetkisini kullanarak üçüncü kişiye karşı dava açarlar veya takipte bulunabilirler. (1) Alacağın tahsil için devri de hacze iştirak eden bütün alacaklıların muvafakati ile mümkün olur (İİK m. 120/II).

Bu şekilde, alacağı tahsil için devralan alacaklının takip borçlusuna karşı olan alacaklarına halel gelmez (İİK m. 120/II). Başka bir deyişle, bu devir sonucunda, alacağı devralan alacaklının alacağı ödenmiş sayılmaz. Alacağı tahsil yetkisinin devri ile alacaklının alacağı, bu alacak tahsil edilinceye kadar sona ermez. İcra dairesi, alacağı tahsil için devralan alacaklıya, alacağın tahsil için devredildiğini ve bu konuda alacağın tahsili için gerekli işlemleri yapabileceğini

belirten bir "belge" verir. Bu belgeye dayanarak alacaklı, borçlusuna karşı alacak davası açabilir ya da icra takibi yapabilir. Bu "dava" veya "icra takibi" sonucunda alacak tahsil edilirse, tahsil edilen paradan öncelikle dava açan ya da takip yapan alacaklı(lar) alacaklarını alırlar.

Alacağın tahsili için yapılan tüm giderler alacağı tahsil için devralan tarafından yapılır. Bu giderler, tahsil edilen paradan "ilk önce" ödenir (İİK m. 120/III). Bundan sonra artan para alacağın tahsil hakkını devralmış alacaklıya (alacaklılara) ödenir. Ondan sonra da eğer para artarsa, bu para takip borçlusuna verilir. Fakat alacağı tahsil için devralan alacaklının yaptığı takip veya açtığı dava sonuçsuz kalır ve para tahsil edilemezse, yapılan masraflara alacaklı kendisi katlanır. Bu hüküm, iflastaki İİK m. 245'in karşılığını teşkil etmektedir.(2)

Yüksek mahkeme "kendisine birinci haciz ihbarnamesi gönderilen kimsenin, bu haciz ihbarnamesine itiraz etmemesi halinde, malın yedinde ve borcun zimmetinde sayılacağını, üçüncü kişinin (gerçeğe aykırı da olsa) itirazı halinde dahi geçerli bir hacizden söz edilemeyeceğini ve alacaklının haklarını ancak İİK m. 89/4 ve 120/2 çerçevesinde koruyabileceğini"(3) belirtmiştir.

Yine yüksek mahkeme yukarıda tam metnini sunduğumuz kararında; "Borçlunun üçüncü kişilerdeki alacaklarının menkul hükmünde olduğu- Borçlunun üçüncü kişideki hak ve alacaklarının haczi halinde, alacaklının, icra müdüründen takip yetkisi alarak haczedilen hak ve alacağın tahsilini sağlaması gerektiği, borçlunun üçüncü kişilerdeki hak ve alacağının haczinde, satış talebinden anlaşılması gerekenin,

İİK m. 120/2 yetki talebinde bulunmak olduğu ve buna göre, alacaklinın, hak ve alacağın haczinden itibaren İİK m. 106 uyarınca, 6 aylık sürede icra müdürlüğüne başvurarak, İİK m. 120/2 gereğince, kendisine yetki verilmesini talep etmesi gerektiği, aksi halde İİK m. 110 uyarınca haczin düşeceğini ifade etmiştir. Bu yeni içtihat doğrultusunda artık borçlunun üçüncü kişideki hak ve alacağını haczedene alacaklı -bugüne kadar olduğu gibi- sessiz

kalıp, üçüncü kişi tarafından "borçlunun kendisindeki alacağın ödenmesini" beklemeyecek, eğer üçüncü kişi böyle bir ödeme yapmazsa, üçüncü kişideki borçlunun alacağı üzerine koyduğu haciz -haciz tarihinden itibaren altı ay geçince- düşecektir. Bu nedenle, borçlunun üçüncü kişideki hak ve alacağı üzerine haciz koyan alacaklı haciz tarihinden itibaren altı ay içinde, İİK m. 120/ II uyarınca "haczedtiği alacağın

tahsili için" icra dairesine başvurarak kendisine 'yetki belgesi' verilmesini talep edip bu alacağın tahsiline çalışmak zorundadır.

Yukarıda açıklanan İİK m. 120 hükmü yerine uygulamada, İİK m. 89 hükmü çok daha fazla tercih edilmektedir. İİK m. 89'un geniş ölçüde alacaklıyı himaye eden hükümler içermesi, İİK m. 120'yi adeta uygulanamaz hale getirmiştir.(4)(5)

Sonnot

1) TBK. m. 19'a dayalı tasarrufun iptali davaları hariç (Bk.: UYAR, T./UYAR, A./UYAR/C. İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, 4. Baskı, C:2, s:2970) - Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 277 - Açıklamalar - İptal Davasını Kimler Açabilir?
2) Bk.: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 15. HD. 18.11.2003 T. 5510/5515 (Kaynak: www.e-uyar.com)
3) GÜNEREN, A. Tasarrufun İptali Davaları, 3. Baskı, 2012, s:403
4) Bk.: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 15. HD. 18.11.2003 T. 5510/5515 (Kaynak: www.e-uyar.com)
5) GÜNEREN, A. age. s:403 vd. - UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. a.g.e., C:2, s:1558; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 277 - Açıklamalar - İptal Davasını Kimler Açabilir? - KOSTAKOĞLU, C. Takip Hukukunda İptal Davaları (Ad. D. 1989/6, s:23 vd. - Yasa D. 1989/8, s:1050 vd.) - ŞİMŞEK, E. Uygulamalı İcra ve İflas Kanunu, 1989, s:852
6) Bk.: 17. HD. 11.03.2013 T. 5718/3199; 26.11.2012 T. 6703/13012; 03.11.2011 T. 2228/10229; 03.10.2011 T. 3588/8567; 26.05.2011 T. 9358/5323; 16.0.2011 T. 3901/4867; 24.03.2011 T. 7161/2673; 07.03.2011 T.6767/1995; Aynı doğrultuda: 07.02.2011 T. 12468/899; 04.11.2010 T. 5462/9379; 03.06.2010 T. 3019/5107; 08.02.2010 T. 10275/857; 28.12.2009 T. 8452/9007; 15.12.2009 T. 8495/8457; 12.11.2009 T. 8903/7489; 29.09.2009 T. 3072/5789; 20.05.2009 T. 2951/3395; 26.12.2008 T. 4215/5810; 14.7.2008 T. 2594/3948; 14.08.2008 T. 3088/3951; 29.05.2008 T. 386/2885; 26.06.2008 T. 727/3542; 15.05.2008 T. 1800/2608; 22.04.2008 T. 459/2096; 21.04.2008 T. 4950/2050; 08.10.2007 T. 4397/3011; 20.09.2007 T. 3827/2724; HGK. 17.01.2007 T. 15-1/1; 15. HD. 18.11.2003 T. 4639/5513; 05.05.2003 T. 898/2384; 04.12.2000 T. 3553/5342; 28.11.1999 T. 5051/173 (Kaynak: www.e-uyar.com)
7) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra ve İflas

Kanunu Şerhi "El Kitabı" 2. Baskı, 2012, C:2, s:3113; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 281 - Açıklamalar
8) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. Tasarrufun İptali Davaları, C:2, s:1560; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 277 - Açıklamalar - İptal Davasını Kimler Açabilir? - GÜNEREN, A. age. s:398
9) Bk.: 17. HD. 01.04.2013 T. 8176/4516; 10.09.2012 T. 6784/8885; 28.03.2012 T. 1335/3768; 31.03.2011 T. 6372/2899; 06.04.2010 T. 2043/3166; 20.10.2009 T. 4804/6607; HGK. 11.06.1997 T. 4-322/520; 15. HD. 25.10.1995 T. 3259/5830 (Kaynak: www.e-uyar.com)
10) GÜNEREN, A. age. s:403 vd.
11) Bk.: 17. HD. 23.02.2010 T. 10319/1442; 4. HD. 22.06.2009 T. 5788/8420; 17. HD. 11.05.2009 T. 203/3002; 20.05.2009 T. 2978/3396 (Kaynak: www.e-uyar.com)
12) GÜNEREN, A. age. s:403 vd.
13) Bk.: 17. HD. 23.02.2010 T. 10319/1442; 17. HD. 11.05.2009 T. 203/3002; 4. HD. 22.06.2009 T. 5788/8420; 17. HD. 16.03.2009 T. 1612/1477; 20.09.2007 T. 3827/2724 Aynı doğrultuda: 15. HD. 28.11.2002 T. 5744/5609; 15. HD. 21.11.2002 T. 4561/5440; 03.10.2001 T. 2054/4297(Kaynak: www.e-uyar.com)
14) Bk.: 17. HD. 31.03.2011 T. 6372/2899; 06.04.2010 T. 2043/3166; 20.10.2009 T. 4804/6607; HGK. 11.06.1997 T. 4-322/520 (Kaynak: www.e-uyar.com)
15) Bk.: 17. HD. 21.01.2010 T. 9229/181; 17. HD. 16.11.2009 T. 6501/7528 (Kaynak: www.e-uyar.com)
16) Bk.: 17. HD. 11.05.2009 T. 318/3005 (Kaynak: www.e-uyar.com)
17) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 2014, 3. Baskı, C:3, s:4361 vd.; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 277 - Açıklamalar - İptal Davasını Kimler Açabilir?

1) Ayrıntılı bilgi için Bk.: UYAR, T. İcra Hukukunda Kambyo Senetleri, 4. Baskı, 2013, s: 235 vd.; 553 vd.; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 170/a Kambyo Senetlerinde Beş Gün Süreli Şikayet
2) Bk.: 12. HD. 16.5.1999 T. 9226/10184 (Kaynak: www.e-uyar.com)
3) Bk.: 12. HD. 16.5.1999 T. 9226/10184

(Kaynak: www.e-uyar.com)
4) BERKİN, N. İcra Dairelerinin Faaliyetlerini Tanzim Eden Hükümler (İHFD. 1976/1-4, s:216) - BERKİN, N. İcra Hukuku Rehberi, s:35-40 - KURU, B. İcra ve İflas Hukuku, C:1, s:92 - ÜSTÜNDAĞ, S. İcra Hukukunun Esasları, 2004, 8. Baskı, s:33 dipnot 20 - POSTACIOĞLU, İ. İcra Hukuku Esasları, 1982, s: 32 - PEKCANİTEZ, H. İcra - İflas Hukuku'nda Şikâyet, 1986, s:77 - ULUKAPI, Ö. İcra ve İflas Hukuku, 2007, s:20 dipnot 39 - PEKCANİTEZ, H. / ATALAY, O. / ÖZEKES, M. İcra ve İflas Hukuku "Temel Bilgiler", s:16 vd. - BELGESAY, M. R. İcra ve İflas Kanunu Değişen Maddeler Şerhi, 1966, s:14
5) Karş., ÇİÇEK, H. Son Değişiklikler Çerçevesinde İcra Hukukunda Şikâyet (Legal Hukuk Dergisi, Şubat/2004, s: 399 vd.)
6) Karş. Dipnot 10'daki içtihatlar
7) Bk.: BGE. 78. III. 51, 76 III 88, 67 III 163, 47 III 205 (Naklen; ÜSTÜNDAĞ, S. age. s:41; 64 - PEKCANİ-TEZ, H. age. s:79 dipnot 59)
8) Aynı görüşte: YILDIRIM, M. K. / YILDIRIM, N. D. İcra ve İflas Hukuku, 7. Baskı, 2016, s: 36
9) POSTACIOĞLU, İ. age. s:32 - ÜSTÜNDAĞ, S. age. s:4 dipnot 20 - PEKCANİTEZ, H. age. s:80 - ULUKAPI, Ö. age. s:20 dipnot 39
10) Bk.: 12. HD. 22.1.1990 T. 7780/22; 10.2.1989 T. 6347/1783; 11.12.1986 T. 3545/14157; 17.6.1986 T. 12553/6951; 12.5.1983 T. 2239/3746; 30.11.1981 T. 7846/9053 (Kaynak: www.e-uyar.com)
11) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi, 2014, C:3, s: 288 vd.; Arica Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 16 - Şikâyet Süresi
12) Bk.: 23. HD. 25.01.2016 T. E: 2015/8676, K: 332 (Kaynak: www.e-uyar.com)
13) Bk.: 12. HD. 23.06.2014 T. E: 15577, K: 18162 (Kaynak: www.e-uyar.com)
14) Bk.: HGK. 06.02.2013 T. E:2012/12-703, K: 214 (Kaynak: www.e-uyar.com)
15) Bk.: HGK. 11.4.2007 T. E:12-231, K:196 (Kaynak: www.e-uyar.com)
16) Bk.: 12. HD. 17.5.2007 T. E:7499, K:10137 (Kaynak:www.e-uyar.com)
17) Bk.: HGK. 11.4.2007 T. E:12-166, K:1197 (Kaynak: www.e-uyar.com)

1) Bk.: 12. HD. 01.11.2016 T. E: 4798, K: 22785; 23. HD. 10.06.2016 T. E: 3637, K: 3552; 12. HD. 11.05.2016 T. 11471/13892; 12. HD. 02.03.2016 T. 29333/6111; 8. HD. 23.06. 2015 T. E: 2014/12702, K: 13807; 12. HD. 15.06.2015 T. E: 6807, K:16462; 8. HD. 08.06.2015 T. E: 2014/13067, K: 12730; 8. HD. 01.04.2015 T. E: 2014/6989, K: 7319; 12. HD. 09.03.2015 T. E: 2014/34292, K: 5101 [Kaynak: www.e-uyar.com]
2) Bk.: 12. HD. 11.03.2014 T. E: 4357, K: 6802 [Kaynak: www.e-uyar.com]

1) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra Hukukunda Haciz, 3. Baskı, 2016, s: 258 vd. - Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 89 - Açıklamalar, dipnot 49 civarı

1) KURU, B. İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, s: 492 - KURU, B. Bankalardaki Mevduatın Haczi, 1977, s: 71; 2002, s: 127 vd. - ÜSTÜNDAĞ, S. İcra Hukukunun Esasları, s: 194 - YAVAŞ, M. Borçlunun Üçüncü Şahıslardaki Mal, Hak ve Alacaklarının Haczi, "İİK m. 89", 2005, s:168 vd.

2) Bk.: 12. HD. 27.06.2011 T. 32479/13903; 12. HD. 22.10.2004 T. 47928/22583; 19. HD. 06.07.1995 T. 9723/6226 [Kaynak: www.e-uyar.com]

3) Bk.: 12. HD. 08.03.2002 T. 3683/4795 [Kaynak: www.e-uyar.com]

4) Bk.: 19. HD. 23.09.1999 T. 4545/5107 [Kaynak: www.e-uyar.com]

5) Bk.: HGK. 26.09.2012 T. 12-139/624 [Kaynak: www.e-uyar.com]

6) Bk.: 12. HD. 10.03.2014 T. 4259/6732; 13.12.2013 T. 30570/39931; 7.11.2013 T. 23684/35019; 4.7.2013 T. 16393/25103; 28.1.2013 T. 26902/2306; 27.12.2012 T.

22428/40354; 22.11.2012 T. 16682/34359; 27.06.2012 T. 5507/22694; 26.6.2012 T. 4894/22373; 16.5.2012 T. 30702/17260; 16.05.2012 T. 30703/17259 [Kaynak: www.e-uyar.com]

7) Bk.: 12. HD. 13.12.2013 T. 30570/39931 [Kaynak: www.e-uyar.com]

8) Bk.: 12. HD. 24.03.2014 T. 6338/8380; 17.12.2013 T. 33933/40505 [Kaynak: www.e-uyar.com]

9) Bk.: 23. HD. 5.7.2013 T. 2564/4685; 24.6.2013 T. 3365/4320; 3.6.2013 T. 3647/3733; 19.2.2013 T. 4799/909;

8.11.2012 T. 4004/6560 [Kaynak: www.e-uyar.com]

10) Bk.: 12 HD 21.06.2011 T. 3151/12785; 26.11.2007 T. 19312/22086 [Kaynak: www.e-uyar.com]

11) Bk.: 12. HD. 27.6.2011 T. 32479/13903 [Kaynak: www.e-uyar.com]

12) Bk.: 12. HD. 01.04.2011 T. 26273/5262 [Kaynak: www.e-uyar.com]

13) Bk.: 12. HD. 1.4.2004 T. 3125/7838 [Kaynak: www.e-uyar.com]

14) Bk.: 12. HD. 27.6.2011 T. 32479/13903; 2.11.2004 T. 18381/22992; 22.3.2004 T. 1655/6673; 16.3.2004 T. 1479/6106 [Kaynak: www.e-uyar.com]

15) Karş: 4. HD. 5.7.2004 T. 5822/8806 [Kaynak: www.e-uyar.com]

16) Bu konuda ayrıca Bk.: DERYAL, Y. Borçlunun Kooperatifteki Daire Alacağının Hacizine İlişkin Bir Örnek Olay İncelemesi (Ünal Tekinalp'e Armağan, 2003, C: I, s: 297-322)

17) KURU, B. İcra ve İflâs Kanunu Değişiklik Tasarısı Hakkında Seminer, 1963, s: 25

18) KURU, B. İcra ve İflâs Hukuku, 1979, C: 1, s: 767

19) Ancak hemen belirtelim ki, 2886

sayılı Devlet İhale Kanunu (m. 26/ son) «idarece alınan teminatların haczedilemeyeceğini» öngördüğünden, bu kanun uyarınca, idareye hitaben verilen teminat mektuplarından dolayı, idarenin bankadaki alacağı, idarenin alacaklıları tarafından haciz edilemeyecektir...

20) Bk.: 12. HD. 6.4.1995 T. 5213/5151 [Kaynak: www.e-uyar.com]

21) Bk.: 12. HD. 21.9.2004 T. 15432/19777; 10.6.2004 T. 10752/14712; 7.5.2002 T. 8546/9594 [Kaynak: www.e-uyar.com]

22) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra Hukukunda Haciz, 3. Baskı, 2016, s: 253 vd.

1) Bk.: 12. HD. 15.6.1995 T. 8316/8949 [Kaynak: www.e-uyar.com]

2) ÜSTÜNDAĞ, S. İcra Hukuku Esasları, 8. Bası, 2004, s: 246 - ERTURGUT, M. İcra ve İflâs Hukukunda Menkullerin Paraya Çevrilmesi, 2000, s: 232 - ÖZMUMCU, S. Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış, 2005, s: 22 vd.

3) Bk.: 23. HD. 24.02.2012 T. 262/1371 [Kaynak: www.e-uyar.com]

4) POSTACIOĞLU, İ. İcra Hukukunun Esasları, 4. Bası, 1982, s: 463 - ÜSTÜNDAĞ, S. age. s: 244 - KURU, B. İcra ve İflâs Hukuku, 1990, C: 2, s: 1221 - ERTURGUT, M. age. s: 223 vd. - UMAR, B. İİK m. 120, f:1 Gereğince Yapılacak Alacak Temlikinin Var Olmayan Alacağa Dönüşmesi - Bunun Sonuçları (İzmir Bar. Der. 1985/1, s:21)

5) UYAR, T./UYAR, A./UYAR, C. İcra ve İflâs Hukuku, 2014, C:2, 3. Baskı, s: 2182 vd.; Ayrıca Bk.: www.e-uyar.com İİK m. 120 - Açıklamalar

Yeni Bilirkişilik Yasası neler getirdi?

Hâkim Murat Boylu - İstanbul Bilirkişilik Bölge Kurulu Başkanı

Bilirkişilik, yargılamanın önemli bir unsuru olmasına rağmen şimdye kadar kurumsal bir kimlik kazanamamış talihsiz bir alan olarak kalmıştır. Geçen zaman içerisinde kendiliğinden oluşan kayıt dışı gelenek adeta bilirkişiliğin kurallarını belirler olmuştur. Bu da yargılamanın bütün taraflarının yakınmasına yol açmıştır. Hatta bilirkişilerin bile yakını olduğu bir yapı haline dönüşmüştür. Her ne kadar bir kısım usul yasalarında bilirkişiliğe dair bazı düzenlemeler yapılmış ise de bu düzenlemeler hiçbir zaman kurumsal yapılanmayı sağlayamamıştır.

Bütün bu olumsuzluklara son vermek amacı ile 03.11.2016 tarihinde kabul edilip, 24.11.2016 tarihinde 29898 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 6754 Sayılı Bilirkişilik Kanunu çıkarılmıştır. Bilirkişilik Kanunu tüm tarafların katılımı ile yoğun bir emek ve çalışma neticesinde hazırlanmış yeni bir yaklaşım olma özelliğinin yanında bu alanda hazırlanmış ilk yasal düzenleme niteliği de taşımaktadır.

Ayrıca bilirkişilik yönetmeliğine dair çalışmalar hızlı ve yoğun bir şekilde devam etmekte olup çok yakın bir zamanda tamamlanması beklenmektedir. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte 08.04.2012 tarihli Bölge Adliye Mahkemesi adli yargı adalet komisyonlarınca bilirkişi listelerinin düzenlenmesi hakkındaki

yönetmelik ile 01.06.2005 tarihli Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre il adli yargı adalet komisyonlarınca bilirkişi listelerinin düzenlenmesi hakkındaki yönetmelik yürürlükten kalkmış olacaktır. Ayrıca 05.03.2013 tarihli Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre tercüman listelerinin düzenlenmesi hakkındaki yönetmelik 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 202/5 maddesi kapsamında düzenlenmiş olduğundan il adli yargı adalet komisyonlarının tercümanlara ilişkin yetkisi devam etmektedir. 6754 sayılı kanunda tercümanlara dair düzenleme bulunmadığından Bilirkişilik Bölge Kurullarının yetkisi kapsamında değildir. Tercümanların da bilirkişilik kanunu kapsamına alınması için yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Bilirkişilik Kanunu’nun getirdiği yeniliklere bir göz atacak olursak; öncelikle, kanunun amacı, bilirkişilerin nitelikleri, eğitimi, seçimi ve denetimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi ile bilirkişilik için etkin ve verimli bir kurumsal yapı oluşturulmasıdır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere yeni müesseseler oluşturulmuş, bunların başında bilirkişilik danışma kurulu, bilirkişilik daire başkanlığı ve her Bölge Adliye Mahkemesi yetki alanı esas alınarak, Bilirkişilik Bölge Kurulları oluşturulmuştur.

Danışma Kurulu; Adalet Bakanlığı Müsteşarı’nın başkanlığında, Hâkimler Savcılar Yüksek

Kurulu Genel Sekreteri Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürü ve Ceza İşleri Genel Müdürü, Yargıtay, Danıştay, istinaf mahkemeleri, ilk derece mahkemeleri, TÜBİTAK, Barolar Birliği, YÖK, Adli Tıp Kurumu ve bir kısım odalar ile kurum ve kuruluşlardan seçilen temsilcilerden oluşmaktadır. Danışma Kurulunun görevi bilirkişilik hizmetlerinin yürütülmesinde yaşanan sorunlar hakkında çözüm önerilerinde bulunmak, Bilirkişilik Daire Başkanlığı’nın görev alanına giren konularda önerilerde bulunmak, Daire Başkanlığı ve bölge kurullarının yıllık faaliyetleri hakkında önerilerde bulunmaktır.

Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulmuş olan Bilirkişilik Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşmaktadır. Daire Başkanlığı’nın görevleri bilirkişilik hizmetlerine ilişkin temel ve alt uzmanlık alanları ile bu alanlara göre bilirkişilerin sahip olması gereken nitelikleri belirlemek, bilirkişilerin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik ilkeleri belirlemek, bilirkişilerin uyacağı rehber ilkeleri ve hazırlayacağı raporların standartlarını belirlemek, bilirkişilik temel eğitimine ilişkin esasları belirlemek bu husustaki eğitim kurumlarının niteliklerini belirlemek, izin vermek, bilirkişilik listesine kaydolmaktan muaf olanların listelerini oluşturmak bu konudaki usul ve esasları oluşturmak, bilirkişilik asgari ücret

tarifesini belirlemek ve her yıl yayınlamak, bilirkişilerin kabulüne, denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları oluşturmak, bilirkişilik asgari ücret tarifesini belirlemek ve her yıl yayınlamak, bilirkişilerin kabulüne, denetimine ve performansına ilişkin usul ve esasları belirlemek, bilirkişilerin aylık bakacağı iş sayısını belirlemek, bilirkişilik yapmak isteyen özel hukuk tüzel kişilerinin ve çalışanlarının niteliklerini belirlemek, yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planlarını hazırlamak, bilirkişilik faaliyetleriyle ilgili her türlü istatistiki, bilimsel çalışmaları yürütmektir.

Bilirkişilik Bölge Kurulları; yetki alanı Bölge Adliye Mahkemesi'nin bulunduğu yer ile sınırlı tutulmuş ise de Bölge Adliye Mahkemeleri ile bilirkişilik bölge kurulları arasında hiyerarşik bir bağ yoktur. Zira Bölge Kurulu'nun sadece başkanı Bölge Adliye Mahkemesi'nde görevli bir hâkim olmasına rağmen diğer üyeleri ilk derece mahkemelerinden ve İdari Yargı'dan seçilmişlerdir. Bu bağlamda 5 kişilik kurul; Bir ceza hâkimi, bir hukuk hâkimi, bir Cumhuriyet Savcısı, bir İdare Mahkemesi Başkanı ve bir de Vergi Mahkemesi Başkanı'ndan oluşmaktadır. Ayrıca görev alanı adli, idari ve askeri alanda bilirkişilik yapacak kişilere ilişkin olmakla da Bölge Adliye Mahkemelerinin görev alanlarından farklılık göstermektedir.

Bölge kurullarının görevleri; bilirkişilik hizmetlerinin ilgili mevzuata uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak, bilirkişiliğe kabule, sicile ve listeye kaydedilmesine karar vermek, temel ve alt uzmanlık alanlarına göre bilirkişilik listelerini oluşturmak, bilirkişilerin sicil ve listeden çıkarılmasına karar vermek, ilgili mevzuat çerçevesinde bilirkişilerin denetimini yapmak

ve performansını ölçmek, özel hukuk tüzel kişilerinin bilirkişilik faaliyetinde bulunmalarına izin vermek, izinlerini iptal etmek, bilirkişiliğe ilişkin faaliyet ve raporlarını denetlemektir.

Bilirkişilik Kanunu'na göre bilirkişilik yapacak gerçek kişilerde bulunması gereken şartlar kanununun 10. maddesinde düzenlenmiştir. Öncelikle 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile kasten işlenmiş bir suçtan dolayı bir yıldan fazla hapis cezası almamak, devletin güvenliğine karşı ve anayasal düzene karşı suç işlememiş olmak, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik ve benzeri suçlardan mahkûm olmamak, daha önceden kendi isteği dışında bilirkişi sicilinden çıkarılmamış olmak, disiplin yönünden meslekten ve memuriyetten çıkarılmamış olmak, bilirkişilik temel eğitimi tamamlamak bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında en az beş yıl çalışmış olmak, bilirkişilik yapacağı uzmanlık alanında gerekli diploma, mesleki yeterlilik belgesi ve uzmanlık belgesine sahip olmak, temel ve alt uzmanlık alanlarına göre belirlenen yeterlilik koşullarını taşımaktır. Daha önceden yaptığı başvurusu mesleki olarak yeterli nitelikte bulunmadığı gerekçesiyle reddedilenler bir yıl geçmedikçe yeniden başvuruda bulunamazlar.

Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduklarını ve uzmanlık alanında istenen süreyi geçirdiklerini belgelemeleri gerekmektedir.

Bilirkişiliğe kabul şartlarını taşıyanlar bilirkişilik siciline 3 yıl için kaydedilirler. Bilirkişilerin sicilleri hâkimlerin ve Cumhuriyet savcılarının erişimine açıktır, istenen uzmanlık alanlarından

bilirkişi görevlendirmesi yapılabilir. Ancak görevlendirme yapılırken kendi bölge kurulu bilirkişi listesinde ilgili uzmanlık alanında bilirkişi olmasına rağmen diğer bir bölgedeki bilirkişinin görevlendirme yapılan yere daha yakın bir mesafede bulunması durumunda bu listeden de görevlendirme yapılabilir.

Ayrıca önemli bir husus bölge kurulunun hazırladığı listede bilgisine başvurulacak uzmanlık dalında bilirkişi bulunmaması halinde diğer bölge kurulları bilirkişilik listelerinden, burada da bulunmaması halinde meslekten ve memuriyetten çıkarılmamış olmak ve aranan yeterlilik şartlarını taşımak koşulu ile listelerin dışından bilirkişi görevlendirmesi yapılabilir. Listelerin dışından görevlendirilen bilirkişiler Bölge Kuruluna bildirilir. Ancak bilirkişi görevlendirmelerinde öncelikle listelerden görevlendirmeye özen göstermek gerekir. Zira liste dışı görevlendirmek istisnai olarak düzenlenmiştir. Liste dışı görevlendirilen bilirkişilerin disiplin soruşturmasında görevlendirilen merciinin bu husustaki duyarlılığı da dikkate alınabilir.

Bilirkişilik sicilinden ve listesinden çıkarılma; Bilirkişilerin, bilirkişiliğe kabul şartlarını kaybetmesi veya şartlarının bulunmadığının sonradan tespit edilmesi, kanuni bir sebep olmaksızın bilirkişilik yapmaktan kaçınmak veya raporun belirlenen sürede mazeretsiz olarak verilmemesi, görevin gerektirdiği etik ilkelerle bağdaşmayan, güven duygusunu sarsıcı tutum ve davranışlarda bulunulması, bölge kurulu tarafından yapılacak performans değerlendirilmeleri sonucunda yeterli bulunmaması, bilirkişilik süresinin dolmasına rağmen süresi içerisinde yenileme talebinde bulunulmaması ve kendisinin sicilden çıkarılmayı talep etmesi

halinde sicilden veya listeden çıkarılmasına karar verilir.

Bilirkişileri denetimi ve inceleme; bilirkişilerin kanuni sebep olmaksızın bilirkişilikten kaçınması, raporunu mazeretsiz süresinde vermemesi, etik ilkeleri ile bağdaşmayan güven duygusunu sarsıcı tutum ve davranışlarda bulunulması, performans denetimleri sonucu yetersiz bulunması, Bilirkişilik Kanunu'nun 3. maddesindeki belirtilen ilkelere aykırı bilirkişilik faaliyetinde bulunulmasının tespit edilmesi durumunda bilirkişilik bölge kurulları tarafından ihlalin niteliğine göre uyarma, bir yıla kadar geçici süre ile listeden çıkarma veya temelli çıkarma yaptırımı uygulanabilir.

Görevlendirmeyi yapan hâkim veya Cumhuriyet Savcısı, bilirkişilerin görevi ile ilgili tutum ve davranışlarını tespit etmesi durumunda veya raporun mevzuata uygun olmadığına kanaat getirmesi durumunda bu hususu bölge kuruluna bildirir. Bölge kurulları re'sen veya başvuru üzerine denetim yapar.

Bölge kurulları bilirkişi raporlarını özel veya teknik bilgi yönünden denetleyemez. Bilirkişiler temel ve etik ilkelere aykırı faaliyette bulunmalarının tespit edilmesi halinde bölge kurulu kararı ile bilirkişilik yapmaktan yasaklanabilir. Bu karar ilan edilmek üzere Bilirkişilik Daire Başkanlığı'na bildirilir.

Bölge Kurulu kararlarının tebliğinden itibaren 30 gün içerisinde kararı veren bölge kuruluna itiraz edilebilir. İtiraz üzerine verilen karara karşı yasal süre içerisinde yetkili İdare Mahkemesi'nde dava açılabilir.

Bir başka önemli husus çözümlü uzmanlığı özel veya teknik bilgi gerektiren sorun açıkça belirtilmeden ve inceleme yaptırılacak konunun kapsamı ve sınırları açıkça gösterilmeden bilirkişi görevlendirilemez.

2802 sayılı yasanın 63.maddesine "Bilirkişi seçimi ve görevlendirilmesi sırasında kanunlarla belirlenen kurallara uymamak" ibaresi eklenmiş ve bu eylemin yaptırımı uyarma cezası

olarak tespit edilmiştir. Ayrıca 6100 Sayılı Hukuk Muhakemesi Kanunu'nun 279.maddesinin 4. fıkrası şu şekilde değiştirilmiştir:

"Bilirkişi raporunda ve sözlü açıklamalı sırasında çözümlü, uzmanlığı, özel veya teknik bilgi gerektiren hususlar dışında açıklama yapamaz, hâkim tarafından yapılması gereken hukuki nitelendirme ve değerlendirmede bulunamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

Sonuç olarak; bu kanunun uygulayacak olan değerli meslektaşlarımızın, hâkimlerimizin ve Cumhuriyet savcılarımızın uygulamada özen göstereceğine, danışma kurulunun ufuk açıcı önerilerde bulunacağına, Bilirkişilik Daire Başkanlığı'nın isabetli usul ve esasları belirleyeceğine, bilirkişilik bölge kurullarının yoğun gayret göstereceğine ve neticede kanayan bir yara olan bilirkişilik kurulunun yeniden yapılandırılarak yargılamanın bütün taraflarının memnun kalacağı bir kurum haline geleceğine inancım tamdır.

Belediye mallarının haczi

Av. Nezih Sütçü

Aşağıda, belediyelerden olan alacağa istinaden, hangi malların haczedilebileceği incelenecektir. İdari yargıda açılan dava sonucu hükmedilen tazminatların tahsili(1) ile ilgili olarak İYUK(2) özel bir düzenleme içermektedir. Bu düzenlemeye göre, konusu belli bir miktar paranın ödenmesini gerektiren davalarda hükmedilen miktar ile her türlü davalarda hükmedilen vekâlet ücreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren 30 gün içinde yatırılmak durumundadır (İYUK m. 28/2-1). O nedenle, idari yargı düzenindeki mahkeme kararına istinaden idareye bu yönde başvuru yapılmaksızın takibe geçilemez. Ancak bu hüküm, sadece idari yargıda verilen kararlar bakımından geçerli olup, adli yargıda verilen kararların infazı bakımından geçerli değildir.(3) Aynı şekilde, bir ilam olmaksızın belediye aleyhine yapılacak özel nitelikteki ilamsız takipler (örneğin; kira borcunun tahsili, yüklenici alacağının tahsili vs.) bakımından da, idareye başvuru zorunluluğu olmamalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu m. 15/son uyarınca, "Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez".(4) İcra memuru,

haczi talep edilen mal veya hakların haczinin caiz olup olmadığını değerlendirir ve talebin kabulüne veya reddine karar verir (İİK m. 82/son). İcra memurunca verilen kararın gerekçeli olması gerekir (İİK m. 8/2).

Hacizden önce mal beyanı isteme zorunluluğu vardır:

İcra Dairesi'nce haciz kararı alınmadan önce belediyeden borca yeter miktarda haczedilebilecek mal gösterilmesi istenir. On gün içinde yeterli mal beyan edilmemesi durumunda yapılacak haciz işlemi, alacak miktarını aşacak şekilde yapılamaz (5393 sayılı Belediye Kanunu m. 15/son). Eğer bu hükme uyulmadan haciz yapılmışsa, öncelikle belediyenin hacizlerin kaldırılması için borca yeter miktarda mallarını dosyaya bildirmesi ve bu mallara haciz konulmasını istemesi, daha sonra, icra müdürüne başvurarak önceki hacizlerin kaldırılmasını istemesi gerekir. (5) Bu işlemler gerçekleştirilmeden, doğrudan icra mahkemesine önceki hacizlerin kaldırılması için başvurulamaz.(6)

Belediyenin borca yetecek kadar malı olmasına rağmen, daha azını, sorunlu ve hukuki ihtilaflı mallarını göstermesi durumunda, alacaklının diğer belediye mallarını haczetme imkânı vardır. Çünkü madde metninde daha önceden, sadece belediyenin gösterdiği malların haczedilebileceğine

dair hüküm, Anayasa Mahkemesi'nin 17.6.2015, 2014/194, 55 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.(7)

Aynı şekilde madde metnindeki, haciz işlemlerinin kamu hizmetlerini aksatacak şekilde yapılamayacağına dair ibare de, Anayasa Mahkemesi'nin 17.6.2015, 2014/194, 55 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir. İptal gerekçesinde, kamu hizmetlerinin hangi hizmetleri içerdiği açık ve belirgin olmadığı, belediyelerin tüm mal varlıklarını kamu hizmetine özgülemeleri halinde, itiraz konusu kural ile belediyeler aleyhine yapılan icra takiplerinde, alacaklıların haciz yoluyla haklarına ulaşmaları engellenmiş olacağı ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu m. 15/son hükmünün uygulanmasına ilişkin Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nün 24.7.2015 tarihli genel yazısında(8) belediyeye gönderilecek yazının; "İş bu davet kağıdının tarafınıza tebliğinden itibaren 10 gün içinde dosyamız alacak miktarını karşılayacak miktarda ve haczi kabil nitelikte mallarınızı beyan etmeniz, beyan edeceğiniz malların taşınır olması halinde değerini/değerlerini açık olarak bildirmeniz, beyan edeceğiniz malların taşınmaz olması halinde ise, taşınmazın/ların değerinin bildirilmesinin yanında varsa değere ilişkin ekspertiz raporunu da göndermeniz süresi içinde mal bildirilmemesi halinde alacaklının talebi doğrultusunda haczi kabil diğer mallarınız ve

haklarınız hakkında da haciz işlemi uygulanabileceği ihtar olunur" şeklinde düzenleneceği belirtilmiştir.

Belediye yetkilisinin cezai sorumluluğu

İcra İflas Kanunu'nda yazılı suçlar, hükmi bir şahsın idare veya muamelelerini ifa sırasında işlenmiş ise ceza o hükmi şahsın müdürlerinden, mümessil ve vekillerinden, tasfiye memurlarından, idare meclisi reis ve azasından veya murakıp ve müfettişlerinden fiili yapmış olan hakkında hükmolunur (İİK m. 345). 5393 sayılı Belediye Kanunu m. 37 gereği Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Aynı kanunun 42. maddesi gereği, belediye başkanı, görev ve yetkilerinden bir kısmını uygun gördüğü takdirde, yöneticilik sıfatı bulunan belediye görevlilerine devredebilir.(9)

"İcra Dairesi'nce haciz kararı alınmadan önce belediyeden borca yeter miktarda haczedilebilecek mal gösterilmesi istenir" şeklindeki Belediye Kanunu m. 15/sondaki hüküm, İİK m. 74 hükmü ile aynı mahiyette olup, alacağın bir an önce tahsilini sağlamaya yöneliktir. O nedenle, süresinde beyanda bulunmayan Belediye yetkililerinin, İİK m. 76 uyarınca, beyanda bulununcaya kadar icra mahkemesi hâkimi tarafından bir defaya mahsus olmak üzere hapisle tazyik olunması istenebilir.

Ayrıca, İİK m. 77 gereği;

- 1) İcra dairesine vaki olan beyanda malı olmadığını bildirmiş veya
- 2) Borcuna yetecek mal göstermemiş yahut
- 3) Beyandan imtina etmiş olan borçlu, sonradan kazandığı malları ve kazancında ve gelirinde vukua gelen tezayütleri yedi gün içinde mezkûr daireye taahhütlü mektupla veya şifahi

olarak bildirmeğe mecburdur.

Gerçeğe aykırı mal beyanında bulunulması halinde, alacaklının şikâyeti üzerine, borçlu üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır(İİK m. 338).

Sonradan kazandığı malları veya kazancında ve gelirindeki değişiklikleri makbul bir mazereti olmaksızın yedi gün içinde icra dairesine taahhütlü mektupla veya sözlü olarak bildirmeyen borçlu, bu mal veya kazancı asıl veya bedel itibarıyla mevcut olduğu takdirde, on gün; mal veya kazancını asıl veya bedel itibarıyla makbul bir sebep olmaksızın elden çıkarmışsa, bir aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır (İİK m. 339).

Yukarıdaki hususlara aykırı davranan belediye başkanı veya yetkilisinin cezalandırılmasının talep edilmesi de alacağın tahsilini kolaylaştırıcaktır.

Haczedilmezlik konusundaki

şikâyet süresi: Fiilen kamu hizmetinde kullanılan taşınır, taşınmaz mallar(10) ve vergi, resim, harç, iller bankası payı, cenaze arabası, çöp arabası, ambulans, itfaiye aracı gibi niteliği gereği kendiliğinden kamuya tahsisli malların(11) haczi halinde şikâyet süreye tabi değildir.

İspat Yükü: Haczedilmezlik şikâyetinde bulunan borçlu belediyenin, bunu ispat etmesi gerekmektedir. Örneğin, haczedilen malların fiilen kamu hizmetinde kullanıldığını, haczedilen hesaplardaki paraların vergi, resim harç geliri olduğunu belediye ispatlamalıdır. (12)

Buna göre belediyelerin haczedilemeyen malları aşağıda Yargıtay kararları eşliğinde sunulmuştur.

1. Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri

Özellikle belediyelerin bir projenin uygulanması için yaptıkları dış borçlanmalar nedeniyle tahsil ettikleri paraların projenin hayata geçmesi için haczedilemeyeceği öngörülmüştür.

2. Şartlı bağışlar

Kamu hizmetinde kullanılacağı yönünde şartlı bağış niteliğinde olmayan malların haczi mümkündür.(13)

3. Kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları

Bu madde kapsamındaki haczedilmezlik şikâyetinin kabul edilebilmesi için mahcuzların (menkul, araç, taşınmazların vs.) veya banka(14), posta çeki(15) hesaplarının kamu hizmetinde fiilen kullanılması gerekli olup, kamuya tahsis kararı alınmasının sonuca etkisi bulunmamaktadır. (16) Uygulamada belediyelerin tüm mallarının meclis kararı ile kamuya tahsis edildiğine tanık olmaktayız.(17) İdari yargıda haksız ve hukuka aykırı olarak, alacağı karşılıksız bırakma amacıyla verilen kararın iptali için dava açılması mümkün olduğu gibi, Sayıştay(18) ve İçişleri Bakanlığı'na(19) da şikâyette bulunulabilir. Bundan başka "kamu hizmetine tahsis" kararı haczedilmezlik şikâyetinin dinlenmesi için yeterli olmayıp, haczedilenin somut olarak kamu hizmetinde kullanıldığının Belediye tarafından ispatlanması gerekmektedir. İcra dosyasına sunulan bu meclis kararı ile bağlı kalınmaksızın değerlendirme yapılmalı ve fiili tahsisin olup olmadığı araştırılmalıdır.

- "...Mahkemece öncelikle duruşma açıldıktan sonra haczedilen banka hesabı ile ilgili kayıtlar ve hesap ekstresi bankadan getirilmeli, bu hesaba yatan paraların nitelikleri incelenmeli, Belediyeden bilgi

ve karar istenmeli ve taşınmazlar yönünden de gerektiğinde keşif yapılarak fiilen kamu hizmetinde kullanılıp kullanılmadıkları araştırılmalı...”(20)

“Fiilen kamu hizmetinde kullanılma” ilkesinin “para” yönünden uygulanabilirliği bulunmamaktadır. Aksinin kabulü hayatın olağan akışına aykırıdır. Öte yandan, aynı hesaptan daha önce kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla harcama yapılmış olması, daha sonra da aynı amaçla harcama yapılacağına garanti etmeyeceğinden kamu hizmetinde kullanılacağı varsayımına dayalı olarak sonuca gidilemez.(21)

Ancak, belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirlerinin kamu hizmetinde fiilen kullanılması şartı yoktur.(22)

Belediyelerin gelir getiren ve fiilen kamuya tahsis edilmemiş taşınmazlarının haczi mümkündür. (23) O nedenle, fiilen kamu hizmetinde kullanılmayan ve belediyece gelir elde etmek için üçüncü şahıslara “banka şubesi”, “düğün salonu” olarak kiraya verilmiş olan taşınmazlar belediye borcundan dolayı haczedilebilir. (24)

Kat karşılığı inşaat sözleşmesine konu edilen taşınmazların kamu hizmetinde fiilen kullanıldığının kabulü mümkün değildir.(25)

Belediyelerin icra dosyalarındaki alacaklarının da haczi mümkün olmalıdır.

Kanımca, belediyenin özel hukuk tüzel kişisi niteliğinde şirketlerdeki ortaklık payı ve gelirleri de haczedilebilmelidir.

İmar planı vb. bir idari işlem ya da kararlar taşınmazın kamu hizmetinin yürütülmesini sağlayacak bir amaç için tahsis edilmesi onun fiilen

kamu hizmetinde kullanıldığı sonucunu doğurmayacağından, haczin kaldırılması için yeterli olmaz. Bunun için hakim bizzat taşınmazın başında bilirkişi eşliğinde keşif yaparak haczedilen taşınmazın fiili kullanım durumunu belirlemeli ve bu şekilde sonuca gitmelidir.(26) İmar planında turistik tesis alanı, akaryakıt istasyonu, belediye hizmet alanı, spor alanı, otopark vs. olarak planlı taşınmazların, fiilen kamu hizmetinde kullanıldıklarının kabulü için, amaçları doğrultusunda, fiilen kullanılıyor olmaları gerekir. Bu amaçla kullanılmaya başlanmayan taşınmazların haczi mümkündür.(27) Buna göre, örneğin fiilen otopark olarak kullanılan taşınmaz, haczedilemez.(28)

Ancak düzenleme ortaklık payından elde edilen yerlerin haczinin mümkün olmadığı kabul edilmektedir.(29) İmar Kanunu m. 18/3 gereği, %40'a kadar bedelsiz olarak alınan düzenleme ortaklık payları, düzenlemeye tabi tutulan yerlerin ihtiyacı olan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk ve ortaöğretim kurumları, yol, “otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu”, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol gibi umumi hizmetlerden ve bu hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamaz. O nedenle vatandaşların mülkünden umumi hizmetleri gerçekleştirmek için bedelsiz olarak alınan yerlerin haczi mümkün görülmemektedir. Çünkü zorunlu olan hizmetler için ayrılmış yerler devlet malı niteliğinde olup, İİK m. 82/1 gereği, devlet malları haczedilemez. Fakat belediyenin düzenleme ortaklık payından bedelsiz olarak elde ettiği taşınmazların, imar planı değişikliği ve imar uygulamasıyla özel mülk olarak belediye adına tescil edilip, imara açılması

halinde, haczi mümkün olmalıdır.

Bir aracın, makam aracı olarak kullanılması, onun fiilen kamu hizmetinde kullanıldığı anlamına gelmeyeceği gibi, kamu hizmetinin yürütülebilmesi için Belediye başkanının makam aracının bulunması da gerekmez. Zira belediyelerin görevleri 5393 sayılı kanunun 14. maddesinde açıklanmış olup, bu görevlerin yerine getirilebilmesi için Belediye başkanının makam aracının bulunması zorunlu değildir. Kaldı ki belde sakinlerinin müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olan belediyenin borcu var iken Belediye başkanının makam aracı kullanması başta Anayasa'ya ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırılık oluşturabileceği gibi kamu vicdanını da rahatsız edecektir. Öte yandan 237 Sayılı Taşınmaz Kanunu'nun 4. maddesinde kimlere makam aracı verileceği düzenlenmiş olup, Belediye başkanı anılan yasa uyarınca kendisine makam aracı tahsis edilecekler arasında yer almamaktadır. Bütün bu açıklamalar ışığında, Belediye Başkanı'nın makam aracının haczedilmesi mümkündür.(30)

Belediye başkanının makam odasındaki koltuk takımının fiilen kamu hizmetinde kullanıldığı dolayısıyla haczedilemeyeceği kabul edilmişken, makam odasındaki televizyon bakımından aynı değerlendirmenin yapılamayacağı ve televizyonun haczedilebileceği kabul edilmiştir.(31)

Belediyeye ait kamyonun arızalı ve bakımsız olması, kamu hizmetinde kullanılmadığı anlamına gelmez.(32) Belediyeye ait otobüsün, belediye tarafından kamu hizmetine tahsis edilmeyip, özel amaçlar için

kiraya verilmiş olması halinde, haczi mümkündür.(33)

Yargıtay, öğrenci ve yolcu taşıma sırasında kullanılan araçların ve bu araçlardan elde edilen gelirlerin – 5272 sayılı Belediye Kanunu'nun 15/ son maddesi kapsamında düşünülmemeyeceğinden- belediyenin borçlarından dolayı haczedilebileceklerini kabul etmiştir.(34) Ancak kararın detay ve kapsamına ulaşamadığından bir değerlendirmede bulunamıyorum.

4. Belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri

Belediyenin haciz konulan hesabı üzerinde uzman bilirkişi aracılığıyla inceleme yaptırılarak, haczedilen paraların niteliklerinin belirlenmesi, hesabın her türlü gelirleri içine alan havuz hesabı olduğunun saptanması, bir başka anlatımla, hesaptaki paraların tamamının vergi, resim, harç(35) geliri veya bu hükümde olmaması halinde hesabın haczi mümkündür.(36) Çünkü haczi kabil olmayan paralar ile haczi mümkün olan paraları karıştırmak suretiyle havuz hesabı oluşturan borçlu belediyenin, iddiasını ispat imkânını kendisinin kaldırdığının ve haczedilemezlik şikâyetinden feragat ettiği kabulü zorunludur.(37)

3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 44/ son maddesine dayanılarak çıkarılan Otopark Yönetmeliği'nin 10/3. bendinde "... otopark bedelleri kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılır." hükmü, 11. maddesinde ise "... otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsilatla birlikte, tasdikli plan ve 5 yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge

ve genel otoparkların inşasında kullanılır. Otopark hesabında toplanan meblağ, otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Otopark hesabında toplanan meblağın amacında kullanılıp kullanılmadığı hususu İçişleri Bakanlığı'na denetlenir." hükmü düzenlenmiştir. Anılan bu maddelerde otopark hesabında toplanan meblağın, otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamayacağı belirtilmiştir. Bu maddeler itibarıyla belediyenin otopark hesabında bulunan paraların fiilen kamu hizmetinde kullanıldığı kabulü gerekir. Bir diğer anlatımla otopark hesabı niteliği gereği haczedilemez. Hesaptaki paralardan başka amaçlar için harcamalar yapılması onların haczedilebilecekleri sonucunu doğurmaz. Bir diğer anlatımla bu durum paraların niteliğini etkilemez ve haczedilemezlikten feragat anlamına gelmez.(38) Borçlu belediyenin, iştiraki olan otopark işletmesinden olan hak ve alacaklarının, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 44 / son maddesine dayanılarak çıkartılan yönetmeliğin 10. ve 11. maddelerinde düzenlenen otopark geliri niteliğinde olmadığı dikkate alınarak haczinin mümkün olduğu kabul edilmelidir.(39) Minibüs hat kiralaları belediye borcundan dolayı haczedilebilir. (40) Yapı denetim hesaplarındaki paralar, belediyelere ait paralar olmayıp, yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedelleri olarak yatırılan paralardır. Kamu hizmeti niteliğinde olan yapı denetimi işinde fiilen kullanılan hesabın haczi mümkün değildir. (41)

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun m 5/5 gereği, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen

kısımından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verilir.

5779 Sayılı il özel idarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 7. maddesinde; bu kanunda belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda verilmesi öngörülen payların vergi hükmünde olduğu belirtildiğinden, 4706 sayılı Kanun kapsamındaki paraların haczi mümkün değildir.(42) O nedenle ve benzer şekilde, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından "katı atık tesisi yardımı" olarak belediye hesabına gönderilen para(43); kültürel mirasın korunması amacıyla alt yapı hizmetleri için kullanılması koşuluna bağlı olarak il özel idaresince belediyeye gönderilen para(44); İller Bankası'ndan belediyeye ayrılan pay(45), kendiliğinden kamuya tahsisli olduğundan haczedilemez.

Yargıtay, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı hesabından, belediyelere yapılacak ödemenin haczedilebileceğini kabul etmiştir.(46) Kanımca yukarıdaki paragrafta belirtilen 5779 sayılı kanun m. 7 gereği vergi hükmünde olan katkı payının(47) haczi mümkün değildir.

Yargıtay, Maliye tarafından belediyeye verilen harç parasının iadesi üzerine bu paraya alacaklı tarafından haciz konulamayacağını, borçlu belediye tarafından bu tutarın bir kısmının başka

amaçlarla kullanılmasının (şözelimi vekâlet ücretinin ödenmesinde kullanılmasının) anılan paranın haczedilmezlik özelliğini değiştirmeyeceğini kabul etmiştir.(48) Gerek atık su(49), gerekse içme suyu(50) paralarının yatırıldığı hesabın haczi mümkündür.(51) Ancak bu bedellerin, su ve kanalizasyon yatırımlarına tahsis edilmesi ve bu yatırımlar için kullanılması halinde, haczedilmeleri mümkün olmaz.(52)

5. Diğer haczedilemeyen mal ve haklar

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca;

a. Hukuki el atma (Kamulaştırma Kanunu Ek madde 1/3) nedeniyle idari yargıda açılan dava sonunda tahsiline karar verilen tazminat ve

b. 4.11.1983 tarihinden önceki fiili kamulaştırmaz el atma bedelinin tahsili için asliye hukuk mahkemesinde açılan tazminat davasında verilen hükümler (Kamulaştırma Kanunu m. geçici m. 6/11) nedeniyle idarelerin mal, hak ve alacakları haczedilemez. Ancak idareden olan ecrimisil alacağının haczi mümkündür. (53) 24.2.1984 tarihli ve 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılan imar uygulamalarından doğan

idarelerin taraf olduğu her türlü alacak ve bedel artırım davalarında taşınmazın değeri; uygulamanın tapuda tescil edildiği tarih değerlendirme tarihi olarak esas alınmak ve o tarihteki nitelikleri gözetilmek suretiyle tespit edilir. Tespit edilen bu bedel, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi tablosu esas alınmak suretiyle dava tarihi itibarıyla güncellenir ve ortaya çıkan gerçek bedel hak sahibine ödenir. Fakat bu alacak nedeniyle idarelerin mal, hak ve alacakları haczedilemez (Kamulaştırma Kanunu geçici m. 12).

3194 sayılı yasa uyarınca yapılan imar uygulaması sonucu temin edilen ipotek bedellerinin artırımına ilişkin ilamlar nedeniyle belediye malları haczedilebilir. (54) Bundan başka, Belediye Kanunu m. 73/7 uyarınca, kentsel dönüşüm kapsamında 2981 sayılı Kanuna istinaden hak sahibi olanlarla yapılan anlaşmalar sonucu belediye mülkiyetine geçen taşınmazlar haczedilemez.

Sonuç: Belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisine "Belediye" denilmektedir (Belediye Kanunu m. 3/a).

Kamu tüzel kişisi niteliğindeki belediyelerin, gelirlerini ve mallarını kamu hizmeti dışında başka bir amaçla veya özel amaçlarla kullanması mümkün değildir. O nedenle, haczedilmezlikle ilgili 5393 sayılı Belediye Kanunu m 15/ sondaki "Belediyenin ... kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları" ibaresinin yorumu Yargıtay kararlarına bırakılmakta, Yargıtay'da makam aracının haczedilmezliği konusunda olduğu gibi değişik kararlar verebilmektedir. Özellikle banka hesaplarındaki paraların fiilen kamu hizmetinde kullanılmadığının ispatı güç ve anlamsızdır. Haczedilmezlikle ilgili şikâyetleri azaltmak ve sorunu çözmek için;

- 1) Belediyelere her yılsonu itibarıyla fiili olarak kamu hizmetinde kullanmadığı taşınır-taşınmaz mallarının envanterini yapma ve bunu açıklama zorunluluğu getirilmelidir.
- 2) Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirlerin, şartlı bağışların ve tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirlerinin ayrı hesap/hesaplarda tutulmasına yönelik yasal düzenleme yapıldıktan sonra, diğer gelir hesaplarını açıklama zorunluluğu getirilmelidir.(55)
- 3) Yukarıdaki yasal zorunluluklara uyulmaması veya gerçeğe aykırı açıklamalarda bulunulması ciddi cezai yaptırımlara bağlanmalıdır.

Sonnot

- 1) Tam yargı davalarında hükmedilen tutar ile vekâlet ücreti ve yargılama gideri alacağı yönünden kararın kesinleşme şartı yoktur, Y. 12. HD. 14.10.2008, 13864/17373.
- 2) İdari Yargılama Usulü Kanunu
- 3) Y. 8. HD. 30.9.2013, 17201/13809; Y. 8. HD. 26.9.2013, 8237/13579
- 4) 2560 sayılı İSKİ Kanununa göre büyükşehir belediyelerinin idari yapılandırılmasında yer alan İSKİ, ASKİ, BUSKİ gibi kuruluşlar hakkında da 5393 sayılı Belediye Kanununun 15/ son hükmünün uygulanacağı kabul

edilmektedir, Y. 12. HD. 2.6.2011, 2010/30020, 11419, AYDIN, Muzaffer, Haczedilemeyen Mal ve Haklar, Ankara, 2012, s. 106-107.

- 5) Y. 12. HD. 7.4.2015, 30480/8951, UYAR, s. 32-33.
- 6) Y. 12. HD. 14.4.2015, 33443/9873; Y. 12. HD. 14.4.2015, 34853/9692, UYAR, s. 32.
- 7) İptal gerekçesinde: "İtiraz konusu kurala, haczedilebilecek malların belirlenmesi borçlunun iradesine bırakılarak, belediyelerin yalnızca kendi gösterdikleri mallar üzerine haciz konulabilecek olması, belediyeden alacaklarını icra yoluyla tahsil etmek zorunda kalanların mülkiyet haklarına

bir sınırlama getirmektedir. Alacaklının alacağını belediyenin göstermiş olduğu mallardan tahsil edememesi halinde itiraz konusu kural uyarınca belediyenin borcu karşılamaya elverişli başka bir malı bulursa dahi bu mallar üzerine haciz konulamayacak ve kuralda, belediyelerden alacaklı olanların alacaklarına kavuşmalarını sağlayacak başka bir yöntem de öngörülmediğinden alacaklının alacağını elde etmesi zorlaşabilecek hatta imkansız hale gelebilecektir. Bu bağlamda itiraz konusu kural, mülkiyet hakkının kullanılmasını ölçüsüzce sınırladığı gibi kanunlara göre tespit edilmiş bir alacak hakkının

cebrî icra yoluyla elde edilmesini zorlaştırdığından hukuk güvenliği ilkesiyle de bağdaşmamaktadır. Öte yandan, yukarıda belirtilen hükümlerle belediyenin bir kısım mallarına haciz yasağı konularak koruma altına alınmasına karşın, itiraz konusu kural ile haciz konulabilecek mallardan da sadece borçlu belediye tarafından gösterilen mala haciz uygulanmasının öngörülmesi suretiyle haciz uygulanabilecek malların daha da kısıtlanması, mülkiyet hakkını ölçüsüzce sınırlandırdığı gibi demokratik toplum düzeninin ve hukuk devletinin gereklerine de uygun değildir. Diğer taraftan alacaklı taraf, haklı olduğunu mahkemede ispat ederek alacağını hüküm altına almış ve alacağı ödenmediği için icra yoluna başvurmuş olsa dahi, itiraz konusu kural nedeniyle alacağına kavuşması gecikmekte ya da imkânsız bir hâl almaktadır. Mahkemelerin tarafların hakkını teslim eden kararından sonra asıl ve önemli olan, alacaklının alacağına kavuşmasıdır. Bu da borçlunun borcunu rızası ile ödemesiyle, ödenmediği takdirde borçlunun borcunu karşılayacak mallarının haczedilip satılmasıyla olanaklıdır. Yargı kararlarının etkinliği bu kararların yerine getirilmesi yani uygulanmasıyla sağlanabilir. Mahkeme kararı ile tespit edilen alacağın elde edilmesini zorlaştıran kural, hak arama özgürlüğünü etkisiz hale getirmesi nedeniyle bu özgürlüğe yapılan ölçüsüz bir müdahaledir. Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kuralın birinci cümlesinde yer alan "... ve haciz işlemi sadece gösterilen bu mal üzerine uygulanır" ibaresi, Anayasa'nın 2., 13., 35. ve 36. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir" denilmektedir.

8) <http://www.pgm.adalet.gov.tr/sss17.pdf>

9) İcra tebligatının, belediye başkanı, yetkilendirildiği kişi veya belediye avukatına yapılması gerektiğine dair YHGK 30.12.2009, 12-563/600.

10) Y. 12. HD. 15.4.2008, 5380/7698, AYDIN, s. 122-123.

11) Y. 12. HD. 2.5.2003, 7124/9945, AYDIN, s. 145.

12) Y. 12. HD. 12.6.2014, 14771/17109, UYAR, s. 36; Y. 12. HD. 17.9.2012, 8811/26628, UYAR, s. 40.

13) Y. 8. HD. 27.10.2015, 17534/19337.

14) Y. 8. HD. 12.2.2015, 2014/25512, 3926.

15) Y. 8. HD. 2.10.2014, 20793/23182.

16) Y. 8. HD. 21.1.2016, 2014/20262, 633; Y. 12. HD. 25.9.2007, 12887/16933.

17) Örneğin Bursa Büyükşehir Belediyesi icra dosyasında bildirildiği yazısında aynen "... alacağı karşılayacak menkul ve gayrimenkul mevcut ise de, kamuya tahsislidir... kamuya tahsisli olan menkul ve gayrimenkullerin dışında başka mal yoktur ... Ayrıca ekte sunulan Bursa Büyükşehir Belediyesi Meclis kararı ile Belediye geliri ve malları kamuya tahsis edilmiştir... Vaki haciz taleplerinin kanuna aykırı talepler olacağından nazara alınmamasını ..." denilmektedir. Dilekçenin ekindeki 21.1.2016 tarih ve 164

sayılı Meclis Kararında da, bütün gelir kalemleri sayılarak ve banka hesapları belirtilerek, taşınır taşınmaz tüm malların hepsinin mecburi amme hizmetine tahsis edildiği belirtilmektedir.

18) 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu m. 68 ve 5393 sayılı Belediye Kanunu m. 55 ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu m. 4 hükümlerine göre, harcama sonrası mali dış denetimin Sayıştay tarafından yapılması söz konusudur. 5018 SK m 20/b gereği ilama bağlı borçlar, ilgili kamu idaresinin cari yıl bütçesinden ödenir; m. 34/2 uyarınca da ilama bağlı borçların, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçların öncelikle ödenmesi gerekir.

19) Belediyenin mali işlemler dışında kalan diğer idari işlemleri, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenir (5393 sayılı Belediye Kanunu m. 55/3).

20) Y. 12. HD. 26.12.2006, 21648/24842.

21) Y. 12. HD. 21.11.2011, 6618/27104; Ancak bazı Yargıtay kararlarında, paraların fiilen kamu hizmetinde kullanıldığına dair belediye savunmasının kanıtlanması için belediyeye imkan tanınması gerektiği kabul edilmiştir, Y. 12. HD. 19.10.2009, 11002/19598, s. 119.

22) Y. 12. HD. 3.7.2012, 4176/23357.

23) Y. 8. HD. 21.1.2016, 2014/20262, 633.

24) Y. 12. HD. 4.3.2010, 22539/4991, UYAR, s. 48.

25) Y. 12. HD. 3.6.2013, 12427/20402.

26) Y. 12. HD. 21.6.2011, 12519/12882; Y. 30.5.2011, 2010/30393, 10855, AYDIN, s. 107-108.

27) Y. 12. HD. 21.6.2011, 12526/12881.

28) Y. 12. HD. 18.3.2008, 2618/5260, UYAR, s. 49.

29) Y. 12. HD. 21.3.2011, 2010/20435, 4051, AYDIN, s. 115-116.

30) Y. 8. HD. 21.1.2016, 2014/24016, 635; Y. 8. HD. 11.5.2015, 11032/10692, UYAR, s. 31; Ayrıca, UYAR, s. 39, dipnot 123 ile 127'deki içtihatlar; Y. 12. HD. 5.3.2013, 2012/31297, 7236. Ancak Y. 12. HD. 10.11.2015, 27459/27550 sayılı kararında, aracın trafik kayıtları getirtilerek araç üzerinde bilrkişi incelemesi yaptırmak suretiyle hacizli aracın kamu hizmetinin yürütülmesi için uygun ve zorunlu olup olmadığı ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılıp kullanılmadığı tespit edilerek oluşacak sonuca göre bir karar verilmesi gerektiğini kabul etmiştir. Benzer doğrultuda, Y. 12. HD. 4.6.2012, 1840/18937.

31) Y. 12. HD. 18.10.2005, 15923/20252, UYAR, s. 50.

32) Y. 12. HD. 28.9.2006, 14286/17671, AYDIN, s. 135-136

33) Y. 12. HD. 16.11.2011, 26847/22719, UYAR, s. 47.

34) Y. 12. HD. 28.9.2007, 14935/17319, UYAR, s. 49.

35) Örneğin işgalie harcı haczedilemez, Y. 12. HD. 26.6.2006, 10822/13906, UYAR, s. 50.

36) Y. 12. HD. 15.10.2015, 11273/24700; Y.

8. HD. 20.2.2015, 2014/3780, 4702.

37) Y. 12. HD. 12.3.2013, 31464/8968, ve diğer içtihatlar için bkz. UYAR, s. 39, dipnot 124; Bir olayda, haciz konulan otopark ve kira hesaplarına ilişkin dökümlü hesap ekstrelerinin getirtilip anılan hesapların otopark geliri ve kira geliri niteliğinde olup olmadığını belirlenmesi ve mahkemece anılan hesapların haciz tarihinden en az altı (6) ay öncesini kapsayacak şekilde ekstreleri celp edilerek değerlendirme yapılması ve sonucuna göre karar verilmesi gerektiği belirtilmiştir, Y. 12. HD. 9.9.2015, 13944/15921.

38) Y. 8. HD. 16.12.2014, 23012/22358

39) Y. 12. HD. 25.4.2011, 2010/27063, 7613.

40) Y. 12. HD. 10.7.2010, 5584/18711, UYAR, s. 47.

41) Y. 12. HD. 6.5.2013, 8181/17091; Y. 12. HD. 20.6.2012, 4180/21664.

42) Y. 8. HD. 1.3.2016, 1698/3693.

43) Y. 12. HD. 3.10.2006, 14900/18021, AYDIN, s. 135.

44) Y. 12. HD. 19.10.2006, 16192/19618, AYDIN, s. 136

45) Y. 12. HD. 8.12.2005, 20614/24376, AYDIN, s. 140.

46) Y. 12. HD. 23.2.2010, 22390/3932, UYAR, s. 48.

47) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu m. 12' de aynen "Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29.7.1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8. ve 18. maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir. Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; il özel idaresince ve belediyelerce kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il özel idaresine ve il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır" denilmektedir.

48) YHGK 20.3.2013, 2012/12-718, 388.

49) Y. 12. HD. 25.4.2011, 2010/26104, 7437, AYDIN, s. 108.

50) Y. 12. HD. 28.10.2009, 12187/20974, AYDIN, s. 118-119.

51) Y. 12. HD. 1.11.1012, 14562/31185; Y. 12. HD. 21.11.2011, 6618/27104; Y. 12. HD. 13.4.2010, 2009/27345, 8899, AYDIN, s. 116-117.

52) Y. 12. HD. 9.9.2005, 16022/16578, UYAR, s. 50.

53) YHGK 22.1.2016, 2014/12-682, 61.

54) Y. 12. HD. 4.10.2011, 20071/17583.

55) 27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı RG'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde dahi bu hususta bir hüküm yoktur.

Halk oylaması konusunda Anayasa Mahkemesi karar verebilir mi?

Av. Erol Çiçek

Anayasa değişiklikleri ile ilgili halk oylaması bitmeden ve bittikten sonra, başta Cumhurbaşkanı ve Adalet Bakanı'nın olmak üzere bazı yetkililerin konuşmalarına şahit olduk. Bu konuşmalardan bazıları şöyleydi: CHP'nin 2 buçuk milyon oya usulsüzlük gerekçesiyle itiraz etmesine ve YSK'nin resmi sonuçları açıklamamasına rağmen, ikinci kez balkon konuşması yaptı. Erdoğan şunları söyledi: "Sonuçları küçümseyenler var. Boşuna uğraşmayın. Atı alan Üsküdar'ı geçti.(1)"

Erdoğan'dan AGİT'e: "Külahıma anlatın"

16 Nisan'da gerçekleşen Anayasa değişikliği teklifinin kabul edilmesinin ardından Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Beştepe'deki Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda konuştu.

"Önce haddinizi bilin. Külahıma anlatın. Sizin hazırlayacağınız o siyasi içerikli raporları biz ne görürüz, ne duyarız, ne biliriz. Biz yolumuza devam ederiz. Onu siz külahımıza anlatın. (2)"
Yayınlanma tarihi: 17 Nisan 2017 Pazartesi, 19.15

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan CHP'nin referandum itirazıyla ilgili olarak "AYM ve AİHM'in yetki alanında değil. YSK'nin kararı kesin bu iş bitti" dedi. (3) Bekir Bozdağ, "YSK'nin kararı doğru bir karardır. Anayasa Mahkemesi'nin halk oylaması kararını inceleme hakkı ve yetkisi yoktur" dedi. (4)

Bekir Bozdağ'dan "Danıştay" tepkisi

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ "YSK'nin verdiği kararlar aleyhine Danıştay ve Anayasa Mahkemesi dâhil hiçbir mahkemeye başvurulamaz. Buna rağmen başvuru halinde, Anayasa ve yasalarımıza göre Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın ret kararı dışında karar verme seçeneği yoktur" dedi.(5)

Referandum sürecine ilişkin yargı süreci tamamlanmadan söylenen bu sözler ne anlama geliyor?

Cumhurbaşkanı ve Adalet Bakanı'nın bu sözlerinin amacı YSK ve Anayasa Mahkemesi'ni baskı altına almaktır. Bu sözler "bağımsız ve tarafsız bir mahkeme" kavramıyla bağdaşmaz ve dolayısıyla "adil yargılanma hakkı"nın ihlali anlamına gelir.

AİHM, (Case Of Ivanovski v. The Former Yugoslav Republic of Macedonia, Application no. 29908/11) başvurusunda, Makedonya ile ilgili verdiği yeni bir kararında, Başbakan'ın sözlerinin adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine karar verdi.

Mahkeme, Bay Ivanovski'nin (Makedonya Anayasa Mahkemesi Eski Başkanı) aklanma işlemleri derdestken, özellikle Başbakan tarafından açık bir mektupla Anayasa Mahkemesi'nin bir üyesinin (eski rejimin) güvenlik servisleriyle ile iş birliği içinde olduğunu belirten ve medyada

yayınlanan açıklamanın AİHM m. 6 çerçevesindeki "bağımsız ve tarafsız bir mahkeme" kavramına uymadığını tespit etmiştir. Propaganda süreci dâhil, YSK tarafından kesin sonuçların ilan edilmesine kadar geçen sürede söylenen sözleri hatırlayın. Acaba bunlarda gerçeklik payı var mı? Üzülerek belirtmem gerekir ki, bu sözlerin anayasal kurumlar olan, başta AYM'yi ve YSK'yi baştan baskı altına alıp; mevcut ve olası başvuru sahiplerinin istemlerinin reddedilmesi telkini olduğu çok açık.

Bilindiği gibi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) başvuru yapabilmek için Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklerinden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlalden dolayı mağdur olduğunu ispatlamak gerekir. Anayasa'mızda yer alan bir temel hak, AİHS ve ek protokollerde yer almıyorsa o konuda başvuru yapamazsınız. Örneğin; bireyin dilediği alanda çalışma özgürlüğü ve çalışma hakkı Anayasa'nın 48. ve 49. maddelerinde güvence altına alınmış olmakla birlikte AİHS'de düzenlenen haklardan değildir.

Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia

ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir.

AİHS'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinde adil yargılanmaya ilişkin hak ve ilkelerin "medeni hak ve yükümlülükler ile ilgili uyumsuzlukların"... esasının karara bağlanması esnasında geçerli olduğu belirtilerek hakkın kapsamı bu konularla sınırlandırılmıştır. AİHM, bir hakkın, bireysel başvuru kapsamında "medeni" hak niteliğinde olup olmadığı, iç hukuktaki sınıflandırmasına göre değil, hakkın içeriği ve etkileri dikkate alınarak belirlemektedir. Özel hukuka ilişkin nizalar bu tanıma uyarınca, kamusal yönü ağır basan, siyasi haklar, devlet memurluğu statüsünden kaynaklanan (disipline uymayan davranışlar nedeniyle ihraç gibi) haklar bunun dışında kalmaktadır.

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan Anayasa değişikliklerine ilişkin referandum, bu anlamda bireysel başvuru hakkı kapsamında kalmakta mıdır?

Seçme-seçilme ve halk oylamasına katılma hakkı Anayasa m. 67'de düzenlenmiştir. Bu madde, Anayasa'nın, Temel Haklar Ve Ödevler başlıklı ikinci kısmının, dördüncü bölüm, Siyasi Haklar Ve Ödevler başlığı altında temel haklar bölümünde düzenlenmiştir.

Madde 67: "Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir. (Değişik: 23.7.1995 - 4121/5 m.)

Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla

kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler."

Anayasa'mıza göre seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkı temel bir haktır. Bunda bir tereddüt yok. Bireysel başvuru konusu olabilmesi için bu hakkın AİHS ve protokoller kapsamında da yer alması gerekir. Oraya baktığımızda; AİHS Ek-1 Protokol, m. 3'ün tanıdığı "yasama organının seçilmesinde halkın kanaatlerinin özgürce açıklanmasını sağlayacak şartlar içinde, makul aralıklarla, gizli oyla serbest seçim hakkının bulunduğunu görmekteyiz.

İlk bakışta burada tanınan hakkın sadece yasama organı seçimlerine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. AİHM, bir hakkın bireysel başvuru kapsamında "medeni" hak niteliğinde olup olmadığını içtihatlarıyla belirlemekte ve bu içtihatlar zamanla gelişmekte ve buna paralel olarak hakların kapsamını da genişletmektedir.

Bu konuyla ilgili olarak, Türkiye'nin AİHM'deki eski yargıç Rıza Türmen "Ancak cezaevlerindekiilerin oy hakkına ilişkin MC Lean/İngiltere Kararında (2003) AİHM, önceki kararlara gönderme yaptıktan sonra, "Bu olaydaki referandumun doğasında Mahkeme'nin farklı bir sonuca varmasını gerektirecek hiçbir şey yok" diyerek başvuruyu kabul edilemez buldu. Bu ifadeyi, referandum nitelik bakımından farklı olsa ve yasama organını ilgilendirse, AİHM'in farklı bir sonuç ulaşacağı biçiminde anlamak olanağı var." demektedir.

AİHM böyle diyor; pekiyi Anayasa Mahkemesi ne demiş? Anayasa Mahkemesi, Birinci Bölüm 06.02.2014 tarihinde, ilginç bir karar verdi. Aşağıda, bu kararı kısaca özetleyeceğim.

Anayasa Mahkemesi, Birinci Bölüm 06.02.2014 tarihinde, İlçe Seçim Kurulu Başkanı'nın kararı sonucunda oda seçimlerine katılmaması nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri süren bir başvuruya ilişkin (2013/3912) kararında, oda seçimlerinde aday olma hakkının "medeni" bir hak olarak nitelenmiş; ilçe seçim kurulu başkanlığının işlevinin de yargısal bir fonksiyon olduğunu kabul etmiş ve Anayasa'nın 36. maddesinde "yargı yeri" olarak belirlenen organlardan olduğu sonucuna varmıştır.

Başvurucu, Mersin Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (SMMM) üyesidir.

Başvurucu, SMMM'nun organlarının belirlenmesi için 12.5.2013 tarihinde yapılan oda seçimlerine Meslekte Birlik Gurubu'nun başkanı sıfatıyla katılmak istemiştir. Bu istemi, başvurusunun, başkanı olduğu gurup adına verdiği aday listesi Divan Başkanlığı tarafından, tüm adayların ayrı ayrı dilekçe vermesi gerektiği gerekçesiyle reddedilmiştir. Bunun üzerine başvuru oda seçiminin iptali için yaptığı Akdeniz 1. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına başvurmuş; bu başvuru da 14/5/2013 tarihli kararı ile reddedilmiş; arkasından Akdeniz 1. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığının kararına karşı karar düzeltme talebinde bulunmuş ve bu istem de reddedilmiştir.

Bunun üzerine başvuru Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunmuştur. AYM bu başvuruyu öncelikle başvurusunun oda seçimlerinde aday olma hakkının "medeni" bir hak olarak nitelenirliğin nitelenirilemeyeceği açısından incelemiş ve başvurusunun AİHS bağlamında başvuru konusu yapılabilecek "medeni bir hakkı" olduğuna karar vermiştir.

Bölümün bu konudaki gerekçesi kararın 28. paragrafında şöyle ifade edilmiştir: "Bir mali müşavir olan başvurucu, oda organlarında görev yapması halinde odanın mallarını yönetmek, odanın bütçesini hazırlamak, oda genel kuruluna çalışmalar hakkında rapor vermek ya da disiplinle ilgili bazı muameleleri yapmak gibi odanın ve oda mensuplarının çalışma koşullarına ilişkin Kanun'dan kaynaklanan bazı görevleri yerine getirecektir. Başvurucunun 3586 sayılı kanundan doğan statüsünden kaynaklanan oda yönetim ve disiplin kurullarında üye olmak ve odanın yönetsel işlerinde görev almak için seçimlerde aday olmak hakkının Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan güvencelerden faydalanacağı kabul edilmelidir."

Mahkeme bundan sonra, İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın, Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan "yargı mercileri" deyimini kapsamına girip girmediği hususunu incelemiştir. İlçe Seçim Kurulu Başkanlığının "bir davaya bakmakta olan mahkeme" olarak nitelendirilemeyeceğine kararını da (AYM, E.1992/12, K.1992/2, K.T. 18.2.1992) tespit eden birinci bölüm; daha sonra İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın yargısal bir faaliyette bulunup bulunmadığının incelemiş ve ilçe seçim kurullarının faaliyetinin maddi anlamda yargılama faaliyeti, olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gerekçe olarak da bu kurulların "kanunla kurulan bağımsız ve tarafsız kuruluşlar" olduğu ve verilen karara karşı herhangi bir organa başvurulmamasının, karara yargısal kimlik kazandıran önemli bir gösterge olduğu tespitini yapmıştır.

Sonuç olarak, İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın yargısal fonksiyon ifa edip etmediğinin saptanmasında dikkate alınması

gereken bağımsızlık ve tarafsızlık unsurlarına sahip olduğunu; kanunla kurulduğunu; yargısal bir faaliyet icra ettiği ve hâkim bağımsızlığı ve tarafsızlığına sahip olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple, seçim konularıyla ilgili şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin hükme bağlama görevi yönünden İlçe Seçim Kurulu Başkanlığı'nın, klasik yargı teşkilatı içindeki mahkemeler dışında kalan ama yargılama faaliyetinde bulunan organları da kapsayacak şekilde Anayasa'nın 36. maddesinde "yargı yeri" olarak belirlenen organlardan olduğu sonucuna varmıştır.

Sonuç olarak, başvurucu tarafından ileri sürülen iddiaların kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu, derece mahkemesi kararının açık bir keyfilik de içermediği ve somut olayda başvurunun yargılama sürecinin hakkaniyete aykırı olduğuna dair bir bilgi ya da belge sunmadığı, gerekçesiyle başvurunun bu kısmının, kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir.

Bunun anlamı şudur; ilçe, il ve Yüksek Seçim Kurulu kararları anayasal anlamda, bireysel başvuru konusu yapılabilir ve yapıldığı takdirde AYM tarafından incelenir, AYM Birinci Bölümü üyesi beş hâkiminin söylediği budur.

Seçme, seçilme ve halk oylamasına katılma hakkı Anayasa m. 67'de de düzenlenmiş ve Anayasa'nın seçimlerin genel yönetim ve denetimini düzenleyen 79. maddesinin son fıkrası; Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olacağını açıkça ortaya koymuştur.

Anayasa m. 67/1 fıkrasında düzenlenen hakkın nasıl kullanılacağı is, m. 67/2 fıkrasında açıklanmıştır. Bu fıkraya göre, seçimlerin ve halkoylamasının serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılması gerekmektedir. Fıkra içinde yer alan eşitlik ilkesi, oy eşitliğini öngörmektedir. Anayasa'nın 2. maddesindeki eşitlik ilkesi ise, genel bir hüküm olmakla birlikte, ayrımcılık yasağını da kapsayan evrensel hukukun temel ilkelerindedir. Bu nedenle seçimlerin eşit koşullarda yapılıp yapılmadığının denetimi de seçim kurullarının yetkisindedir.

16 Nisan 1017 tarihli halk oylamasında mızrağın çuvala sığmadığı doğrudan oylamanın sonucunu etkileyen üç temel kavram ihlal edilmiştir. Tüm halk oylaması sürecinde (Propaganda süresi olan, 16 Şubat 2017 - 15 Nisan 2017 günü saat 18.00 arası ve YSK'nun 2017/663 kararıyla 27.04.2017 tarihinde kesin sonuçları ilan etmesine kadar geçen süre) halkın kanaatlerini özgürce açıklaması, serbestlik ve eşitlik ilkeleri sürekli ve çok ağır bir şekilde ihlal edilmiştir. Oy kullanma süreci devam ederken Yüksek Seçim Kurulu'nun aldığı mühürsüz oy pusulalarının geçerli kabul edilmesine ilişkin 298 sayılı kanuna aykırı karar ise, bunların üzerine tüy dikmiştir.

Bütün bunlara ilave olarak, yasama organının yetkilerinin partili Cumhurbaşkanı'na devrini öngören Anayasa değişikliklerinin bırakın yasama organı seçimine ilişkin AİHS Ek-1 Protokol, m. 3'ün tanıdığı hakkı ihlal etmesini, yasama organının işlevlerini elinden alması nedeniyle, açıkça Anayasa'nın başlangıcındaki kuvvetler ayrılığı, 2. maddesindeki hukuk devleti, AİHS m.6 adil yargılanma hakkının özünde yer alan hukukun üstünlüğü

ilkelerine yönelik çok ağır bir ihlal söz konusudur. Değişiklikler, bu özelliğiyle hem anayasal temel hakların hem de AİHS özünde yer alan hakların içini boşaltmakta ve Anayasa ve

AİHS'ni içi boş, şeklen var olan bir kabuğa dönüştürmektedir. Bütün açıklamalar göz önüne alındığında hem Anayasa Mahkemesi'nin hem AİHM'nin bu bağlamda yapılacak başvuruları

geri çevirme hakkı olmadığını düşünüyorum. Aksi durumda insan hakları kavramı içi boş bir slogandan öteye gitmeyen, göstermelik bir kavram olacaktır.

Sonnot

- 1) http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/722275/ilk_icraat_idam_Kilicdaroglu_desteklemezse_referandum_yapariz.html E.T. 17.04.2017
- 2) http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/722843/Erdogan_dan_AGIT_e_Kulahima_anlatin.html E.T. 18.04.2017
- 3) http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/724931/Erdogan_Bitti_bu_is_AYM_ve_AiHM_in_yetki_alaninda_degil.html e.t. 20.04.2017
- 4) http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/724515/Bozdag_YSK_nin_karari_dogru_bir_karardir_AYM_nin_yetkisi_yok.html E.T. 20.04.2017
- 5) <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/bekir-bozdagdan-danistay-tepkisi-1809128/> E.T. . 22.04.2017

Pozitif yasa teknisyenliğinden hukuk bilincine felsefik bir analiz ⁽¹⁾

Av. Emir Vural

Eleştirel akılla ötekileştirmeden, hukuka hayatın içinden özgün bir alan açmak, sen ve ben kavramını hukuk sınırlarından çıkararak biz duygusu içinde ilk insandan son insana ortak kaygı barındırarak, hukuk ikliminde yenilenmemiz gerekmektedir. Ahlak-hukuk ikliminde hukuk sosyolojisi ve hukuk felsefesine dair imkânlar dâhilinde yazmaya devam edeceğim.

Hayat ve insan ilişkisini, sahip olma duygusu ve düşüncesinden öte olma duygusuna hasrederek insanlığın entelektüel birikimine vakıf ve kendi toplum düşüncesinin işçisi hukukçular yapacaktır. Bu toplumda kötülüğü azaltacaktır. Hukuku güncelle çekmek hukuku hakikatle buluşturamaz, hukuk güncelle çekilmez ise normatif boyutuyla günceli hakikatin ışığında aydınlatır. Hukuk bilinci zayıfladıkça kötülük sıradanlaşır, sıradanlaşmanın tükettiği hukuk, hukuksuzluk olarak tükettiği (üretmesi gereken) toplumdur. Sahici çözümler için sahici hukuk kaygılarına, uygulamalarına ve vicdana ihtiyaç vardır.

Düşünce, dil, hukuk, vicdan ve yaşam arasındaki bilince ermiş entelektüel hukuk âşıkları ile toplum inşa olur. Elbette ki içinde bulunulan yapısal durumlar hukuktan ve vicdandan bağımsız icat edilmiş durumlardır. Hukukçunun aidiyeti hukuk ve vicdandır. Yetkili olmanın yeterli kabul gördüğü alanda yetkinlik ve liyakatte gelişmemektedir.

Çağımızın ana problemi hukuk bilincini yok sayarak adaleti pozitif yasa sınırlarına mahkûm ederek hakikati yalnızca yasada aramamızdır. Hakikat yasa ile de aranır, ancak yasa tek başına hakikat değildir. Hukuk sosyolojisinde günü kurtarmayı icat eden pozitif hukukçular, sürdürülebilir, gelişen ve yenilenen bir ideal toplum inşasından, toplumu da bireyi de yoksun bırakmışlardır.

Hukuk iktidara talip olmadığı gibi tabii de değildir. Ön yargısız, evrensel değerlerle, insan fıtratının evrilmesi ile yeniliğini diri tutarak işlevsel bir rol kazandığında, toplumsal ve bireysel huzur artacaktır. Bizde hukukun iktidara tabi olmadığını söyleyenler, iktidara talip olanlardır. Bizdeki hukuk bilincinin kaybı insanlar arasındaki bağın ve birlikte yaşamında kaybını beraberinde getirmiştir.

Son zamanlarda yargıya dair tartışmalara, giderek artan etkisiz bir ilgi söz konusudur. Tüm bu tartışmalara rağmen hukuk ve yargı kavramlarının ne olduğu, nasıl işlediği, hukuk temelinin ne olduğu, hukukun gerçekte neyi koruduğu, haklar hiyerarşisinin olup olmadığı, pozitif hukuk yasaların icat sebebinin bilinmeksizin neyin nasıl işlediği, nasıl işlenmesi gerektiği, yargılardan arınmış olarak ortaya konmaz ise bu ilgilere değer üretmez. Hukuk ve yargı kavramı ve onun hukuksal yargı statüsü, bunun belirlenmiş biçimi,

konumlandırılması gerçeğinin ve hakikatinin enine boyuna kişisellikten, ideolojilerden ve ön yargılardan, arınmış olarak hukuk akli ve ahlaki içinde tartışılması gerekmektedir.

Evrensel normlar eşliğinde toplumun tamamını kuşatan, kucaklayan ve muhatap alan bir algı ilgi değer üretmeye devam etmek gerekmektedir. Bunun gelişmemesinin en önemli sebepleri pozitif yasa taraflarının birikimleri, vicdanları ve buna bağlı olarak uygulamalarıdır.

Hukuk sosyal bir bilim dalıdır. Yaşamın sürekli değiştiği ama ilkenin sabit kaldığı yerdir. Sosyal bilim olarak ve onun bilimcileri, uygulamacıları ve tarafları onun sosyolojik, felsefetik, psikolojik, edebiyat boyutunda ve ahlak ikliminde kendilerinde tecelli etmeden hukukta ideal gerçekleştirmez.

Ne yazık ki geniş bir perspektif ve anlama, anlamlandırma ve vasıflandırma bilgisi gerekir iken sığ bir pozitif yasa bilgisi ve değerlendirme yapılmaktadır. Hukuki olanı siyasallaştırılmadan siyasal olanı da hukuksallaştırmadan zamandan, kişilerden arınmış olarak hukukun kendi kanonik bilincinde yetkin olarak yalnızca hukuk aidiyeti içinde hukukun aydınlatıcı gücüne ve bilgisine erilmiş olarak, bir olgu aydınlatması toplumu inşa eder. Hukuk kamusal alanı ancak böyle korur. Kısacası toplum hukukla yaşar.

Tahkim

Av. Bennar Aydoğdu - Bursa Barosu Tahkim Komisyonu Başkanı

1. Tahkim kavramı

1.1. Genel olarak tahkim kavramı:

Genel anlamda tahkim, bir sözleşmenin taraflarının, uyuşmazlığın çözülmesi veya doğacak muhtemel bir uyuşmazlığın çözümünde, devlet yargısı yerine hakem denilen şahıslara başvurması ve sorunun çözülmesinin tarafların ortaklaşa seçtiği ya da ilgili tahkim kurumu tarafından atanmış, konusunda uzman, bilgili ve bağımsız bir üçüncü şahıs -hakem- tarafından sağlanmasıdır.

Bazı uyuşmazlıklar doğaları gereği sadece devlet yargısı eliyle çözümlenebilir. Bu nedenle tahkim yoluna başvurulması için uyuşmazlığın tahkime uygun olması ve tarafların aralarındaki ilişkiden doğmuş ya da doğacak uyuşmazlıkların tahkim ile çözülmesi konusunda yaptıkları bir anlaşma olması gerekmektedir. Bu, taraflar arasındaki esas sözleşmenin bir maddesi olabileceği gibi, esas sözleşmeden bağımsız bir tahkim sözleşmesi şeklinde de yapılabilir. Bu nedenle tahkim, taraf iradelerine bağılı bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir.

1.2. Milletlerarası tahkim kavramı

Uyuşmazlıkların kural olarak devlet mahkemelerince karara bağlanması esastır. Fakat günümüzde milletlerarası ticari ve ekonomik ilişkilerin giderek

yoğunlaşması ve buna bağılı olarak hukuki ilişkilerin de artmasıyla birlikte bu ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıkların milletlerarası ticaretin gerekleri doğrultusunda çözüme kavuşturulması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bugün için yeryüzünde milletlerarası ticari uyuşmazlıkların çözülmesi için kurulmuş ve milletler üstü seviyede görev yapan bir mahkeme bulunmamaktadır. Bu nedenle, milletlerarası ticari ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıklar için devlet mahkemelerine başvurulduğu zaman, yine milli mahkemeler yetkili ve görevli olacaktır. Fakat farklı ülkelerde yerleşik taraflar arasında çıkan uyuşmazlıkların belirli bir devletin mahkemeleri tarafından çözülmesi milletlerarası ticaretin uzmanlık gerektiren konuları açısından her zaman tercih edilen bir yöntem olmayabilir. Ayrıca devlet mahkemelerindeki davaların sonuçlanmasının bazen uzun zaman alması ve tarafların bir diğersinin hukuk ve yargılama sistemine yabancı olması nedeniyle ilgili devlet mahkemelerindeki yargılamayı tercih etmemesi gibi unsurları da bu arayışı hızlandıran etkenler olarak sıralamak mümkündür.

İşte milletlerarası tahkim, ticari faaliyet yürüten tarafların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılaması ve ortaya çıkan uyuşmazlıkların devlet yargısından bağımsız bir şekilde

çözülüp karara bağlanması açısından ticaret hayatında tercih edilen bir yargılama yöntemi olmuştur. Bu özelliği itibarıyla tahkim, günümüzde bir "uluslararası ticaret mahkemesi" işlevi görmekte ve bu tür bir mahkemeye duyulan ihtiyaca cevap vermektedir. Farklı ülkelerde yerleşik tarafların birbirlerinin milli mahkemelerine gitmek istememeleri ve diğers sebeplerle milli mahkemelerin tercih edilmemesi, tahkim usulünü popüler hale getirmektedir.

Tahkim, esas itibarıyla tarafların iradesine dayanan özel bir yargılama yöntemi olmakla, mahkemelere nispetle kararların daha çabuk verilebileceği bir usuldür. Uyuşmazlıkların kısa bir sürede çözülmesi ve karara bağlanması, ticaret dünyasının amaç ve ihtiyaçlarına uygundur.

2. Türk hukukunda tahkime dayanak teşkil eden kaynaklar

2.1. Milli tahkime ilişkin kaynaklar

12.01.2011 kabul tarihli tarih ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu milli tahkime ilişkin başlıca kaynaklardır. HMK 11. kısım m. 407 - 444 tahkime dair hükümleri ihtiva etmektedir.

2.2. Milletlerarası tahkime ilişkin kaynaklar

Milletlerarası tahkimle ilgili olarak ülkemizde belli başlı bazı kanunlar ile diğers devletlerle imzalanmış ikili yatırım

antlaşmaları ve milletlerarası tahkime ilişkin milletlerarası sözleşmeler mevcuttur. Başlıca kaynaklar şunlardır:

- Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin diğer ülkelerle imzalamış olduğu ikili yatırım antlaşmaları
- 27.05.1988 tarih ve 3453 sayılı kanunla onaylanan "Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümlemesi Hakkında Konvansiyon"
- 08.05.1991 tarih ve 3730 sayılı Kanunla onaylanan "Milletlerarası Ticari Tahkime İlişkin Avrupa (Cenevre) Konvansiyonu"
- 08.05.1991 tarihli ve 3731 sayılı Kanunla onaylanan "Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında 10 Haziran 1958 tarihli New York Konvansiyonu"
- 5718 sayılı ve 27 Kasım 2007 tarihli "Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun" (md.60-62)
- 4686 sayılı ve 21 Haziran 2001 tarihli "Milletlerarası Tahkim Kanunu"

3. Tahkimin temel özellikleri ve unsurları

3.1. Temel özellikleri

Tahkim bir uyuşmazlık çözüm yoludur. Tahkim devlet mahkemelerinin bir parçası değildir, tarafların iradesine tabi olan bir yargılama usulüdür. Böyle olmasına rağmen yine de devlet mahkemelerinde görülen bir dava gibi aynı ya da benzer görevi yerine getirir. Tahkim sonucunda hakemlerce verilen tahkim kararı devlet mahkemelerince tanınır ve icra edilebilir niteliktedir. Tahkim, devlet yargısına alternatif olması nedeniyle alternatif bir uyuşmazlık çözüm mekanizması olarak adlandırılır.

Tahkimde irade serbestisi esastır. Tahkim yargılaması tarafların karşılıklı anlaşmasına dayalıdır ve bu yönüyle de taraflarca

sahiplenebilen bir süreçtir. Bundan anlaşılması gereken de sadece aradaki uyuşmazlığın tahkim ile çözülmesi için tarafların karşılıklı anlaşması değil, aynı zamanda tahkim süreci başladıktan sonra seçilecek hakem heyetinin yetkisinin de tarafların anlaşması ile sınırlı olmasıdır. Sonuç olarak verilecek tahkim kararının da tahkim ile çözümlenmesi üzerinde anlaşılan uyuşmazlığı çözecek nitelikte olması gerekir.

Ülkemizin de taraf olduğu yabancı tahkim kararlarının tanınması ve tenfizi hakkındaki "Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında 10 Haziran 1958 tarihli New York Konvansiyonu" uyarınca bu Konvansiyona taraf devletler ve bu devletlerin mahkemelerinin tahkim anlaşmasını üst derecede tutmaları öngörülür. Ayrıca tahkim anlaşmasının varlığına rağmen taraflardan birinin tahkime başvurmak yerine devlet mahkemesinde dava açması halinde de mahkemelerin yine tahkim anlaşmasını üstte tutarak davayı yetkiden reddetmeleri icap eder.

Tarafların hak ve yükümlülükleri hakkında kesin ve bağlayıcı bir değerlendirmeye yol açan bir yargılama usulü olması nedeniyle tahkim kararları tarafları bağlayıcıdır. New York Konvansiyonu uyarınca da sözleşmeye taraf devletlerin bir diğer taraf devlette verilmiş tahkim kararını bağlayıcı olarak kabul etmeleri ve icra etmeleri emredilmektedir.

3.2. Unsurları

Taraflar arasında bir uyuşmazlık olmalıdır. Bu uyuşmazlık tahkim yolu ile çözülebilir, bir diğer deyişle tahkime elverişli(1) olmalıdır. Uyuşmazlığa düşen tarafların bu uyuşmazlığın tahkim ile çözümlenmesinde anlaşmaları gerekmektedir. Bu unsur, tarafların

aralarında yaptığı tahkim anlaşmasını ifade etmektedir.

Tahkim anlaşmasının geçerli ve bağlayıcı bir sözleşme gibi kurulması gerekmektedir.

4. Tahkim sözleşmesi - Tahkim şartı

Tahkimde irade serbestisinin esas olması kapsamında taraflar arasındaki uyuşmazlıkların tahkim ile çözülebilmesi için karşılıklı bir tahkim anlaşmasının olması gerekmektedir. Böyle bir anlaşma olmadığı takdirde uyuşmazlıklar ancak devlet yargısında çözüme kavuşturulur. Tahkim anlaşması ayrı bir sözleşme olarak düzenlenebileceği gibi asıl sözleşmeye konulan bir tahkim şartı ile de düzenlenebilir. Buna göre tahkim sözleşmesi veya tahkim şartı olmak üzere ayrıma tabi olur.

Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve Milletlerarası Tahkim Kanunu uyarınca tahkim anlaşması, tarafların, sözleşmeden kaynaklı veya kaynaklanmasın aralarında mevcut bir hukukî ilişkiden doğmuş veya doğabilecek uyuşmazlıkların tümünün veya bazılarının tahkim yoluyla çözülmesi konusunda yaptıkları anlaşmadır. Tahkim anlaşması, asıl sözleşmeye konan tahkim şartı veya ayrı bir sözleşme ile yapılabilir.(2)

Tahkim anlaşmasının konusunu oluşturan bir uyuşmazlıkta dava mahkemede açılmışsa; karşı taraf, tahkim itirazında bulunabilir. Tahkim itirazının ileri sürülmesi ve tahkim anlaşmasının geçerliliğine ilişkin uyuşmazlıkların çözülmesi, Hukuk Muhakemeleri Kanununun ilk itirazlara ilişkin hükümlerine tabidir. Tahkim itirazının kabulü halinde, mahkeme davayı usulden reddeder. Yargılama sırasında tarafların tahkim yoluna başvurma konusunda anlaşmaları halinde, dava

dosyası mahkemece ilgili hakem veya hakem kuruluna gönderilir. (3)

Tahkim anlaşması yazılı şekilde yapılır. Tahkim anlaşmasına karşı, asıl sözleşmenin geçerli olmadığı veya tahkim anlaşmasının henüz doğmamış olan bir uyuşmazlığa ilişkin olduğu itirazında bulunulamaz.(4)

Tahkim anlaşması yapan

tarafların sözleşme yapma yetkisi olmalıdır, tahkim anlaşması ilgili ülke kanunları uyarınca geçerli bir anlaşma olmalıdır, tahkime elverişlilik olmalıdır, yani tahkime götürülecek uyuşmazlık devlet yargısının bakmasının zorunlu olduğu hallerden olmamalıdır. Tahkim iradesi açık olmalıdır yani tarafların tahkime gitme niyeti şüpheye yer vermeyecek şekilde belirli olmalıdır ve hangi konulardaki uyuşmazlıkları

hakeme götürdüklerini tarafların bilmeleri gerekmektedir.

Tahkim anlaşması hazırlanırken genelde taraflar model tahkim şartları denilen tahkim kurumlarının örnek tahkim şartlarını veya standart şartları kullanmaktadırlar, fakat bu bir zorunluluk değildir. Bir sözleşme için özel tasarlanmış yani tarafların kendi hazırladıkları şartlar da kullanılabilir.

Sonnot

1) Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 408 uyarınca taşınmaz mallar üzerindeki aynı haklardan veya iki tarafın iradelerine

tabi olmayan işlerden kaynaklanan uyuşmazlıklar tahkime elverişli değildir.
2) Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 412, Milletlerarası Tahkim Kanunu md.4
3) Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 413,

Milletlerarası Tahkim Kanunu md.5
4) Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 412, Milletlerarası Tahkim Kanunu md.4

Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri hakkında değişiklikler

Av. Ece Yasav

27.09.2016 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik” ve “Finansal Kiralama, Faktoring Ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları İle Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelik”te bir kısım değişiklikler yapılmıştır.

Finansman şirketlerinin kullandığı tüketici kredilerinde vadeler uzatılmıştır

Söz konusu değişikliğe göre; finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri tarafından verilen krediler açısından da aynı doğrultuda düzenleme yapılarak, uygulama birliği sağlanmıştır.

Buna göre; konut edinmeleri ve konut tadilatı kapsamında konutun bütünleyici parçası niteliğini haiz olacak şekilde mal veya hizmet alımı amacıyla tüketicilere kullanılan krediler, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler, eğitim ve öğrenim ücretinin finansmanı amacıyla

kullanılacak krediler ile bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler HARIÇ olmak üzere, tüketici kredilerinin vadesi 48 ayı geçemeyecektir. Önceki uygulamada vade sınırı 36 ay iken, yapılan değişiklik ile bu sınır 48 aya yükseltilmiştir.

Değişikliğin yayımı tarihinden [27.09.2016] önce kullanılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla 72 ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir. Yeniden yapılandırma kapsamında borçluya ilave kredi kullanılması halinde ise, ilave kullanılan kredinin vadesi 48 ayı aşmayacaktır.

Finansman şirketlerinin kullandığı tüketici kredilerinde ayıracağı karşılıklar

Finansman şirketleri;
- Mart, haziran, eylül ve aralık dönemleri itibarıyla konut kredisi dışındaki tüketici kredileri için kredi tutarının yüzde biri (%1) oranında,

- Anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan nitelikteki krediler için kredi tutarının yüzde ikisi (%2) oranında genel karşılık ayırırlar.

Bu kapsamdaki uygulama istisnasız olarak devam edecek olup, değişiklik öncesinde yürürlükte bulunan istisnai uygulamalar kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan hüküm şu şekildedir;

“Konut kredileri dışındaki tüketici kredilerinden ‘Tasfiye Olunacak Alacaklar’ ile ‘Zarar Niteliğindeki Alacaklar’ hesabında sınıflandırılanların konut kredileri dışındaki tüketici kredilerine oranı yüzde sekizin (%8) üzerinde bulunan finansman şirketleri genel karşılık oranını, konut kredileri dışındaki tüketici kredileri için kredilerin vadeleri boyunca yüzde dört (%4) olarak, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan konut kredileri dışındaki tüketici kredileri için kredilerin vadeleri boyunca yüzde sekiz (%8) olarak uyguladılar.”

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'ndeki değişikliklerin işveren uygulamalarına etkisi

Av. Nesligül Altın

25.08.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik" ile işverenler açısından yeni düzenlemeler ve imkânlar getirilmiştir. Özellikle işverenler açısından güncel uygulamada bilinmesi gereken değişiklikler aşağıda anlatılacaktır.

Türkiye'de 3 aydan uzun çalışacak yabancıların durumu

Sosyal güvenlik sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye 3 ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler sigortalı sayılmayacaktır. Yeni düzenlemeden 3 ayı geçen bir iş söz konusu ise bu muafiyet söz konusu olmayacağı anlaşılmaktadır.

E-sigorta yoluyla bildirim

Ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları, bu mükellefiyetlerinin başlangıç tarihi itibarıyla başlar ve vergi mükellefinin işe başlamaya ilişkin yoklama dahil tüm işlemlerinin gerçekleştirildiği veya 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nca vergi incelemeye yetkili olanlarca düzenlenen raporların ya da vergi mükellefiyeti tesisi ile ilgili mahkeme kararının uygulanmak üzere ilgili vergi

dairesine gönderildiği tarihten itibaren iki ayı geçmemek üzere, vergi mükellefiyeti işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarihten (vergi mükellefiyeti işlemlerinin tamamlanması akabinde, vergi dairesince bilgisayar sistemine girildiği tarih) itibaren vergi dairelerince, 15 gün içinde kuruma e-sigorta yoluyla bildirilmek zorunlu hale getirilmiştir.

Aynı şekilde sigortalılığın sona ermesi de 10 gün içinde e-sigorta yoluyla bildirilecektir. Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalı çalıştıran işverenler e-sigorta yoluyla yaptıkları bildirimleri bildirmede belirtilen işe giriş tarihini takip eden ilk iş günü saat 23.59'a kadar e-sigorta yoluyla iptal edebilir.

İşe giriş bildirgesi verilmediği halde sicilsiz tahakkuk komisyonunca, sigorta prim bordrosunda yer alan çalışmaları hizmet olarak sayılanlar ile işe giriş bildirgesi verilmediği halde başkasına ait sigorta sicil numarasında kayıtlı hizmetleri kabul edilenlerden Kuruma bildirilmediği tespit edilenlerin tescil işlemleri kurumca re'sen yapılacaktır. İsteğe bağlı sigortalı kavramı primini kendi ödeyen ibaresi ile değiştirilmiştir.

Hizmet kayıtları kapsamı

Sigortalı hizmet kayıtlarında bundan sonra hizmet kayıtları, sigortalıların zorunlu sigorta kapsamındaki çalışmaları, yurt içi

ve yurt dışı hizmet borçlanmaları, primini kendi ödeyen sigortalılara ait giriş ve çıkış tarihleri, prim ödeme gün sayıları, prime esas kazançlar ve diğer bilgiler yer alacaktır.

İşten ayrılış bildirgelerinde yasal süre

İşverenlerin kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verdikleri işyerlerinde ilk defa sigortalı çalıştırmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya başlamış olan sigortalılardan hizmet akdi sona erenlerin söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihi takip eden onuncu güne kadar verilen işten ayrılış bildirgeleri yasal sürede verilmiş sayılacaktır.

"Çalışma gücü ve meslekte kazanma gücü kaybı oranı tespiti" kavramı "maluliyet tespiti" olarak değiştirilmiştir.

Türkiye'de ikamet eden yurt dışında çalışanların primleri

Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelere çalışmak üzere götürülen Türk işçiler için isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulandığından belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla, sigortalı tarafından belirlenen günlük kazanç üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi alınacaktır.

4/b sigortalılarının prime esas günlük kazanç beyanları

4/b sigortalılarının e-devlet üzerinden yapılan prime esas

günlük kazanç beyanları, kuruma verilmiş beyan olarak kabul edilecektir. Prime esas kazanç beyanı ay içinde bir kez verilebilir. Aynı ay içinde başlatılan yeniden sigortalılık hali hariç olmak üzere, sigortalılık süresi sona erdikten sonra beyanın geçerliliği ortadan kalkar.

4/b sigortalı olduğu sonradan anlaşılacak ve tescil işlemleri sonradan geriye yönelik olarak yapılan sigortalıların prime esas kazançları, tescil işlemlerine ilişkin bildirimden tebliğinden itibaren 1 ay içerisinde beyanda bulunulması ve beyanın 1.10.2008 ve sonraki sürelerle ilişkin olması şartıyla kabul edilecektir.

Aylık prim ve hizmet belgesinin düzenlenmesi, verilmesi, saklanması ve ödenmesi

Toplu iş sözleşmesine taraf olan işyerlerinde, Yüksek Hakem Kurulu veya mahkeme kararıyla sigortalılara geriye dönük ödeme yapılması gerektiği durumlarda, işverene tebliğ edildiği tarihi takip eden ayın işyerinin özel nitelikte olması halinde 23'üne, resmî nitelikte olması halinde 7'sine kadar, kuruma e-sigorta kanalıyla gönderilmesi veya kağıt ortamında verilmesi ve aynı ayın sonuna kadar ödemek gerekmektedir.

İhale konulu işlerde araştırma ve re'sen yapılacak işlemler

Asgari işçilik değerlendirmelerinde, işin sözleşmesinde çalıştırılacak sigortalı sayısı belli olmayan ve devamlı işyerlerinden yapılan ihale konusu işler için kimlerin çalıştığı ihale makamınca kuruma bildirilmesi halinde, araştırma işleminde sadece bu kişilerin kazançları kuruma bildirilmiş kazanç tutarı olarak dikkate alınacaktır. Devamlı iş yerinde çalışan diğer kişilerin kazançları dikkate alınmayacaktır.

Özel nitelikteki inşaatlarda araştırma ve re'sen yapılacak işlemler

Yeni düzenleme ile defter ve belge tutma yükümlülüğü bulunmayan işverenler tarafından yapılan ve ihale konusu olmayan bina; tamirat, tadilat, tesisat, güçlendirme ve yıkım işlerinde araştırma işlemi yapılmayacaktır.

Tescil edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan ihale konusu işler ile özel nitelikteki bina inşaatı işyerlerinde, işin başlangıç ve bitiş tarihleri, ilgili idarelerden alınacak belgelerle tespit edilerek işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespitine ilişkin araştırma işlemi ünitece yapılır. Ünitelerde bu nitelikteki işyerlerinde yapılan araştırma işleminde esas alınan asgari işçilik oranında eksiltme yapılmaz.

Ünitece hesaplanan borca işverence faturalı işçilik ödemeleri veya başka nedenlerle itiraz edilmesi halinde, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca inceleme yapılır.

İtibari hizmet süreleri ve itibari hizmet süresi primi

İşverenlerce, 4/(a) bendi kapsamındaki sigortalılar için, Ek-9 aylık prim ve hizmet belgesi çalışmanın olduğu yılın son ayında tespit edilerek internet veya elektronik ortamda bildirilir.

Aralık ayından önce görevinden ayrılanların itibari hizmet sürelerine ait prim belgesi, yılın son ayı beklenilmeden 4/ (a) bendine tabi sigortalılar için ise ortalama günlük kazancı işten ayrıldığı aya ait aylık prim ve hizmet belgesindeki prime esas kazanç tutarı ve prim ödeme gün sayısı esas alınmak suretiyle hesaplanır ve aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken süre

inde Kuruma verilir. Muhteviyatı prim tutarları da bu aya ait primlerin ödenmesi gereken süre içinde ödenir.

Başvuru veya bildirim şekline göre itibar edilen tarih

Adi posta veya Kuruma doğrudan yapılan başvuru ve bildirimlerde, başvuru veya bildirim kurumun gelen evrak kayıtlarına intikal tarihi; taahhütlü, iadeli taahhütlü, acele posta servisi, PTT Alo Post veya PTT Kargo ile yapılan başvuru ve bildirimlerde ise başvuru veya bildirim postaya veya kargoya verildiği tarih; başvuru veya bildirim tarihi olarak kabul edilir.

Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanların sigortalılığı ile Kısmi süreli çalışan şoför ve sanatçıların sigortalılıklarına ilişkin her aya ait primlerini takip eden ayın sonuna kadar kuruma ödemeleri gerektiği düzenlenmiştir.

Ev hizmetlerinde ay içinde 10 günden az çalışanlar

Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştığı kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için ise, çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak çalıştırılanlarca prime esas günlük kazanç alt sınırının %2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenir. Bu kişiler hakkında hastalık sigortası hükümleri uygulanmaz. İş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

• Sigortalının iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için iş kazasının olduğu, meslek hastalığının ise öğrenildiği tarihten itibaren en az on gün önce sigortalılığının tescil edilmiş ve sona ermemiş olması,

• Bu kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi veya sürekli iş göremezlik geliri ya da malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanabilmesi için ise prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şarttır.

İş kazası ve meslek hastalığı bildirimlerinin kolluk kuvvetlerine derhal kuruma ise kazadan sonraki en geç 3 iş günü içerisinde yanlarında çalıştıkları

kişiler tarafından bildirilmesi, bildirim yanlarında çalıştıkları kişiler tarafından yapılmaması durumunda ise kendilerince Kuruma aynı süre içerisinde yapılması gerekmektedir. Ancak bu kapsamdaki sigortalıları çalıştıranlar işveren sayılmadığından doğacak zarar da kendilerine rücu edilmeyecektir.

Sosyal güvenlik destek primine tabi çalışma
Kanunun yürürlüğe girdiği

tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar ile vazife malullüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında 4/ (b) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Kamu ihalelerine katılmaya engel olan vergi borçları

Av. Haydar Şenöz

1. Giriş

Kamu İhale Kurumu'nun 2015 yılı istatistiklerine göre geçtiğimiz yıl içerisinde 130 milyar TL'lik kamu alımı gerçekleşmiştir.(1) Her yıl büyümekte olan kamu alımları piyasasından pay almak isteyen istekliler ile idarelerin piyasa kurallarının işlendiği temel mevzuat 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'dur.

İdarelerimiz bu kanun uyarınca ihtiyaçlarını tedarik için ihaleye çıkmakta ve isteklilerimizde bu kanun düzenlemeleri doğrultusunda tekliflerini hazırlamakta ve ihale komisyonlarınınca değerlendirilmektedirler.

İsteklilerimizin ihalelere teklif vermeleri için gerekli koşullardan birisi de vergi borçlarının olmamasıdır. Bu yazımızda Kamu İhale Genel Tebliği'ndeki(2) düzenlemeler ve son yayınlanan Kamu İhale Kurulu kararları doğrultusunda yargı harçları borçlarının kamu ihalelerine katılmaya engel olan vergi borçları çerçevesinde değerlendirilip değerlendirilmeyeceği açıklanacaktır.

2. Kamu ihalelerine katılmaya engel olan vergi borcu kavramı hakkında bilinmesi gerekenler

İsteklilerin ihalelere teklif vermelerinde vergi borcu kavramına ilişkin temel düzenleme Kamu İhale Kanunu'nun 10. maddesinde olmakla beraber Kamu İhale

Genel Tebliği'nde bu konuya ilişkin ayrıntılar yer almaktadır.

2.1. 4734 sayılı kanunda vergi borcu ile ilgili olarak nasıl bir düzenleme mevcuttur?

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhaleye Katılımda Yeterlilik Kuralları" başlıklı 10. maddesinin dördüncü fıkrasında ihale dışı bırakılacak istekliler 10 bent halinde belirtilmiştir. Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

- a. İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.
- b. İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.
- c. Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.
- d. Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan.
- e. İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen.
- f. İhale tarihinden önceki

beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.

g. İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan.

h. Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen.

i. 11. maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan.

j. 17. maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda buldukları tespit edilen."

Madde metninden anlaşılacağı üzere yerli istekliler açısından Türkiye'de eşik değerler üzerindeki ihalelere(3) katılabilecek yabancı istekliler açısından da kendi ülke mevzuatları açısından kesinleşmiş vergi borcu olan istekliler ihale dışı bırakılacaklardır.

Ayrıca Kamu İhale Kurumu, aynı maddenin ilerleyen bölümünde Gelir İdaresi Başkanlığı'nın uygun görüşünü alarak vergi borcu kapsamına girecek vergileri; tür ve tutar itibarıyla belirlemeye yetkili kılınmıştır.

2.2. Vergi borcu tüm vergiler için geçerli midir?

4734 sayılı kanunun 10. maddesinin dördüncü fıkrasının

(d) bendinde kesinleşmiş vergi borcu olanların ihale dışı bırakılacaklarına ilişkin genel düzenleme olmasına rağmen Kamu İhale Genel Tebliği'nde vergi borcu kapsamına girecek vergiler, tür ve tutara ilişkin ayrıntılar yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 17. maddesindeki açıklamalar doğrultusunda isteklilerin, yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim, banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiye ilişkin vergi asılları ile bu vergi türlerine ait vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçlar vergi borcu olarak kabul edilecektir.

2.3. Kesinleşmiş vergi borcu ne demektir?

Dikkat edilecek olursa Kamu İhale Genel Tebliği'nde isteklinin borçları ile ilgili olarak kesinleşmiş vergi borcu kavramı bulunmaktadır. Bu kavrama ilişkin açıklamalar yine Kamu İhale Genel Tebliği'nde bulunmaktadır. Bu düzenlemeler doğrultusunda, isteklinin;

a. Beyan üzerine alınan veya maktu olarak belirlenip ödemesi belirli tarihlerde yapılan vergilerde ödeme vadesi geçmiş olup ödeme yapılmamış ise kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

b. Vergi borcunun 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde cebren tahsili yolunda tesis edilen işlemlere karşı dava açılması halinde, bu dava süresinde veya sonucunda takip ve tahsili durduracak geçici veya nihai bir karar bulunmadığı durumlarda kesinleşmiş vergi borcu olduğu,

c. Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı vergi

yargısında dava açılmışsa bu dava üzerine tahsil edilebilir hale gelmiş ve süresinde ödenmemiş olacak bulunmadığı sürece kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

ç. Resen, ikmalen veya idarece yapılan tarhiyatlara karşı dava açma süresi geçirilmediği sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı,

d. Vadesi geçtiği halde ödenmemiş ancak vergi idaresi tarafından taksitlendirilmiş veya tecil edilmiş vergi borçlarının, vadesindeki ödemeler aksatılmadığı sürece, kesinleşmiş vergi borcu olmadığı kabul edilecektir.

2.4. Yargı harçları kesinleşmiş vergi borçları çerçevesinde değerlendirilebilir mi?

Sorumuzun cevabı son günlerde yayınlanan bir Kamu İhale Kurulu kararında verilmiştir.(4)

İhale işlem dosyasının incelenmesi neticesinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi Destek Hizmetleri Başkanlığınca gerçekleştirilen "Temizlik Hizmeti Alımı (2017-2018-2019)" ihalesine üç isteklinin teklif verdiği, idarece ihale komisyonu kararı alınmadan önce ihaleye teklif veren isteklilerin ihale tarihi itibarıyla vergi borcunun bulunup bulunmadığına ilişkin Gelir İdaresi Başkanlığı İnternet Vergi Dairesi'nden sorgulama yapıldığı, yapılan sorgulama sonucunda başvuru sahibi Y... Tem. Org. ve Tic. Ltd. Şti.nin ihale tarihi itibarıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 22/A maddesi kapsamında vadesi geçmiş 8.012,79 TL tutarında veraset ve harç borcunun bulunduğu ve 06.12.2016 tarihli ihale komisyonu kararı ile anılan isteklinin teklifin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Teklifi değerlendirme dışı bırakılan

istekli bu işlemi Kamu İhale Kurulu'na şikâyet etmiştir. Kamu İhale Kurulu'nun Kamu İhale Kurulu'nun 04.01.2017 tarihli ve 2017/UH.1-27 sayılı kararında, istekli adına Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet adresi olan "https://intvd.gib.gov.tr" adresinden yapılan sorgulamada anılan istekliye ait 560,65 TL gecikme zammı, 7.452,14 TL yargı harcı olduğu görülmüştür.

"Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerinden yıllık gelir, yıllık kurumlar, katma değer, özel tüketim, özel iletişim ve banka ve sigorta muameleleri vergileri, gelir ve kurumlar vergisine ilişkin tevkifatlar ve geçici vergiye ilişkin vergi asılları ile bu vergi türlerine ait vergi ziyai cezaları, gecikme zam ve faizleri bağlamında toplam 5.000 TL'yi aşan tutarlardaki borçların vergi borcu olarak kabul edildiği anlaşılmakta olup söz konusu vergi türleri içerisinde yer almayan hatta niteliği itibarıyla vergi sınıflandırması içerisinde bulunmayan yargı harcının ve söz konusu harca ilişkin gecikme zammının 4734 sayılı kanunun 10. maddesi bağlamında kesinleşmiş vergi borcu olarak değerlendirilmeyeceği dikkate alındığında, idarece anılan isteklinin ihale dışı bırakılması işleminin yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır." denilerek yargı harçları ve faizlerinin kesinleşmiş vergi borcu kapsamında değerlendirilmeyeceği doğrultusunda karar verilmiştir.

Sonuç

Kamu ihaleleri şüphesiz ekonomimiz açısından önemli bir itici güçtür. 2015 yılı Kamu İhale Kurumu verilerine göre 130 milyar TL'lik bu önemli paydan almak isteyen isteklilerimizin sağlaması gereken çeşitli şartlar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10. maddesinde sayılmakla birlikte; bu şartlardan birisi de isteklilerin

kesinleşmiş vergi borcunun olmamasıdır.

Kesinleşmiş vergi borcunun olması ile ilgili düzenlemeler yukarıda açıklamış olduğumuz doğrultu da olmakla beraber temel olarak Kamu İhale Tebliğindeki düzenlemeler doğrultusunda 5.000 TL'nin

üzerindeki vergi borçları isteklilerin ihalelere katılımını engelleyecektir.

Ancak kanun koyucu vergi borçlarının kapsamını kendi belirlemeyerek Kamu İhale Kurulu'na 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 10. maddesinde bu hususa ilişkin olarak yetki vermiştir.

Kamu İhale Kurulu'nun makalemizde yer verdiğimiz kararında yargı harçları ve faizlerinin Kamu İhalelerine engel olacak kesinleşmiş vergi borcu kapsamında değerlendirilmeyeceği belirtilmektedir.

Sonnot

1) www.kik.gov.tr/istatistik/2015

2) 22.08.2009 tarihli ve 27327sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

3) Eşik değerler 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 8. maddesinde düzenlenmiştir.

4) Kamu İhale Kurulu'nun 04.01.2017 tarihli ve 2017/UH.1-27 sayılı kararında

“Gülzâr pür-melâl ise...”

Av. Taner Özkan

Bir Hitit köylüsü buğday tanesini alıp tanrısına dönerek “Önce şu toprağa, sonra şu yağmur gelen gökyüzüne en son sana bu buğdayı borçluyum” der. Onca zahmet çekip aşını elde etmenin mutluluğu ve yaratma huzuruyla çekilir küçük topraktan evine. Şükrettiği güneşi batarken, gecenin hafif serinliğinde uyumaya çalışır. Çalı çırpyla yaptığı yastığına başına koyar koymaz yarın sevişeceği buğday tanelerinin hasretini çeker. Ve ardından bin yıllık bir uykuya dalar...

Hitit köylüsünün buğday doğurduğu bu toprakları acımadan hadim ettik. Ne toprakla sevişmeyi ne onu okşamayı bildik. Ve hala öğrenmek için bir çaba göstermiyoruz. Binlerce yıldır bizi ve tüm eski dünyayı her anlamda besleyen Anadolu topraklarını, üretme hali durdurulmuş bir fahişeye dönüştürdük. Suni zevklerimizimize balmumumdan kaleler inşa edip buna üretim diyoruz. Toprak zor şekil alıyor, bize kendini kolayca teslim etmiyor diye toprağa savaş açıyoruz. Toprağı işgal edebilme gaffetine kapılarak elimizdeki kimyasal üretim maddelerini ve hırşımızı toprağın en mahrem yerlerine serpiyoruz. Anlığını, onurunu ve coşkusunu iğfal ettiğimiz toprağın üzerinde hangi ekin baş verir, hangi rüzgâr eser, hangi kuş uçar bilemem. Tek bildiğim bu güzel

toprakların tarlaları, çayırıları ve yaylaları dokunmayı bilen, toprağın kokusunu avuçlarına süren birilerini bekliyor. O gün gelene kadar Anadolu’nun gül bahçelerinde hüznün devam edecektir...

“...bülbül de lâl ise...”

Topraklara seslenenler vardır, toprak bu seslerden can bulur bu seslere yönelir. Bu bir rüzgâr, bir paylaşım ahengi, kardeşlik türküsü, halay veya horan sesi olabilir. Seslerin neşesini elimizden geçiriyoruz. Toprağın neşesi insandan gelir insan kör ve putlaşmış şekilde güce ve suni yaratılmışlıklara kapılırsa ihanet içine dalmış ve toprağı coşkudan mahrum bırakmış olur. Coşkuda yaşayanı bir başka yaşayan yani içinde devinim olan tatmin edebilir, aksi halde betondan heykellere can vermeye çalışan kıpırdayan etten kemikten şeylere döneriz. Hâlbuki biz toprağımıza toprağımız da bize devinim zenginliği vermeli. Her canlıda ses vardır, duymak için organ olarak sadece kulak kullanılmaz. Her şey konuşur duyabilene...

Ah o sesler toprağı doğurutan bizi en saf halimize döndüren sesler, yaramaz bir filki canlılığında doğal sesler korosuna karışmalıyız. Anadolu saf sesini bize ulaştırmak için her bir köşesinde bize bahçeler sunmuş biz ise o bahçelere uçmayı unuttuk. Kalmışız günlük bönlüklerin içinde sırtımızda

para kazanma hırşısıyla. Körebeyi oyununu geçip kör-insan modeline saplandık. Kurtuluş gül bahçelerinde ötmekte, sonsuza bakmakta sonsuz olmakta. Bir güle ötmek bir hüznü coşku olmaktadır.

“...Siz müjde-î bahârı veren bâd olun dedi...”

Gül bahçemiz Anadolu hüznü dolu, bülbülleri ise sessiz sedasız geziniyor ona aşkını ötemiyor ona dokunamıyor ona canan olacak sesini veremiyor. İçinde canlar varken can çekişen Anadolu. Gözlerimizin önünde sessizliğimiz içinde hiç oluyor...

Anadolu’nun bülbülüne ne oldu? Çöle dönen cananına neden ötmüyor? Bülbülü lâl olan Anadolu var karşımızda. Gül bahçemize bülbülleri getiren rüzgârları bekliyoruz. Bizim umudumuz bin yıllardır çölü gül bahçesine çeviren rüzgârlardır. Nereden eseceği belli olmayan müjdeli o rüzgârlar. Bir gün Ural dağlarının arkasından bir gün Karadeniz sahillerini özgürlük aşkına boğan, oradan Anadolu’nun kalbine kadar esen rüzgârlar...

O rüzgârlar gelecek elbet bizi biz yapacak bahçelerimizi güllerle donatacak bülbüllere nameler öğretecek rüzgârlar. En son gelen rüzgârımız bize rüzgâr olmayı da öğretti, esip geçmedi bülbül olup kendi bahçemizi âbâd edecek, gülü koklamayı güle canan

olmayı da öğretti. Hatırlamamız gereken şu, bizler de rüzgâr olmayı bilmeliyiz. Dağları aşacak vadilere aşk tohumu bırakacak bizleriz. Bırakmayalım Anadolu'yu rüzgarsız, eselim her vakit yılmadan içimizdeki nağmeleri canlı tutarak hürriyet ateşini harlayarak ve öğreterek gönüllere

eselim. Eteklerinde yaşadığımız Ulu-dağları tanıyıp kavgamızı dağların kalbinden çıkararak hüznü dolu bahçelere seslenerek ötelim... Ötemeyen bülbülleri konuşmayı bırakalım kendimiz bülbül olalım...

"Tohumları getiren bahar

rüzgârlarına selam olsun!"
"...
Gülzâr pür-melâl ise bülbül de lâl ise
Siz müjde-î bahârı veren bâd olun dedi
..."

Y.Kemal

Davacı vekilinin duygu dünyası

Av. Ali Osman Kufacı

"Davacı vekiline soruldu" dedi hâkim. Dava ortada idi, ama kazanacağı yönünde ümitleri vardı davacı avukatının...

"Önceki beyanlarımızı tekrar ediyoruz" diyerek söze başladı, davanın esasına ilişkin birkaç cümle sarfetti. "Davanın kabulüne karar verilmesini talep ediyoruz" diyerek sözlerini bağladı. Hâkimin, söylediği her kelimeyi zapta geçirmesinden ve birkaç söz fazla söylemesine izin vermesinden bir şeylerin ters gittiğini anlamıştı. 12 yıllık tecrübesinden biliyordu ki eğer bir hâkim avukatı uzun konuşTURuyor ve sözünü kesmiyorsa durum aleyhinedir.

Birden bütün ümidini yitirdi. Acaba diyerek hâkimin yüzüne baktı. Uzun zamandır bu hâkimin mahkemesinde duruşmalara giriyordu. Bugüne kadar hâkimin yüzünde en ufak bir mimik, tebessüm veya başkaca hiçbir duygu ifadesi görmemişti. Hâkimin yüzünde yine hiçbir duygu ifadesi, vereceği karara ilişkin en ufak bir belirti yoktu. Ama bilirkişi raporu lehine idi. Davanın reddini gerektirecek ciddi bir gerekçe yoktu.

Hâkim "Davalı vekilinden soruldu" dedi. Davalı vekili avukat "Önceki beyanlarımızı tekrarlar davanın reddine karar verilmesini talep ediyoruz" diyerek sözlerini tamamladı.

Ve hâkim yeniden söze başladı. Davacı vekili avukatın zihninde

kaygı ve ümit kavga ediyorlardı. Ama kaygı daha baskın gibiydi. "Gereğesi ayrıntılı kararda açıklanacağı üzere" avukatın bakışları hâkime kilitlemişti. Durumun aleyhine gittiğini anlayabiliyordu, ama içindeki umut kaybolmuş değildi. Hâkim "Davanın..." diye devam etti.

Ret halinde müvekkiline nasıl söyleyeceğini düşündü. Söze nasıl başlamalıydı. "Ahmet Bey size kötü bir haberim var" veya "Ağabey nasılsın? Senin dava var ya..." ya da "Ağabey bu ülkede hukuk bitmiş...", "Ooo Ahmet Ağabey nasılsın? Senin dava vardı ya onda temyiz hakkı kazandık ağabey...", "Bir dakika belki kabul olur, bilirkişi raporu da lehimize, yok canım reddolmaz. Yok yok niye reddolsun ki?" dedi içinden...

"Reddine dair karar davacı vekili ve davalı vekilinin yüzüne karşı..." hâkimin iki dudağından günde belki de onlarca kere sarf ettiği, bir dosyadan daha kurtulduğundan başkaca bir anlam taşımayan sözler çıkarken, davacı avukatı artık duruşma salonunda değildi. Nerde olduğunu bilmiyordu. Hiçbir şey düşünmüyor, duymuyor, hiçbir şey hissetmiyordu. Sanki birisi zamanı, dünyayı her şeyi durdurmuş gibi idi. Uzay boşluğu aklına geldi. Gezegenler, galaksiler. Astronot kıyafeti içerisinde uzay boşluğunda savruluyordu. Dünyayı, ayı, güneşi uzaktan görebiliyordu. Omuzunda Amerikan bayrağı

olup olmadığını kontrol etti. "Bir insan için küçük, insanlık için çok büyük bir adım" sözü aklına geldi.

"Avukat bey, avukat bey" dedi mübaşir. Duruşma zaptını uzatmış avukatın almasını bekliyordu. Avukat kendine geldiğinde hâkim çoktan başka dosyayı almış "davacı ve davalı vekili geldi, başka gelen olmadı, açık duruşmaya başlandı" girizgâhını tamamlamıştı. Hatta alınan dosyanın davacı avukatı gelmiş onun kürsüyü boşaltmasını bekliyordu.

Mübaşirin sesi ile kendine gelen avukat yeniden duruşma salonuna döndü. Zaptı aldı, dosyasının içine koydu, çantasını açtı, dosyayı çantasına yerleştirdi yavaş adımlarla duruşma salonundan çıktı.

* Kişiler ve olaylar kurgudur.
10.07.2014

Sulh

Av. Burak Pırlı

Yargılama sürecinin uzunluğu ve sürecin taraflara maliyeti göz önüne alındığında, tarafların sorunlarını uzlaşarak çözebilmesinin önemi her geçen gün artmaktadır. Uzlaşma anlamına gelen sulh, eski usul kanunu döneminde de kullanılmasına rağmen ancak 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile tam anlamıyla yasal dayanağına kavuşmuştur. Yargının artan iş yükü nedeniyle, kanunlarımıza, uyuşmazlığın mahkeme haricinde çözülmesini sağlayacak alternatif çözüm yolları eklenmektedir. Sulh kurumu da yine yargının artan iş yükünü hafifletme gayesi göz önüne alınarak usul kanununa eklenmiştir. Sulh; hukuk sistemimizde, tarafların, uyuşmazlığı iradelerine uygun ve uzun yargı sürecini beklemeden sonlandırması amacıyla yerini almışsa da taraflarca sıkça tercih edilen bir usul kurumu olma niteliğini henüz elde edememiştir.

Tarafların, taleplerinden kısmen veya tamamen vazgeçerek, bir kısım talepleri ise kısmen veya tamamen kabul ederek oluşturdukları sulh sözleşmesi, gerek maddi hukuk alanında gerekse de usul hukuku alanında bazı sonuçlar doğurmaktadır. Çalışma içerisinde sulh kavramı ve sulhun hukuki niteliği incelenecek olup bu noktada taraflar arasında kurulan sulh sözleşmesinin, mahkeme huzurunda yapılması ile mahkeme haricinde yapılması arasındaki farklar ve her koşulda

sulh sözleşmesinin maddi hukuk ve usul hukukundaki sonuçları açıklanacaktır.

Çalışmanın ilerleyen kısımlarında, sulhun benzer kurumlarla farklı yönleri irdelenecek olup bu çerçevede sulh kavramının temelini "karşılıklı fedakârlık" ilkesi olduğundan bahsedilecektir. Aynı zamanda sulh sözleşmesinin tarafları ile hüküm ve sonuçları, farklı kanunlarda yer alan hükümlerle birlikte incelenecek olup çalışmanın son bölümünde, şarta bağlı sulh kavramının mümkün olup olmadığı, sulhun müteselsil borçlular ve müteselsil alacaklılara olan etkisinden bahsedilecek, sulhun ferî haklara etkisi, sulh sözleşmesinden dönmenin hangi hallerde mümkün olduğu ve sulh sözleşmesinin sona ermesi irdelenecektir.

Çalışmanın tamamında, sulh sözleşmesinin mahkeme huzurunda ve mahkeme haricinde yapılması halinde sonuçlarının farklılaşabileceğine dikkat çekilecek ve sulhun maddi hukuk ve usul hukukundaki sonuçları ayrı ayrı incelenecektir. Üç ayrı bölüm halinde hazırlanan çalışma sonuç bölümü ile sonlandırılacak olup üç bölüm içerisinde edinilen kanaat, sonuç bölümünde tekrarlanacaktır.

Birinci bölüm

Sulh ve sulh sözleşmesi kavramı, sulh sözleşmesinin unsurları, benzer kurumlarla ilişkisi

A. Sulh ve sulh sözleşmesi kavramı, sulh sözleşmesinin unsurları

1. Sulh ve sulh sözleşmesi kavramı

Bariş, uzlaşma anlamına gelen sulh(1) 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda açıkça yer almamaktadır(2). Sulh, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı anlaşarak sonuçlandırmaları olarak kabul edilmektedir(3). HUMK ile doğrudan düzenlenmeyen(4) sulh kavramı 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile tam anlamıyla yasal dayanağına kavuşmuştur. HMK öncesinde de sulh(5) dolaylı olarak(6) uygulamada yer edinmiştir(7). Sulh; mahkeme huzurunda yapılan sulh ve mahkeme dışında yapılan sulh olarak ikiye ayrılmaktadır(8). Yasal dayanağı bulunan mahkeme huzurunda yapılan sulh(9), görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir(10).

Mahkeme huzurunda yapılan sulh kavramının hukuki niteliği konusunda öğretilerde çeşitli görüşler(11) mevcuttur. Birinci görüşe göre mahkeme huzurunda yapılan sulh, tamamıyla usul hukukuna ait bir kurum olup maddi hukuka ait sulh sözleşmesi arasında isim benzerliği dışında ortak bir yön bulunmamaktadır. İkinci görüşe göre mahkeme önünde yapılan

sulh maddi hukuk kurumu olup usul hukuku kurumu değildir. Bu görüşü savunanlar ise kendi içerisinde mahkeme önünde yapılan sulhun usul hukuku ile bağlantısı olduğunu ve olmadığını savunanlar olarak ikiye ayrılmaktadır. Üçüncü görüşe göre; mahkeme önünde yapılan sulh bir usul hukuku sözleşmesidir ve bu sözleşme maddi hukuk sözleşmesiyle bağlanabilir. Sulh ile aynı zamanda maddi uyumsuzluk da sona erdirilmekte ise mahkeme içi sulh ve sulh sözleşmesi tek bir vakianın hukuki anlamda bağımsız iki farklı bölümüdür. Mahkeme içi sulh ise saf usuli karakterde kabul edilir. Dördüncü ve son görüş ise mahkeme içi sulhu ne saf bir usul hukuku kurumu ne de özel hukuk sözleşmesi olarak görmektedir. Mahkeme içi sulh karma karakterli bir hukuki kurumdur(12). Sulh sözleşmesine, özel hukuk sözleşmelerine ilişkin hükümler de uygulandığından sulhun saf bir usuli kurum olması kabul edilemeyecektir. Mahkeme huzurunda yapılan sulh ise uyumsuzluğu sona erdirdiğinden ve ilam hükmünde olduğundan salt maddi hukuk ile de ilişkilendirilemeyecektir. Mahkeme içinde yapılan sulh, kanaatimizce karma karakterli hukuki bir kurumdur(13).

Mahkeme dışında yapılan sulh ise mahkeme huzurunda yapılan sulhtan farklı olarak tamamıyla maddi hukuk hükümlerine tabi bir sözleşmedir(14). Mahkeme dışında yapılan sulh, TBK ve diğer kanunlar ile düzenlenmediğinden isimsiz sözleşme(15) olarak kabul edilmektedir(16).

2. Sulh sözleşmesinin unsurları

Sulh; tarafların karşılıklı fedakârlıkta bulunarak, aralarındaki hukuki ilişkiye dair anlaşmazlık veya şüpheye sözleşme ile son vermeleridir. Bu tanım esas alındığında sulhun üç unsuru bulunmaktadır. Bu

üç unsur; Taraflar arasında bulunan hukuki ilişki, hukuki ilişkinin uyumsuzluğunun konusunu oluşturması ve tarafların birtakım taleplerinden karşılıklı olarak vazgeçmesidir(17).

Taraflar arasında hukuki işlem bulunması sulhun ilk şartıdır. Tek taraflı hukuki işlemlerde sulh sözleşmesi söz konusu değildir. Tarafların hukuki ilişki hakkında tereddüt halinde olmaları ise sulhun ikinci şartıdır. Uyumsuzluk hukuki ilişkinin temelini oluşturmaktadır. İleride doğabilecek uyumsuzluklar hakkında da sulh mümkündür.

Son şart olarak; sulh sözleşmesinde tarafların birtakım taleplerinden karşılıklı olarak vazgeçmeleri gerekmektedir(18). Karşılıklı fedakârlık ilkesi, sulhu benzer kurumlardan ayırmaktadır(19). Sulh sözleşmesi, davacının taleplerinin bir kısmını veya tamamını davalının kabul etmesi, davacının da taleplerinden kısmen veya tamamen vazgeçmesi halinde ortaya çıkmaktadır. Ancak her zaman sulh, kısmi feragati ve kısmi kabulü içermeyebilir(20). Talebin tamamen kabulü veya talepten tamamen feragat içeren sulh halinde bu durum ortaya çıkmaktadır.

B. Sulh sözleşmesinin benzer kurumlara ilişkisi

1. İbra

İbra(21), borç ilişkisinde borçlunun borcunu ifa edip etmediğine bakılmaksızın borcun sona ermesini sağlayan bir kurumdur. İbra sözleşmesinde sadece alacak hakkı bulunan taraf hakkından kısmen veya tamamen vazgeçmekte iken sulh sözleşmesinde karşılıklı fedakârlıkta bulunulmaktadır(22). İbradan bahsederken Karayolları Trafik Kanunu'nun ibraname hususunda özel bir düzenleme getirdiğinden(23)

de bahsetmek gerekecektir. Özellikle karayolları zorunlu mali sorumluluk sigortasından doğan tazminat davalarında sigorta şirketlerini ibra eden sözleşmelerde dikkat edilmesi gereken hususları belirten kanun koyucu sigortacının hukuki sorumluluğunu ortadan kaldıran veya daraltan anlaşmaları geçersiz kılmıştır. Tazminat miktarına ilişkin ibranamenin ise geçerli olduğu ancak ibranamede yazılı tutarın yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olması halinde ise ibranamenin düzenlenme tarihinden itibaren iki yıl içerisinde iptal edilebileceği belirtilmiştir(24). Kanunda yazılı iki yıllık süre hak düşürücü süredir(25). İbranın iki yıl içerisinde iptali talep edilmediği müddetçe, ibraname tarafları bağlamaktadır(26). İbra sözleşmesi alacak hakkını kısmen veya tamamen ortadan kaldırdığından her zaman tasarruf işlemi iken sulh sözleşmesi bazen borçlandırıcı işlem olarak da karşımıza çıkmaktadır(27).

2. İkale sözleşmesi

Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenmemiş olan ikale sözleşmesi, taraflar arasındaki mevcut borç ilişkisini bozma amacıyla yapmış oldukları yeni bir sözleşmesidir(28). İkale sözleşmesinde ayırt edici unsur "makul yarar" kavramıdır(29). İkale sözleşmesinde güç dengesinde zayıf olan lehine "makul yararın" bulunması gerekmekte iken sulh sözleşmesinde "karşılıklı fedakârlık" bulunmalıdır(30). İkale sözleşmesinde daima iki ayrı sözleşme bulunmakta iken sulhta daima ikinci bir sözleşme zorunluluğu yoktur. Nitekim haksız fiillerden doğan tazminata ilişkin taraflar sulh sözleşmesi ile borcu sona erdirebilmektedir(31).

İş Hukuku alanında ikale sözleşmesi geniş alanda uygulanmakta ise de gerek yasal

kesintilerden muaf şekilde kıdem tazminatı ödemenin mümkün olmaması gerek iş sözleşmesinin ikale ile sona ermesi halinde işçinin işsizlik sigortasından yararlanma hakkının ortadan kalkması gerekse de işçiye verilecek makul yarar kavramının mahkemelerce farklı yorumlanması nedeniyle sulh sözleşmesi de ikale sözleşmesine alternatif olmak üzere işçi ve işveren arasında uygulanmaya çalışılmaktadır(32).

3. Davayı kabul

Davayı kabul(33), davalının tek taraflı irade beyanı ile davacının talebinin kısmen veya tamamen mevcut olduğunu, mahkemeye sözlü veya yazılı ile bildirmesidir(34). Davayı kabul, tek taraflı irade beyanıyla ortaya çıkmaktadır. Sulh ise taraflar arasındaki ilişkide karşılıklı fedakârlık içermelidir(35) Davayı kabulün aksine, mahkeme huzurunda yapılan sulh görülmekte olan davada tarafların arasındaki uyuşmazlığı kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla yapılan bir sözleşmedir(36). Mahkeme dışı sulh ise ancak hâkim önüne taşınarak mahkeme içi sulha dönüşürülebilir.

4. Davadan feragat

Davadan feragat(37), davacının talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir(38). Davadan feragat tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri davalarda mümkündür. Davadan feragatin hüküm doğurabilmesi için karşı tarafın kabulüne ihtiyaç bulunmamaktadır(39). Feragat tek taraflı bir beyandır(40). Feragat, hüküm kesinleşinceye kadar her an yapılabilecektir(41). Davadan feragat, tek taraflı bir işlem iken sulh en az iki kişinin iradesi ile kurulan sözleşmedir. Bir diğer fark da davacının davadan feragat etmesi halinde, yargılama giderlerine kendisinin

katlanması gerekirken sulhta taraflar yargılama giderleri konusunda anlaşılır ve o oranda taraflar yargılama giderlerine katılırlar. Ancak anlaşma olmaz ise sulhta, mahkeme kabul ve feragat oranlarına göre davacı ve davalıyı yargılama giderlerine mahkûm eder(42). Ayrıca şarta bağlı sulh mümkün iken şarta bağlı feragat mümkün değildir(43).

İkinci bölüm

Sulh ve sulh sözleşmesinin kurulması, tarafları, sulh sözleşmesinin hükümsüzlüğü

A. Sulh ve sulh sözleşmesinin kurulması

Taraflar, mahkeme huzurunda sözlü olarak sulh olmak istedikleri takdirde, sözlü beyanların tutanağa geçirilmesi, taraflara okunması ve taraflarca imzalanması gerekmektedir. Yazılı sulh taleplerinde ise tarafların bu husustaki dilekçelerinin tutanağa yazılarak eklenmesi gerekmektedir. Yani, mahkeme huzurunda yapılan sulhun tutanağa geçirilmesi, taraflara okunması, onların onayının alınması, varsa itirazlarının da tutanağa geçirilmesi zorunludur(44). Bu husus hâkim tarafından re'sen gözetilmektedir. Tarafların, dava devam ederken mahkeme dışında yapmış oldukları sulha ilişkin anlaşmayı mahkemeye ibraz etmeleri halinde, sulh anlaşmasının mahkemeye verildiği tutanağa yazılacaktır(45). Sulh anlaşması da tutanağa eklenecektir. Taraflarca okunduktan sonra imzalanacaktır(46). Mahkeme haricinde yapılan sulhun, taraflarca biri tarafından mahkemeye sunulması halinde diğer taraf sulhu inkâr ederse, sulh sözleşmesinin kurulduğunu iddia eden taraf bu hususu ispat etmelidir(47). Keşif tutanağına geçirilen sulh de mahkeme huzurunda

yapılan sulh olarak kabul edilmektedir(48). Ön inceleme aşamasında(49) ise hâkim tarafları sulha teşvik etmek(50) zorundadır(51). Tarafların ön inceleme duruşmasında mazeretli olması halinde ise ön inceleme duruşması açılması bir sonraki duruşmaya bırakılmaktadır(52). Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar(53) her an yapılabilmektedir(54). Hüküm bozulması için istinaf kanun yoluna başvurulması aşamasında sulh olunmuşsa Bölge Adliye Mahkemesi'nde sulha göre karar verilmesi HMK m. 357'in karşıt anlamıyla mümkün iken temyiz kanun yoluna başvurulması halinde taraflarca sulh olunmuş ve taraflarca sulh olduğu kararı veren mahkemeye ya da dosyanın bulunduğu üst derece mahkemesinin ilgili dairesine bildirilmişse dava dosyasının Yargıtay'dan(55) ilk derece mahkemesine iade edilmesi gerekmektedir(56).

B. Sulh sözleşmesinin tarafları

Sulh bir sözleşme olduğundan en az iki tarafın bulunması gerekmektedir(57). Sulh sözleşmesinin tarafları, aralarındaki hukuki ilişki nedeniyle şüpheye düşmüş kişilerdir(58). Sulh sözleşmesinin tarafları gerçek kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilmektedir(59).

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu şirketi yönetenlere şirket menfaatine uygun gördükleri işlerde, olağan işlem ve işlerle sınırlı olmak şartıyla, sulh olma yetkisini tanımıştır(60). Avukat ise özel yetkisi(61) olmadıkça sulh olamayacaktır(62). Sulh olma yetkisi birden çok vekile verilirse bu vekillerden her biri, birlikte sulh olma şartı getirilmediği sürece, sulh olmaya yetkilidir(63). Vekil, özel yetki ile sulh olabileceği gibi Avukatlık Kanunu'nda yer alan uzlaşma sağlama(64) yetkisini özel yetkisi olmasa da kullanabilecektir(65). Avukatların

uzlaşma sağlama yetkisi(66) ise ancak dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce yapılabilecek olup avukatlar kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konularda, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Yani uzlaşma sağlama yetkisi tarafların tasarruf edebileceği konularda mümkündür(67). Uzlaşma sağlandığı takdirde tarafların ve varsa avukatların tutanağı birlikte imzalaması gerekmektedir. Eğer sadece taraflar veya sadece avukatlar tutanağı imzalarsa bu uzlaşma tutanağı değil, mahkeme dışı sulh olmaktadır(68). Avukatların uzlaşma sağladığı(69) durumda, hazırlanan tutanak imzalandığında hüküm niteliğini kazanmaktadır. Bu tutanağa karşı ise kanun yoluna gidilememektedir. Tutanağın icrası ise ilamların icrası hükümlerine tabidir(70). Uzlaşma ile mahkeme içi sulh bu anlamda farklılık göstermektedir zira uzlaşmada mahkeme kararı bulunmaz iken mahkeme içi sulhta mahkemenin kararı vardır. Ayrıca uzlaşma davada en geç duruşma yapılmadan önce yapılabilirken sulh hüküm kesinleşene kadar yapılmaktadır. (71)

C. Sulh sözleşmesinin hükümsüzlüğü

Sulh sözleşmesinin konusu, özel hukuka ilişkin ve tarafların üzerinde tasarruf yetkilerinin bulunduğu konulardır. Tarafların tasarruf yetkilerinin bulunmadığı konularda yaptıkları sulh sözleşmesi mahkeme dışında veya huzurunda yapılmış olmasına bakılmaksızın geçersiz olmaktadır(72). Sulh sözleşmesinin emredici hukuk kurallarına, kişilik hakları ve ahlaka aykırı olmaması veya konusunun imkânsız olmaması

gerekmektedir(73). Bu halde sözleşme kesin hükümsüzdür(74). Mahkeme huzurunda yapılan sulh halinde, sulh üzerine karar verilirse de sulhtan tek taraflı olarak dönülemez(75). Ancak irade bozukluğu hallerinde sulh sözleşmesi Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen irade bozuklukları hükümlerine tabidir(76). Hata, hile ve ikraha dayanılarak ya da aşırı yararlanma hallerinde sulhun iptali istenebildiği kabul edildiği gibi(77) bazı yazarlar tarafından hata nedeniyle sulhun iptalinin istenemeyeceği görüşü de savunulmaktadır(78). Sulh sözleşmesinde aşırı yararlanma halinin mevcudiyeti var ise zarar gören Türk Borçlar Kanunu m.28'den doğan haklarını kullanabilecektir(79). Aşırı yararlanma halinde sulh sözleşmesinin esasının karşılıklı fedakârlık olduğu hususunun göz önüne alınarak inceleme yapılması doğru olacaktır. Sulh sözleşmeleri sırasında yapılan ikrar da tarafları bağlamamaktadır(80).

Üçüncü bölüm

Sulhun sonuçları, müteselsil borçluluk ve müteselsil alacaklılık kavramı ile ilişkisi, şart kavramı ile ilişkisi, ferî haklara etkisi, sulh sözleşmesinden dönme, sulh sözleşmesinin sona ermesi

A. Sulhun sonuçları

Sulhun etkisini, mahkeme huzurunda yapılan sulh ve mahkeme dışında yapılan sulh olarak ayrı ayrı incelemek yerinde olacaktır. Mahkeme huzurunda yapılan sulh, davayı sona erdirmektedir(81). Mahkeme tarafından hüküm verilmesine gerek kalmaksızın mahkeme huzurunda yapılan sulh davayı sona erdirmektedir(82). Mahkeme içinde yapılan sulh kesin hüküm gibi sonuç doğurmaktadır. Mahkeme içinde yapılan sulh,

ayrıca icrası bakımından ilam niteliğine sahiptir(83). Sulhun şarta bağlı olarak yapılmış olması da yargılamanın kesin bir hükümle sona ermiş sayılmasına engel olmamaktadır(84). Mahkeme dışında yapılan sulhun mahkeme huzurunda kabul edilmesi(85) gerekmektedir(86). Mahkeme dışında yapılan sulh, mahkeme huzurunda yapılan sulha dönüştürüldüğü takdirde yargılama ilişkisini sonuçlandıracaktır(87). Tescil talepli taşınmazlara ilişkin uyuşmazlıklarda taraflar sulh olursa, tescile gerek olmaksızın mülkiyet kazanılmaktadır. Burada sulh, mahkeme hükmü yerine geçen tasarruftur ve usul hukuku hükümlerine tabi olmaktadır(88).

B. Sulh sözleşmesinin müteselsil borçluluk ve müteselsil alacaklılık kavramı ile ilişkisi

Müteselsil borçluluk ve müteselsil alacaklılık halinin mevcudiyeti(89) durumunda sulhun taraflara etkisi ise farklılık göstermektedir. Müteselsil borç ilişkisi, birden fazla borçlunun bir veya birden fazla alacaklıya karşı edimin tümünden sorumlu olduğu ve bu borçlulardan birinin veya birkaçının ifası ile ifa edilen miktarda diğerlerinin de borcundan kurtulabildiği borç ilişkisidir(90). Sulh sözleşmesi ile müteselsil borçlulardan biri alacaklıyı tatmin etmiş ise sulh sözleşmesi diğer müteselsil borçlulara da etki eder. Alacaklı ile borçlulardan biri arasında yapılan sulh sözleşmesinde alacaklı, müteselsil borçlulardan birinin rücu hakkını ortadan kaldırırsa borçluların zararına sözleşmenin tarafı olan müteselsil borçlunun durumunu iyileştirememeye hükmü(91) devreye girecektir. Bu durumda alacaklı diğer müteselsil borçluların aleyhine böyle bir iyileştirme yapmışsa ortaya çıkan duruma kendisi katlanacaktır(92). Müteselsil alacaklılık, alacaklıların birden

fazla olduğu borç ilişkisinde, alacaklılardan her birinin tek başına borçludan, borcun ifasını isteme hakkına sahip olduğu ve borçlunun karşısındaki alacaklıların birine karşı edimini ifa etmekle diğerlerine karşı da borçtan kurtulmuş olduğu borç ilişkisidir(93). Müteselsil alacaklılardan biri tarafından borçlu ile yapılan sulh sözleşmesi ile sadece sözleşmenin tarafı olan alacaklıya karşı borç sona ermektedir. Ancak müteselsil alacaklılar tarafından temsil yetkisi verilen alacaklı veya alacaklılar borçlu ile sulh sözleşmesi yapar ise bu durumda borç diğer alacaklılar için de sona ermektedir(94).

C. Sulh sözleşmesinin şart kavramı ile ilişkisi

Şarta bağlı sulh HMK m. 313/4 uyarınca mümkündür(95). Ancak şarta bağlı sulh yapılmışsa davanın sulh sözleşmesine göre kendiliğinden sona ermesi olanaklı görülmemektedir. Hükmün şüpheye yer bırakmayacak şekilde tesis edilmesi kabul edildiğinden(96) şarta bağlı hüküm tesisi mümkün görünmemektedir(97). Şarta bağlı hüküm kavramı, hâkimin bir hakkın varlığı ya da yokluğunu geleceğe ait gerçekleşmesi objektif kriterlere göre şüpheli bir olayın mevcudiyetine bağlaması olarak ifade edilmektedir(98). Şarta bağlı hüküm tesis edilmesi mümkün olmadığından(99) şarta bağlı sulh sözleşmesi ile de dava kendiliğinden sona eremeyecektir(100). Bu durumda taraflar, sulha göre karar verilmesini talep etme haklarından mahrum bırakılmaktadır. Mahkemece bu durumda karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilerek(101) dava bu şekilde sonuçlandırılmalıdır(102).

D. Sulh sözleşmesinin feri haklara etkisi

Avukatın, sulh halinde avukatlık

ücreti(103) ise Avukatlık Kanunu'nda düzenlenmiştir(104). Avukatlık Kanunu'nun 165. maddesinde, birden fazla iş sahibinin müteselsil sorumluluğu ile iş sahibi ve hasımın müteselsil sorumlulukları düzenlenmiştir(105). Tarafların sulh olması halinde her iki taraf avukatı ücretinin(106) ödenmesi hususunda taraflar müteselsil borçlu sayılacaklardır(107). Taraflar sulh olduktan sonra her ne şekilde yapılmış olursa olsun davaya devam etmemeleri hali, işin takipsiz bırakılması şartını kapsamaktadır(108). Uygulamada ise çoğunlukla hasım ile avukat sulh sözleşmesini imzalamakta, ahzu kabz yetkisine binaen avukatın hesabına ödeme yapılmakta, avukat tarafından da müvekkiline tazminat ödemesi iletilmektedir.

Ancak kanun maddesinin avukatın dâhil olmadığı sulh sözleşmesi nedeniyle davayı sona erdiren taraflardan avukatlık ücretini alabilmesi için önemi bulunmaktadır(109). Eğer taraf, avukat ile sadece sulh olmaya aracılık etmesi gayesiyle anlaşmış ise karşı taraf ile yapılan sulh nedeniyle bu hüküm uygulanmayacaktır(110). Yargılama giderleri de sulh sözleşmesinin konusunu oluşturabilmektedir(111). Tarafların serbestçe tasarrufta bulunamayacakları hususlarda sulh olma imkânı bulunmamaktadır(112). Taraflar, yargılama giderleri hakkında da anlaşmışlarsa mahkeme bu yönde karar verecektir. Gerekirse taraflara, mahkemece süre verilebilecektir(113). Tarafların yargılama giderleri üzerinde anlaşamaması halinde mahkemece sulh sözleşmesi gözetilerek yargılama giderlerinin paylaşılması gerekecektir(114). Sulh ilk duruşmada yapılırsa, karar ve ilam harcının üçte biri, daha sonra yapılırsa üçte ikisi alınacaktır(115).

E. Sulh sözleşmesinden dönme

Sözleşmeden dönme, iki tarafa borç yükleyen sözleşmelerde edimlerin ifa edilmediği durumlarda mümkündür. Sözleşmeden dönme kanunda yazılı hallerde olabileceği gibi sulh sözleşmesinin taraflarınca da kararlaştırılmış olabilir(116). Burada mahkeme huzurunda yapılan sulhun kesin hüküm doğurması nedeniyle tarafların sulhtan dönüp dönemeyeceğinin incelenmesi gerekmektedir. Mahkeme dışında yapılan sulh sözleşmesinden dönülebilir iken mahkeme huzurunda yapılan sulh sözleşmesinin icra edilebilir işlem olması nedeniyle dönülemeyeceğini söylemek uygun olacaktır. Aynı şekilde taraflarca ikale sözleşmesi yapılarak mahkeme huzurunda yapılan sulh sözleşmesinin usul hukuku açısından sona erdirilmesi de mümkün olmayacaktır(117).

Sonuç

Sulh, hukuk dünyasında her geçen gün daha fazla uygulama alanı bulduğundan sulhun önemi de günden güne artmaktadır. Sulh, çekişmeyi değil uzlaşmayı ön plana alan bir usul kurumu olması nedeniyle özellik göstermektedir. Çalışma içerisinde sulhun mahkeme huzurunda ve mahkeme haricinde yapılması nedeniyle usul hukukunda ve maddi hukukta farklı sonuçlar ortaya çıkardığına değinilmiştir. Sulh sözleşmesinin üç unsuruna değinilmiş, karşılıklı fedakârlık unsurunun önemi ve bu unsurun sulhu, benzer kurumlardan ayırdığı izah edilmeye çalışılmıştır. Uygulamada sıklıkla sulh sözleşmesi içerisine eklenen ibra, ikale, davayı kabul ve davadan feragat kurumlarının sulh ile farklılıkları, karşılıklı fedakârlık unsuru esas alınarak açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise, sulh sözleşmesinin yargılama sonuna kadar kurulabileceği ve tarafların mahkeme önünde

belirli şekil şartını yerine getirerek veya mahkeme haricinde yapılan sulhu mahkeme huzuruna taşıyarak sulh olabilecekleri açıklanmıştır. Bu noktada, hâkimin tarafları sulha teşvik etmesi gerekliliği de kanun maddeleri ve yargı kararlarıyla belirtilmiştir. Sulhun sözleşme olması nedeniyle en az iki taraf bulunması gerektiği ve tarafların da aralarında hukuki ilişki nedeniyle şüpheye düşmüş gerçek veya tüzel kişiler olması gerektiğinden bahsedilmiştir. Tarafların sulhu, mahkeme huzurunda vekilleri aracılığıyla yapması halinde vekilin özel yetkisinin bulunması gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Avukatlara özgü

“uzlaşma sağlama” kurumunun sulh ile farklı noktalarına da çalışma içerisinde değinilmiştir. Sulh sözleşmesinin, mahkeme huzuruna taşınması veya mahkeme huzurunda yapılması ile kesin hüküm niteliği taşıdığı belirtilmiş müteakiben sulhun müteselsil sorumluluk kavramları ile ilişkisi ikili bir ayırım ile açıklanmıştır. Çalışmanın ilerleyen kısımlarında sulh sözleşmesinin şarta bağlı yapılabileceği belirtilmiş ancak şarta bağlı hüküm tesis edilememesi nedeniyle şarta bağlı sulh ile tarafların sulha göre karar vermeyi talep etme haklarının olmadığına değinilmiştir. Son olarak sulh sözleşmesi

ile vekâlet ücreti, yargılama gideri, faiz gibi hususların da düzenlenebileceği, düzenleme olmaması halinde mahkemece taraflara süre verilmesi gerektiği, taraflarca verilen süre içerisinde düzenleme yapılmaması halinde mahkemenin sulh sözleşmesine göre bu hususlar hakkında karar verileceği belirtilmiştir. Bu noktada avukatlık ücreti hususunda Avukatlık Kanunu hükümlerinde yerini alan özel hükme değinilmiştir. Sulh sözleşmesinden dönmenin mahkeme huzurunda yapılması halinde mümkün olmadığı açıklanmış ve çalışma bu bölüm ile sonlandırılmıştır.

Kaynaklar

AKİL, Cenk, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Sulh ve Sulh Yoluyla Şarta Bağlı Hüküm Verilip Verilemeyeceği Meselesi*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, Sa.4, Y. 2012, s.1-18.
ALANGOYA, H. Yavuz / YILDIRIM, M. Kâmil / DEREN - YILDIRIM, Nevhis, *Medeni Usul Hukuku Esasları*, 7. Baskı, İstanbul, 2009.
BORAN GÜNEYSU, Nilüfer, *Medeni Usul Hukukunda Karar*, 1. Baskı, Ankara, 2014.
ÇİNE, Özcan, *Uygulamada Soru ve Cevaplarla Avukatlık Hukuku*, 1. Baskı, Ankara, 2014.
DALCI ÖZDOĞAN, Nurcihan, *Müteselsil Sorumluluk*, 1. Baskı, Ankara, 2015.
GÜMÜŞ, Alper, *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, İstanbul, 2013.
İLGÜN, Candaş, *Avukatlık Ücret Sözleşmesi*, 2. Baskı, Ankara 2015.
KARASU, Rauf, *Yargıtay ve Sigorta Tahkimi İtiraz Hakem Heyeti Kararları Işığında Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası*, 1. Baskı, Ankara, 2016.
KARAUZ, Ağah Kürşat, *Sulh Sözleşmesi*, 1. Baskı, Ankara, 2014.
KIRAZ, Taylan Özgür, *6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Getirilen Yenilikler*, 2. Baskı, Ankara, 2012.
KURU, Baki, ARSLAN, Ramazan, YILMAZ, Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, 21. Baskı, Ankara, 2010.
OĞUZMAN, M. Kemal / ÖZ, M. Turgut, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 12. Baskı, İstanbul, 2016.
ÖZDEMİR, Erdem, *İkale ve Alternatif Bir Öneri Olarak "Sulh Sözleşmesi"*, Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası, C. 27, Sa.3, Y. 2013, s.32-51.
PEKCANİTEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku*, 12. Baskı, Ankara, 2011.
POLAT, Metin, *Avukatlık Sözleşmesinde*

Ücret, 1. Baskı, İstanbul, 2015.
www.kazancı.com
www.tdk.gov.tr

Kısaltmalar

AVK : 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu
BK : 818 Sayılı Borçlar Kanunu
Bk. : Bakınız
C. : Cilt
Dn. : Dipnot
E. : Esas
HD. : Hukuk Dairesi
HK : 492 Sayılı Harçlar Kanunu
HMK : 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HUMK : 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu
İİK : 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
K. : Karar
KTK : 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu
M. : Madde
S. : Sayfa
Sa. : Sayı
T. : Tarih
TBK : 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TK : 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTK : 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Y. : Yıl
Yarg. : Yargıtay

Sonnot

1) http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=-veritbn&kelimesec=292285.
2) AKİL, Cenk, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Sulh ve Sulh Yoluyla Şarta Bağlı Hüküm Verilip Verilemeyeceği Meselesi*, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.16, Y. 2012, Sa.4, s.2; PEKCANİTEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet, *Hukuk Muhakemeleri Kanunu*

Hükümlerine Göre Medeni Usul Hukuku, 12. Baskı, Ankara, 2011, s.555.
3) PEKCANİTEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.555.
4) ALANGOYA, H. Yavuz / YILDIRIM, M. Kamil / DEREN - YILDIRIM, Nevhis, *Medeni Usul Hukuku Esasları*, 7. Baskı, İstanbul, 2009, s. 429.
5) "HUMK'da ayrı bir müessese olarak düzenlenmemiş olmasına rağmen, davada sulh mümkündür. Çünkü sulh taraflar arasında yapılan bir sözleşme olup (feragat ve kabul gibi) sulh ile dava konusu uyumsuzluk son bulur. Uygulama da bu şekildedir. Esasen, mahkeme önünde sulh anlaşması yapılabileceği, HUMK m.151, V'de (bk. dn. 6) (sulhun şekli bakımından) açıkça öngörülmüştür." KURU, Baki, ARSLAN, Ramazan, YILMAZ, Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, 21. Baskı, Ankara, 2010, s.554.
6) HUMK m. 151/IV; Zabıtnamenin, şahitlerin ve ehlihibrenin ifadelerine ve iki tarafın ikrar ve sulh ve feragatine taalluk eden kısımları bunların huzurunda okunarak kendilerine imza ettirilir"
7) "Sulh, HUMK'da ayrı bir kurum (müessese) olarak düzenlenmiş değildir. Ancak çeşitli kanun hükümlerinde, sulhtarın söz edilmektedir. Misaller; HUMK, İİK, AVK,, BK, HK,..." KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.554.
8) KARAUZ, Ağah Kürşat, *Sulh Sözleşmesi*, 1. Baskı, Ankara, 2014 s.5.
9) HMK m. 313 Sulh;
(1) Sulh, görülmekte olan bir davada, tarafların aralarındaki uyumsuzluğu kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla, mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşmedir.
(2) Sulh, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyumsuzlukları konu alan davalarda yapılabilir.
(3) Dava konusunun dışında kalan hususlar da sulhun kapsamına dâhil edilebilir.
(4) Sulh, şarta bağlı olarak da yapılabilir."
10) "Sulh, bir sözleşme olup kural olarak

tarafaların karşılıklı olarak kısmi kabul, kısmi feragati anlamına gelir." PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.555. Aynı yönde KURU / ARSLAN / YILMAZ s.554.

11) AKİL, s.3.

12) AKİL, s.4.

13) Aynı yönde bkz. ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s.429.

14) KARAUZ, s.1; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.558.

15) "İsimsiz sözleşmeler gerek Türk Borçlar Kanunu'nun özel hükümlerinde gerekse de diğer kanunlarda, sözleşmeye tipini veren "tip unsurlarıyla" türsel olarak düzenlenmemiş olan sözleşmelerdir."

GÜMÜŞ, Alper, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 3. Baskı, İstanbul, 2013, s.4.

16) KARAUZ, s.22.

17) KARAUZ, s.11.

18) KARAUZ, s.8.

19) KARAUZ, s.14.

20) KARAUZ, s.9.

21) TBK m. 132 İbra; "Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekilde bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları İbra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır."

22) KARAUZ, s.36.

23) KTK m. 111 Sorumluluğa İlişkin Anlaşmalar; "Bu Kanunla öngörülen hukukî sorumluluğu kaldıran veya daraltan anlaşmalar geçersizdir. Tazminat miktarlarına ilişkin olup da yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar veya uzlaşmalar yapıldıkları tarihten başlayarak iki yıl içinde iptal edilebilir."

24) KARASU, Rauf, Yargıtay ve Sigorta Tahkimi İtiraz Hakem Heyeti Kararları Işığında Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, 1. Baskı, Ankara, 2016, s.129-130.

25) KARASU, s.130.

26) Yarg. 17. HD. E. 2014/12144 K.

2014/12709 T. 25.9.2014 "Dava, trafik kazası sonucu ölüm sebebiyle destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir. Davacılar, gerçekleşen trafik kazası sonrasında güvence hesabından aldıkları tazminat karşılığı imzaladıkları İbraname ile hiçbir alacaklarının kalmadığını beyan etmişlerdir. Ancak tazminat miktarlarına dair olup da, yetersiz veya fahiş olduğu açıkça belli olan anlaşmalar veya uzlaşmalar yapıldıkları tarihten başlayarak iki yıl içinde iptal edilebilir düzenlemesi uyarınca yerel mahkemece, olayın meydana geldiği tarih, İbramenin düzenlendiği tarih ve davanın açılış tarihleri arasında geçen süreler ile birlikte ödenen tazminat miktarı gözetilerek, İbramenin geçerliliğinin tartışılması ve bu surette İbramenin düzenlendiği tarihten itibaren iki yıllık hak düşürücü süre içerisinde dava açılmadığından davanın reddine karar verilmesi gerekir."

27) KARAUZ, s.36.

28) KARAUZ, s.38.

29) Makul yarar kavramının 2007 yılından sonra doktrinden yargı kararlarına geçişi hususunda ayrıntılı bilgi için bk. ÖZDEMİR, Erdem, İkale ve Alternatif Bir Öneri Olarak "Sulh Sözleşmesi", Çimento Endüstrisi

İşverenleri Sendikası, C. 27, Sa.3, Y. 2013, s.32-51

30) ÖZDEMİR, s. 45.

31) KARAUZ, s.40.

32) İkale sözleşmesinin tartışılan hususları ve bu kuruma sulh sözleşmesinin alternatif olabileceği hususunda bkz. ÖZDEMİR, s.32-51

33) HMK m. 308 Davayı Kabul;

(1) Kabul, davacının talep sonucuna, davalının kısmen veya tamamen muvafakat etmesidir.

(2) Kabul, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri davalarda hüküm doğurur."

34) ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 427.

35) KARAUZ, s.44

36) KIRAZ, Taylan Özgür, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Getirilen Yenilikler, 2. Baskı, Ankara, 2012, s.80.

37) HMK m. 307 Davadan Feragat;

"Feragat, davacının, talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesidir."

38) KIRAZ, s.79.

39) Feragat ve kabul sözleri kullanılsa da bu anlama gelen ifadeler varsa bunların feragat ve kabul beyanı yerine geçeceği yönünde bkz. ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 422.

40) ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 422.

41) KIRAZ, s.79-80.

42) KARAUZ, s.49.

43) KARAUZ, s.49.

44) AKİL, s. 4.

45) "Sulh sözleşmesinin ayrıca tutanağa geçirilmesine (yazılmasına) gerek yoktur."

KURU, ARSLAN, YILMAZ, s.555

46) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556;

KURU, ARSLAN, YILMAZ, s.555.

47) KURU, ARSLAN, YILMAZ, s.558.

48) ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 429; KURU, ARSLAN, YILMAZ, s.555.

49) Bazı yazarlar, tarafların uyuşmazlığı rızası ile çözmesinin daha basit, ucuz ve çabuk olması nedeniyle hâkimin sonuç umulan hallerde davanın her aşamasında sulha teşvik edebileceğini savunmaktadır. Bkz. KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.554.

50) HMK m. 137 Ön incelemenin kapsamı; "(1) Dilekçelerin karşılıklı verilmesinden sonra ön inceleme yapılır. Mahkeme ön incelemede; dava şartlarını ve ilk itirazları inceler, uyuşmazlık konularını tam olarak belirler, hazırlık işlemleri ile tarafların delillerini sunmaları ve delillerin toplanması için gereken işlemleri yapar, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği davalarda onları sulha [Ek ibare: 6325 - 7.6.2012 / m.35/2-a / Yürürlük / m. 37/b]"veya arabuluculuğa" teşvik eder ve bu hususları tutanağa geçirir."

HMK m. 140 Ön inceleme duruşması; "Uyuşmazlık konularının tespitinden sonra hâkim, tarafları sulha [Ek ibare: 6325 - 7.6.2012 / m.35/2-b / Yürürlük / m. 37/b]"veya arabuluculuğa" teşvik eder; bu konuda sonuç alınacağı kanaatine varırsa, bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma günü tayin eder." HMK

m. 320 Ön inceleme ve tahkikat; "... (2) Daha önce karar verilemeyen hâllerde mahkeme, ilk duruşmada dava şartları ve ilk itirazlarla hak düşürücü süre ve zaman aşımı hakkında tarafları dinler; daha sonra tarafların iddia ve savunmaları çerçevesinde, anlaşlıkları ve anlaşamadıkları hususları tek tek tespit eder. Uyuşmazlık konularının tespitinden sonra hâkim, tarafları sulha [Ek ibare: 6325 - 7.6.2012 / m.35/2-c / Yürürlük / m. 37/b]"veya arabuluculuğa" teşvik eder. Tarafların sulh olup olmadıkları, sulh olmadıkları takdirde anlaşamadıkları hususların nelerden ibaret olduğu tutanağa yazılır; tutanağın altı hazır bulunan taraflarca imzalanır. Tahkikat bu tutanak esas alınmak suretiyle yürütülür."

51) Yarg. 1. HD. E. 2012/1610 K. 2012/4521 T. 19.4.2012 "Billindüğü üzere; "ön inceleme" safhası 6100 sayılı HMK'da 137 ila 142. maddeleri arasında düzenlenmiş olup, bu aşamada yapılacak işlemler sırasıyla dava şartlarının ve ilk itirazların incelenmesi, çekişmedeki uyuşmazlık noktalarının tespiti, hazırlık işlemleri, delillerin sunulması ve toplanması için gerekli işlemlerin yapılması, sulhe teşvik ve son merhale olarak da bütün bu hususların 137. madde gereğince tutanağa geçirilmesidir. Hemen belirtilmelidir ki, aynı hükmün 2. fıkrası gereğince ön inceleme safhası tamamlanmadan ve gerekli kararlar alınmadan tahkikata geçilemeyeceği ve tahkikat için duruşma günü verilemeyeceği hükmü bağlandıktan sonra 138. maddesi ile de ön inceleme sırasında mahkemece öncelikle dava şartları ve ilk itirazlar hakkında dosya üzerinden karar verileceğini, gerektiği takdirde karar vermeden önce bu konuda tarafları ön inceleme duruşması açıp dinleyebileceği düzenlemesine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere hâkim ön inceleme safhasında 6100 sayılı HMK'nın 114. maddesinde sayılan dava şartları ile 116. maddesinde belirtilen ilk itirazlar hakkında asıl olanın dosya üzerinden karar verilmesi olduğu halde gerek görülmesi halinde yarı istisnai olarak ön inceleme duruşması açılacağı, (m. 138)140. madde hükmünde ise tarafların iddia ve savunmaları çerçevesinde anlaşlıkları ve anlaşamadıkları hususların tespitinden sonra hâkimin tarafları sulha teşvik etmesi gerektiği ve sonuç alınacağı kanaatinin hasıl olması halinde bir defaya mahsus olmak üzere yeni bir duruşma gününün tayin edilmesi icap ettiği öngörülmüştür."

52) Yarg. 2. HD. E. 2013/15291 K. 2013/28266 T. 2.12.2013 "Ön inceleme duruşmasında davalı vekilinin mazereti kabul edilip, duruşmanın bir başka güne bırakılmasına karar verildiğine göre; ön inceleme o gün tamamlanmamış, zorunlu sebeple yeni bir duruşma günü tayin edilmiş demektir (HMK m. 140/4). Bu durumda, yasanın ön inceleme duruşmasında yapılmasını öngördüğü işlemlerin (HMK m. 137/1, 140/1-2), mahkemece yeniden belirlenen 04.04.2013 günlü duruşmada tamamlanması gerekece-

ktir. Ne var ki, aynı duruşmaya davalı yine mazeterek göndererek gelmediğine göre, artık uyumsuzluk konularını tespit ve tarafları sulhe teşvik gibi ön incelemeye ait işlemlerin yapılması da söz konusu olamaz. Bu durumda mahkemece tahkikata geçilmiş olduğuna göre, davalının tahkikat duruşmasına usulünce davet edilmiş olması gerekir (HMK m. 147). Bu bakımdan tahkikat duruşmasına davalı usulünce davet edilmeden, yokluğunda hüküm kurulması doğru görülmemiştir.”

53) Yarg. 5. HD. E. 2016/7339 K. 2016/17174 T. 6.12.2016 “Sulh, HMK’nın 313. vd. maddelerinde düzenlenmiştir. Sulh görülmekte olan bir davada tarafların arasındaki uyumsuzluğu kısmen veya tamamen sona erdirmek amacıyla mahkeme huzurunda yapmış oldukları bir sözleşme olup, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir. Karar kesinleşinceye kadar yapılan her türlü sulh anlaşması mahkeme huzurunda yapılmış sulh olarak kabul edilir. Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur.”

54) HMK m. 314 Sulhun zamanı; “Sulh, hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabilir.”

55) Yarg. 11. HD. E. 2015/3962 K. 2015/11050 T. 26.10.2015 “... bu aşamada davacı vekilince verilen dilekçe ile taraflar arasında varılan bir uzlaşmadan bahisle davada sulh vaki olduğu ileri sürülmüş olduğundan, gereği görüşülüp düşünüldü... Sulh, davaya son veren taraf işlemi niteliğinde olup, HMK’nın 314. ve 315. maddesi uyarınca karar kesinleşinceye değin yapılabilirdiği gibi, kesin hükmün sonuçlarını doğurur. Davacı vekilince temyiz aşamasında sunulan dilekçe ile taraflar, arasında bir sulhün varlığından söz edilmiş olup, dosyaya sunulmuş olan sulh protokolünün yerel mahkemece değerlendirilip, usulüne uygun bir sulhun varlığı halinde davanın tarafların talepleri doğrultusunda sonuçlandırılmasını teminen yerel mahkeme kararının bozulmasına, davacı yan vekilinin temyiz isteminin bu aşamada incelenmesine yer olmadığına karar vermek gerekmiştir.”

56) AKIL, s. 10.

57) KURU, ARSLAN, YILMAZ, s.554.

58) KARAUZ, s.70.

59) Taraf ehliyetleri açısından bkz. KARAUZ, s.71.

60) TTK m. 223 Yönetimin kapsamı; “Şirketin yönetimi kapsamındaki hususlar, şirketin amacını ve konusunu elde etmek için yapılması gereken olağan işlem ve işler ile sınırlıdır. Şirketi yönetenler, şirket menfaatine uygun gördükleri işlerde, olağan işlem ve işlerle sınırlı olmak şartıyla, sulh, feragat ve kabul ile tahkime de yetkilidirler. Şu kadar ki, bağışta bulunmak, kefil olmak, üçüncü kişi lehine garanti vermek, ticari mümessil tayin etmek ve şirket konusuna girmiyorsa taşınmazları satmak, satın almak, teminat göstermek, şirketin özüne ilişkin üretim araçlarını elden çıkarmak, rehnetmek veya ticari işletme rehni kurmak gibi olağan iş ve işlemler dışında

kalan hususlarda ortakların oybirliği şarttır.”

61) “Avukatın sulh yapabilmesi için bu konuda özel yetkisinin olması gerekir.” PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556.

62) HMK m.74 Davaya vekâlette özel yetki verilmesini gerektiren hâller; “(1) Açıkça yetki verilmemiş ise vekil; sulh olamaz.”

63) KARAUZ, s.74

64) AVK m.35/A Uzlaşma Sağlama “Avukatlar dava açılmadan veya dava açılıp da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nun 38. maddesi anlamında ilam niteliğindedir.”

65) Uzlaşma sağlama kavramının alternatif uyumsuzluk çözüm yolu olarak hukuk sistemimize girmiş olmasına rağmen aradan geçen süreye rağmen yeterince uygulama alanı bulmadığı yönünde, bkz. ÇİNE, Özcan, Uygulamada Soru ve Cevaplarla Avukatlık Hukuku, 1. Baskı, Ankara, 2014, s.86.

66) Detaylı bilgi için 14.04.2017 Tarihli ve 30038 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Türkiye Barolar Birliği Uzlaşma Sağlama Yönetmeliği”.

67) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.557.

68) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.557.

69) Avukatın uzlaşma sağlama faaliyeti esnasında taraf olarak değil tarafsız üçüncü kişi konumunda bulunduğu yönünde, bkz. ÇİNE, s.87.

70) İlk m. 38 İlam Mahiyetini Haiz Belgeler; “Mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabuller ve para borcu ikrarını havi re’sen tanzim edilen (Değişik ibare: 5311 - 2.3.2005 / m. 6 - Yürürlük m.30) “noter senetleri, istinaf ve” temyiz kefaletnameleleri ile icra dairesindeki kefaletler, ilâmların icrası hakkındaki hükümlere tabidir. Bu maddedeki icra kefaletleri müteselsil kefalet hükmündedir.”

71) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES s.558.

Aynı yönde bk. KARAUZ, s.10.

72) KARAUZ, s.52.

73) TBK m. 27 Kesin hükümsüzlük; “Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür. Sözleşmenin içerdiği hükümlerden bir kısmının hükümsüz olması, diğerlerinin geçerliliğini etkilemez. Ancak, bu hükümler olmaksızın sözleşmenin yapılmayacağı açıkça anlaşılırsa, sözleşmenin tamamı kesin olarak hükümsüz olur.”

74) TBK m.27/2 hali saklı kalmak kaydıyla, KARAUZ, s.77.

75) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556.

KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.557.

76) Yarg. 22. HD. E. 2016/6739 K.

2016/9734 T. 4.4.2016 “Dosya içeriğine göre, toplu iş sözleşmesinden kaynaklanan fark alacakların tahsili istemine dair davanın yargılaması sırasında davacı ve davalı vekilleri 13.11.2015 tarihli duruşmada uyumsuzluğun sulh sebebi ile sona erdirilmesini talep etmişlerdir. Mahkemece, 29.04.2015 tarihli protokole dayalı olarak hazırlanan 24.08.2015 tarihli sulh sözleşmesinin onaylanmasına ve davanın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Ardından davacı ve davalı taraf süresi içerisinde mahkeme kararını temyiz etmişler ve davacının cezaevine girdiğini, bu sebeple sulh gereğince işe başlatılma yönünde işlemlerin yapılamadığını, anlaşma imzalanırken bilgilerinin bulunmadığı bu yeni durum sebebi ile iradelerinin sakatlandığını belirterek kararın bozulmasını talep etmişlerdir. Yukarıda açıklanan kanuni düzenleme gereğince irade bozukluğu ve aşırı yararlanma hallerinde sulhun iptali talep edilebilir. Bu talep usul ekonomisi gereği aynı davada ileri sürülebilir veya bunun için ayrı bir dava açılabilir. Karara dayanak olan 29.04.2015 tarihli protokol ve buna dayalı olarak hazırlanan 24.08.2015 tarihli sulh sözleşmesinin dosya içerisinde bulunmadığı anlaşıldığından mahkemece, öncelikle söz konusu belgeler temin edilmelidir. Arından davacının cezaevine girdiği tarih belirlenmeli, taraflar arasındaki sulhun irade bozukluğuna dayalı olarak hazırlanıp hazırlanmadığı konusu irdelenmelidir. İrade sakatlığına dayandığının anlaşılması durumunda sulhun iptaline karar verilmeli ve işin esasına girilerek yargılamaya devam edilmelidir. Sulhun imzalanmasından sonra davacının cezaevine girdiği ve irade sakatlığı hallerinin mevcut olmadığına anlaşılması halinde ise, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 136. maddesi gereğince sözleşmenin kurulmasından sonra borcun ifasının imkânsız hale geldiği ve ayrıca tarafların karşılıklı bozma sözleşmesi ile sulhu sonlandırabilecekleri de değerlendirilerek bir karar verilmelidir.”

77) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556.

78) ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN –

YILDIRIM, s. 430.

79) TBK m. 28 Aşırı yararlanma; “Bir sözleşmede karşılıklı edimler arasında açık bir oransızlık varsa, bu oransızlık, zarar görenin zor durumda kalmasından veya düşüncesizliğinden ya da deneyimsizliğinden yararlanılmak suretiyle gerçekleştirildiği takdirde, zarar gören, durumun özelliğine göre ya sözleşme ile bağlı olmadığını diğer tarafa bildirerek ediminin geri verilmesini ya da sözleşmeye bağlı kalarak edimler arasındaki oransızlığın giderilmesini isteyebilir. Zarar gören bu hakkını, düşüncesizlik veya deneyimsizliğini öğrendiği; zor durumda kalmada ise, bu durumun ortadan kalktığı tarihten başlayarak bir yıl ve her hâlde sözleşmenin kurulduğu tarihten başlayarak beş yıl içinde kullanabilir.”

80) Yarg. 11. HD. E. 2013/11690 K. 2014/2486 T. 13.2.2014 "Ayrıca, davalı banka vekilinin sulh görüşmeleri sırasında, müşteri memnuniyeti ilkeleri çerçevesinde olduğunu savunduğu, davacıya 20.000 TL kısmi ödeme teklifi 1086 sayılı HUMK'nın 236/3 ve 6100 sayılı HMK'nın 188/3. maddelerinde sulh görüşmeleri sırasında yapılan ikrarın tarafları bağlamayacağı düzenlemesi nedeniyle bağlayıcı değildir. Bu nedenle, mahkemece, dosyaya ibraz edilen ve 20.000 TL'nin hesabına iade edilmesi talebini içeren, davacı tarafından imzalı ibraname başlıklı belgenin, zararın 20.000 TL'sinin karşılanacağı yönünde bir irade birleşmesi olarak kabul edilmesi de doğru görülmemiştir."

81) HMK m. 315 Sulhun etkisi; "(1) Sulh, ilgili bulunduğu davayı sona erdirir ve kesin hüküm gibi hukuki sonuç doğurur. Mahkeme, taraflar sulha göre karar vermesini isterlerse, sulh sözleşmesine göre; sulha göre karar verilmesini istemezlerse, karar verilmesine yer olmadığına karar verir.

82) AKİL, s.6; PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556.

83) KARAÜZ, s.5.

84) AKİL, s.7.

85) Yarg. 11. HD. E. 2001/2135 K. 2001/4185 T. 14.5.2001 "Mahkeme dışı sulhün tarafları bağlaması ve mahkemece dikkate alınması iki halde mümkündür. Birinci halde, taraflar mahkeme dışı sulh belgesini müştereken ibraz edip buna göre sulh olduklarını bildirirler bu husus zaptta geçirilip taraflara imzalatılır. İkinci halde, taraflardan yalnızca birisi sulh belgesini ibraz eder, diğeri inkâr ederse; mahkeme dışı sulha dayanan taraf bunu kanıtlamakla yükümlüdür."

86) Yarg. 18. HD. E. 2015/19521 K. 2016/10700 T. 27.9.2016 "15.01.2014 tarihli sulh sözleşmesinin mahkeme huzurunda yapılmadığı ve davalı vekilinin 27.02.2014 tarihli duruşmada harici yapılan sulh sözleşmesine onay vermediği anlaşıldığından, yukarıda anılan Kanun hükmü uyarınca geçerli bir sulh sözleşmesinin varlığından bahsedilemeyeceği göz ardı edilerek sulh nedeni ile davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir."

87) KARAÜZ, s.20.

88) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556.

89) Müteselsil sorumluluk kavramı hakkında detaylı bilgi için bkz. DALCI ÖZDOĞAN, Nurcihan, Müteselsil Sorumluluk, 1. Baskı, Ankara, 2015.

90) OĞUZMAN, M. Kemal / ÖZ, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, İstanbul, 2016, s.461.

91) TBK m. 168 Alacaklıya hâlef olma "Diğerlerine rücu hakkına sahip olan borçlulardan her biri, ifa ettiği miktar oranında alacaklının haklarına hâlef olur. Alacaklı diğerlerinin zararına olarak borçlulardan birinin durumunu iyileştirirse, bunun sonuçlarına katlanır."

92) KARAÜZ, s. 103- 104.

93) OĞUZMAN / ÖZ, s.492.

94) KARAÜZ, s. 106.

95) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556. HMK m.313/4 için bkz. dn.9.

96) HMK m. 297/2 Hükümün kapsamı; "(2) Hükümün sonuç kısmında, gereğe göre ait herhangi bir söz tekrar edilmeksizin, taleplerden her biri hakkında verilen hükümler, taraflara yüklenen borç ve tanınan hakların, sıra numarası altında; açık, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde gösterilmesi gereklidir."

97) Hükümün şarta bağlı tesis edilip edilemeyeceği yönündeki tartışmalar için bkz. AKİL, s. 12-14.

98) BORAN GÜNEYSU, Nilüfer, Medeni Usul Hukukunda Karar, 1. Baskı, Ankara, 2014, s.118.

99) "Sulh, kayda ve şarta bağlı olarak yapılabilir. Şarta bağlı yapılmış olsa da dava kendiliğinden sona erer. Mahkeme bu durumda, sulh sebebiyle karar verilmemesine mahal olmadığını tespit ile yargılamayı sona erdirir. Fakat sulhun şarta bağlı olarak yapılabilmesi, mahkemenin de şarta bağlı hüküm tesis edeceği anlamına gelmez." KIRAZ, Taylan Özgür, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle Getirilen Yenilikler, 2. Baskı, Ankara, 2012, s. 80.

100) Türk Hukukunda şarta bağlı hüküm tesis edilip edilemeyeceği yönündeki tartışmalar için bkz. BORAN GÜNEYSU, Nilüfer, Medeni Usul Hukukunda Karar, 1. Baskı, Ankara, 2014, s.120-122.

101) "Şarta bağlı sulh sözleşmesinde de "karar verilmesine yer olmadığına" şeklinde davanın sonuçlandırılması gereği kabul edilmektedir." ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 430-431.

102) AKİL, s.14.

103) Yarg. Hukuk Genel Kurulu E. 1993/13-810 K. 1994/60 T. 16.2.1994 "Avukatlık Yasası'nın 165. maddesi gereğince sulh ile sonuçlanan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi konusunda avukata karşı müteselsilen sorumludurlar. Bu madde hükümünün uygulanmasında öncelikle 2 hususun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Bu da avukatın ücret alacağına ilişkin kapsamı ile bu ücret alacağından ne kadarından hasmın müteselsilen sorumlu olacağıdır. Avukatın ücret alacağına ilişkin kapsamında; avukat ile müvekkil arasında geçerli bir ücret sözleşmesi var ise bu sözleşmedeki miktar, sözleşme yok ise Avukatlık Yasası 163 /son maddesi gereğince hesaplanacak miktar olduğu gibi aynı Yasa'nın 164 /son maddesindeki sıralama koşulu bulunmamak kaydıyla müvekkil lehine yargılama gideri olarak hasma tahmil edilecek ücretin olduğunda duraksama olmamalıdır. Dava sulh ile sonuçlandığından avukat; bu şekilde müvekkilinden aralarındaki ücret sözleşmesinde kararlaştırılan miktarın tamamını veya sözleşme yoksa 163 /son maddesi gereğince hesaplanacak miktarın tamamını ücret olarak isteyebileceği gibi, sanki davada mahkûm olmuşçasına sulh olunan miktara göre hasmın yargılama gideri olarak müvekkile ödemesi gereken ücreti de isteyebilecektir. Avukat kendi

müvekkilinden bu yolda belirlenecek ücretten fazlasını isteyecek. Müvekkilin borcunu ödemede müvekkil ile birlikte müteselsilen sorumlu olan hasmın sorumluluğu da bu miktardan fazla olamaz. Hasmın müteselsil sorumluluğunun tespitinde ise özellikle avukat ile müvekkil arasında geçerli bir yazılı sözleşmenin bulunması durumunda bu sözleşmenin sulhtan sonra yapılmış olması, sulhtan sonra yapılmış olmakla beraber sulhtan önceki bir tarihin atılması (HUMK. 299. m.) veya muvazaalı olarak hasmı zararlandırmak amacıyla yapılarak bu hususun iddia ve ispat edilmesi halinde böyle bir sözleşmenin hasmı ilzam etmeyeceğinin, ancak müvekkil bağlayabileceğinin, bu halde de hasmın müteselsilen sorumluluk sınırının tespitinde Yasanın 163 /son maddesi hükümünün göz önünde tutulması gerekir."

104) AVK m. 165 Ücret Dolayısıyla Müteselsil Sorumluluk; "İş sahibinin birden çok olması halinde bunlardan her biri, sulh veya her ne suretle olursa olsun taraflar arasında anlaşmayla sonuçlanan ve takipsiz bırakılan işlerde her iki taraf avukat ücretinin ödenmesi hususunda müteselsil borçlu sayılırlar."

105) POLAT, Metin, Avukatlık Sözleşmesinde Ücret, 1. Baskı, İstanbul, 2015, s.164.

106) Vekil ile müvekkil arasındaki avukatlık ücretinin nasıl belirlendiği yönünde iki görüş bulunmaktadır; İlk görüş, ücretin avukat ve müvekkil arasında imzalanan sözleşmeye göre belirlenmesi gerektiğini savunmaktadır. İkinci görüş ise sözleşmenin nisbîliği prensibi gereği sözleşmeye taraf olmayan hasma bu ücretin yansıtılmasının mümkün olmadığı ve sözleşmeye göre ücretin belirlenmesinin kötüye kullanıma ihtimali bulunduğu, bu nedenle de ücretin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre belirlenmesi gerektiği yönündedir. Konuya ilişkin tartışma için bkz. POLAT, s.166.

107) İLGÜN, Candaş, Avukatlık Ücret Sözleşmesi, 2. Baskı, Ankara 2015, s. 175.

108) POLAT, s.164.

109) POLAT, s.164

110) POLAT, s.165.

111) ALANGOYA / YILDIRIM / DEREN - YILDIRIM, s. 430.

112) Boşanma davasının, babalık davasının, paylaşılabilirliğin mümkün olmayan taşınmazın taraflarca paylaşılması sulh yoluyla sonuçlandırılmamaktadır. KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.558.

113) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.556.

114) PEKCANITEZ / ATALAY / ÖZEKES, s.556. Aynı yönde bkz. KARAÜZ, s.20.

115) HK m.22 Davadan Feragat, Davayı Kabul veya Sulh; "Dâvadan feragat veya dâvayı kabul veya sulh muhakemenin ilk celsesinde vuku bulursa, karar ve ilâm harcının üçte biri, daha sonra olursa üçte ikisi alınır."

116) KARAÜZ, s.113.

117) KARAÜZ, s.115.

Uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele

Stj. Av. Ecem Bacaz

26 Haziran Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Günü vesilesiyle bu yazımızda uyuşturucu bağımlılığının toplumsal olarak ne gibi sonuçlara yol açtığına, özellikle kanunlarımız çerçevesinde nasıl düzenlendiğine ve Türkiye'nin uyuşturucu ile mücadeledeki tutumuna değineceğiz.

Türkiye'nin narkotik suçlar hakkındaki geçmişine baktığımızda, coğrafi konumu gereği, haşhaş ekimi ve afyon üretiminin çok fazla olduğu Güney Batı ülkeleri ve geniş bir uyuşturucu madde tüketimi heveslisi olan Batı ülkelerine komşu olması sebebiyle, doğu ve batı arasında madde akışında bir köprü görevi gördüğünü, transit geçiş noktası olması sebebiyle bu alışverişten çift yönlü olarak etkilendiğini söyleyebiliriz. Milletlerarası boyutta mücadeleye girilmiş bir konu olarak madde kullanımı, aktarımı, ticareti, üretimi vb. faaliyetler diğer tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'nin geleceği için de önemli derece tehdit arz etse de ne yazık ki bu tehdit, alınan tüm önlemlere rağmen küresel olarak artmakta ve tüm insanlığı daha da etkiler boyutlara ulaşmaktadır.

İnsanların duygu ve düşüncelerinde, buna bağlı olarak da davranışlarında olumsuz değişiklikler meydana getiren; tıp alanında ağrı dindirici özelliği ile kullanılan ancak ilk

kez alındığında bile bağımlılık yapma riski taşıyan; insan metabolizmasını pasifize eden; insanlar üzerinde sosyal ve maddi çöküntüler meydana getiren, üretiminin, kullanımının ve satışının kanunlarca yasaklandığı doğal ve sentetik maddelere "uyuşturucu veya uyarıcı madde" denir. (Özmen) Uyuşturucu madde kullanımı, bireysel olarak kişide yarattığı psiko-sosyal travmaların yanı sıra suçta yönelme, yasa dışı davranışlar sergileme, kanunlara karşı gelme gibi durumlara da sebebiyet vermesi nedeniyle toplumun tüm bireylerinin bilfiil mücadele vermesini gerektiren bir konudur.

Suç ve madde kullanımı birbirini etkileyen unsurlardır. Özellikle suç öncesi ve sırasında maddenin etkisi suçta olan eğilimi arttırıcı etkiye sahiptir. Madde kullananların adli geçmişine bakıldığında neredeyse yüzde otuzunun öncesinde de narkotik suçlarla ilgisi olduğu görülmektedir.

Dünyanın pek çok yerinde yapılan araştırmalardan elde edilen sonuçlara göre madde bağımlılıklarının yüzde yirmi oranında cinayet, intihar, yaralama vb. fiillere sebebiyet verdiği görülmektedir. Suçla ilişkisi dikkate alındığında madde kullanıcısının yaşı, cinsiyeti, ekonomik ve sosyal durumu da belirleyici olmaktadır. Ayrıca maddenin şahsın iradesinde yarattığı etkiye göre de suçta

yönelme ve suç işleme derecesi değişmektedir. Bazı maddeler içerikleri gereği daha ağır sonuçlar yaratacağından kişiyi de aynı oranda daha tehlikeli davranışlara sürükleyebilir. Çoğunlukla bağımlı kişilerin sırf bu maddeleri temin etmek için ekonomik krize sürüklendikleri, neredeyse tüm malvarlıklarından vazgeçtikleri, bununla da kalmayıp hırsızlık, gasp, terörizm gibi suçlara yöneldikleri görülmektedir. Dolayısıyla madde kullanımı her ne kadar sağlık açısından ve sosyal anlamda zararlara yol açsa da bununla da kalmayıp yasal ve hukuksal olarak da problemlere yol açmaktadır. Bu hukuksal problemleri aşmak adına ülkemiz çeşitli kanunlarında bazı düzenlemeler yapmış, aynı zamanda uluslararası ortaklıklara imza atmıştır.

Anayasa'nın 58. maddesinde "Gençliğin Korunması" başlığı altında yer alan "Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır" ifadesi ile devlete alkol ve uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele için gereken önlemlerin alınması noktasında yükümlülük getirilmiştir. Bunun yanında uluslararası mücadeleye katkı açısından Türkiye 1961 TEK Sözleşmesi (The United Nations Single Convention on Narcotic Drugs 1961), 1971 tarihli Psikotrop Maddelere İlişkin Sözleşme, 1988

tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi gibi sözleşmelere taraf olmuştur.

Yerel kanunlarımızı incelemek gerekirse öncelikle Türk Ceza Kanunu 34. madde alkol ve uyuşturucu kullanımının iradi olup olmamasına göre farklılaşan cezai sonuçlar öngörmektedir. Bunun yanında 57. maddenin 7. fıkrasında kanun koyucu, alkol ve madde bağımlılarının ceza evine konulmaları halinde kendileri için gereken tıbbi tedaviye ulaşmalarının zor olacağını varsayarak bağımlı kişilerin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı madde bağımlılarına özgü sağlık kuruluşunda tedavi altına alınması gerekliliğini düzenlemiştir. Bu noktada "bağımlılığın" hem klinik hem de hukuki olarak belirlenmesi önemlidir.

Yine TCK 191. maddede bağımlı olup olma durumuna bakılmaksızın kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden, bulunduran, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişiler açısından ceza almama, buna karşılık olarak tedavi görme seçeneğinin sunulduğu bir denetimli serbestlik tedbiri öngörülmüştür. Tedbire göre kişinin, beş yıl süreyle verilen erteleme süresi içinde, en az bir yıl madde kullanmadığını kanıtlaması, ilgili sağlık kuruluşunda uygulanan tedavinin denetimli serbestlik tedbirinin gereklerine uygun davranması gerekmektedir.

Uyuşturucu madde kullanımı kişinin aile bütünlüğünü, sosyal yaşantısını, ekonomik ve eğitim durumunu da etkilediğinden yalnızca ceza hukukunun bir konusu değildir. Madde bağımlılığı, neden olabileceği suç davranışı ile ceza hukukunu;

yine ortaya çıkaracağı sosyal sorunlar nedeniyle de medeni hukuku ilgilendirmektedir. (Demirel, Balcıoğlu) Bu nedenle Türk Medeni Kanunu'nda da madde kullanımı ile ilgili bazı düzenlemeler yer almaktadır.

TMK 406. maddede uyuşturucu bağımlılığı sebebiyle kendisini ve ailesini darlığa sokan, yoksulluğa düşürme tehlikesine yol açan, bu nedenle de korunmaya ve bakıma muhtaç olan ya da başkalarının güvenliğini tehdit eden ergin kişilerin kısıtlanacağı hükmü yer alır.

Yine TMK 432. maddeye göre uyuşturucu madde bağımlılığı sebebiyle toplum için tehlike oluşturan her ergin kişi, kişisel korunmasının başka şekilde sağlanamaması halinde, tedavisi, eğitimi veya ıslahı için elverişli bir kuruma yerleştirilir veya alıkonulabilir.

Sayılan kanunlar dışında Ailenin Korunmasına İlişkin Kanun'da kusurlu eşin; alkol veya uyuşturucu herhangi bir madde kullanmış veya konutta bu maddeleri kullanmaması istenmektedir. Yine Karayolları Trafik Kanunu'nda uyuşturucu veya keyif verici maddeleri almış olanların araç kullanmaları yasaklanmıştır.

Genel olarak Türkiye'nin madde bağımlılığı ile mücadele noktasında ciddi ve olumlu bir tutum sergilediğini söylemek mümkündür. Ülkemiz yukarıda da anlatıldığı gibi bu mücadeleyi çıkardığı kanunlarla ulusal olarak sağlamaya çalışırken ayrıca yaptığı uluslararası sözleşme ve işbirlikleri ile uluslararası platformda da sürdürmeye çalışmakta, bu konuda çalışmalar yapan gerek yerel gerekse küresel kurumlara tam destek sağlamaktadır. Örneğin ülkemiz BM Uluslararası

Uyuşturucu ve Suç Ofisi ile sıkı işbirliği içerisinde ve bu kapsamda Ankara'da uyuşturucu ve örgütlü suçlarla mücadele alanında eğitim vermek üzere "Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi" kurulmuştur. Ayrıca yine Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi (SECI) Sınır Aşan Suçlarla Mücadele Merkezi, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) gibi bölgesel kuruluşlar bünyesinde uyuşturucu ile mücadele amacı ile yapılan çalışmalarda da Türkiye'nin bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmaktadır.

Türkiye, aynı zamanda Avrupa Birliği Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi'ne (EMCDDA) katılma kararını 30 Ekim 2007'de imzalamış ve bu kapsamda kurulan TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) aracılığıyla 2006 yılından itibaren hazırladığı yıllık Ulusal Uyuşturucu Raporunu EMCDDA ile paylaşmaktadır.

Sonuç olarak uyuşturucu sorunu, doğası gereği sınırları aşan özelliğe sahiptir. Türkiye uyuşturucu ile mücadelenin yalnızca kendisini ilgilendiren bir sorun olmadığını farkındadır. Uyuşturucu bağımlılığı ile her ne kadar yerel çapta mücadele edilmeye çalışılsa da, bağımlılık sayısının günden güne artıyor olması, beraberinde getirdiği suç işleme dürtüsü, özellikle yüksek ekonomik getirisi nedeniyle uyuşturucu kaçakçılığına sebebiyet vermesi ve terörist örgütlerinin bu ticaretten nemalanma isteği, bu sebeple suça yönelme ve suça teşvikin her toplumda giderek artması sebepleriyle mücadelenin aynı zamanda uluslararası boyuta da taşınması gerektiği unutulmamalıdır.

İnternet alan adlarının mevzuattaki yeri

Stj. Av. Mert Can Oral

Giriş

İnternet alan adı (domain name), internet üzerindeki bilgisayar yahut internet sitelerinin adreslerini belirlemek için kullanılmakta olan internet protokol adresini tanımlayan adları ifade etmektedir.

İnternet alan adları için Türk hukuku kapsamında 5.11.2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu yürürlüğe girmiş olup ilgili kanunun 5., 34. ve 35. maddelerine dayanılarak İnternet Alan Adları Yönetmeliği; 07.11.2010 tarih, 27752 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Son olarak bu yönetmeliğin kapsamında kayıt kuruluşlarının belirlenmesine, faaliyet göstermelerine ve “.tr” uzantılı internet alan adlarının yaşam çevrimine ilişkin usul ve esasları düzenleyen İnternet Alan Adları Tebliği hazırlanarak 21.08.2013 tarihli ve 28742 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

Alan adı yapısı

Türk mevzuatı kapsamındaki alan adları ifadesi, ülkemizin ISO (International Organization for Standardization – Uluslararası Standardizasyon Örgütü) 3166 standardı ile belirlenen ve internet alan adlarında kullanılan kodu olan “.tr” uzantıya sahip olanlardır. Alan adları bu şekilde ele alındığında ise, iki farklı yapı ortaya çıkmaktadır. Bunlardan ilki, “(kişilerin serbestçe belirlediği alan).tr” şeklinde olup diğeri, “(kişilerin serbestçe belirlediği alan).(alt alan adı).tr” şeklindedir.

Alt alan adları

.tr altında tanımlanan alt alanlar: .com .net .biz .info .bbs .name .org .web .gen .av .tv .dr .k12 .tel .bel .gov .edu .pol .tsk

Yukarıda belirtilen alt alan adlarından bazıları ise kurumun belirleyeceği belgeler karşılığında taraflara tahsis edilmektedir. Belirtilen alt alanlar ve tahsis edilecek taraflar ise şunlardır:

“.av” - Türkiye Barolar Birliği’ne kayıtlı serbest avukatlar, hukuk büroları ve avukatlık ortaklıkları
“.bel” - İçişleri Bakanlığı kayıtlarında yer alan belediyeler
“.dr” - Türk Tabipler Birliği’ne kayıtlı tıp doktorları, doktor ortaklıkları, hastaneler ve Sağlık Bakanlığı birinci basamak sağlık kuruluşları
“.edu” - T.C. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından tanınan yüksek eğitim kurumları
“.gov” - Kamu kurum ve kuruluşları
“.pol” - Emniyet Genel Müdürlüğü ve bünyesindeki birimler
“.k12” - Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından onaylanmış okul öncesi eğitim veren kreş, anaokulu, ilköğretim, lise ve dengi öğretim kurumları
“.tsk” - Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde yer alan birimler

Alan adı başvurusu

Gerçek veya tüzel kişiler alan adı başvurusu yapabilmektedir. Kişiler, başvurularını yaparken; başvurusunu yaptığı alan adı:

- a.** Yalnız harfler (a-z), rakamlar(0-9) ve tire (-) işaretinden oluşması,
- b.** En az iki, en fazla altmış üç

karakter uzunluğunda olması,

c. Tire (-) işareti ile başlamaması ve/veya bitmemesi,

ç. Yalnızca üçüncü ve dördüncü karakterlerin birlikte tire (-) olmaması,

d. Başkasına tahsisli olmaması,

e. Tahsise kapalı adlar listesinde yer almaması gerekmektedir.

Bu özellikleri taşımayan alan adı başvuruları kabul edilmemektedir.

Ayrıca her kişi, birden fazla alan adı başvurusu yapabilmektedir. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun internet sitesinde; kayıt kuruluşları belirlenmiştir. Kayıt kuruluşu; başvuru, yenileme, iptal gibi alan adları ile ilgili işlemlerin yapılmasına aracılık eden tarafı ifade etmektedir. Buna göre, alan adı başvurusunda bulunacak kişi, kayıt kuruluşlarından birini tercih edip; bu kuruluşun internet sitesindeki alan adı başvuru formunu eksiksiz doldurmak kaydıyla başvurusunu tamamlar.

Alan adı tahsisi

Yukarıda da belirtildiği gibi alan adlarının tahsisi belgeli ve belgesiz olmak üzere iki yöntem ile gerçekleşir. Belgesiz alan adı tahsisi, “ilk gelen ilk alır” kuralının geçerli olduğu tahsislerdir. İlk gelenin tespitinde, alan adı başvurusunun “.tr ağ bilgi sistemi” yani TRABİS olarak isimlendirilen sisteme ulaştığı zaman kaydı esas alınmaktadır. Belgeli alan adı tahsisi, ilgili kurumlar tarafından belirlenen belgelerin başvuru sahibi tarafından kayıt kuruluşuna verilmesini ve bu belgelerin TRABİS’e ulaştırılmasını müteakip

yapılan tahsislerdir.

Her iki yöntemde de kayıt kuruluşlarının, TRABİS üzerinden başvuru işlemlerini tam ve doğru olarak tamamladıkları ve ücretini ödedikleri alan adları, başvuru sahiplerine tahsis edilir. Alan adı bir defada en az bir en fazla beş yıl süre için tahsis edilir.

Alan adı tahsis ve yenilemesine ilişkin ücretler kayıt kuruluşları tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na ödenir. Bu ücretler ilgili Kuruma gelir olarak kaydedilir. Kayıt kuruluşları, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından belirlenen ücretleri göz önüne alarak, alan adları ile ilgili olarak kişilerden alacağı işlem ücretlerini belirler.

Alan adı sahibinin hak ve yükümlülükleri

Alan adını tahsis eden kişi;

- a.** Alan adını tahsis süresi boyunca kullanma,
- b.** Alan adı tahsisini yenileme,
- c.** Alan adından feragat etme,
- ç.** Hizmet aldığı kayıt kuruluşunu değiştirme haklarına sahiptir.

Ayrıca, alan adı sahibi;

- a.** İlgili mevzuata uymakla,
- b.** Kayıt kuruluşuna tam ve doğru bilgiler vermekle; bu bilgilerde meydana gelen değişiklikleri derhal hizmet aldığı kayıt kuruluşuna bildirmekle,
- c.** Üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmemekle,
- ç.** Kayıt kuruluşları arası zorunlu transfer hallerinde bilgilendirilmesini müteakip gereken işlemleri yapmakla yükümlüdür.

Tahsis yenileme

Alan adı tahsis süresinin bitimine asgari olarak üç ay kala, elektronik posta yolu ile tahsis eden kişiler bilgilendirilir. Bu bilgilendirmeye binaen, kalan süre zarfında tahsisi gerçekleştiren kişi, yenileme

işlemini tamamlamazsa, ilgili alan adının kullanımı iki ay süre ile durdurulur. Bu süre içerisinde yine tahsisi gerçekleştiren kişinin yenileme işlemi yapması beklenir. Şayet, yenileme işlemi iki aylık sürede de gerçekleşmezse; alan adı herkesin gerçekleştirebileceği şekilde tahsise açılır.

Alan adının tahsise açıldığı bilgisi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun internet sitesinde yayımlanır. Ancak yeniden tahsise açılan bu alan adları için bir ay süre ile başvuru talebi alınmaz.

Yenileme işlemi, ilk tahsis işlemi gibi kayıt kuruluşu aracılığı ile aynı yöntemler ile gerçekleşir. Yenileme sonrası tahsis süresi beş yılı aşamaz.

Alan adından feragat

Alan adı tahsisini gerçekleştiren kişi, tahsis süresi bitmeden, alan adını kullanım hakkından feragat edebilir. Feragat işlemi, kayıt kuruluşunun internet sitesinde bulunan ilgili formu eksiksiz doldurmak koşulu ile gerçekleşir. Kayıt kuruluşu, kişinin feragat talebini TRABİS üzerinden gerekli işlemleri yaparak tamamlar.

Feragat işlemi sonucunda, alan adı sahibi lehine hak doğmamakla birlikte; feragat edilen alan adı herkesin gerçekleştirebileceği şekilde tahsise açılır. Bu durumda ilgili alan adının tahsise açıldığı bilgisi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun internet sitesinde yayımlanır. Ancak yeniden tahsise açılan alan adları için üç ay süre ile başvuru talebi alınmaz. Alan adından feragat edilmesi halinde ödenen ücretler iade edilmez.

Alan adı tahsisinin iptali

Alan adının tahsisinin iptali, aşağıda sayılan hallerde alan adı sahibi ve ilgili kayıt kuruluşu bilgilendirilerek TRABİS vasıtasıyla gerçekleştirilir:

- a.** Alan adı sahibinin verdiği bilgilerin tam ve/veya doğru olmadığı tespit edilmesi,
- b.** Alan adının tahsise kapalı adlar listesine alınması,
- c.** Alan adı tahsisinin iptali ile ilgili Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcısı tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na iletilen hakem ya da hakem heyeti kararının bulunması ve kararın uygulanması için Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından belirlenen gerekli şartların mevcut olması,
- ç.** Alan adı tahsisinin iptaline yönelik bir mahkeme kararının bulunması.

Alan adının kara listeye alınma gerekçesi dışında başka bir gerekçeyle iptal edilmesi durumunda ilgili alan adı yeniden tahsise açılır ve bu alan adının tahsise açıldığı bilgisi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun internet sitesinde yayımlanır. Ancak yeniden tahsise açılan alan adları için üç ay süre ile başvuru talebi alınmaz. Alan adının iptali halinde de aynı feragat durumunda olduğu gibi ödenen ücretler iade edilmez.

Alan adının satışı ve devri

Alan adının satışı ve devri mümkündür. Bu işlemleri gerçekleştirmek için, tahsis işlemi yapılan kayıt kuruluşunun internet sitesinde yer alan ilgili formu eksiksiz doldurulması gerekmektedir. Kayıt kuruluşunun form aracılığı ile aldığı talebi, TRABİS üzerinden gerekli işlemleri yapmak suretiyle alan adı sahibi değişikliği gerçekleşir.

Gerçek kişilerin ölüm, gaiplik, gaiplik karinesi gibi durumlarında alan adı yasal mirasçılara devredilebilir.

Her ne şekilde olursa olsun, satılan veya devredilen alan adının kullanım süresi değişmez. İlk tahsis süresi geçerliliğini korur.

Medeni yargılamada istinaf sebepleri

Stj. Av. Nisa Ören

1. İstinaf sebepleri

1.1. Genel olarak

Kanunumuzda istinaf sebeplerini içeren ayrı bir düzenleme bulunmamaktadır. İstinaf sebeplerinin kanunumuzda belirtilmemiş olması nedeniyle istinaf sebepleri sınırlı sayıda değildir(1) İlk derece mahkemesi kararının ve yapılan yargılamanın eksik ve hatalı olmasına dayanan tüm iddialar istinaf sebebi olarak değerlendirilebilir(2).

İstinaf sebepleri, istinaf mahkemesinin inceleme yetkisinin kapsamını belirlemede yardımcı unsurdur. İstinaf incelemesi, istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılır. Ancak, bölge adliye mahkemesi kamu düzenine aykırılık gördüğü takdirde bunu resen gözetir. (m. 355) Bu anlamda istinaf ve temyiz incelemesindeki fark ortaya çıkmaktadır. Nitekim temyiz incelemesinde tarafların talepleriyle bağlı olmaksızın hukuka uygunluk denetimi yapılırken, istinaf sisteminde tarafların ileri sürdüğü istinaf sebepleriyle bağlı kalınmaktadır. Maddeye ilişkin hükümet gerekçesinde, tarafların ileri sürdüğü istinaf sebepleriyle bağlı kalınmasının nedeni olarak, bölge adliye mahkemesinin ilk derece mahkemesinin kararının kanuna aykırılığını tespit etmesi halinde çoğu zaman yeniden yargılama yaparak karar verilebilmesi gösterilmiştir(3).

Kanun koyucu istinaf sebepleriyle bağlılık bakımından maddi vakıalar veya hukuka aykırılık açısından bir ayırım yapmamıştır. Maddi vakıalar bakımından istinaf sebepleriyle bağlılık her halükarda geçerlidir. Yargılama kurallarına aykırılık bakımından ise bunun mutlak veya nisbi istinaf sebebi olmasına göre değerlendirme yapılmalıdır. Nisbi istinaf sebebine dayanan taraf, bu sebebi ve ayrıca bu sebebin karara ne şekilde etki ettiğini açıklamak zorundadır. Bununla birlikte mutlak istinaf sebepleri kural olarak kamu düzeninden sayıldığından bu şekildeki istinaf sebebi belirtilmese dahi BAM tarafından dikkate alınacaktır(4).

1.2. İstinaf sebeplerinin sınıflandırılması

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda her ne kadar istinaf sebepleri ayrı bir madde altında düzenlenmemişse de temyiz sebebi olarak ileri sürülebilir sebeplerin, vakıa ve hukuka uygunluk denetimi yapan istinaf mahkemesinde ileri sürülebileceği söylenebilir. Kural olarak, istinaf kanun yoluna başvurulacak kararlar hakkında, ilk derece mahkemesinin olaylara, delillere, hukuki sebeplere ilişkin değerlendirmesi konusundaki eksiklik ve yanlışlıklar istinaf sebebi olabilir.(5) İstinaf sebebi olarak temelde maddi vakıaların tespit edilmediği hususu ile usul hukukunun ve maddi hukukun doğru uygulanmadığı ileri sürülecek ve incelenecektir.(6) Kanunumuzun

özellikle bazı istinaf sebeplerinin yer aldığı m. 353 hükmüne bakılarak; istinaf sebebinin "ilk derece mahkemesi kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olmadığı" olarak düzenlendiği söylenebilir. İstinaf sebepleri bu haliyle temyiz sebeplerinden çok daha geniş bir çerçeveye çizmektedir.(7)

İstinaf mahkemelerinin vakıa denetimi yapmasıyla birlikte, ilk derece mahkemesince esasa ilişkin olarak hatalı verilen kararların daha tecrübeli hâkimler eliyle incelenmesi ve çözüme kavuşturulması sağlanmıştır. Bu da demek oluyor ki, istinaf mahkemeleri kural olarak ilk derece mahkemeleri tarafından verilen önemli usuli hataları değil, esasa ilişkin hataları çözüme kavuşturan mahkemelerdir.(8)

Doktrinde, istinaf sebepleri üç temel başlık altında toplanarak incelenmektedir. Bu çerçevede istinaf sebeplerini maddî hukuka ilişkin istinaf sebepleri ve usûl hukukuna ilişkin istinaf sebepleri ile vakıalara ilişkin istinaf sebepleri olarak üçe ayırabiliriz(9).

A. Usul kurallarına aykırılık

Usule ilişkin istinaf sebepleri de kendi içinde mutlak ve nispi istinaf sebepleri olarak ikili bir ayrıma tabi tutulmaktadır. Usul hukukunun önemli kurallarının ihlal edilmesiyle mahkeme kararının olumsuz etkilendiği durumlarda mutlak istinaf sebepleri söz konusu olmaktadır. HMK m.353/1-a

bendinde sayılan sebepler mutlak istinaf sebepleridir. Maddenin gerekçesine göre, bu fıkrada sayılan usul hataları önemli ve klasik usul eksiklikleridir.(10) Maddede sayılan hallerden birinin gerçekleşmesi halinde başkaca bir araştırma yapılmaksızın hüküm kaldırılmalı ve dosya ilk derece mahkemesine geri gönderilmelidir. Mutlak istinaf sebebi olan usuli eksikliklerin BAM tarafından giderilmesi mümkün değildir.

1. Mutlak istinaf sebepleri

a. Mahkemeye ilişkin temel usul kurallarının ihlal edilmesi

Mutlak istinaf sebeplerinin başında dava şartlarının gerçekleşmemiş olması gelmektedir. Yargı yolu, mahkemenin yargı yetkisi, görev ve kesin yetki halleri mahkemeye ilişkin dava şartlarındandır. Bu sebeple mahkemenin görevli yahut yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış olması bir istinaf sebebidir. Ancak belirtilmelidir ki kesin yetkinin söz konusu olmadığı hallerde ilk derece yargılamasında yetkisiz bir mahkemenin davayı yürütmesi esnasında yetki itirazında bulunulmaması halinde mahkeme dosyaya bakmakta yetkili hale geleceğinden, istinaf aşamasında yetkisizlik sebebine dayanarak istinaf başvurusunda bulunulamaz. Yani sıra görevsizlik kararı usule ilişkin nihai kararlardan olduğundan, bu kararlar hakkında istinaf kanun yoluna başvurmak mümkündür.

Tarafları, dava sebebi ve konusu aynı olan bir dava hakkında birbirine çelişik kararlar verilmiş olması da mutlak istinaf sebebidir. Hukukumuzda derdestlik ilk itirazlardandır. Bu sebeple davalı süresi içinde derdestlik itirazında bulunmaz ise iki dava da ayrı ayrı görüleceğinden, verilen

kararların çelişik olması ihtimali mevcuttur. Bu durumda istinaf mahkemesinin bu hükümlerden yanlış olanı bozması gerekir. Dava şartı olmamasına rağmen mutlak istinaf sebebi olan diğer usul hataları ise davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermesi, ileri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hakimin davaya bakmış olması, mahkemenin yetkili olmasına rağmen yetkisizlik kararı vermesi halleridir.

b. Taraflara ilişkin temel usul kurallarının ihlal edilmesi

Taraflara ilişkin temel usul kuralları; taraf ehliyeti, dava ehliyeti, dava takip yetkisi kavramlarıyla şekillenmektedir. Esasında bu hususlar taraflara ilişkin dava şartı olduğundan, ihlali halinde istinaf mahkemesi kararı kaldırarak dosyayı ilk derece mahkemesine göndermelidir.

c. Dava konusuna ilişkin temel usul kurallarının ihlal edilmesi

Hukuk Muhakemeleri Kanun Tasarısı'nın 119. maddesine göre dava konusuna ilişkin dava şartları; dava açmakta hukuki yarar bulunması, aynı davanın daha önceden açılmış ve halen görülmekte olmaması (derdestlik bulunmaması), aynı davanın daha önceden kesin biçimde hükme bağlanmış olmaması (kesin hüküm olmaması), usulüne aykırı olarak davanın yahut karşı davanın açılmamış sayılmasına karar verilmesi, usulüne aykırı olarak davaların ayrılmasına yahut birleştirilmesine karar verilmesidir.

d. Diğer mutlak istinaf sebepleri İlk derece mahkemesinin kararı

tamamen yahut denetime imkân vermeyecek derecede gerekçesizse, yasaya aykırı olarak aleni yargılama yapılmamışsa, bir tarafın hukuki dinlenilme hakkı ihlal edilmişse, tarafların davanın esasıyla ilgili gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan

veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmişse istinaf mahkemesi ilk derece mahkemesinin kaldırılmasına ve dosyanın geri gönderilmesine karar vermelidir. Lakin ilk derece mahkemesinin kararı doğru olmasına rağmen gerekçesi hatalı ise, deliller yetersiz de olsa toplanmış ve değerlendirilmişse istinaf mahkemesi artık dosyayı ilk derece mahkemesine geri göndermemeli, eksiklikleri tamamlayarak dosyanın esası hakkında kendisi karar vermelidir.

2. Nisbi istinaf sebepleri

Mutlak istinaf sebeplerinin dışında kalan bu sebeplerin istinaf sebebi olarak dikkate alınabilmesi için hükmün bu hatadan etkilenmiş olması gerekmektedir. Örnek verecek olursak, gizli yargılama yapılması gerekirken aleni yargılama yapılması nispi istinaf sebebi oluşturmaktadır. Ancak tam tersi durumda, aleni yapılması gereken duruşmanın gizli yapılması halinde sonuca etkili bir usul yanlışlığı bulunmadığından bu husus istinaf sebebi teşkil etmeyecektir. İstinabe konusu işlemin yapılacağı duruşma gün ve saatinin taraflara bildirilmeden onların yokluğunda yapılmış olması (mesela tanıkların dinlenmiş olması) yahut gerekli olduğu halde bilirkişi incelemesi yaptırılmadan hüküm verilmiş olması genellikle hükmün sonucuna etki eden bir usul yanlışlığıdır(11).

B. Maddi hukuk kurallarına aykırılık

Hukukun veya taraflar arasındaki sözleşmenin yanlış uygulanması hali bir temyiz sebebidir. İstinaf sebebi olarak hukukun yanlış uygulanmış olması ile kastedilen bir hukuk kuralının ya hiç uygulanmamış ya da yanlış uygulanmış olmasıdır(12). İstinaf niteliği gereği temyizden daha kapsamlı bir kanun yolu

olduğundan, kararın hatalı veya eksik olmasına sebebiyet verecek bu husus aynı zamanda bir istinaf sebebidir.

Maddi hukuk kavramı, yürürlükteki yazılı yahut sözlü tüm hukuk normlarını kapsamaktadır. Mantık ve tecrübe kurallarının göz önünde bulundurulması kanun tarafından şart koşulmuşsa; içtihatlar tarafından benimsenmişse ya da örf ve adet hukuku bunu gerektiriyorsa onlar da tıpkı hukuk normları gibi dikkate alınırlar(13). İstinaf mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararının hukuka aykırı olup olmadığını her yönden incelemelidir. Bu anlamda tarafın ileri sürdüğü hukuka aykırılık itirazıyla bağlı değildir.

C. Maddi vakia tespitine ilişkin hatalar

İstinaf mahkemesinin asli işlevinin ilk derece yargılamasındaki hata ve eksiklikleri denetlemek olduğu ve davanın esası hakkında karar verme yetkisine sahip olduğu düşünüldüğünde istinaf mahkemesinin maddi vakia hakkında da inceleme ve değerlendirme yapabileceği açıkça anlaşılacaktır. Hakimin dar anlamda delilleri yanlış değerlendirmesinden yahut tecrübe kurallarının yanlış uygulanması sonucu hatalı çıkarımlarda bulunmasından ötürü vakianın hatalı değerlendirilmesi istinafta kararın bozulmasına yol açar(14). Bu durumda istinaf mahkemesi yeniden inceleme yaparak karar verebilir.

2. İstinaf dilekçesinde başvuru sebeplerini gösterme yükümlülüğü

İstinaf dilekçesinin unsurları arasında sayılan başvuru sebepleri ve gerekçesi yargılamanın hızlandırılması, mahkemenin iş yükünün hafifletilmesi, aleyhine istinafa başvuru taraf açısından

savunmasını oturtacağı temellerin belli olmasına hizmet eder.

HMK m. 342 istinaf dilekçesinde bulunması gereken unsurları hüküm altına almıştır. Bu unsurlardan "istinaf sebepleri ve gerekçeleri" istinaf başvurusunda bulunana bir yükümlülük olarak yüklenmiştir. Bunun yanı sıra istinaf dilekçesi, başvuranın kimliği ve imzası ile başvurunun konusu olan kararı yeteri kadar belli edecek kayıtları taşıması halinde HMK m. 342/3 maddesi çerçevesinde inceleme kapsamına alınacağı öngörülmüştür. İnceleme için yeterli görülen asgari dilekçe içeriği ile ilk derece mahkemesi kararı, m. 355 uyarınca ancak kamu düzenine aykırılık üzerinden inceleme konusu olacaktır(15). Buradan anlaşılacağı üzere, salt istinaf iradesi, istinaf incelemesine esas teşkil edecek başvuru için yeterli görülmemiştir.

İstinaf incelemesinin, dilekçede ileri sürülen istinaf sebepleriyle sınırlı olarak yapılması medeni yargılamaya hâkim olan taraflarca hazırlama ilkesinin bir görünümü niteliğindedir. Bölge adliye mahkemesi hâkimi, ileri sürülmeyen istinaf sebeplerini kendiliğinden inceleyemeyecektir. Ancak kamu düzenine aykırılık halleri re'sen incelemeye tabi tutulacaktır. Temelinde kamu yararı düşüncesi yatan tüm maddî hukuka aykırılık hallerinde, istinaf başvurusu üzerine, bölge adliye mahkemesi, bu husus istinaf sebebi olarak gösterilmemiş veya hiç istinaf sebebi gösterilmemiş olsa bile, re'sen bu hukuka aykırılık halini dikkate alacak ve gereken kararı verecektir(16).

Lakin istinaf sebeplerinin dilekçede gösterilmemiş olması halinde ortaya çıkacak sonuç net değildir. Şöyle ki; HMK m.342 hükmü üçüncü fıkrasında "İstinaf dilekçesi, başvuranın

kimliği ve imzasıyla, başvuru kararı yeteri kadar belli edecek kayıtları taşıması durumunda diğer hususlar bulunmasa bile reddolunmayıp 355. madde çerçevesinde gerekli inceleme yapılır." şeklinde bir düzenlemeye yer vermektedir. Bunun yanı sıra m. 352 hükmünde ise "... Başvuru sebeplerinin veya gerekçesinin hiç gösterilmediği tespit edilen dosyalar hakkında öncelikle gerekli karar verilir..." denmektedir. 355. madde ise istinaf incelemesinin dilekçede belirtilen sebeplerle sınırlı olarak yapılacağını, ancak bölge adliye mahkemesinin kamu düzenine aykırılığı re'sen gözeteyeceğini hükme bağlamaktadır. Bu durumda dilekçede istinaf sebeplerinin gösterilmemiş olması halinde öncelikle verilecek kararın istinaf dilekçesinin usulden reddedilip reddedilmeyeceği yahut istinaf iradesinin varlığı nazara alınarak inceleme yapıp yapılmayacağı konusu belirsiz kalmaktadır. Bunun yanı sıra, olası bir kamu düzenine aykırılık incelemesinde, kamu düzenine aykırılık bulunmaması halinde dilekçenin akibeti belirsizdir. Bu durumda dilekçenin mi yoksa istinaf başvurusunun mu reddedileceği sorusunun cevabı kanun hükümlerinde kendine yer bulmamıştır. Bilindiği üzere dilekçenin reddedilmesi ile başvurunun reddedilmesinin sonuçları birbirinden farklıdır. İki farklı hukuki neticeye yol açacak bu sorunun kanunda açıkça düzenlenmesi gerekirdi.

Öğretide Konuralp(17), HUMK m.426/1 ve m.426/O hükümleri gereğince istinaf dilekçesinde istinaf sebepleri gösterilmemişse, ön inceleme sonunda istinaf isteminin reddine karar verileceğini, bu kararın HUMK m.426/M İİ numaralı bendin 1 numaralı alt bendinde sözü edilen "incelenen mahkeme kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun

olduğu anlaşıldığı takdirde” verilebilecek kararlar biçimsel bakımdan benzerlik gösterdiğini savunmaktadır. Akkaya da istinaf dilekçesinde istinaf sebeplerinin hiç gösterilmemişse ve kamu düzenine aykırılık yoksa ön inceleme aşamasında istinaf başvurusunun reddedilmesi gerektiği ve bu ret kararının, ön inceleme aşamasında verilen ve istinaf başvurusunun caiz olmadığını gösteren usule ilişkin nihai karar olduğu görüşündedir(18). Akil(19) ise, ülkemizde avukatla temsil zorunluluğu bulunmadığı için olası hak kayıplarına yol açmamak adına istinaf dilekçesinde sebep gösterme zorunluluğunun bulunmasının yanında taleple bağlılık ilkesinin kaldırılması gerektiği görüşündedir.

3. Sonuç

Kanun yolları, ilk derece mahkemelerinin verdikleri kararın denetimine olanak sağlayan, bu bağlamda ilk derece mahkemelerinin daha dikkatli davranarak hata yapma riskini azaltan, yargılamanın taraflarına hukuki güvenlik sağlayan sistemlerdir. İstinaf kanun yolunun hukukumuzda girmesiyle

birlikte üç dereceli yargılama sistemine geçilmiş, Yargıtay nezdindeki dosya yoğunluğunun ve hâkimlerin iş yükünün azaltılması amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde istinaf mahkemelerine vakıa ve hukuki denetim yetkisi verilmiş, üçüncü derecedeki temyiz mahkemelerine ise sadece hukuki denetim yetkisi verilmiştir.

Kanunumuz aleyhine istinaf yoluna başvurulacak kararları ilk derece mahkemelerinin verdiği nihai kararlar olarak sınırlandırmıştır. İstinaf başvurusunun nasıl yapılması gerektiği de hüküm altına alınmıştır. Lakin istinaf sebepleri hakkında açık düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla istinaf sebepleri bakımından sınırlandırma yapılmadığını söylemekte bir sakınca bulunmamaktadır. İstinaf mahkemesi, tarafların ileri sürdüğü istinaf sebepleriyle sınırlı olarak inceleme yapma yetkisine sahiptir. Bu sebeple, istinafa başvuran tarafın dilekçesinde istinaf sebeplerine yer vermesi, başvurana yükümlülük olarak yüklenmiştir. İstinaf sebeplerine yer verilmeyen istinaf dilekçesi sadece kamu düzenine aykırılık

hali mevcutsa mahkemece incelenecek aksi halde başvuru usulden reddedilecektir. İstinaf dilekçesinde başvuru sebeplerine yer verme ve bu sebepleri gerekçelendirme, istinaf mahkemesinin işini kolaylaştırmaya ve yargılamanın hızını artırmaya elbette ki yardımcı olacaktır.

Lakin dilekçede başvuru sebeplerinin gösterilmemesi halinde, yargılamada kamu düzenine aykırı bir durum olup olmadığı inceleme konusu yapılacak ve belli bir zaman dilimi bu hususa ayrılacaktır. Bu anlamda yargılamanın hızının artacağı pek fazla söylenemeyecektir. Bu sebeple dilekçede başvuru sebeplerinin ve gerekçelerinin bulunmaması halinde başvuru incelemeye alınarak, istinafa başvuran tarafa başvuru sebeplerini mahkemeye bildirmesi için kesin süre tanıyan kanuni düzenleme öngörülmesi veyahut avukatla temsil zorunluluğu getirilerek dilekçelerin içermesi gereken unsurlar yönünden daha nitelikli olması sağlanarak kanun yollarının öngörülmesindeki amaç olan subjektif hakkın korunması gerçekleştirilebilir.

Kaynakça

AKİL, Cenk, *İstinaf Kavramı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2008.

AKKAYA, Tolga, *Medeni Usul Hukukunda İstinaf*, Yetkin Yayıncılık, Ankara 2009.

ALANGOYA, H.Yavuz / YILDIRIM, M.Kamil / DEREN YILDIRIM, Nevhis, *Medeni Usul Hukuku Esasları*, 6. Baskı, İstanbul 2006.

BUDAK, Ali Cem, *Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu*, 7. Baskı, Ankara 2014.

ÇİFTÇİ, Murat Özgür, *Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf*, 2. Baskı, Ankara 2016.

KONURALP, Haluk, *İstinafta Kamu Düzeni*

Kavramı, *Medenî Usûl ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI (İzmir/ Çeşme, 19-20 Ekim 2007, Türkiye Barolar Birliği Yayınevi, Ankara 2008.*

KURU, Baki / ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder, *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı, Yetkin Yayıncılık*, 25. Baskı, Ankara 2014.

MERAKLI, Deniz, *Medeni Usul Hukukunda İstinaf Kanun Yolunda Yeniden Tahkikat Yapılması*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Şubat 2013.

MERCİMEKOĞLU, Havva, *“Bölge Adliye Mahkemesi (İstinaf) Kanun Yolu”*, İstanbul Barosu Dergisi, Cilt: 91 Sayı: 2017/1.

ÖZEKES, Muhammet, *Sorularla Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi*

(*İstinaf ve Temyiz*),Türkiye Barolar Birliği Yayını: 202, 2. Baskı, Ankara 2011.

PEKCANİTEZ, Hakan / TAŞ KORKMAZ, Hülya / AKKAN, Mine / ÖZEKES, Muhammet, *Medeni Usul Hukuku*, Cilt :3 , 15. Baskı, İstanbul 2017.

PEKCANİTEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / ÖZEKES, Muhammet, *Medenî Usûl Hukuku*, 4. Baskı, Ankara 2016.

YILDIRIM, Kamil, *“İstinaf Sebepleri ve İlk Derece Mahkemesinde Hatalı Vakıa Tespitleri”*, *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI, (İzmir/Çeşme, 19-20 Ekim 2007)*, Ankara 2008.

Sonnot

1) Hakan Pekcanitez/ Oğuz Atalay/ Muhammet Özekes, *Medenî Usûl Hukuku*,

Ankara 2016, s. 747.

2) Bk. Hakan Pekcanitez, *İstinaf Kanun Yolu Konulu Sunumu*. <http://www.izmirbarosu.org.tr/Upload/files/haberler/%C4%B0stinaf.pdf>. Erişim Tarihi 22.02.2017.

3) Bk. 426/O maddesinin Hükümet Gerekçesi.

4) Hakan Pekcanitez / Hülya Taş Korkmaz / Mine Akkan / Muhammet Özekes, *Medeni Usul Hukuku*, Cilt:3, 15. Baskı, İstanbul 2017, Özekes, s.2215.

5) Muhammet Özekes, *Sorularla Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre Medeni Usul Hukukunda Yeni Kanun Yolu Sistemi (İstinaf ve Temyiz)*, 2. Baskı, Ankara 2011, s.60.

6) Özekes,, s. 2208.

7) Kuru/Arslan/Yılmaz, s.584.

8) Murat Özgür Çiftçi, *Medeni Yargılama Hukukunda İstinaf*, 2. Baskı, Ankara 2016, s.244.

9) Deniz Meraklı, *Medeni Usul Hukukunda İstinaf Kanun Yolunda Yeniden Tahkikat Yapılması*, Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Şubat 2013, s.60.

10) Gerekçe için Bk. Ali Cem Budak, *Karşılaştırmalı Hukuk Muhakemeleri Kanunu*, 7. Baskı, Ankara 2014, s.458.

11) Cenk Akil, *İstinaf Kavramı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara 2008, s.328.

12) Akil, s. 319.

13) Akil, s.319.

14) Kamil Yıldırım, *İstinaf Sebepleri ve İlk Derece Mahkemesinde Hatalı Vakıa*

Tespitleri", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI*, (İzmir/Çeşme, 19-20 Ekim 2007), Ankara 2008, s.101.

15) Münevver Kübra Bakırcı, *Medeni Muhakeme Hukukunda İstinaf Kanun Yolu*.

16) Haluk Konuralp, *İstinafta Kamu Düzeni Kavramı*", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI (İzmir/Çeşme, 19-20 Ekim 2007)*, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınevi, 2008, s. 147.

17) Haluk Konuralp, *İstinaf Sebepleri ve İlk Derece Mahkemesinde Hatalı Vakıa Tespitleri*", *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı VI*, (İzmir/Çeşme, 19-20 Ekim 2007), Ankara 2008, s.137.

18) Akkaya, s.217.

19) Ayrıntılı Bilgi için bk. Akil, s.335.

İşe iade davası kararının icraya konulması (ilamsız takip)

İçtihat

T.C. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
Esas No: 2008/12-451 Karar No:
2008/453 Tarih:25.6.2008

• İlamlı icra takibi

(İş Mahkemesi'nce işe iade ve tazminata karar verilmesi - ilamın yargılama giderleri ve avukatlık ücreti dışındaki kısımlarının eda hükmü içermediği/tespit niteliği takibine konu olamayacağı)

• İşe iade ilamlarının icrası

(İlamlı icra takibine konu olamayacağı - hükmün içeriğinin aynen infaz edileceği/sınırlı yetkili icra mahkemesince ilamın infaz edilecek kısmının yorum yolu ile belirlenemeyeceği)

• İş mahkemesince işe iade kararı verilmesi (İlamın yargılama giderleri ve avukatlık ücreti dışındaki kısımlarının eda hükmü içermediği/tespit niteliğinde olduğu - ilamlı icra takibine konu olamayacağı) 2004/m. 30, 32 4857/m. 21

Özet: İş Mahkemesi'nce "alacaklının işe iadesine, işe başlatılmaması halinde 4 aylık tazminat tutarı ile 4 aya kadar ücret ve haklarının iadesine" karar verilmiştir.

Takip dayanağı olan bu ilamın yargılama giderleri ve avukatlık ücreti dışındaki kısımlarının eda hükmünü içermediği anlaşılmaktadır. İlam bu hali ile tespit niteliğinde olduğundan ilamlı icra takibine konu olamaz.

Dava: Taraflar arasındaki "şikayet" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Üsküdar İcra Hukuk Mahkemesi'nce şikayetin reddine dair verilen 17.09.2007 gün ve 2007/700 E- 2007/682 K. sayılı kararın incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 24.12.2007 gün ve 2007/21721 E.2007/23966 K. sayılı ilamı ile; (...Bakırköy 4. İş Mahkemesi'nin 30.6.2006 tarihli kararında, "alacaklının işe iadesine, işe başlatılmaması halinde 4 aylık tazminat tutarı ile 4 aya kadar ücret ve haklarının iadesine" karar verilmiştir.

Takip dayanağı olan bu ilamın yargılama giderleri ve avukatlık ücreti dışındaki kısımlarının eda hükmünü içermediği anlaşılmaktadır. İlam bu hali ile tespit niteliğinde olduğundan ilamlı icra takibine konu olamaz.

Hukuk Genel Kurulu'nun 8.10.1997 tarih ve 1997/12-517 E. 1997/776 K. sayılı kararında da vurgulandığı üzere ilamların infaz edilecek kısmı hüküm bölümüdür. Diğer bir anlatımla hükmün içeriğinin aynen infazı zorunludur. Bu nedenle sınırlı yetkili icra mahkemesince ilamın infaz edilecek kısmı yorum yolu ile belirlenemez.

Yukarıda belirtilen ilkeler uyarınca şikâyetin icra emriyle talep edilen ilam vekâlet ücreti 400,00 YTL

ve yargılama gideri 50,00 YTL, dışında kalan bölümü için kabulü yerine, yazılı gerekçelerle bu kısım içinde reddine karar verilmesi isabetsizdir...), gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmeye yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

Karar: Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle; Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 08.10.1997 gün ve E: 1997/12-517 K: 1997/776 sayılı kararında da aynı ilkenin benimsenmiş olmasına göre, Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen özel daire bozma kararına uyulmak gerekirken, önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

Sonuç: Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının özel daire bozma kararında ve yukarıda gösterilen nedenlerden dolayı "bozulmasına", istek halinde temyiz peşin harcının iadesine, 25.06.2008 gününde oy birliği ile karar verildi.

Bankanın çek karnesi vermedeki özen sorumluluğu, zamanaşımı, haksız fiil hükümlerinin uygulanacağı, fail ve fiilin öğrenilmesi

İçtihat

T.C.
Yargıtay
11. Hukuk Dairesi

Esas No:2014/15972
Karar No:2015/7272

Mahkemesi: Asliye Ticaret
Mahkemesi

Taraflar arasında görülen davada... Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen 26.02.2013 gün ve 2012/341-2013/31 sayılı kararı bozan Daire'nin 17.02.2014 gün ve 2013/13527-2014/2751 sayılı kararı aleyhinde davacı vekili tarafından karar düzeltilmesi isteğinde bulunulmuş ve karar düzeltme dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dosya için düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Davacı vekili, davalının ... Şubesi'nde hesabı bulunduğunu, kendisine çek defteri verilmesine rağmen hiç kullanmadığını, 07.08.1998 tarihinde yerleşmek üzere tüm ailesiyle ...'ya gittiğini, kayın biraderinin kendisi adına nüfus cüzdanı çıkarttığını, davalının ... Şubesi'nden .. Şubesi kayıtları temel alınarak çek karnesi verildiğini, piyasayı dolandırdığını, davalının gerek adres araştırması gerekse çek karnesi verilmesine ilişkin yükümlülüklerini yerine

getirmediğini, bir çok ceza davasına maruz kaldığını, kırmızı bültenle arandığını,...'dan kesin dönüş yapmak zorunda kaldığını, vekili vasıtasıyla ceza davalarını takip ettiğini, maddi ve manevi zararlarının doğduğunu ileri sürerek, 7.000 TL maddi ve 50.000 TL manevi tazminatın tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, davanın kısmen kabulüne dair verilen karar, davalı vekilinin temyiz istemi üzerine Dairemizin 17.02.2014 tarihli kararı ile bozulmuştur.

Bu kez davacı vekili, karar düzeltme isteminde bulunmuştur. Dava, davalı bankanın sahte kimlik belgesi ile çek hesabı açarak davacının zararına neden olduğu iddiasına dayalı maddi ve manevi tazminat istemine ilişkin olup mahkemece, davacının Türkiye'ye döndüğü 21.06.2012 tarihinde zararı öğrendiği ve bu tarih ile dava tarihi arasında bir yıllık zamanaşımı süresinin dolmadığı gerekçesiyle davalının zamanaşımı definin reddi ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiş, davalı vekilinin temyiz istemi üzerine karar, Dairemizce davacı tarafından davalıya gönderilen 31.03.2000 tarihli mektuptan, davacının dava dışı kişinin yaptığı usulsüzlükleri bildiğinin anlaşıldığı ve zamanaşımı definin bu

mektup içeriği dikkate alınarak değerlendirilmesi gerekçesiyle davalı yararına bozulmuştur.

Davalının sorumluluğu haksız fiile dayandığından somut uyuşmazlığa uygulanması gereken mülga 818 sayılı BK'nun 60.maddesi uyarınca dava konusu talep, kural olarak bir yıllık zamanaşımı süresine tabi bulunmaktadır. Bu süre zarar görenin, zararı ve faili öğrendiği tarihten itibaren başlamaktadır. Burada önemli olan zararı ve tazminat sorumlusunu öğrenmektir. Öğrenebilecek durumda olmak zamanaşımının işlemeye başlamasına sebep olmaz. Zarar ve sorumludan hangisi daha sonra öğrenilirse, zamanaşımı son öğrenme gününden itibaren işlemeye başlar. (HGK'nun 2013/440 E.,2014/115 K. Sayılı ilamı)

Bu açıklamalar çerçevesinde somut olay değerlendirildiğinde; Davacı taraf, davalı bankanın özen yükümlülüğünü yerine getirmeyerek sahte belgelere istinaden müvekkili adına üçüncü kişiye çek karnesi verdiğini, bu nedenle hakkında birçok ceza davası açıldığını ileri sürmüş ve maddi tazminat talebini hakkında açılan davalar nedeniyle yaptığı ulaşım masrafları ile ödediği vekalet ücretlerine, manevi tazminat talebini ise bu olaylardan duyduğu üzüntüye dayandırmıştır. Bu durumda, davacının zararının, söz konusu ceza davalarının sonuçlanması

ile doğduğu ve zararı öğrenme tarihinin de en erken bu tarihler olduğu dikkate alındığında, söz konusu tarihler ile dava tarihi arasında mülga 818 sayılı BK'nun 60. maddesinde öngörülen bir yıllık zamanaşımı süresi dolmamıştır. Her ne kadar mahkemece, zamanaşımı definin bu nedenle değil de davacının Türkiye geldiği tarih esas alınarak reddi doğru değil ise de sonuç itibarıyla zamanaşımı definin reddi ile işin esasına ilişkin hüküm kurulmasında bir isabetsizlik bulunmadığından yerel

mahkeme kararının onanması gerekirken yazılı şekilde kararın bozulması yerinde olmamış, bu nedenle davacı vekilinin karar düzeltme isteminin kabulü ile Dairemizin 17.02.2014 Tarih, 2013/13527 E., 2014/2751 K. sayılı bozma ilamının kaldırılarak yerel mahkeme hükmünün onanmasına karar vermek gerekmiştir.

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle davacı vekilinin karar düzeltme isteminin kabulüyle Dairemizin 17.02.2014 tarih,

2013/13527E., 2014/2751 K. sayılı bozma ilamının kaldırılarak yerel mahkeme hükmünün ONANMASINA, ödediği karar düzeltme harcının isteği halinde karar düzeltme isteyen davacıya iadesine, daha önceki temyiz bozma olması nedeniyle iade edilen 430,00 TL'nin alınması gereken 507,00 TL'den mahsubu ile eksik kalan 77,00 TL'nin temyiz eden davalıdan alınmasına, 29.05.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

www.hukukmedeniyeti.org

Mirasın reddi kararının takip kesinleşmeden sonra alınmış olması... İtiraz mı, şikayet mi?

İçtihat

T.C.
Yargıtay
12. Hukuk Dairesi

Esas No:2016/7861
Karar No:2016/26294

İncelenen kararın mahkemesi:
İstanbul Anadolu 5. İcra Hukuk
Mahkemesi
Tarihi: 09/07/2015
Numarası: 2014/1003 - 2015/542

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizden tetkiki borçlular tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Sair temyiz itirazları yerinde değil ise de;

Alacaklı tarafından borçlu mirasçılar hakkında bonoya dayalı olarak kambyo senetlerine özgü haciz yolu ile başlatılan icra takibinde, şikayetçi borçluların takibin kesinleşmesinden sonra icra müdürlüğüne mirasın reddine ilişkin mahkeme ilamını

ibraz ederek, haklarındaki takibin durdurulmasını ve hacizlerin kaldırılmasını talep ettikleri, icra müdürlüğü tarafından verilen ret kararı üzerine aynı taleplerle icra mahkemesine başvurdukları, mahkemece, mirasın takipten önce ölmüş olması nedeniyle buna ilişkin itirazların borca itiraz niteliğinde olduğu ve beş günlük itiraz süresi içerisinde ileri sürülmediği gerekçesiyle istemin reddine karar verildiği görülmektedir.

İcra takibine dayanak bononun avalisti, şikayet edenlerin mirası İ. olup, takip, şikayetçi borçlular hakkında mirasçı sıfatı ile yapılmaktadır. Şikayetçi borçlular, miras reddettiklerinden, miras borcundan sorumlu olmadıklarını ileri sürerek icra müdürlüğünün ret kararının iptalini ve hacizlerin kaldırılmasını istemişlerdir.

Her ne kadar Hukuk Genel Kurulu'nun, 19.11.2014 tarih ve 2013/12-2240 Esas 2014/929 Karar sayılı olup, Dairemizce de benimsenerek içtihat değişikliğine gidilen kararı ile; mirasın reddi nedeniyle borçtan sorumlu olunmadığına ilişkin iddianın, borca itiraz olduğu ve ödeme emrinin tebliği üzerine takibin şekline göre yasal süre içinde ilgili

merciye yapılması gerektiği kabul edilmiş ise de, bu ilke, mirasın reddine ilişkin mahkeme kararının, icra takibinin kesinleşmesinden önceki bir tarihte alındığı hallerde uygulanmaktadır.

Somut olayda, mirasın İ.'nin takipten önce 29.01.2011 tarihinde vefat ettiği, takibin mirasçılar hakkında 14.4.2011 tarihinde başlatıldığı, şikayetçi borçlulara ödeme emrinin 02.5.2011 ve 14.6.2011 tarihlerinde tebliğ edildiği, mirasın reddine ilişkin davanın, takibin kesinleşmesinden sonra 01.02.2012 tarihinde açıldığı, 03.06.2013 tarihinde mirasın reddinin tesbit ve tesciline karar verildiği, kararın 02.7.2013 tarihinde kesinleştiği görülmektedir.

Bu durumda, mirasın reddine ilişkin ilamın, takibin kesinleşmesinden sonra alındığı anlaşılmakla, borçluların talebinin borca itiraz olarak nitelendirilmesi yerinde olmayıp, mahkemece şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile istemin reddi yönünde hüküm tesisi isabetsizdir.

(Kaynak: hukukmedeniyetgi.org)

Davacının görev yerinin değiştirilmek istenmesi, mobbingin unsurları

İçtihat

T.C.
Yargıtay
22. Hukuk Dairesi

Esas No:2014/18743
Karar No:2014/24185

Hüküm süresi içinde davalılar avukatları tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Yargıtay Kararı

Davacı vekili, müvekkili işçinin davalı asıl işveren işyerinde, davalı alt işveren Özel Güvenlik Hiz. A.Ş. işçisi olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin geçerli ve haklı sebep olmadan işverence feshedildiğini ileri sürerek feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini, işe başlatılmama halinde ödenmesi gereken tazminat ile boşta geçen süre ücret ve diğer haklarının belirlenmesini talep etmiştir.

Davalı, davacının müvekkili şirketin işçisi olmadığını beyanla davanın reddini savunmuştur. DavalıÖzel Güvenlik Hiz. A.Ş., davacının iş sözleşmesinin haklı sebeple feshedildiğini beyanla davanın reddini savunmuştur. Mahkemece, feshin haklı ve geçerli sebebe dayanmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararı davalılar vekilleri temyiz etmiştir.

Somut olayda, mahkemece, davalılar arasında asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu kabul edilmesi ile işverence feshin haklı veya geçerli sebebe dayandığı ispatlanmadığından feshin geçersizliğine karar verilmesi dosya içeriğine uygun olup, davalıların bu yöne ilişkin temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Ancak, karar gerekçesinde, fesihle sonuçlanan süreçte işverence davacının işyerinin değiştirilmek istenmesi eyleminin mobbing olarak değerlendirilmesi hatalıdır.

Şöyle ki; mobbingin meydana gelebilmesi için bir işçinin hedef alınarak, uzun bir süre ve belli aralıklarla sistematik biçimde tekrarlanan, mağdurun karşı koymasına rağmen yapılan aşağılayıcı, küçük düşürücü ve psikolojik olarak acı veren, işteki performansı engelleyen veyahut olumsuz bir çalışma ortamına sebep olan tehdit, şiddet, aşağılama, hakaret, ayrımcılık, ağır eleştiri, taciz ve çalışma şartlarını ağırlaştırma gibi eylem, tutum ve davranışların uygulanması gerekir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre de mobbing, "bir veya bir grup işçiyi sabote etmek için yapılan, zalimce, kötü niyetli, intikamcı, aşağılayıcı ve eleştirici tavırlarla kendini gösteren davranış biçimi" şeklinde tanımlanmaktadır.

Mobbingde, hedef alınan kişinin

şerefine, kişiliğine, karakterine, inancına, değerlerine, yeteneklerine, tecrübelerine, birikimlerine, düşüncelerine, etnik kökenine, yaşam biçimine, kültür ve benzeri yönlerine topluca bir saldırı söz konusudur. Bu saldırı, dedikodu ve söylenti çıkarma, iftira atma, toplum önünde küçük düşürme, hafife alma, karalama, kötüleme ve yok sayma gibi kişiyi zihinsel, ruhsal, fiziksel ve bedensel olarak etkileyebilecek eylemlerle yapılmaktadır. Süreklilik göstermeyen, belli aralıklarla sık sık tekrarlanmayan, ara sıra münferit olarak meydana gelmiş birkaç haksız, kaba, nezaketsiz veya etik dışı davranış mobbing olarak nitelendirilemez.

Mahkemece, karar gerekçesinde, mobbing olarak nitelendirilen, salt davacının işyerinin değiştirilmek istenmesi şeklindeki eylemde, yukarıda açıklanan unsurları yönünden mobbingin meydana geldiği söylenemez.

Açıklanan sebeplerle, karar gerekçesinde mobbing olgusuna yönelik yapılan değerlendirme isabetsiz ise de, neticeten işverence, feshin haklı veya geçerli sebebe dayandığı ispatlanmadığından feshin geçersizliğine karar verilmesi yerinde görülmüştür.

Diğer taraftan, mahkemece hüküm sonucunda, davacının davalı alt işveren.... Özel Güvenlik Hiz. A.Ş.'nin "....Projesi işyerine" iadesine karar verilmiş ise de,

karar tarihinden sonraki süreçte, alt işveren şirket ile asıl işveren şirket arasındaki sözleşme ilişkisinin süre bitimi veya başka bir sebeple sona ermesi ihtimali söz konusu olduğundan, hüküm sonucunda ayrıca "... Projesi işyerine" ifadesine yer verilmesi hatalı olmuştur. Bu halde, davacının davalı alt işverene ait işyerindeki işine iadesine karar verilmesiyle yetinilmesi gereklidir.

Belirtilen sebeplerle, 4857 sayılı Kanun'un 20. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, hükmün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

Hüküm: Yukarıda açıklanan gerekçe ile;

1. Mahkemenin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararının **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,**

2. İşverence yapılan **FESHİN GEÇERSİZLİĞİNE VE DAVACININ**

DAVALI ÖZEL GÜVENLİK HİZ. A.Ş.'YE AİT İŞYERİNDEKİ İŞİNE İADESİNE,

3. Davacının kanuni sürede işe başvurmasına rağmen, işverenin süresi içinde işe başlatmaması halinde davalılar tarafından müştereken ve müteselsilen ödenmesi gereken tazminat miktarının fesih sebebi ve kıdemi dikkate alınarak beş aylık ücreti olarak belirlenmesine,

4. Davacının işe iade için işverene süresi içinde başvurması halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar doğmuş bulunan en çok dört aylık ücret ve diğer haklarının davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya ödenmesi gerektiğinin belirlenmesine,

5. Alınması gerekli 25,20 TL karar ve ilam harcından, peşin alınan 21,15 TL harcın mahsubuyla bakiye 4,05 TL karar ve ilam harcının davalılardan müştereken

ve müteselsilen alınarak hazineye gelir kaydına,

6. Davacı vekille temsil edildiğinden, karar tarihinde yürürlükte olan tarifeye göre 1.500,00 TL vekalet ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

7. Davacı tarafından yapılan 208,45 TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, davalıların yaptığı yargılama giderinin üzerlerinde bırakılmasına,

8. Taraflarca yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili tarafa iadesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, kesin olarak 16.09.2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

www.hukukmedeniyeti.org

Genel haciz yoluyla yapılan ilamsız icra takibi, icranın geri bırakılması - Tehiri icra

İçtihat

T.C.
Yargıtay
12. Hukuk Dairesi

Esas No:2015/22257
Karar No:2015/31711
K. Tarihi:15.12.2015

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizden tetkiki borçlu tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Alacaklı tarafından borçlu hakkında başlatılan genel haciz yoluyla ilamsız icra takibinde, borçlunun borca itirazı üzerine alacaklı tarafından açılan itirazın iptali davası sonucu itirazın iptaline karar verilmiş, borçlu tarafından icra dairesine yapılan başvuru ile, itirazın iptali kararının tehiri icra istemli olarak temyizi ile dosya borcunun tamamını karşılar teminat mektubunun icra dosyasına sunulması nedeniyle borçluya ait mallara konan hacizlerin kaldırılması istenmiş ve müdürlükçe talebin kabulü ile borçluya ait araçtaki haciz ve yakalama kaldırılmış, alacaklı, icra müdürlüğünün bu işleminin kaldırılması maksadıyla icra mahkemesine şikayet yoluyla başvurmuş, mahkemece şikayetin kabulü ile icra müdürlüğünün

haciz ve yakalama şerhinin kaldırılmasına ilişkin işleminin iptaline karar verilmiştir.

Somut olayda, alacaklı tarafından genel haciz yoluyla yapılan ilamsız icra takibine borçlunun itirazı üzerine takibin durduğu, alacaklının itirazın iptali isteminin, Alanya Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 07.11.2014 tarih, 2013/743 esas ve 2014/1059 karar sayılı kararı ile kabul edilerek, 13.600,00 TL alacak yönünden itirazın iptaline karar verildiği, alacaklının icra dairesine ilamı ibraz ederek 12.12.2014 tarihli haciz talebi üzerine, icra müdürlüğünce hacizler uygulandığı, borçlunun ise itirazın iptali ilamını tehir-i icra talepli temyiz ettiği dair dilekçeyi icra dairesine sunarak, 47.713,86 TL bedelli teminat mektubunu sunması üzerine, 07.5.2015 tarihinde mehil vesikası düzenlendiği ve aynı tarihli talep ile borçlunun icra müdürlüğüne başvurarak malları hakkında uygulanan tüm hacizlerin kaldırılmasını istediği, müdürlükçe hacizlerin kaldırıldığı görülmüştür.

İİK'nun 36. maddesi gereğince; ilâmı temyiz eden borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehin veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehin veya muteber banka kefaleti gösterirse veya

borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahzuz ise icranın geri bırakılması için Yargıtay'dan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir.

İİK.nun 85/1. maddesi uyarınca; borçlunun mal ve haklarından, alacaklının ana para, faiz ve masraflar dahil tüm alacağına yetecek miktarı haczolunur. Aynı maddenin son fıkrası uyarınca ise, icra memurunun haciz koyarken alacaklı ve borçlunun menfaatlerini gözetmesi gerekir.

Yargıtay'dan tehiri icra kararı alabilmek üzere icra müdürlüğü tarafından mehil verilebilmesi için ibraz edilen teminat mektubu veya yatırılan nakdi teminat, ödeme yerine geçmez ise de, borçlu tarafından yatırılan teminatın, yatırıldığı tarih itibari ile icra takip dosyası alacağını tüm fer'ileri ile birlikte karşılaması halinde, mevcut hacizlerin aşkın hale geleceği kuşkusuz olduğu gibi, hacizlerin devam etmesi İİK.nun 85/son maddesiyle de bağdaşmayacaktır.

Şu hale göre; borçlu tarafından, 16.4.2015 tarihli dosya hesabında tespit edilen 39.419,53 TL bakiye borç miktarını fazlası ile karşılar miktarda teminat mektubu icra dairesine sunulmak suretiyle dosya borcu depo edilmiş olmakla, icra müdürlüğünce aşkın hale gelen hacizlerin kaldırılması yerinde olduğundan, mahkemece şikayetin reddi

gerekirken yazılı gerekçe ile kabulü yönünde hüküm tesisi isabetsizdir.

Sonuç: Borçlunun temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK'nun 366 ve HUMK'nun 428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), peşin alınan harcın istek halinde iadesine, ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 15/12/2015 gününde oybirliğiyle karar verildi.

(Değişik: 2/3/2005 - 5311/5 md.)

İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından

kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.

Borçlu, Devlet veya adlî yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir

süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır.

www.hukukmedeniyeti.org

Kamulaştırma davalarında vekil edenle avukat arasında yazılı ücret sözleşmesi bulunmadığı takdirde maktu ücret talep edilebileceği

İçtihat

T.C.
Yargıtay
13. Hukuk Dairesi

Esas No:2015/15304
Karar No:2017/3248

Mahkemesi: Asliye Hukuk
Mahkemesi

Taraflar arasındaki itirazın iptali davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kısmen kabulüne kısmen reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davalı avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı, avukat olduğunu, davalının vekili sıfatıyla Asliye Hukuk Mahkemesi'nin dosyasını takip ettiğini, karar duruşmasında hazır bulunduğunu, ancak davalının duruşmaya girmesini istemediğini ve vekillikten azlettiğini söylediğini, bunun üzerine yazılı beyanda bulunarak davadan çekilmek zorunda kaldığını, haksız azil nedeniyle vekalet ücretinin tahsili amacıyla icra takibi başlattığını, davalının takibe haksız olarak itiraz ettiğini ileri sürerek; vaki itirazın iptaline ve icra inkar tazminatına hükmedilmesini istemiştir.

Davalı, davacının keşfe mazeretsiz olarak katılmadığını, 01.06.2011 tarihli duruşmaya

soyut bir mazeret sunarak katılmadığını, davanın gidişatı ile ilgili olarak kendisini bilgilendirmediğini savunarak, davanın reddini dilemiştir. Mahkemece, davanın kısmen kabulü ile 7.998,79 TL asıl alacak yönünden itirazın iptaline karar verilmiş; hüküm, davalı tarafından temyiz edilmiştir.

1. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere ve özellikle delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2. Dava, davacı avukatın vekilliğini yürüttüğü davalıya yönelik Karayolları Genel Müdürlüğüne açılan kamulaştırma bedel tespiti ve tesciline ilişkin davada haksız olarak azledilmesi nedeniyle ödenmeyen vekalet ücretinin tahsili amacıyla başlatılan takibe vaki itirazın iptali istemine ilişkindir. Azlin haksız olduğu mahkemenin de kabulündedir. Her ne kadar mahkemece, kamulaştırma bedelinin tespiti davasında davalı lehine hükmedilen müddeabihin %15'i oranında akdi vekalet ücreti takdirinin uygun olacağına karar verilmiş ise de; taraflar arasında yazılı ücret sözleşmesinin bulunmaması halinde Avukatlık Kanunu'nun 164/4. maddesinde, değeri para ile ölçülebilen dava ve işlerde "müddeabihin değerinin %10'u ile %20'si arasındaki

bir ücret" mahkemece tayin edilecektir. Ancak Kamulaştırma Kanunu'nun 31. maddesinin (e) bendinde ise, "kamulaştırma bedelinin tamamının veya bir kısmının avukat veya dava vekili veya onlar adına hareket edenlere ait olacağına kararlaştırılması" nın yasak ve suç sayılan bir eylem olduğu, aynı Kanunun 33. maddesinde de, 31. maddenin (e) bendine aykırı hareket edenler hakkında bir yıldan aşağı olmamak üzere hapis ve ağır para cezası öngörüldüğü açıkça yazılıdır. Bu durumda kamulaştırma davaları ile ilgili olarak vekalet ücretinin belirlenmesi konusunda, özel kanun niteliğindeki Kamulaştırma Kanununun öncelikle uygulanması gerekeceğinden, kamulaştırma bedelinin tespit ve tesciline ilişkin bir davada, avukatlık ücretinin nispi (müddeabihin belli bir yüzdesi, %10, %20, %30 vb.) olarak kararlaştırılmasının, anılan yasa hükümleri gereğince yasak ve suç teşkil etmesi itibarıyla geçersiz olduğunun kabulü gerekir.

Bu kabule göre, yazılı veya sözlü bir sözleşmenin bulunmaması halinde ödenmesi gereken vekalet ücreti miktarının, mahkemenin takdirine göre, dava değerinin %10'u ile % 20'si arasında nispi (yüzde) olarak belirlenmesini öngören Avukatlık Kanununun 164/4. maddesinin de, aynı şekilde Kamulaştırma davaları yönünden uygulanması

mümkün değildir. Aksine görüşün kabulü, başka bir ifadeyle "yazılı ücret sözleşmesi yapılmaması durumunda, Avukatlık Kanunu'nun 164/4. maddesi gereğince, vekalet ücretinin dava değerinin %10'u ile %20'si arasındaki bir oran üzerinden belirlenebileceğini kabul etmek, bu davalar yönünden ücretin nispi (yüzde) olarak belirlenmesini yasaklayan ve cezai müeyyide öngören Kamulaştırma Kanunu'nun 31(e) ve 33. maddelerine aykırılık teşkil edeceği gibi, genel olarak benimsenen sözleşme serbestisinin, kamu yararı düşüncesiyle sınırlandırıldığı istisnai hallerden biri olarak düzenlenen söz konusu bu yasa hükümlerinin ihdas amacına da

aykırı olacaktır.

O halde açıklanan tüm bu nedenlerle, kamulaştırma bedelinin tespit ve tesciline ilişkin davada, avukatla müvekkili arasında yazılı bir sözleşme bulunmaması durumunda, avukata ödenmesi gereken vekalet ücretinin, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde öngörülen maktu ücret olduğunun kabulü gerekir.

Somut olayda da mahkemece, haksız olarak azledilen davacı avukatın, taraflar arasında yazılı bir ücret sözleşmesi mevcut olmaması nedeniyle kamulaştırma bedelinin tespiti ve tescil davası yönünden

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde öngörülen maktu ücret üzerinden vekalet ücreti talep edebileceği kabul edilerek, bu bedelin davalıdan tahsiline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.

Sonuç: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenlerle davalının sair temyiz itirazlarının reddine, 2. bent gereğince hükmün davalı yararına BOZULMASINA, peşin alınan 137,00 TL harcın istek halinde iadesine, HUMK'nun 440/III-1 maddesi uyarınca karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere, 15/03/2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.
www.hukukmedeniyeti.org

TARİHİ DOKUNUN İÇERİSİNDE EVİNİZİN KONFORU

Atatürk Cad. Ulucami Karşısı No:95 P.K.16010 Bursa/TÜRKİYE
T +90.224 224 55 05 F +90.224 224 55 09
info@artichotel.com - www.artichotel.com

www.artichotel.com/blog

HOTELARTIC

HotelArtic

www.bursabarasu.org.tr

Adalet gücü bağımsız olmayan bir milletin,
devlet halinde varlığı kabul olunmaz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk